TEMMUZ 1982 200 LİRA

Erkenlçe

Dr. Şahin, Latif Okul
ve televizyon...

Üç fakülte bitirmiş assolist...

Elizabeth Taylor, Farrah Fawcet
Ali Mac Graw, Joan Collins'i
hiç böyle görmediniz!

İktidarsız erkek yoktur,
beceriksiz kadın vardır...

Yatak odasında nasıl
davranacağınızı biliyor musunuz?

Kadınlar aşık olmadan
yatağa girerler mi?

Derdiniz kalbinizse
durmayın koşun...

Tükenen uluslararası playboy
neslinin son devleri...

Ayın Güzeli: Deniz
Ayın Takvimi: Ursula Andress
... Ve nihayet Brooke Shields!

Bugün Brut Gününüz

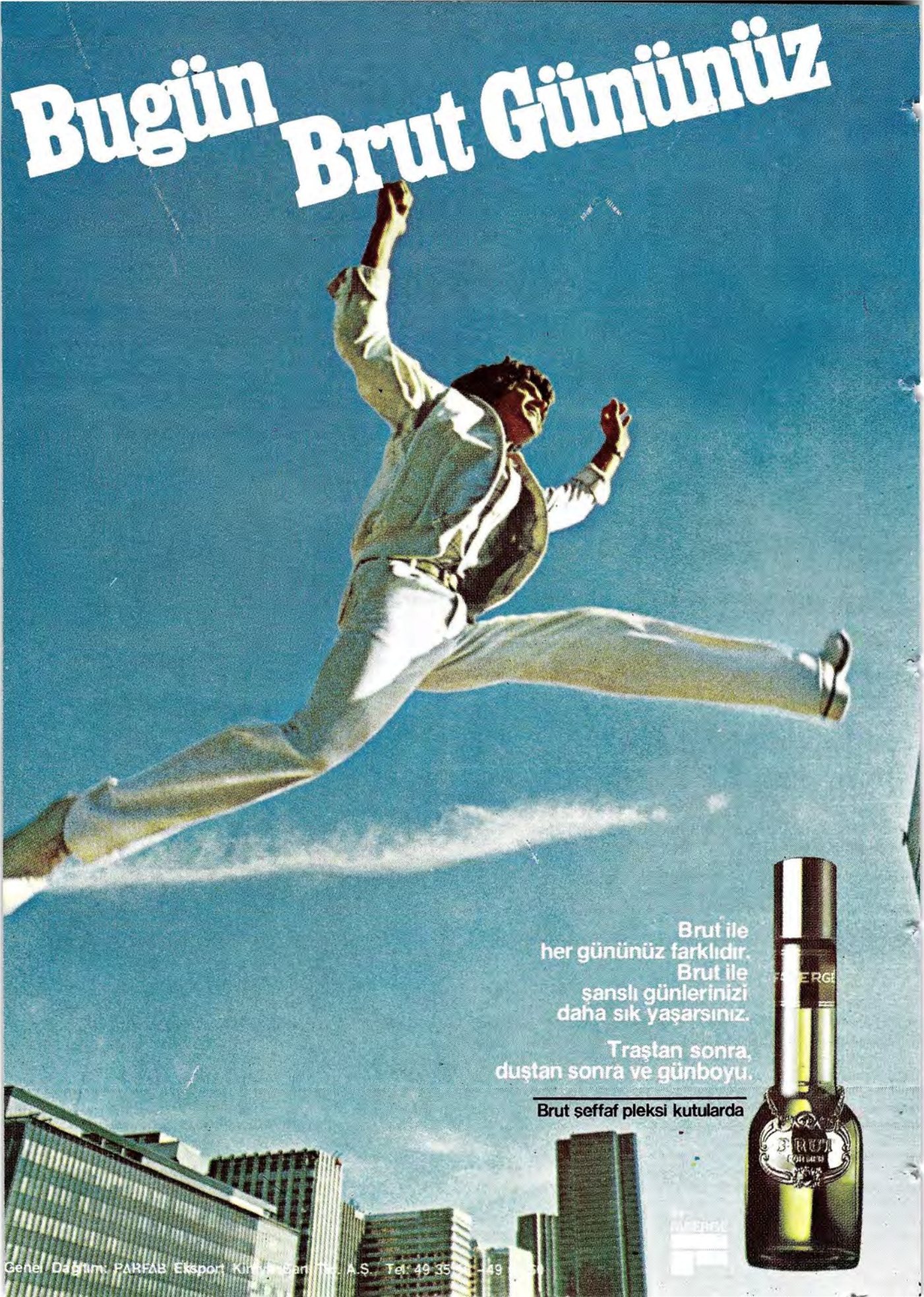

Brut ile
her gününüz farklıdır.
Brut ile
şanslı günlerinizi
daha sık yaşarsınız.

Traştan sonra,
duştan sonra ve günboyu.

Brut şeffaf pleksi kutularda

Genel Dağıtım: PARFAB Eksport Kimya Sanayi Tic. A.Ş. Tel: 49 35 [illegible] 49 [illegible]

Ayın Takvimi:
Ursula Andress

Erkekçe

4
Geçen Sayılar

5
Bu Sayı

7
Kokteyl

16
Filmler

19
Kitaplar

21
Plaklar

22
Erkekçe'nin Röportajı

Bu kez konumuz televizyon... Washington'daki Maryland Üniversitesi Gazetecilik Fakültesi Öğretim Üyesi Dr. Haluk Şahin ve TV'nin eski müdürlerinden Latif Okul sorularımızı yanıtladılar.

25
Dr. Rahmi Duman

"Kadının belirli yerlerinin örtülü olması gerektiğine inanırım ben. Kadın, erkeğin düş gücünü de tahrik etmelidir." Dr. Rahmi Duman cinsel sorunlarımız ve bunların ruhsal yankıları üzerine konuştu.

26
Samime Sanay

Sahnelerimizin yeni assolistlerinden Samime Sanay'ın üç fakülte bitirdiğini, iki tez yazdığını biliyor muydunuz?

28
Ayın Güzeli: Deniz

35
Seks Hukuku

Hukukçu Profesör Emin Coşar bu kez, alacağım diye kandırıp kızlığını bozma suçunu, yine benzersiz üslubuyla anlatıyor.

36
Aranan Kadın

Uzmanlar diyor ki: İktidarsız erkek yoktur, beceriksiz kadın vardır. Ve kadınla erkek arasındaki iletişim sekste de çok önemlidir.

39
Test

Vücudunuzu tanıyor musunuz?

41
Koşmak Kalp Krizini Önler mi?

Koşmayla, ezgersizle kalp krizlerinin hiç ilgisi yok. Oysa bilinçaltında hala geçmişin izleri, geçmişin saplantıları sürmekte...

42
Ah Bir Zengin Olsam?

Züğürdün hayalgücü ufukları kendi geliriyle sınırlıdır. Ya milyarları olsaydı?

45
Musa ile Hızır Efsanesi

Darda kalanların dostu Hızır ile Hazreti Musa'nın türbeleri, dertlerine derman arayanların uğrağı...

46
Erkekçe'nin Gecesi

51
Gaddar Beyin Gümüş Kupası

Büyüklere Masallar'da Alexandre Dumas'ın Cezayir Maceraları'ndan bir öykü var.

53
Yatak Odasında Görgü Kuralları

Seks yapmak, hele "usta aşık" rolüne soyunmak hem bilim, hem sanat, hem hünerdir. Peki ama bu rolün gerektirdiği trüklerden, inceliklerden haberiniz var mı?

55
Ünlülerin Seks Yaşamları

Ali Han ve Porfirio Rubirosa. İkisi de tükenen bir uluslararası playboy neslinin son devleri. seks yaşamları dillere destan olmuştu..

56
Yılın Güzelini Seçiyoruz

57
Yalan Makineleri

1920'lerde geliştirilen ve bugün bile güvenlik soruşturmalarında yaygınlıkla kullanılan yalan makineleri nedir, ne değildir?

59
Kusursuz Cinayet

Ray Bradbury'den bir bilim kurgu öyküsü.

61
Altın ve Gümüş Hasır

Önce eritilip ipince tel haline getiriliyor altın. Sonra da tıpkı dantel gibi tığlarla örülüp halhal, bilezik, kemer yapılıyor...

62
Restoranlar

63
Kadın Aşık Olmadan da Sevişebilir mi?

Kadınların çoğu, aşık olmadan, sevmeden cinsel ilişkide bulunurlarsa bundan zevk almadıklarını söylerler. Ama uzmanlara göre, kadınlar, ilişkide bulundukları erkeğe aşık olduklarına kendi kendilerini inandırmaktan hoşlanıyorlar.

65
Arabanız ve Siz

Siz de arabanızı alıp satarken aldanmayabilirsiniz.. Arabadan ve motordan hiç anlamasanız bile...

67
Lina

Anais Nin'den bir küçük hikaye.

68
Brooke Shields

Aylardır mektup yağıyordu, ille de Brooke Shields diye. Bu bizim için bir emirdi. Ve bulduk sonunda. İşte Brooke Shields efsanesi ve en güzel fotoğrafları...

75
Neşeli Fıkralar

118
Erkekçe Tavsiyeler

● *Sahibi:Ercan ARIKLI* ● *Genel Yayın Yönetmeni: Hıncal ULUÇ* ● *Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ali KOCATEPE*

Geçen Sayılar

Derginiz gün geçtikçe iyiye gidiyor. Ayın kadın güzelleri yanında erkek güzellerine de yer veremez misiniz? Kadın okuyucu olarak sizlerden ricam budur.

S.Ö.-Konya

Erkekçe çıktığı ilk günden beri kalitesini ve gücünü herkese kanıtlamıştır.

Hamit Saroğlu-İstanbul

Erkekçe'nin her satırı okunmaya, her resmi bakılmaya gerçekten lâyık.

Beşir Yıldız-Düzce

16 yaşında bir Erkekçe aşığıyım. İlk sayıdan bu yana eksiksiz okuyorum. Bir de şu cilt sorununa çare bulunsa...

Cenk Sezer-İstanbul

Türkiye'de okunmaya değer bulduğum iki dergi var: Erkekçe ve Bilim Dergisi. Sizleri bunun için kutlarım.

Lütfi Ünal-Polatlı

Resimler ancak bu kadar güzel olur. Sansür bu dergiyi öldürmez. Sansür yapılmazsa kanunlar öldürür. Bence herşeyi tadında bırakmak lâzım. Ama size bu kadar güzel dergi çıkarttığınız için çok kızıyorum. Bu dergiyi unutabilmem için ne tavsiye edersiniz?..

Adem Aydın-Kayseri

ARZU

Arzu (Haziran) tüm güzelliklerini çok güzel sunmuş. İlerde yine görmek isteriz.

Ümit Koç-Zonguldak

Arzu'yu çok beğendim. Tanrının verdiği neden kuldan saklanıyor anlayamıyorum. Biraz daha açılamaz mıydı?..

İ.S.-Beşikdüzü

Arzu bir harika. Gönlümüzü aydınlattı. Gürcü kızına çok teşekkürler.

Hüseyin Cihat Aşıkoğlu-İzmir

MARAL

Ayın Güzeli Maral (Mayıs) için birkaç sayfa daha ayıramaz mıydınız?

Mehmet Aksu-İstanbul

GENELEV KADINLARI

Genelev kadınları (Mayıs) ile ilgili yazınız çok ilginçti. Böyle araştırıcı, her sayısında güncel, değişik konular işleyen eğitici bir dergiye sahip olduğumuz için gurur duyuyorum.

A.Özer-Eskişehir

SEKS HUKUKU

Seks Hukuku köşesindeki yazılardan anladığım kadarıyla erkek hukuksal açıdan kadına karşı üstün durumda. Bu durum "adalet önünde herkes eşittir" ilkesine ters düşmüyor mu?..

Ahmet Faik Özsü-Ankara

KOKTEYL

Haziran sayısının Kokteyl bölümündeki mankenler bir harikaydı. Türkiye'de bu kadar düzgün bacaklı, uzun boylu kızlar gerçekten var mı? Varsa onları niye Erkekçe sayfalarında görmüyoruz?..

Nihat Soykır-Malatya

PROF.DR.FARUK EREM

Sayın hocamızın yazısını ilgiyle okuduk (Haziran). Soyunu sürdürebilme özgürlüğünün devlet güvencesine alınması ile ilgili görüşlerine katılıyor ve hocayı tebrik ediyoruz.

Ali Sinanoğlu ve arkadaşları-Antep

MORGAN FAIRCHILD

Morgan... Nefistin...

Osman Özcan-ISTANBUL

Morgan Fairchild ile yapılan röportaj (Haziran) çok ilginçti. Kimin aklına gelir ki bu güzel kız bir zamanlar şişko ve gözlüklüydü diye...

Latif Şen-İstanbul

Morgan Fairchild'i televizyondan renksiz seyrettik. Ama Erkekçe'de renklisini görünce renksiz seyretmenin bir anlamı olmadığına ailecek karar verdik. Lâf aramızda oğluma Morgan kadar güzel bir kız bulabilir misiniz?

Jale-Ankara

Morgan Fairchild'ın gerek fotoğrafları gerekse yazıları harikaydı. Bu kadar güzel bir hanımı görmemiz için mutlaka filimlerinin televizyonda oynatılması mı gerekiyor? Bence Morgan gibi yabancı güzellere sık sık yer verilmeli.

Bekir Eğilmez - Antakya

Morgan FAIRCHILD

Okuyucu Forumu

KÜRTAJ

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Prof. Dr. Kaya Kılıçturgay Erkekçe'nin Haziran sayısına verdiği demeçte kürtajın yasal hale getirilmesi için çalışmaların başlatıldığını hazırlanan yasa tasarısında kürtaj ve sterilizasyona ilişkin düzenlemeler getirildiğini söylemişti. Aynı sayımızda Prof. Faruk Erem genel bir tanımla aile planlamasına ilişkin sorunlara bir başka açıdan yaklaşmıştı.

Okuyucularımızın konuya büyük ilgi gösterdikleri bize gelen mektuplardan anlaşılıyordu. Bunun üzerine Erkekçe'nin ikinci Okuyucu Forumu'nu düzenledik. Kürtaj ile ilgili görüşlerinizi bir daktilo kağıdını geçmeyecek uzunlukta yazarak adresimize gönderiniz. Yazılarınızı mümkünse daktilo ile, değilse okunaklı kitap harfleriyle yazmanız dileğimiz.

Adresimiz: Erkekçe Dergisi (Okuyucu Forumu)
Dr. Şevki Bey Sok. No: 6 Divanyolu - İstanbul

KAYA KILIÇTURGAY

Sağlık Bakanımızın röportajı (Haziran) birçok önemli sorunun yanısıra kürtaja da değiniyor. Şu anda benim yakın çevremde kürtaj yaptıran birkaç kadın var. Yasalara göre bunlar suçlu. Bu bir ihtiyaç olduğuna göre niye yasallaştırılmıyor? diye merak ediyorduk. Bakan Bey'in açıklamaları yüreğimizi ferahlattı.

Abdullah Yıldır-Ankara

Kötü koşullar altında kürtaj ticareti yapılmasının önleneceğini Erkekçe'de okuyunca çok sevindim. Sayın Bakan'ın cesaretle bu işin üzerine gitmesi, yapılacak eleştirilere uyup kürtaj yasasından vazgeçmemesi dileğimiz.

Fuat Doğan-Mersin

Bir kadın olarak bugüne kadar dört kez kürtaj yaptırdım. Her seferinde sanki masadan bir daha kalkmayacakmışım gibi bir duygu içindeydim. Kendimi suçlu, eşimi ve doktorumu da suç ortağım gibi gördüğümden cinsel açıdan da rahat olamıyordum. Sağlık Bakanı'nın bu açıklaması ile sanıyorum benim durumumdaki birçok kadın bu suçluluk duygusundan ve ölüm tehlikesinden kurtulacaktır. Yasanın geciktirilmeden çıkarılması dileğimdir. Erkekçe'ye böyle bir sorun hakkında yayın yaptığı için ayrıca teşekkür ederim.

M.F.-Antalya

YAŞAR KEMAL

Erkekçe'ye bravo. Türkçeyi en iyi kullanan yazarlarımızdan birisini; Yaşar Kemal'i bize yeniden gazeteci olarak kazandırdığı için. Menekşe'nin Balıkçıları (Haziran) başlıklı yazı nefisti.. Umarım Yaşar Kemal'den yazıları gelecek sayılarda da görürüz.

Necla Kalay-Amasya

Yaşar Kemal'i beğendik ve zevkle okuduk. Türk dilinin diğer ustalarını, yazarlarımızı, şairlerimizi Erkekçe'de görebilecek miyiz?..

Mustafa Kara-İstanbul

DR.HİKMET KANDEMİR

Doç. Dr.Hikmet Kandemir (NİSAN) ile yapılan röportajı lens kullanan bir gözhastası olarak ilgiyle okudum. Doktorun bu konudaki görüşleri oldukça ilginç. Ancak aradım taradım böyle bir doktorun varlığına rastlayamadım. Yoksa sahte isim mi kullandınız?

Tibet Şirin- İstanbul

Erkekçe'nin notu: Doç. Dr. Hikmet Kandemir gerçekten var. Bulamamanızın nedeni doktorun İstanbul'a yeni gelmiş olması olabilir. Doktorun adresi ve telefonu şöyle: Bağdat Caddesi 296/12 Erenköy - Tel: 56 41 05- 56 67 09

ERKEKÇE

Erkekçe aslında üzerindeki 200 liralık fiyattan daha fazla edecek bir dergi. Ama yine de merak ediyorum. Kıbrıs'ta neden 250 liradan satılıyor?

Ahmet Mustafa-Lefkoşa

Erkekçe'nin notu: Dağıtım sisteminde Kıbrıs'ın özelliklerinden ileri gelen bir takım sorunlar nedeniyle Erkekçe Kıbrıs'ta 250 lira. Bu konudaki engellerin kaldırılması için dağıtım servisimiz çalışmalarını sürdürüyor. Çalışmalar tamamlandığında Kıbrıs'lı okuyucularımız da Türkiye'deki okuyucularımızla aynı fiata dergimizi okuyabilecekler.

Bu Sayı

Erkekçe'nin birinci yaşını nihayet kutladık.. "Erkekçe yaşına gireli neredeyse yarım yılı geçti" diyeceksiniz.. Doğru.. Terzi kendi söküğünü dikemezmiş.. Erkekçe'yi, Erkekçe yapanları yıl sonunda biraraya getirmeye çoktan karar vermiştik.. Ama "Bugün.. Yarın" derken, altı ay geciktik. Nihayet Mayısın 28 inci günü akşamı İstanbul'da, eskilerin deyişi ile nazar değmesin diye saymadığımız ama, 200'e yakın Erkekçe dostu kadınlı erkekli bir araya geldik.. 40 bin basıp 30 bin satma umudu ile çıkardığımız için hayalcilikle suçlandığımız bir dergiyi 150 bin adet basmış olmanın gururu ve coşkusu ile eğlendik. Sezen Aksu ve Modern Folk Üçlüsü'nün birer Erkekçe dostu olarak karşılıksız katıldıkları ve gerçekten süsledikleri bu gecenin küçük bir sürprizi olarak da Erkekçe ödüllerini dağıttık...

Batıda büyük yayın organlarının uyguladıkları bu geleneği Bab-ı Ali'ye getirmiş olmanın mutluluğu içindeyiz.. Bir yıl boyu Erkekçe için fedakarca yazanlar, çizenler ve deklanşöre basanlar içinde en başarılı olanları seçtik ve onlara bu güzel gecede "Erkekçe Armağanı" verdik.. Şimdi 8 arkadaşımızın duvarını bu ödülün diploması süslüyor.. Yaşımız ilerledikçe, bu sekize, yenilerini daha büyük mutluluklar içinde katmayı ümit ediyoruz..

Geceye katılan kardeş yayın organlarının yöneticileri de bu ödül törenini alkışla karşıladılar ve "Yıllardır Bab-ı Ali'de dergi çıkarırız, niçin böyle birşey yapmadık" dediler.. Sanırız gelecek yıllarda yapacaklar ve kendi çalışanlarının en değerli ödüllerini gene kendileri verecekler. Erkekçe gecesi ve ödülleri ile ilgili yazı ve resimleri dergimizde bulacaksınız. Biz bu konudaki sözlerimizi, gecemizin en güzel şekilde geçmesi için ellerinden geleni yapan Ortaköy LaMajör Klüp-Restoran yetkililerine ve personeline teşekkür ederek bitirelim.

●●●

Anayasa Komisyonu Başkanı Orhan Aldıkaçtı'yı yıpratmak isteyen bazı çevreler onu "Seks dergileri dahil" her yere demeç vermekle suçluyorlar.. İnsanların ne söylediklerinden değil, kime söylediklerinden dolayı eleştirilmeleri size garip gelmiyor mu?

Erkekçe'nin, Amerika'daki benzeri Playboy'da, Amerika Birleşik Devletleri Başkanlarının, yani hür dünyanın bir numaralı liderinin röportajı yayınlandığı zaman, hiçbir Amerikan ve dünya vatandaşının aklından "Playboy'a demeç verilir mi" diye eleştiri yapmak geçmez.. Penthouse'in sosyalist ülkelere girmesi yasaktır, ama ünlü bir sosyalist lider Fidel Castro, Penthouse muhabirini üç gün evinde misafir edip konuşur.. Bu yüzden eleştirileceğini de aklından geçirmez..

Erkekçe, bugün bu ülkede 150 bin aileye giren ve bir ay boyu kalan bir dergidir. Bu dergi ile sesini duyurmak herkesin hakkı, bizim de bu sese aracılık etmemiz görevimizdir..

Erkekçe'ye yönelik "Seks Dergisi" ithamlarına gelince..

.Biz bir defa seksin kötü birşey olduğu inancında değiliz.. Ama sözün biçiminden "Seks dergisi" deyişinin hakaret anlamı ile kullanıldığı inancı içinde olduğumuz için yanıt verme gereği duyduk.. Erkekçe bir seks dergisi değildir.. Erkekçe, aslında sadece erkeklere yönelik bir dergi de değildir. Erkekçe, bugüne kadar tabu olarak bakılan ve bu yüzden sayısız rahatsızlıklara uğramış bir toplumda, seksüel bilgisizliğe savaş açmış, belirli ölçüler içinde, seksi güzel, estetik ve bilimsel yanları ile gündeme getirmiş bir aile dergisidir. Bu dergide seks, insanı ilgilendiren diğer konuların yanında, bu ilgi oranında yer almaktadır.

Erkekçe, bugüne kadarki yayın hayatında sekse hiçbir sayısında üçten fazla başlık altında yer vermemiştir. Geri kalan sayfaları bugün ülkemizde pek çok yayın organının "Okunmaz" diye el dahi atmadıkları konulara ayrılmıştır. Örneğin "Dünyayı Değiştiren Kitaplar" dizisi, ülkemiz insanlarına, bugün bulmaları ve okumaları imkanı olmayan 16 önemli yapıtı, en kolay ve en zevkli şekilde tanıtmış ve kültürel bir görev yapmıştır. Sağlık, sinema, müzik, edebiyat, sanat ve insanın merakını çekmek kaydı ile herşey bu derginin içeriği içindedir.

Erkekçe'nin çıkmış tüm sayıları bunu kanıtlarken, seksi çekinmeden gündeme getirdiği için "Seks Dergisi" diye aşağılamak haksız bir itham olmaktadır. Bu anlayış ile, toplumun en kutsal birimlerinden biri aileyi de "Seks Kurumu" diye adlandırmak mümkün olacaktır. Çünkü ülkemizde pek çok insan ancak aile kurunca sağlıklı seks yapmakta dolayısı ile aile, sekse kavuşma aracı olmaktadır.

Şimdi aileye saygı göstermek için, karı koca arasındaki seks yaşamını yasaklamak mı gerekecektir?..

Kim ne derse desin, Erkekçe, yukardaki ilkeler ışığı altında, yani bilimsel, yani güzel, yani estetik seks anlayışını çağdaş bakış açısından ele almaya ve yazmaya devam edecektir. Bunlar yazılıp söylenmedikçe, duvarlara yapıştırılan kadın afişlerinin apış araları yırtılmaya, seksüel açlık yüzünden en hunhar saldırılar ve cinayetler işlenmeye devam edecektir. Bugün ileri ülkelerin hemen hepsinde okullara seks eğitimi konması, hep bu çıkmazdan kurtulmak içindir ve sonuç her ülkede olumlu olmuş, seks tabu olmaktan çıkıp, konuşulup anlaşılır hale geldiği ölçüde seksüel suçlarda azalma görülmüştür.

Bugün batılı ülkelerin hemen hepsinde Erkekçe ve benzeri dergilerin basımı ve yayımı serbesttir. Sosyalist ülkelerde ise, bırakın yayınlamayı, dışardan ülkeye sokmak bile suçtur. Ve doğudaki yasaklama bu ülkelerin batılı turistler için bir seks cenneti olma özelliğini önlememiş, tersine teşvik etmiştir. Her yaz yüzbinlerle batılı bekar erkeğin doğuya akın etmelerinin altında yatan önemli sebeplerden biri de budur.

Seksi yasaklamak, aşağılamak, tabu ilan etmekle toplumların ahlaklı olabileceği tezi, bilimsel deney ve gözlemler sonucu iflas etmiştir. "Bilmek, asgari ahlaktır" diyen filozofun haklı olduğu kanıtlanmıştır.

Erkekçe, bir aile dergisi olarak, aile kültürüne hizmet etmeye devam edecektir. Elinizdeki sayı, bu amacın örneklerinden biridir.

En İyi Dileklerimizle.

Hıncal ULUÇ

berke

magaza: şairniğar sokak no: 84 osmanbey tel: 47 53 18
ihracat ve toptan: matbaacı osmanbey sok. no: 10 osmanbey İST.

KOKTEYL

Kavgaya son

Brezilya'da bir okulun yöneticileri kız öğrencileri bakire olanlar ve olmayanlar diye ikiye ayırıp ayrı sınıflarda okutma kararı almışlar. Bakire olmayan kızları bakirelerden ayırmalarının nedeni "gözü açılmamış sığırcık yavruları"nın ahlaklarını koruma kaygısından kaynaklanmıyor...

Hayatın gerçeklerini öğrenmiş olan kızlarla henüz öğrenmeyenler arasında sürekli tartışmalar, atışmalar, hatta kavgalar meydana geldiğini gören okul idaresi, sonunda çareyi sınıfları ayırmakta bulmuş...

Köpeğinizi koşturmayın

Sağlık için spor yapmaya meraklı biriyseniz ve eğer bir de köpeğiniz varsa, aman dikkatli olun. Sakın hayvancağınızın sizinle birlikte koşmasına izin vermeyin.

Koşunun hayvanı zinde ve sağlıklı tutacağını düşünen bir sürü köpek sahibi, sonunda hayvanlarından olmuşlar. Veterinerler, sahibinin peşinden koşan köpeğin aşırı kalp çarpıntısı ve nefes darlığından ölebileceğini söylüyorlar.

"Sanatçı olmak zor. Umurunuzda olmayan kişileri etkilemek için kazandığınızdan fazla para harcatırlar size..."

Raquel Welch

"İnsanın ayılınca kendini kötü hissetmemesi için bir metot buldum. İçmeye devam..."

James Couburn

Beş çeşit sarılma!

"Sarılmanın da çeşidi mi var.." demeyin sakın.. Var.. Daha doğrusu varmış.. Amerikalı ruh doktorları kadınla erkek arasındaki sarılma şekillerini beşe ayırmışlar ve beş değişik anlam vermişler.. İşte başlıyoruz:

GÜVEN VEREN SARILMA: Erkek bir kolunu kadının omzuna atıp onu kendine çekti mi "Her zaman yanındayım.. Bana güven" demekmiş.

HOŞGELDİN SARILMASI: Karşılıklı birbirine koşulur ve hızla kucaklaşılır. Bu karşılaşmaktan mutlu olunduğu anlamına gelir.

AŞK SARILMASI: İki kolunuzu ötekinin etrafına sarıp sırtına ya da omzuna hafif hafif ve pat pat vurdunuz mu bu "Seni seviyorum" demektir.

DAVET SARILMASI: Kadın erkeğe çapkınca yaklaşır. İki koluyla belinden sarar. Ellerini sırtta kenetler ve başını yumuşakça erkeğin göğsüne bırakırsa.. Ardından başını kaldırıp erkeğin gözlerine derin ve hülyalı bakarsa.. İşte o zaman işiniz iş demektir.. Çünkü bu sarılma şekli "Buyrun" demektir.. Erkek aynı mesajı biraz daha saldırgan bir sarılma ile verir. Kadını kollarının arasına alır. Yumuşak şekilde sıkar. Bu ara elleriyle de sırtını yukarı aşağı okşar..

HAYDİ SEVİŞELİM SARILMASI: İşte en bariz seksüel yaklaşma sarılmasının tarifi... Erkek kadına arzu ve ihtirasla sarılır, onu kendine çeker ve ağırlığını hissettirecek şekilde okşar..

Kadının cevabı mı ?.. İki eli ile erkeği önce belinden sarar. Adamı kendine çeker.. Erkek yaklaşınca ellerini yükseltir omuzlarının üzerine alır. Ense üzerinde kenetler. Sonra da onu çapkınca kendine çeker ve kendi vücudunu onun vücuduna yaslar."

Hilton'cuların başı dertte

Müşterilerin otellerden sabun, kül tablası, havlu, vb. şeyler "kaldırması" alışılagelmiş olaylardan sayılır. Ama tablo çalınması...

İngiltere ve Amerika'daki Hilton otellerinin yöneticileri müşterilerin sürekli olarak odalarının duvarlarındaki tabloları götürmelerinden bıkarak soruna bir çözüm aradılar ve resimleri duvara vidalama kararı verdiler. Ne var ki, sanatsever müşteriler bu kez de vidaları söküp tabloları evlerine götürmeye başladılar. Kafa kafaya verip konuyu enine boyuna düşünen Hilton'cular, resimlerin çok sağlam bir tutkalla duvara yapıştırılmasını buyurdular adamlarına...

Bundan sonra ne mi oldu?

Tablolar sökülüp alınırken resimle birlikte yırtılan duvar kağıtlarını yenilemek için uğraşıyorlar şimdi.

"Sosyal Hizmet" dediğin böyle olur!..

Federal Almanya'da devlet vatandaşlarına öyle bir hizmet sunuyor ki, dostlar başına..

Doktorundan veya psikiyatristinden, komplekslerini ve saplantılarını tedavi edebilmek için mutlaka bir fahişeyle beraber olması gerektiği yolunda rapor alan her Alman vatandaşı, tedavi gideri olarak devletten "vizite" başına yaklaşık 1400 lira alabiliyor.

Ama tedavi giderleri ancak belli bir süre için karşılanıyor. Altı ay süreyle her hafta bir fahişeye gidip masrafları da devlete ödetmek fena olmasa gerek...

"Bir erkek sever ve bırakırsa mesele yoktur. Tabii iyi bir şeyler bırakmışsa..."

Ava Gardner

Kalp krizini önleyen ilaç Türkiye'de yapılıyor!..

Mayıs sayımızda, 11 Ocak 1982'den bu yana Amerika'da kalp krizini tedavi eden ve tekrarını önleyen bir ilacın serbest satışa sunulduğunu haber vermiş ve "Esas maddesi Nifepidin, adı Procardia olan bu ilaç, bakalım bizim hastalara ne zaman ulaşacak" demiştik...

Yanıt, Bayer firmasından geldi... Meğer, biz bu kez Amerikalılardan da önce davranıp ilacı piyasaya sürmüşüz... Hem de tam 5 yıl önce... Amerika Sağlık Departmanı, insanlar üzerindeki yan etkileri konusunda iyice emin olmadan izin vermediği için orada izin bizden güç verilmiş...Nifepidin, ülkemizde Adalat adı ile satılıyor... 30 tablet 270 lira... Bugünün ilaç fiyatlarına hele kalp ilaç fiyatlarına göre ucuz...

Kullanılması mı?...

Bunu mutlak doktora danışarak ve doktor kontrolünde yapmak gerek. Yoksa kaş yapmak isterken göz çıkarabilirsiniz.

Çapkın Kız Golf Oynuyor

Alkolik köpek

Amerikalı bir psikolog, yaşamı boyunca karşılaştığı en garip hastayı tedavi etmeye uğraşıyor. New Yorklu bu hasta, bir köpek. Hem de alkolik bir köpek!..

Üstelik hayvanın alkolizmi bir tek çeşit içkiyle sınırlı: Nane likörü. Sahibi pek aldırış etmiyormuş ama komşuların ısrarlı ve de hiddetli baskısı üzerine psikoloğa başvurmak zorunda kalmış. Hayvancağız saat başı nane likörü içmek istiyor, içkisi verilene kadar da sürekli havlıyormuş çünkü...

Seçildiği gün vurulan belediye başkanı

İster inanın, ister inanmayın; biz de İngiltere'de yayınlanan Daily Miror gazetesinin yalancısıyız.

Brezilya'da halkın oylarıyla seçilen; hem de öteki iki adaydan 5 bin oy fazla alan Belediye Başkanı, Oselot, seçildikten birkaç saat sonra devletin görevlendirdiği kişiler tarafından vurularak öldürülmüş. "Devlet terörü, faşizmi.." diye feryat etmeden gerisini dinleyin:

Oselot, 1,5 metre boyunda bir cins vahşi kedidir. Orta ve Güney Amerika'da yaşayan bu hayvan beyaz, siyah ve portakal renkli yumuşak kürkü yüzünden çok aranan ve bu yüzden de nesli tükenmeye başlayan bir yaratıktır.

"Kadını asla olduğundan küçük görmeyin. Tabii yaşı ve kilosu dışında..."

Shelley Winters

"Büyük ailelere inanırım. Her kadının en az üç kocası olmalı."

Ali Mac Graw

İşinizde çalışır, tatilde gezdirir.

• 1600 cc. 80 HP (SAE) motor • Öne yatabilen arka koltuklar • Takviyeli süspansiyon sistemi • Arka cam otomatik yıkayıcısı ve sileceği
• Elektrik motorlu, su ısındıkça çalışan radyatör soğutma fanı • Gövdeye gömülü stepne ve avadanlık • Ve MURAT 131'in tüm diğer üstün nitelikleri

Ajda ve Müjde'nin sırtından geçinenler...

"Yazar-çevirmen" Hulusi Sirer- adı gerçekten böyle mi bilemiyoruz- uyanık bir adem. Hulusi'nin uyanıklığı bir Ajda Pekkan resmi ile binlerce lira kazanabilmesinden ileri geliyor. Nasıl mı? Anlatalım.

Önce bir Ajda Pekkan resmi bulunur. Resmin şöyle mayolu ve seksi olmasına özen gösterilir. ondan sonrası kolaydır. Biraz kağıt ve bir daktilo ile yakası açılmadık bir "yaşam öyküsü" yazılır. Daha sonra bunu basmaya razı olacak bir matbaa bulunur. Matbaanın ismi yayınlanmayacağı için bu işte fazla zorluk çekilmez. Üzerine bir de başlık: Efkar Gecelerim... İşte size Ajda Pekkan'ın kendi ağzından aşk hikayeleri... Üzerine 100 liralık fiyat konulur ve meraklılarına satılır. Ondan sonra çalsın sazlar, oynasın kızlar...

Hulusi türünden uyanıklar son günlerde bu işi iyi bir geçim kapısı haline getirdiler. Kimler yok ki, malzemeleri arasında...

Türkiye'nin en ünlü, en seksi şarkıcıları, artistleri. Kimisi Hulusi gibi işi ucuz yoldan hallediyor. Kimisi diyelim Müjde Ar'ın bir benzerini bulup sahte Müjde Ar'a pornografik film çevirtiyor. Masraflı oluyor tabii... Ama atılan taş ürkütülen kurbağaya değiyor. Çok harcayan, çok kazanıyor...

İşte size iki fotoğraf. Birisi Ajda Pekkan'ın "evrak-ı metrukesi" olduğu ileri sürülen "Efkar Gecelerim"in kapağı... Diğeri Müjde Ar'ın benzerinin çevirdiği porno filmin bir sahnesi...

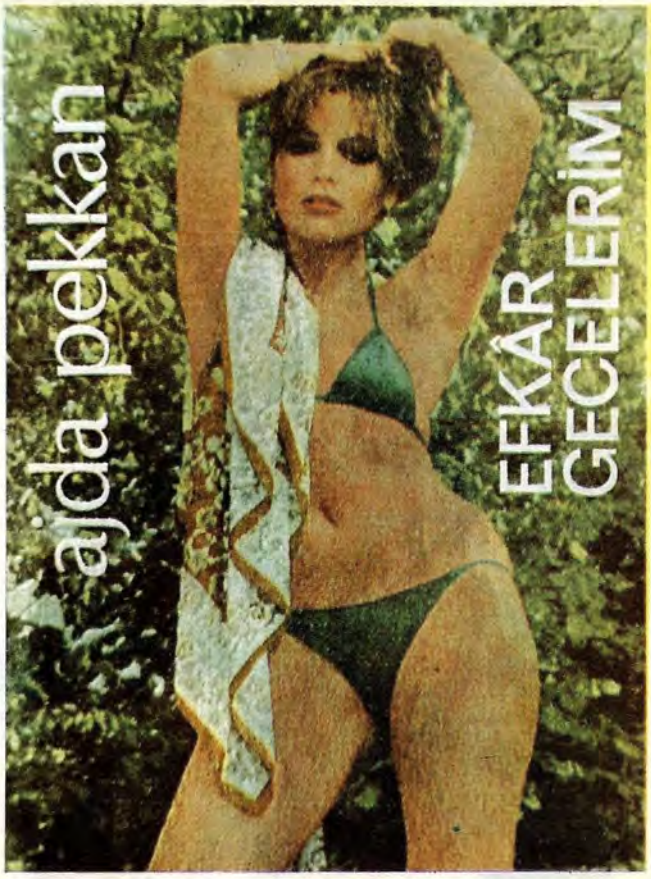

AYIN FOTOĞRAFI

delial

bronzlaşmak için ideal

BAYER

delial ve kalıcı bronzluk...

Delial'in 82 yaz yeniliği. Delial güneş yağı (2) ve güneş sütü (4) şimdi ekonomik boylarda. Delial, tüm yaz ideal ve sağlıklı bronzlaşmayı sağlar. Üstün Kozmetik etkisiyle cildi besler ve korur. Ayrıca güneş, deniz, rüzgar ve diğer hava koşullarından etkilenen cildinize gereken nemi Delial Aprés sağlar. Delial aprés cildinize yumuşak, pürüzsüz ve bakımlı bir görünüm kazandırır.

GM D 821

Ne Londra Konferansı...

"Ne Londra Konferansı
Ne atom bombası.
Bir elinde cımbız
Bir elinde ayna
Umurunda mı dünya."

Orhan Veli çoktan toprak oldu ama, şiirleri hâlâ güncelliğini koruyor.

İsrail tanklarıyla, uçaklarıyla güney sınırlarımıza bir sigara içimi mesafede gerilla avına çıkmış; İngilizler Falkland'in Malvinas olmadığını ispat için milyonlarca sterlin dökmekte, Brejnev-Reagan nükleer silahlarla ilgili yeni bir söz düellosunda.

Eğer Güneş gazetesinin getirttiği güzeller de olmasaydı geçtiğimiz ay gazetelerin sayfaları bu sevimsiz haberlerle iç karartacaktı. Allahtan güzeller imdada yetiştiler. Brejnev ile Reagan'ın buruşuk ciltleri yerine güzellerin "mah cemalleri" gazete sayfalarını şenlendirdi.

Onbeş gün boyunca konukları nefes aldırmamacasına gezdiren ve eğlendiren organizasyon komitesinin misafirperverliğine ve yüz milyonlarca lira masraf yaptığı söylenen Güneş'in eli açıklığına doğrusu konuklarımız da güzel bir jestle karşılık verdiler. Nazlı Deniz'imiz Avrupa Güzeli seçildi. Avrupalı güzelleri gördükten sonra güzelimizin en azından ilk beşe gireceğine inananlar çoğunluktaydı. Ama Finlandiya'lı güzelin nasıl olup da Avrupa'nın en güzel beş kızı arasına giremediği hâlâ anlaşılamadı. Atatürk Kültür Merkezi'ndeki final gecesi, gösterileriyle, değişik ışık düzeniyle, ikramıyla ve seçme konuklarıyla olumlu izler bıraktı izleyenlerin üzerinde.

Ali MACGRAW

Onları hiç böyle görmediniz!...

Elizabeth Taylor: İsmi uzun yıllar Richard Burton ile anıldı. Şimdi ayrılar. O da kendisini yemeğe vurdu. Şişmanladıkça şişmanlıyor...

Farrah Fawcet: Charlie'nin tatlı meleği. Bir de Lee Majors'a sormalı. O aynı kanıda değilki boşandılar. Farrah şimdi hür...

Ali Mac Graw: Hangimiz Love Story'nin uzun siyah saçlı romantik güzeline aşık olmadık. "En temiz hislerle" sevmiştik onu... Yaşlandı şimdi ama hala güzel ve diri.

Joan Collins: Adı çıkmış dokuza inmez sekize derler. Joan için söylenmiş sanki. Herkes onu seks yıldızı olarak tanıyor. Haksız da değiller. Onda hiç üç çocuk annesi kadın hali var mı?

İşte size dört güzel. Güzel oldukları kadar ünlüler de. Onları böyle sevgilileri ve film setlerindeki görevlilerden başka kimse görmemişti. İddia ediyoruz onları siz de hiç böyle görmemiştiniz.

Bundan böyle her ay bu sayfamızda size bir dizi fotoğraf sunacağız. Kimler mi var listede? Küçük bir ipucu: Kraliçe Elizabeth'den, Jacqueline Bisset'ye kadar birçok ünlü ve güzel kadın....

Elizabeth TAYLOR

"Bana göre, çıplaklık iğrenç, utanç verici ve insanlık dışı. Ama eğer 22 yaşında ve fıstık gibi bir kız olsaydım, artistik, estetik, güzel ve alkışa layık derdim."

Shelley Winters

"Beni çıplaklar balosuna davet ettiler. Gitmedim. Tüm kadınların aynı şekilde giyindiği balo ilginç olmazdı ki!.."

James Garner

Joan COLLINS

Farrah FAWCET

"Postacı Kapıyı İki Kere Çalar"ın unutulmayan sahnesi Jessica Lange ile Jack Nicholson'ın mutfaktaki sevişmeleriydi. Bu filmdeki rolüyle Lange kendinden çok sözettirdi

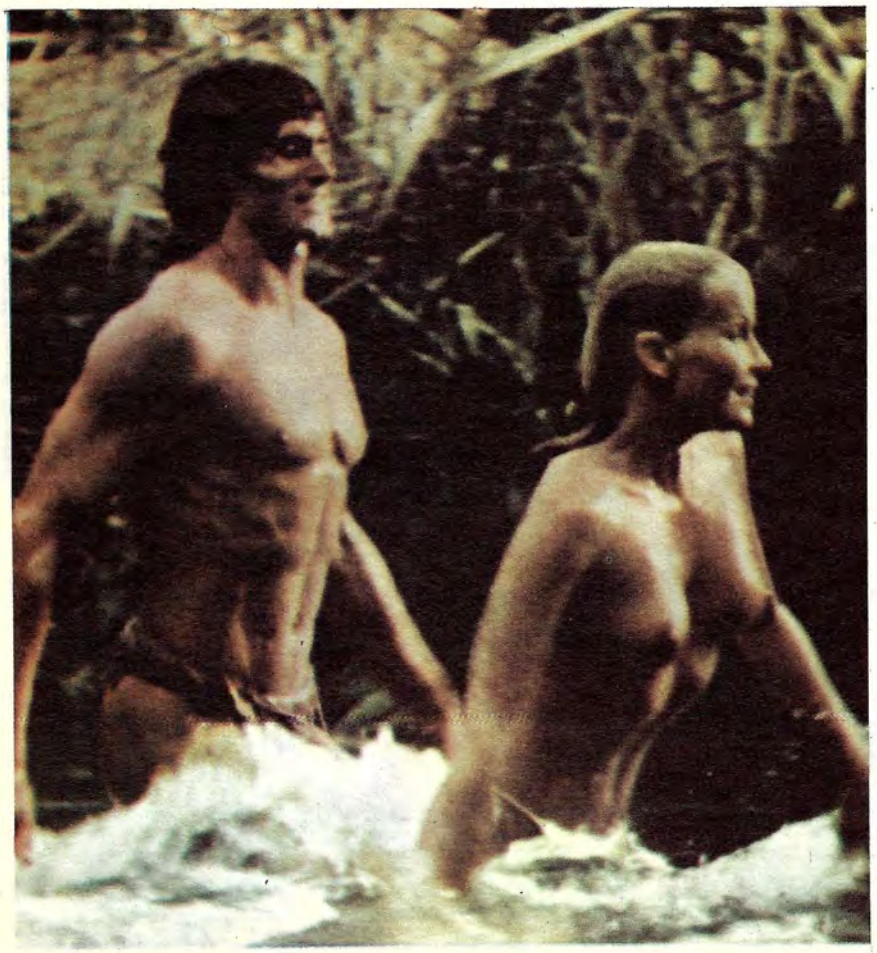

Bo Derek "Tarzan" filmini bir "Jane Filmi"ne dönüştürmüştü.

Filmler

Gitti de gelmeyiverdi, hele nazlım, nerde kaldı...

Arabeskle içli dışlı olmak "zorunda bırakılmış" sinema seyircisi, Beyoğlu cadde-i kebirinde gezip dolaşmakta iken afişleri naftalin kokan filmlere bakıp, şarkı tuttursa yeridir:

—**"Kader utansın..."**

Kocaman sinema fenerleri, kurumaya bırakılmış hamam peştemali gibi rüzgarda nazlı, nazenin salınmakta iken bakarsınız bir sürpriz olur, umulmadık bir film çıkıverir ortaya:

—**"Bir Teselli Ver..."**

Seans saatine uysun diye kesilip kırpılıp kuşa dönmüş filmler, herhalde şu şarkıyı terennüm etmektedirler (Tabii 'pes'ten...)

—**"Kader, benden ne istedin..."**

Kader değilse bile, 'makas' şöyle demektedir:

—"Sadece yarım saatlik bir bölümünü... Biraz fazla uzunsun da..."

Seks filmi meraklıları, kantoya yatkındır:

—"Ben kalender meşrebim, güzel çirkin aramam..."

Şarkılar iyi ama, laf aramızda, 1981/82 sezonu da iyiydi. Arabesk filmleri, müzikal filmleri, seksi-meksi filmleri, kaliteli filmleri (dünyada arasanız, bundan daha yuvarlak bir laf bulamazsınız. Muz gibidir mübarek, her niyete söylenir, üstelik hepsine usta terzi elinden çıkmış hazır elbise gibi, 'lök' der, oturur), güldürü filmleri, vesairesi ile pekala iyi, güzel bir sezonu daha geride bıraktık.

Ama sezonun başında, çengel gibi ortaya düşen bir soru (vay bize, vaylar bize) yanıtlanmadan asıldığı yerde kalakaldı...

Hani sezon başında sıram sıram filmlerin sıralandığı uzun uzun listeler yayınlanmıştı ya, bunların içinde **"Kramer Kramer'e Karşı"** da var idi... Üstelik, bu filmin 5 Oscar'ı var idi. Öte yandan, içinde 5 arabesk şarkı olan filmler var idi....

—"Aynı hafta bir sinemaya 5 Oscar'lı Kramer girse, karşıdaki sinema 5 şarkılı filmi taksa, acep sonuç ne olur?"

"Kramer..." (daha birçok film gibi) "Bekledim de Gelmedin" şarkısı söylettiği için, bu sorunun yanıtı alınamadı.

BOL PARA GEREK

Eylül dedin mi, önce **Mehmet Rauf**'un romanını hatırlarsın. Sonra **"elemli, hüzün dolu sonbahar akşamları"** gelebilir aklına. Sonra, bir tribün tezahüratı:

—"Hiiiş, hişşt, geliyor..."

Eylül dedin mi, sinema sezonu da gelmektedir. "Hişt, hişt geliyor" diye atılacak korneri bekleyen futbol hastası gibi sen de sezonun gelmesini, filmlerin 'mebzulen sinema salonlarını doldurmasını' beklersin...

Erkekçe de öyle yapmış. 1981 Eylülü'nde **"Sinemaseverlere bol para gerek"** demiş. Sonra listelerdeki filmlerden birkaçını, büyük harflerle arka arkaya dizmiş: **China Syndrome, Kramer... Rocky - 1, Tess, A Star is Born, Jaws 2, Coming Home, Violette Noziere, The Greek Tycoon, Unmarried Woman...** (Gelecek denen bu filmlerden A Star is Born, Jaws-2. The Greek Tycoon geldi, ötekiler için **'vuslat kaldı güzel, yine bir başka bahare'**...)

Sezon başında durum, şöyle idi: Listelerde çeşitli özellikleri ile ilgi

Devamı 113. Sayfada

TV Filmleri

Yılın en zayıf listesi...

Bu yılın başından beri, "TV'de Sinema" programları çok iyiydi... Belki de, yaz geldiği için listenin "formu" birden düştü. TRT 82'nin en zayıf listesini bu ay düzenledi.

Üstelik, bu ayın bir özelliği var: Artık haftada 2 değil, 3 film izleyeceğiz (salı gecelerine de film kondu). Ama 11 film içinde "Kaçırmayın, mutlaka izleyin" denebilecek sadece 2 film var.

Buna karşılık, iki film daha var: Bunlardan birinde başrolü,Ronald Reagan oynuyor... Öteki ise, TV'de ilk kez yayınlanacak "Dede Korkut" adlı Azerbaycan filmi...

Listeyle ilgili son notumuz, şu: 17 Temmuz cumartesi gecesi, bir yerli film yayınlanacak ama henüz hangi filmin yayına gireceği kesinleşmedi. 10 Temmuz cumartesi gecesi ise, film yok. Çünkü o saatte, dünya kupasının üçüncülük maçı oynanacak.

DEDE KORKUT: TRT-TV'de ilk kez bir Azerbaycan filmi... Bir dizi destansı öykünün hem anlatıcısı, hem de kahramanı olan Dede Korkut'un yaşamını anlatan film, geçen ayın programında idi ve 26 Haziran cumartesi gecesi yayınlanacaktı, sonra 3 Temmuz cumartesi gecesine aktarıldı.

YENİ GÜNEŞ: Melodramın sınırlarını zorlayan "duygusal" bir film. Dul bir kadınla, yardımcı olduğu gencin serüvenleri. Filmde "Lassie" de var. Bir özelliği de Jeanette Mac Donald'ın son filmi olması. Müzikallerin büyük oyuncusu, bu filmden sonra sinemayı bıraktı, ondan sonraki yıllarda sadece TV'de çalıştı. Jeanette Mac Donald'a özel bir ilgi duymuyorsanız, izlemeseniz de olur. (The Sun Comes Up-Yönetmen: Richard Thorpe- Oynayanlar: Jeanette Mac Donald, Llyod Nolan, Claude Jarman, Jr- 1948 yapımı, 109 dakika- 4 Temmuz, Pazar)

KANLI ZAFER: Usta yönetmen Huston'ın olaylar kadar psikolojiye de önem verdiği bir filmi... Bu kez konu, Amerikan iç savaşı... Bir genç, yaşamın katı gerçekleriyle bu

Elvis Presley hayranları 25 Temmuz'da ekran başında olsunlar. "Jailhouse Rock" Presley'in en izlenebilir filmlerinden biri.

savaş sırasında karşılaşır. Romanı çok iyiydi, film aynı seviyeyi tutturamadı ama yine de izlenebilir. Başroldeki Audie Murphy'nın, birçok sinema oyuncusu gibi 2. Dünya Savaşı'na katıldığını ve rekor sayıda madalya aldığını da belirtelim (Red Badge Of Courage-Yön: John Huston - Oyn: Audie Murphy, Bill Mauldin, John Dierke - 1951 yapımı, 69 dakika- 6 Temmuz, Salı)

DÖNÜP DURANLAR: John Ford'un senaryo yazarlığından yönetmenliğe geçen Burt Kennedy'nin değişik bir filmi. Kovboyluğun sona erdiği yıllarda, iki kovboyun dolaşıp durmaktan bıkıp yerleşim çabaları anlatılıyor. Konu çok boyutlu ama yönetmen, işin içinden çıkamıyor. Bu yüzden, film hakkında "yürümeyen, ağır aksak giden bir western güldürüsü" deniyor. Buna mukabil oyuncuları iyi. (The Rounders- Yön: Burt Kennedy-Oyn: Glenn Ford, Henry Fonda, Sue Ann Langdon- 1965 yapımı, 85 dakika 11 Temmuz, Pazar).

DENİZALTI KAHRAMANLARI: Başkan Reagan'ın filmi...Konu, 2. Dünya Savaşı yıllarında geçer.

Devamı 115. Sayfada

TEMMUZ 1982 150 LİRA

BİLİM DERGİSİ

Dört dev yazar:

Arthur C. Clarke:
Uzay Gemilerinin Yarınları

Erica Jong: 20. Yüzyılın Gerçek Cadıları

İsaac Asimov:
Kitleden Enerjiye...

Ray Bradbury:
Bir Tahta Parçası

Dr. Masters ve seks tedavisinde gelişmeler

1981'in en rezil bilimsel başarıları

Eb-Ül-İz'in anıtı ne oldu?..

Bilgisayarla çöpçatanlık

Nesli tükenen yedi toplum

Ağlamak hayat kurtarıyor

Ölümü önlemenin yolu bulundu!..

Kitaplar

Kadın erkekler, erkek kadınlar ve hangi seks?..

"... Bu yazdıklarım da aynı eleştirilere uğrayacaktır. O sosyalistler ki ciddilik adına cinselliği hor görmek yanlışı içindedirler, cinsel devrimin sosyalistliğin içeriğinde bulunduğunu unuturlar, hiç bir bilimsel iddiası olmasa da böyle bir kitaba karşı çıkmayı siyasal bir kurnazlık sayacaklardır, ama "alaturka" bir kurnazlık olacaktır bu, zamanın getireceği değişmeler karşısında savrulup gidecektir. Öbürlerinin çoğu henüz "namahrem" kavramından bu yana geçememiş göründüklerine göre beni de yazdıklarımı da ne boyalara boyayacaklarını kestirmek o kadar zor değil. Oysa cinselliğe eğilişim de tıpkı sosyalistliğe ya da batıcılığa eğilişim kadar insanı, özellikle çağdaş insanı, anlayabilmek isteğimden doğuyor. Onun için de söylediklerimi kesin hiç bir yargıya bağlamayacağım. Olguları, olayların gelişmesini, insanları ve cinsel çelişkilerini elimden geldiğince nesnel olarak belirtmeye uğraştım. Bundan bir genellemeye varmak, bir yargı çıkarmak okuyan herkesin hoşgörü yeteneğine, bilgisine ve imgelem gücüne kalıyor. Hadi kolay gelsin!..."

Evet, Erkekçe yayınlanmaya başladığından bu yana zaman zaman çeşitli kitaplarını tanıttığımız, Yankı dergisinin "çok yönlü tek adam" diye nitelendirdiği ozan, romancı, deneme yazarı Attilâ İlhan, **Hangi Seks**'in (Bilgi Yayınevi, 302 sayfa. 300 TL) son sözleri olarak kuruyor bu cümleleri.

Attilâ İlhan kuşkusuz Türkiye'de yazıp çizenlerin en çalışkanlarından birisi, belki de başlıcası. Yazıyor, yaratıyor. Bunları ortaya çıkarmak, besbelli bir şey ki, öyle aylaklık etmeye izin ve olanak vermez. Bugün Attilâ İlhan'ın kapalı bir yaşantısı olduğunu kestirmek güç değil. Ne var ki, İlhan, gençliğinde alabildiğine hızlı ve dolu yaşamış

Devamı 93. Sayfada

Seks Klasikleri

Wilhelm Reich ve yapıtları

Yukarda, Attilâ İlhan'ın bir yapıtını tanıttık. İlhan yapıtının özünü, değişen dünya içinde, cinselliğin giderek kazandığı önem olarak koyuyordu. Gerçekten de cinsellik son çeyrek yüzyılda insanoğlunun üzerinde en çok durduğu, üzerinde en çok düşündüğü sorunlardan birisi, belki de başlıcası.. Çünkü, insanın ayrılamadığı, insandan koparılmaz bir doğallık var işin içinde.

Freud'la birlikte başlayan bu büyük gelişim zaman zaman çok çeşitli ve ayrıntılı değerlendirmelere tabi tutulmuştur. İşin ilginç yanı bu değerlendirmeler hep başka açılardan ele alınmış, hep soruna başka yönlerden yaklaşılmıştır. Dolayısıyla inanılmaz bir literatür gelişmiş, içinden çıkılmayacak kadar çok sayıda yapıt yazılıp ortaya koyulmuştur. Ne var ki, bunların tümü aynı önemde, tümü aynı nitelikte değildir. Bu özelliğe sahip olanları ayırdığımızda da sorunun küçük ve dar boyutlu olduğunu savlamak olanağı yok. Üstüne üstlük bu tartışmayı, Türkçenin sınırları içinde kalarak yapma olanağına sahip değiliz. Neden mi ? Hep söyleyip duruyoruz, bu yapıtların henüz çok küçük bir bölümü dilimize çevrildi, kazandırıldı da ondan. Fakat zaman zaman bu çerçevenin dışına çıkanlar var.

Freud'un öğrencisi olarak çalışmaya başlayan Wilhelm Reich bunlardan birisi.

Reich 1897 yılında Galiçya'da bir köylü ailesinin çocuğu olarak dünyaya geldi. Tıp öğrenimi gördü. Daha sonra felsefe ve biyolojiye yakın bir ilgi duydu. Bir seksoloji semineri düzenledi. Bu seminer dolayısıyla Freud'la tanıştı; en yakın arkadaşlarından ve baş yardımcısı oldu. 1920 yılında Viyana psikanaliz cemiyetine girdi. Burada 1930 yılına kadar çalıştı. Hastalarının çoğu işçilerdi. Dolayısıyla yaşadıklarına bakarak daha başka ve Freud'un bakış açısıyla pek uyuşmayan bir takım görüşler geliştirdi. 1927 yılında Alman Komünist Partisi'ne yazıldı. İşçiler için cinsel danışma merkezleri kurdu .1930 yılında Berlin'e yerleşti. Burada bir cinsellik merkezi meydana getirdi. Amacı cinsellik sorununu siyasallaştırmaktı. Derneğin üye sayısı kısa sürede 40000'e yükseldi. Fakat bir süre sonra Alman Komünist Partisiyle ters düştü ve yapıtları

Devamı 104. Sayfada

AYIN GETİRDİKLERİ

Tutku/Colleen Mc Cullough/Roman
(Altın Kitaplar Yayınevi. 342 sayfa. 300 TL.)
Savaş romanları her zaman başka bir ilginin kaynağını oluşturur. Elimizdeki yapıtda bir savaş romanı. Ne var ki, savaşı hem savaşın içinde hem de savaştan sonra yaşayanların kitabı. 2. Dünya Savaşı sonunda bir psikiyatri kliniğine yatmış beş askerle bir kadının öyküsü...

Cevdet Bey ve Oğulları/Orhan Pamuk/Roman
(Karacan Yayınları. 587 sayfa. 600 TL.)
Orhan Pamuk edebiyat dünyasında tanınan bir yazar değil. 1979 yılında Milliyet Roman Armağanı'nı, Mehmet Eroğlu ile paylaşmıştı. Bu kalın ve dört yılda yazılmış romanda, Orhan Pamuk bir ailenin öyküsünü anlatıyor, tarihsel bir gelişim çizgisi içinde.

Denize Doğru Konuşma/Oktay Rifat/Şiir
(Adam Yayınları. 142 sayfa. 250 TL.)
Oktay Rifat hiç kuşkusuz Türk edebiyatının şiir doruklarından birisi. Damıtıp süzdüğü şiirleri doğadan, insanın yapısından zaman zaman da tarihin gerekliğinden söz açıyor. Bizi hergün görüp tanıdığımız, fakat gene de bir yanını eksik bıraktığımız bir dünyanın, daha doğrusu dünyaların içine itiyor.

Önce Şiir Vardı/Oktay Akbal/Denemeler
(Adam Yayınları. 162 sayfa. 250 TL.)
Bu kitabı özellikle bir şiir kitabının ardından tanıtıyoruz. Oktay Akbal bir öykü ve deneme yazarı. Fakat kabul etmek gerekir ki Türk edebiyatının en duygusal insanlarından birisi. Denemelerinde bu özelliklerini görmek, tanımak olası. Üstelik duygularını, ya anılarına ya da şiirlere başvurarak aktaran bir denemeci. Elimizdeki yapıtında şiiri bir yaşama aracı olarak gören ve böyle sunan yazılarını toplamış. Okunmalı.

Çağdaş Fantazya/Uncal Oskay/İnceleme
(Ayko Yayınları. 308 sayfa. 300 TL.)
Burada okurlarımıza istiyoruz ki hemen her konudan, o ayda yayınlanmış yapıtların en iyilerini sunalım. Elimizdeki yapıtı da bu düşünceyle ele alıyoruz. Oskay'ın yapıtı bir bilimsel çalışma ve hemen söyleyelim ki okunması güç. Ne var ki Oskay bilim kurgu (science fiction) ve korku filmlerini ele alıyor, bunları örnekler vererek inceliyor. Sorunları biraz daha ayrıntılı olarak tartışmak isteyenler mutlaka okumalı.

Yeraltından Notlar/Dostoyevski/Roman
(Adam Yayınları. 128 sayfa. 175 TL.)
Dostoyevski, söylemeye gerek var mı, dünya romanının doruklarından birisi. Elimizdeki yapıtda sanatının tüm özelliklerini gösteren, Dostoyevski'nin fırtınalı insan tiplerini tanıtan bir yapıt. Büyük Fransız romancısı Andre Gide, bu yapıtı Dostoyevski'nin baş yapıtlarından birisi olarak tanıtıyor.

LSD-Şeytan Meyvesi/Heinz G.Konsalik/Roman
(Genel Yayıncılık. 388 sayfa. 300 TL.)
Şeytanca hazırlanmış bir cinayetin ustaca ortaya çıkarılmasını anlatan gerilim dolu bir roman. Ünlü yazar Konsalik LSD kurbanlarını anlatırken okuyanı heyecandan heyecana sürüklüyor.

Hayatın Kökleri/Mahlon B.Hoagland/İnceleme
(Yazko Yayınları. 175 sayfa. 175 TL.)
Bu da aynı türden bir yapıt. Ne var ki kapsamı biraz daha geniş. Dünya çapında bir bilim adamı olan Hoagland insan bedenini bir çok yönüyle ele alıp inceliyor. Yapıtın içinde çeşitli açıklayıcı resimler de var.

AKBANK güveninizin eseri

Rahatlık alışverişte.

Rahatınız için
tedbirli davranın.
Alışverişe toplu
parayla çıkmayın.
Akbank'tan Akçek alın.
Alışverişlerinizi
Akçek'le yapın.

Akçek'in bedeli
Akbank'ın teminatındadır.

Her yerde
itibarla kabul görür.
Akçek'i kim getirirse
getirsin, Akbank şubelerinde
anında paraya çevrilir.
Akçek kullanana rahatlık...
alana rahatlıktır.

Cebinizde Akçek taşıyın.
Cebinizde rahatlığı taşıyın.

Rahatınızın tedbiri Akbank'ta.

AKÇEK

Akçek rahatlığını sağlayan özellikler.

Akçek, Akbank'ın provizyonsuz çekidir.
Her yaprağı 5000 TL'na veya 10.000 TL'na kadar Akbank'ın ödeme garantisini taşır.
Ödeme garantisinin sınırı, her Akçek yaprağının arkasında yazılıdır.
Akbank şubelerinden kolayca alınır.
Bütün işlem... 10 yaprağa 10 imza!
Alışverişte, ödemelerinizde bedeli yazar, imzalarsınız. Her yerde kabul görür.
Akbank şubelerinde anında paraya çevrilir.
Sigortalıdır. Kaybolursa paranız kaybolmaz.
Akbank'tan yeni Akçek'inizi verirler.
Ve Akçek'i cebinizde taşırken faiz kazanırsınız.

Plaklar

Placido Domingo ve romantizme dönüş!..

Placido Domingo...

Onun için New York Times, "Yaşayan en büyük tenor" diye yazdı. Los Angeles Times "Şarkı söyleyen ölümlüler içinde bir süpermen" dedi.. Atlantiğin öte yanında London Times "Çok büyük bir sanatçı" diye damgasını vurdu..

Şimdi elimizde işte bu Placido Domingo'nun bir albümü var.. Ama onu üne kavuşturan müzikaller ve operalardan seçmelerle oluşan bir albüm değil bu.. Pop müzik söylüyor Domingo... Plağa adını veren Perhaps Love adlı şarkıyı üstelik John Denver'in gitar ve vokali eşliğinde söylüyor.. Pop Dünyasının bu ünlü ismi ile dramatik tenor Domingo'nun işbirliği ile ortaya çıkan şarkı sanırız aylar boyu dillerden düşmeyecek ve 1982 yılı ile birlikte anılacak..

Domingo, müziği, romantik çağa/ Enrico Caruso ve Mario Lanzaların günlerine götürüyor.. Olağanüstü sesi ile birbirinden güzel 10 şarkı söylüyor. Plakta John Denver'in imzasını taşıyan ikinci şarkı Annie's Song.. Denver burada da sadece gitarı ile eşlik ediyor Domingo'ya...

Placido, Meksikali bir müzisyen ailenin oğlu. Babasının müzikal tiyatrosu ile turneler yaparken başlamış müziğe.. Sonra ünlü müzikaller, Brigadoon ve My Fair Lady ile şöhret gelmeğe başlamış.. Sonra da Verdiler, Pucciniler seslendirmeğe başlamış.

Popa yönelmesi ve baladlar söylemesi bunu izliyor. Domingo "Caruso, Gigli ve Lanza da böyle yapmıştır" diyor. "Büyük kitlelere ulaşmak ancak onların hoşlandığı türde söylemekle mümkün."

Dediği doğru... Bu albüm olmasaydı, Placido Domingo adını ülkemizde birkaç opera meraklısı dışında kim duyacaktı..

Müzikte romantizmi yeniden yaşamak isteyenler, yalnız bir akşamı hayale dalarak geçirmek veya sevgiliyle bir buluşmayı renklendirmek için ideal bir albüm, Perhaps Love.. John Lennon ve Paul McCartney'in dünyaca ünlü şarkıları Yesterday'in olağanüstü güzel bir yorumunu da taşıyan plağı müziksever herkesin diskoteğinde bulundurması gerek.

Yabancı plaklar, bu ay alıcılarına epey masraf açacak gibi. Önce dünyanın gelmiş geçmiş en büyük şarkıcılarından olan Frank Sinatra'nın "She Soht Me Down" adlı albümü var. Bir güzel albüm de Michael Franks'ten. Son iki yılda ülkemizde çıkan 3. plağı bu. Pop-jazz türünün en iyilerinden olan Michael Franks'in albümünde "Laughing Gas" ve "Jealosy" başta olmak üzere tüm parçalar bu türü sevenleri tatmin edecek nitelikte.

Yabancı plaklardan iki tanesi de enstrümantal. İlki "Latin Mystical", Tam 14 parça var plakta. Rodrigo'nun Gitar konçertosundan tutun da "Guantanamera" ya kadar hespi de çok güzel icra edilmiş. Diğer enstrümantal plak ise "Los Indios Tabajaras" grubunun. Bir kadın ve bir erkek gitaristten kurulu grup, büyük orkestra eşliğinde gitarlarını konuşturmuşlar. Albümde geçen yılın en popüler parçası "Woman In Love" ve "New York, New York" da var.

Gelelim bizim plaklara..

Ne Selami Şahin'in bestelerinin artık fabrikasyona dönüp birbirlerinin aynı olduğunu, ne "Bayramın Olsun" adlı şarkısıyla ilk uzunçalardaki "Şikayetim Var" parçasının (ikisi de adı geçen bestecinin) davul ataklarından, armonik ve melodik yapısına kadar benzediğini, ne solistin kötü okuduğunu, ya da "önemli olan kötü ve yanlış da olsa keyifli mi, yoksa doğru mu okumak" tartışmasını yapmayı, ne de Ferdi Özbeğen'in hatasının izlenip piyano türünden artık orkestrasyona sapıldığını ve bunun handikap olduğunu yazmaya gerek var. Eğer bugün artık tamamen ölmüş bulunan plakçılığımızda bir plak çıktığı gün 8-10 bin adet satabiliyorsa o plak için hiçbir şey yazmaya gerek yok. Ancak haberi verilmeli. Biz de öyle yapıyor ve sizlere diyoruz ki: **"Ümit Besen'** in **BAYRAMIN OLSUN** adlı uzunçaları çıktı..."

Geçen ay haberini verdiğimiz zamlardan sonra plak satışları iyice durdu ama plaklar da peşpeşe çıkmaya başladı. Sebep, plak şirketlerinin plaklarını çıkartmak için zammın yürürlüğe girmesini beklemeleri. Ümit Besen'den sonra en büyük rakibi **Ferdi Özbeğen**'in de plağı geçen ay çıktı. **"Bir Sır Gibi"** adlı uzunçaları defalarca dinlememize rağmen vurucu bir parçaya rastlayamadık. Ancak "Akşam Olur Gizli Gizli" ve "Aşkını Bir Sır Gibi" diğerlerinden daha keyifli olmuş. Ülkü Aker ülkenin bugün en çok tutulan söz yazarlarından biri. Fakat son zamanlarda yazdığı sözler argo, basit ve avam olmaya başladı. "Elini Sallasan" adlı şarkıdaki 'sen her zaman parayı alırsın' cümlesi gibi.

Ayın en güzel yerli yapımlarından biri **"5 Yıl Önce, 10 Yıl Sonra"** adlı plak. Dinledikçe anılar tazeleniyor ve insan ister istemez "nerde o eski şarkılar" diyor. Bir yüzünde Türk Hafif Müziği, diğer kısmında Türk Sanat Müziği parçalarından 5-10 yıl önce çok tutulanları yer alıyor. Nilgün Onatkut, Mehmet Horoz, Atakan Ünüvar ve Şebgül Tansel seslendirmiş parçaları. Fakat kulaklar parçaların gerçek

Devamı 106. Sayfada

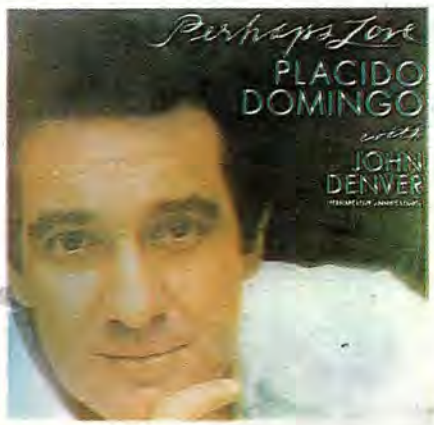

STEREO

ERKEKÇE'NİN RÖPORTAJI

Konumuz: TELEVİZYON

Dr. Haluk Şahin: "Haberler o kadar resmi ki, program başlar başlamaz insanın ceketini ilikleyip, ayağa kalkası geliyor."

DR. HALUK ŞAHİN KİMDİR?

İstanbul Hukuk Fakültesi'nden mezun olan Dr. Haluk Şahin ABD'nin Indiana Üniversitesi'nde gazetecilik konusunda master ve iletişim konusunda doktora yaptı. Yurda dönüşünde TRT Televizyonunda Program Planlama ve Araştırma Danışmanı olarak görev yaptı. Bu dönemde televizyonda "Kitaplar ve Düşünceler" programını hazırladı ve sundu. Bir süre gazetecilik de yapan Dr. Haluk Şahin şimdi Washington'daki Maryland Üniversitesi Gazetecilik Fakültesi'nde televizyon haberciliği, uluslararası iletişim, iletişim kuramları dersleri öğretim üyesi olarak görev yapıyor. Kitle iletişiminin çeşitli yönlerini inceleyen bilimsel makaleleri ABD, İngiltere ve İrlanda'daki bilimsel dergilerde yayınlanmaktadır. Dr. Şahin'in "Amerika Mektubu" başlığı altında yazdığı yazılar Cumhuriyet gazetesinde düzenli olarak yayınlanıyor.

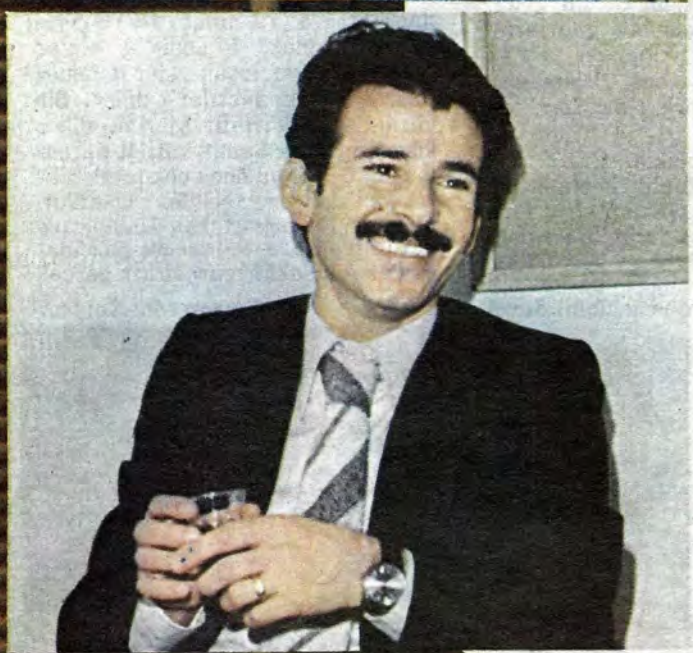

Latif Okul: "TRT televizyonu bir yayın politikası oluşturamamış, yayıncılık geleneği kuramamıştır."

LATİF OKUL KİMDİR?

1942 yılında Tarsus'da doğan Latif Okul, Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdikten sonra Ankara Radyosu'nda sözleşmeli metin yazarı olarak ilk yayıncılık deneyine girişti. 1969 yılında Diyarbakır Bölge Radyosu kuruluşu çalışmalarında bulundu. Kuruluştan sonra aynı radyonun program şefliğini yürüttü.
Televizyon ile ilişkisi 1972 yılında program-planlama çalışmaları ile başladı. Aynı yıl televizyon prodüktörlüğüne atandı. Ankara televizyonunda program denetçisi, denetim ve redaksiyon müdürlüğü, televizyon müdürlüğü görevlerinde bulundu. Halen Bayındırlık Bakanlığı'nda uzman olarak çalışıyor.

DR. HALUK ŞAHİN

"TRT Televizyonu haberleşmeme aracı gibi..."

ERKEKÇE— Türkiye'ye son gelişinizde televizyon haberlerini izlediniz mi? ABD'de televizyon haberciliği dersleri veren bir iletişim profesörü olarak izlenimleriniz ne oldu?

ŞAHİN— Bilimsel bir içerik analizi yapacak kadar seyrettiğimi söyleyemem. Ancak bir fikir edinecek kadar izledim. Tuzlu olup olmadığını anlayabilmek için kazandaki çorbanın tümünü içmek gerekmiyor.

ERKEKÇE— Nasıl buldunuz?

ŞAHİN— Genel izlenimim olumlu değil. Bir çok bakımlardan 1974-75 döneminin gerisine düşülmüş. Ufak tefek bazı yenilikler var. Haber özetlerinin başta yazılı olarak verilmesi, İstanbul, İzmir ve Kıbrıs'a bağlantı yapılması gibi... Ama bunlar programın tümünü kurtarmaya yetmiyor. Eksik olan şeyler çok önemli şeyler, temel şeyler...

ERKEKÇE— Ne gibi?

ŞAHİN— Gazetecilik nosyonu, haber seçimi ve sıralaması, görüntü değeri, haber dili... Saymakla bitmez. Ama bence en önemlisi şu: TRT televizyon haberleri hızla sanayileşmekte ve kentleşmekte olan, çok sorunlu, dünyanın en kritik bölgelerinden birinde yaşayan, merak ve ilgi dolu 45 milyon insanın haber ihtiyaçlarına cevap vermekten çok uzak kalıyor. Bir haberleşme aracı gibi değil, bir haberleşmeme aracı gibi hareket ediyor.

ERKEKÇE— Somut bir örnek verebilir misiniz?

ŞAHİN— Vereyim. 7 Ocak 1982 Perşembe günü öğleden sonra radyolardan yayınlanan hava raporları sonucu İstanbul bir çeşit panik içindeydi. Çok sert bir kasırganın kente doğru ilerlediği bildirilmiş, okullar, dairelere, kütüphaneler kapanış saatini beklenmeden tatil edilmişti. İstanbul yöresinde oturanların kafasında tek bir soru vardı: Fırtına ne zaman patlayacak? Ne kadar hasar yapması bekleniyor? Çeşitli söylentiler dolaşıyordu. Boğaz Köprüsü kapatılmış ya da kapatılmamış. Tüm vapur seferleri iptal edilmiş ya da edilmemiş. Fırtına şu anda Çorlu'da imiş... Evli evine, köylü köyüne koştu. Koştu diyorum ya, sözün gelişi. Bir çok yerlerde trafik kilitlenip kalmıştı. Babıâli'den saat altıda ayrıldım, sekizde Etiler'e geldim. Televizyonu açıp haberleri beklemeye başladım. Eminim, milyonlarca insan aynı şeyi yaptı. Aydınlatılmayı bekleyerek televizyonun karşısına geçti. Ama herkesin hevesi kursağında, merakı ise içinde kaldı. Televizyon haberleri, milyonlarca insanı telaşa düşüren bu olay hakkında tek bir kelime bile söylemedi. Korkuları ve kaygıları yatıştırmadı. Milyonlarca insanın haber ihtiyacını karşılamadı.

ERKEKÇE— Fırtına beklenen şiddette patlamadı diye belki de...

Devamı 98. Sayfada

LATİF OKUL

"TV Programları genç kuşakların ruh sağlığını bozuyor..."

ERKEKÇE— TRT Televizyonu Türk toplumunun özelliklerine uygun bir yayıncılık anlayışı ile yayın yapabilmiş midir?

OKUL— Ortalama bir televizyon izleyicisinin bile böyle bir soruya evet cevabını verebileceğini sanmıyorum. TRT Televizyonunun yaptığı sadece kendisine ayrılan belirli bir süreyi doldurma çabasıdır. Kendisine yasayla Türk toplumuna eğitim, kültür hizmeti götürmek, eğlendirirken eğitmek görevi verilen kurum Türk toplumunun özellikleri nelerdir, toplumun neye ihtiyacı vardır, izleyicinin hangi tür programlara ihtiyacı vardır gibi sorulara cevap alacak araştırmalar yapmamıştır. Eğer böyle bir araştırma yapıldıysa bile bu televizyon yayın planına bugüne kadar yansımış değildir.

ERKEKÇE— Yayın planının önemi nereden ileri geliyor?

OKUL— Planlar eldeki kaynakların hedefe ulaşmakta nasıl kullanılması gerektiği sorusuna cevap verirler. TRT Yönetim Kurulu her yıl yayın hedeflerini saptar. Bu hedeflere ulaşılması ayrıntılı bir uygulama planının yapılması ile mümkün olacaktır. Oysa televizyon için bugüne kadar böylesine bir çaba gösterilmemiştir. Yönetim Kurulu'nun saptadığı yayın hedefleri etkili bir planlamayla birleştirilip bir yayın politikası oluşturulamamıştır. Bir yayıncılık geleneği kurulamamıştır.

ERKEKÇE— Televizyonun gerek personel ve gerekse teknik olanakları etkili bir yayıncılık yapılmasını sağlayacak düzeyde mi?

OKUL— 200'e yakın yapımcı var. Bunların bir bölümü henüz yayıncılığın ne demek olduğunu bilmeseler de 50 kadarı 1967 yılından bu yana yabancı televizyon kurumlarındaki kurslarda eğitildiler. Yetişmiş teknik eleman sayısı ise 600'ün üzerinde. Ankara İstanbul ve İzmir televizyonlarının sahip oldukları araç gereç dökümü ise şöyle: 8 yapım stüdyosu, 7 seslendirme stüdyosu, 4'ü renkli altı tane naklen yayın aracı, kameralar, montaj masaları v.s. Bu kadar yapımcı kadrosu ve bu teknik imkanlarla 25 saat boş yayın yapılması planlı yayıncılık yerine günübirlik, ne çıkarsa bahtına yayıncılığının tercih edilmesi ile olmaktadır.

ERKEKÇE— Sizce televziyon ne

Devamı 97. Sayfada

Duvardaaaaaan duvara Dinarsu, işyerinizin düzenine ortaktır...

dinarsu halısı

Türkiye Genel Dağıtımı:
İstanbul: 48 96 20 / Ankara: 18 55 14
İzmir: 14 18 34 / Antalya: 71 79

DR. RAHMİ DUMAN "ERKEKÇE, TOPLUMUN CİNSEL AÇIDAN EĞİTİLMESİ İÇİN CİDDİ ÇALIŞMALAR YAPIYOR"

Beyni yılların mozayiklerinden örülmüş, ünlü ruh doktoru -cehaletimize verin- söyleşimizde "keşfettiğimiz" yönüyle şarkı sözü yazarı Dr. Rahmi Duman'la röportaj yapmak, "Nerdee o eski enginarlar" güftesine beste yapmak gibi birşeydi bizim için...

Rahmi Duman, bir yüzyıldan diğerine taşıdığı yaşamı boyunca, halk arasındaki yaygın deyimiyle "Deli doktoru, dert babası" Mazhar Osman'ın rahle-i tedrisi'nden geçtiği günden bu yana, toplum yaşantımızın çeşitli sorunlarına, bireysel karanlıklarımıza kendince ışık tutmuş bir kişidir. "Kendince" diyoruz, çünkü, Rahmi Duman, yaşamını bir yüzyıldan diğerine taşırken, kişiliğini, görüşlerini, kuşakların kendi dönemlerindeki temel "ahlak" kurallarıyla biçimlendirmiş, kendince bir "ahlak" felsefesi oluşturmuş bir bilim adamıdır.

ERKEKÇE'nin, Duman'a yönelttiği soruların temelini, cinsel sorunlarımız, bunların ruhsal yankıları ve bu konudaki yararlı ve zararlı yayınların nitelikleri oluşturuyordu.

Şunu içtenlikle söyleyebiliriz ki, konuşmamız, tartışmalarımız, bir duvar saati sarkacı gibi zaman zaman iki ayrı yönde (uçta) gidip geliyor, ama "aklın yolu birdir" örneği, zaman zaman tartışılmaz gerçeklerin optima noktasında birleşiyordu.

• • •

Önce, "ayrı uçlar"dan başladık söze...

"Gerek sinemada, gerekse bazı yayın organlarındaki pornografiye karşı" olduğunu söyledi, Sayın Duman...

Biz de burada, cinsel olgunun toplum içinde inkâr edilemez bir olgu olduğundan yola çıkarak bu konudaki görüşlerini sorduk.

Aldığımız yanıt şöyle oldu:

"Bazı şeylerin gizliliğinde, yani mahremiyetinde bir meziyyet vardır. Bunlar ayağa düşürüldüğünde kıymetlerini kaybederler. Bir kadın düşünün ki, Afrikalı kadınlar gibi memeleri sarkmış, kalçaları pörsümüş, resim çektirip umuma teşhir olunmaktadır..."

"Ya bu kadın, memeleri sarkmamış, kalçaları pörsümemiş bir İyon heykeli gibi tümüyle bir estetik konusuysa?..."

"Haaa, o zaman da yine onun belirli yerlerinin örtülü olması gerektiğine inanırım ben... Kadın, erkeğin düş gücünü de tahrik etmelidir."

"Yani, bizim görüşümüze katılıyor ve pornografi ile estetik çıplaklığı birbirinden ayırıyorsunuz?.."

"Evet, ama ben yine de seksapel denilen fenomenin gizliliğinden yanayım."

"Size birşey daha sormak istiyoruz..." diye, konuyu "temel faktörün"den irdeliyoruz:

"Her somut kavram gibi, ahlak kavramı da en somut gerçek olan ekonomik ilişkilerden kaynaklanır. Biz, etini paraya "tahvil" eden hatunları savunmuyoruz. Ancak, soyunma zorunluluğunun belirli bir cinsel açlıktan kaynaklandığı inancındayız. Hatta, sizin kuşak, kadınla erkeği kesin çizgi ve kurallarla ayırırken, bugünkü cinsel açıklığın günahını da hazırlamamış mıydı?"

Dr. Duman, burada daha gerçekçi konuşuyor:

"Bizim koşullarımız öyleydi, ama biz bundan memnunduk."

"Sanmıyoruz..." diye başladığımız bir "ukalâ cümleciği" şöyle sürdürüyoruz:

"Sizin de özlemleriniz olmuştu... Örneğin bu söyleşinin başında sizin bazı şarkılara güfte yazdığınızı öğrenmiş bulunuyoruz. Bunlardan biri Muazzez Hanım'a ilişkin olanı... Önce sizden olayı dinlesek..."

Falcı fanusu gibi buğulanıyor gözleri Dr. Rahmi Duman'ın; **"1933 senesiydi yanılmıyorsam..."** diye başlıyor, **"Bir tüccar dostumuzun evinde akşam yemeğinde toplanmıştık. Aramızda o günün ünlüleri Fahire Fersan Hanım, Sadi Işılay**

Devamı 99. Sayfada

Dr. Rahmi Duman "Kuşaklar arasında kapalı bir pencere vardı. Bunu Erkekçe açtı, açmaya devam ediyor..."

ÜNİVERSİTE KÜRSÜSÜNDEN GAZİNO SAHNELERİNE

Samime Sanay'ın 3 fakülte bitirmiş, iki tez hazırlamış bir bilim adamı olduğunu biliyor muydunuz?

Öğretmenlik izni verilmeyince Samime Sanay da kızdı ve öğrenciliğe devam etti. O hızla hala okuyor. Ama bu kez sahnelerde...

Sahne neonlarıyla üniversite kürsüleri arasında ne denli benzerlik varsa, bahardaki erik çiçekleriyle çilek reçeli arasında da o denli benzerlik vardır. Her ikisi de doğanın bazı verilerinden kaynaklanır.

Samime Sanay namlı assolistimiz, hani şu sahnelerin ve kulislerin "samsonetli" gazabına uğramış, tadına varmış, küpünü doldurmaya başlamış sanatçısı Samime Sanay, aslında bambaşka toprağın ürünüdür.

Gerçi, bugüne değin, birçok yayın organında nice "kel alaka" sözüm ona sanatçının lahana-perhiz ikilisiyle vokal kurup, hemşirelikten, inşaat işçiliğinden, kadastro memurluğundan, tezgahtarlıktan, bohçacılıktan, dişçilikten falan "sanatçı" lakabının kucağına sıçramış birçok ünlüleri izledik. Ancak, Samime Sanay'ın öyküsünde bir başka çeşni değdi damağımıza...

Bu, "ünlü bir gazino patronu" çıkışlı yeni assolistimiz, herşeyden önce üç başlı bir akademik kariyeri sünnet çocuğu "Maşallah" ı gibi boynunda taşıyor.

İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladıktan sonra 1964 yılında Sosyal Hizmetler Akademisi'ne girmiş. Eğitimini sürdürürken de içinde kıvılcımlanmaya başlayan müzik tutkusu onu 1966 yılında Ankara Radyosu stajyer sanatçısı yapıvermiş. 1968 yılında Akademi'yi bitirince (ki aynı yıl TRT'de kadrolu olduğundan) öğretmenlik olanağı bulamamış. Yalnız öğrencilik yapmasına izin veriliyormuş. Samime Sanay da, bu amaçla Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi Pedagoji bölümüne girerek orayı bitirmiş. Bu çıkıştan sonra bir yıl süreyle bir özel okulda sosyoloji öğretmenliği yapmış; lise düzeyinde...

Ne var ki, genç sanatçıya bu kariyer de yeterli gelmemiş, ille de bir kürsü tutkusu onu doktora yapmaya zorlamış. Eğitim Fakültesi fark sınavlarını vererek üçüncü fakültenin de diplomasını duvara çivilemiş. Çivilemiş ama, yine de işi bitmemiş; önünde dört yıllık doktora dönemi kalmış. .Bunun iki yılı da master düzeyinde... Doktoraya başladığı yıl evlenmiş. Ancak eviliği, biri "Kadının Aileye ve Boşanmaya İlişkin Sorunları", diğeri "Gecekondu Bölgesinde Ortaöğrenim Düzeyindeki Çocukların Okul ve Aileye İlişkin Sorunları" konulu iki tez hazırlamasını engellememiş.

Sanay, iki yardımcısı ile gecekondu bölgelerinde geniş bir araştırma sonucu hazırladığı bu doktorasında, gecekondu bölgelerindeki gençlerin sosyo-pisokolojik, cinsel ve kültürel sorunlarına eğilmiş. (Sanatçı o yıllar sahneye çıkmıyor ve sanki ilerdeki yıllarda kendi yaşamındaki temel değişikliği vurgularcasına, gecekondu gençlerinin bir "geçiş dönemi" yaşadıklarını vurguluyor.) Eğitimci Sanay'a göre, köyden kente akının kökeni ekonomik; topraksızlık ya da benezir nedenlerle düşülen geçim sıkıntısı, insanları sahneye (pardon) büyük kentlere çekiyor.

Kentlerin varoşlarındaki gecekondu bölgelerinde önce birinci

Sahneye çıkmadığı için eşini suçlamayacağına garanti veremeyince hocalar tutuldu.. Kütüphanelerdeki çalışmaların yerini, bundan böyle kemani Özer Altın ile sürdürülen şarkı çalışmaları alacaktı...

Samime Sanay kendi deyişiyle "sahneye çıkıyor, ama sahnelerin pisliğine bulaşmıyor..." Eşi ve çocuklarıyla evinde "temiz temiz" oturuyor.

kuşağın, yani "ebeveynlerin" dramı başlıyor. Kırsal kesimden getirdikleri geleneksel yaşamları ile kentin yaşam biçimi çatışmaktadır. Bunu ikinci kuşak, yani çocuklar izliyor. Birinci kuşak, geçimini sağlamak için kentlerde — kapıcılık, çöpçülük, devlet dairelerinde müstahdemlik gibi — hizmet sektörlerinde ya da vasıfsız işçilikte karar kılarken, genç kuşak çevreye daha sağlıklı bir uyum sağlamak için daha geliri bol işlerin peşinde koşturuyor. Bu arada eğitim olanaklarını da elinden geldiğince zorluyor. Ancak buna pek yeterli olanak bulamıyor: Bu da ilk bunalım nedenini oluşturuyor.

Genç kuşakta, "büyüklere" karşı "kayıtsız şartsız itaat" eski etkinliğini yitiriyor. Hele üretken olduktan sonra, bir oranda demokratikleşme kaçınılmaz oluyor. Ancak, bu saydıklarımız daha çok erkek çocuklar için sözkonusu; kız çocukları eski ahlak kavramlarının baskısından kolay kolay kurtulamıyorlar. Onlar hâlâ bir başka ekonomik güvencenin tek unsuru olarak evlere kapatılıyor.

Ne var ki, iletişim araçlarının yaygınlaşması, genç erkeklerde olduğu kadar genç kızlarda da — doğru ya da yanlış — yeni yeni dünyalar düşlemelerine neden oluyor. İşte o kez, evdeki köy kültürü ile dışardaki kent kültürü arasında sağlıklı bir senteze varamayan gençlerde bir yozlaşma başlıyor. (Oldukça ilginç, çünkü, bildiğimiz kadarıyla assolistlerin çalıştığı gazinoları yine bir başka kültür yozlaşması dolduruyor. Yani, hiç denemedik ama rakıya viski katınca anason beyazlaşmıyor.)

Gençler, gerek birbirleriyle gerekse karşı cinsle ilişki kurmakta

Devamı 89. Sayfada

AYIN GÜZELİ

DENİZ

Deniz Akbulut 1960 İstanbul doğumlu. Bugüne kadar 20 film çevirdi. Nejat Uygur Tiyatrosu'nda oynadı. Aktifinde Bale ve Mankenlik okulu diploması ve 5 yıllık profesyonel mankenlik de var. Resim yapıyor, şiir ve hikayeler yazıyor. Daha bitmedi... Deniz şimdi bir yandan da sahneye hazırlanıyor. Gelecek sene sahnelerimiz yeni bir ses kazanacak.

Deniz Boğa Burcu'ndan... Boğa Burcu'nun tüm özelliklerini taşıyor. Astrologlar Boğa kadınlarının gözlerini çok iyi kullandıklarını söylüyorlar. Bakın ve kararı siz verin: Astrologlar haksız mı?

transteknik holding a.ş.
yarının bürosunu bugünden sunuyor..

Büro makineleri ve sistemleri konusunda, ülkemizin gerçek lideri olan Transteknik Holding;
computer, word processor, elektronik hesap makineleri, yazar kasalar, fotokopi makineleri, elektrikli ve elektriksiz yazı makineleri ve diğer modern komünikasyon sistemlerinin koşullarınıza en uygun olanını sunmaktadır. Üstelik yarının tekniği, dünün fiyatları ile.
Ayrıca, gerçek gücünü satıştan sonraki servisi ile kanıtlayan Transteknik, aşağıda belirtilen dünyanın en ünlü markaları ile hizmet vermektedir.

PRIME • SMITH CORONA • KALLE • WANG • IES
BELL - HOWELL • MONROE • SANYO • MINOLTA

TRANSTEKNİK HOLDİNG A.Ş.

İSTANBUL: Büyükdere Caddesi 85/1 Stad Han/Mecidiyeköy Tel.: 66 72 60 (4 hat) Telex: 26129 tra tr
ANKARA: Kızılırmak Caddesi 21/1 Bakanlıklar Tel.: 17 96 96 - 18 33 25 18 68 17 Telex: 42826 att tr
İZMİR: Cumhuriyet Bulvarı 140/2 Alsancak Tel.: 21 41 16 (2 hat) Telex: 52765 tti tr
ADANA: Ziyapaşa Bulvarı 64/1 Tel.: 20 225 - 20 747 Telex: 62109 tro tr
BURSA: Gazeller Caddesi 183/2 Tel.: 16 787 Telex: 32103 erbi tr
TRABZON: Maraş Caddesi Ferit Ap. 58/1 Tel.: 15289 Telex: 83190 tyse tr

A&D

SEKS HUKUKU

Takibi şikayete bağlı suçlar— 2. BÖLÜM

ALACAĞIM DİYE KANDIRIP KIZLIĞINI BOZMA SUÇU

Yazan: Prof.Dr. Emin COŞAR

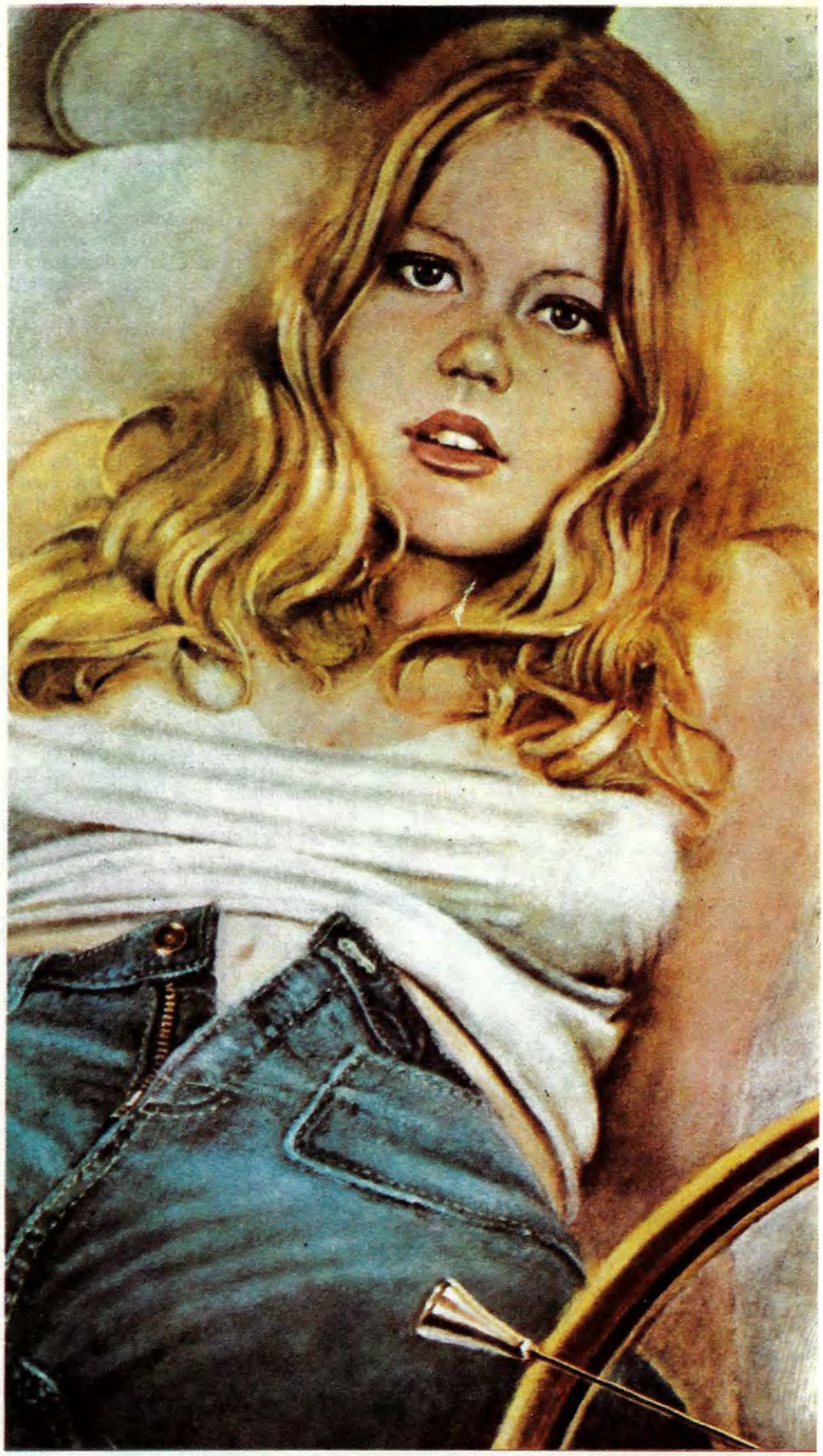

Bugünkü derslerimizin ana konusu: Alacağım diye kandırıp kızlığını bozma suçu. Bu, özellikle genç kızlara meraklı erkekler için önemli ve biraz da tehlikeli bir konu. Çünkü, cezası altı aydan başlıyor, iki yıl hapise kadar da yolu var!

Aşağıda ayrıntısına gireceğiz tabii, ama şimdilik çok kısa bir biçimde açıklamak gerekirse, bu suç şöyle oluşuyor: Bir erkek, bir kıza "seninle evlenmek istiyorum, hadi evlenelim" diyor... Kız da bunun üzerine, "nasıl olsa beni alacak; biraz önce biraz sonra olmuş ne farkeder" düşüncesiyle cinsel ilişkiye razı oluyor... Ve cinsel ilişkiyle birlikte, erkek de bir güzel suç işlemiş oluyor!

Burada dikkat edilmesi gereken önemli bir nokta var: Alacağım diye kandırıp kızlığını bozmada, suçun oluşması için cinsel ilişkinin zorla, şiddetle (yani kızın isteği dışında) gerçekleşmesi sözkonusu değil. Cebir, şiddet ve tehdit kullanma yoluyla cinsel ilişkiye zorlanma halinde oluşan suç "ırza geçme"dir; ırza geçme ise, ayrı ve cezası daha ağır bir suçtur. O konuyu ilerideki derslerimizde ayrıntılı olarak incelemek üzere, biz şimdi, bugünkü konumuza dönelim.

Erkek kızı, evlenme vaadiyle ama zorlamaya filan başvurmadan, güzellikle cinsel ilişkiye razı edip, kızlığını bozunca sözünü ettiğimiz suç oluşuyor. Suçun oluşmasının temel öğesi "kızlığının bozulması." Demek ki, suçun oluşabilmesi için kızın suç tarihinde "kızoğlan kız" yani bakire olması gerekiyor.

Devamı 108. Sayfada

ARANAN KADIN

"İLETİŞİM" KURMA ZORUNLULUĞU

● "Her erkek gururunun okşanmasını, kadından daha fazla bilgili olduğunu göstermeyi ister. Kadının bilmediğini sandığı numaralarını sergilemeye başladığında da, büyük olasılıkla kadının istediği şeyleri yapar..."

● İktidarsız erkek yoktur beceriksiz kadın vardır.

● Sofraya bigudileriyle, kremli yüzüyle oturan; aynı odada aynı pozisyonda sürekli seks yapan kadın "kaşınıyor" demektir.

İletişim... Eskilerin deyimiyle "haberleşme"... Yani hayvanların koklaşarak, insanların konuşarak anlaştıkları yönündeki özdeyişin "bilimsel" ifadesi...

Hayatın her kesitinde olduğu gibi, sekste de çok önemlidir, kadınla erkeğin iletişim kurabilmeleri...

Diyelim ki, erkek klasik pozisyonda seks yapmaya alışmış... Başka pozisyonları denemeyi aklına bile getirmiyor. Kadınsa, bir kez olsun üstte olmanın nasıl olacağını merak ediyor. Söylemesi gerek bunu... Söyleyemediği takdirde, erkek müneccim değilse, kadının merakı kursağında kalacaktır...

Yine diyelim ki, erkek, yalnızca gel-git hareketlerine indirgemiş seks eylemini... Oysa, kadın, erkeğin kendisini okşamasını, öpmesini istiyor. Söylemeli bunu... Söylemese bile, hareketleriyle, jestleriyle böyle bir şey istediğini hissettirebilmeli...

Bir başka örnek: Kadın sabahtan akşama kadar evin içindeyse, açık havaya çıkmak, dolaşmak, yeni yerler görmek ister. Belki de sabahları yatak odasına girip yatakları yapmaktan, yatak görmekten sıkılmıştır. Oturma odası, mutfak da göz zevki vermemektedir ona... Sekse sıra geldi mi değişiklik ister. Örneğin, evin balkonuna çıkıp kimsenin görmeyeceği bir biçimde ya da bahçedeki ağacın altına serilmiş bir halının üstünde seks yapmak onun üstünde uyarıcı olacaktır. Bunu da söylemelidir kadın... Yoksa, erkek, otomatik olarak yatak odasına gidecektir, seks için... Öyle alıştığı, başkasını bilmediği için yapacaktır bunu...

Belki kadınla erkek aynı fantezileri paylaşıyorlardır. Kim bilir ? Konuşmadıkça, düşüncelerini ortaya dökmedikçe, kadınla erkeğin birbirlerine meramlarını anlatmalarına olanak yoktur. O halde sorun dönüp dolaşıp şunda düğümleniyor: NASIL KONUŞMALI ? KONUYU ORAYA NASIL GETİRMELİ ? SIKILMADAN, UTANMADAN, SEKS KONUSUNU ÖZGÜRCE, RAHATÇA NASIL KONUŞMALI ?

Dönüp dolaşıp, "iletişim" sorununa geliyoruz her keresinde... Kadınla erkek arasındaki ilişkilerde iletişimin, sağlıklı bir diyalogun kurulmasının ne kadar önemli bir şey olduğunu ısrarla vurgulamaktan kurtulamıyoruz bir türlü.. .Ünlü bir seksbilimcinin de dediği gibi, "başarılı ve doyurucu bir seks yaşamını belirleyen en önemli etken, kadınla erkeğin seks konusundaki tercih ve duygularını karşısındakine etkili ve başarılı biçimde iletebilmeleridir. Başarılı bir seks yaşamının anahtarıdır bu..."

Seks konusunda iletişim, en gizli kalmış duygu, istek ve tercihlerinizi karşınızdakine iletebilmenizi gerektirir. Bu, normal ilişkilerde bile güç bir olaydır. Seks gibi "tabu" olagelmiş bir konuda büsbütün güçtür. Kimi insan açık sözlüdür. Konuyu dobra dobra tartışır ve böylece çözülecek fazla miktarda sorunu kalmaz. Ama, kimi insan sıkılgandır, ürkektir, çekingendir. Asıl sorun onlarınkidir. Ama ister sıkılgan olun, ister atak, bilmeniz gereken temel şey şudur ki, konuşmadıkça, iletişim kurmadıkça, isteklerinizi gerçekleştirmenize, doyurucu bir ilişki kurmanıza, seksten aradığınız zevk ve hazzı bulmanıza olanak yoktur.

Kadınla erkeğin ilk kez tanışmalarını izleyen aşamalarda, taraflar, genellikle, sözden çok, hareketlerle, jestlerle iletişim kurmaya çalışırlar. Ellerin kılavuz olarak kullanılması, vücudun vücuda yol göstermesi bu açıdan etkili (ama, son tahlilde, yetersiz) araçlardır. El, yüz, göz, dudak ve vücut hareketleriyle kurulan iletişimin dilinin, daha çok imaya dayalı bir dil olduğunu söyleyebiliriz bu aşamada... Bu yüzden de, karşı taraf, neyin ima edildiğini her zaman kestiremeyebilir. Bu bakımdan ısrarla altını çizerek vurguluyoruz: Cinsel istek ve gereksinmelerin karşı tarafa anlatılabilmesinin tek etkili aracı konuşmadır.

Şimdi geliyoruz öteki konuya.... SEKS KONUSUNDA KADINLA ERKEĞİN KARŞILIKLI GEÇİP KONUŞABİLMELERİNİN EN UYGUN YER VE ZAMANI NEDİR ?

Bu konudaki görüşler değişik olmakla birlikte, erkeklerin egemen tercihi, bu konuyu YATAKTAN BAŞKA BİR YERDE konuşmaktır. Ne zaman konuşulacağı da önem taşır, bu durumda... Yine egemen erkek eğilimine göre, konuşmanın en uygun zamanı SABAHLARI'dır. Bir erkek bu konudaki görüşlerini şöyle açıklıyor: "Yataktayken seks konularında konuşmakta güçlük çekiyorum. Yatak bir gece önceki seks performansını çağrıştırdığı için, ka-

dın arkadaşım da, ben de bir gece önceki performansı değerlendirmeye başlıyoruz ve böylece konu sapmış oluyor. Kendimize iyice geldikten sonra, örneğin kahvaltımızı ederken konuşmak ya da ışıkları karartılmış, romantik bir lokantada söyleşmek çok daha kolay geliyor bana..."

BUZLAR NASIL ÇÖZÜLÜR ?

Sözü sekse getirmek için ne yapılabilir ?

Çok sayıda kadın ve erkekle yapılan görüşmelerde, bu konuya ilişkin ilginç ipuçları var. Seks konusunda tartışmalı bir konuyu, siz bütünüyle dışındaymışsınız gibi açıp görüş alışverişine çanak tutabilirsiniz. Örneğin, "Falanca dergide erkeklerin yüzde 42'sinin anal seksten hoşlandıklarını ama konuyu açmaya cesaret edemediklerini okudum. Sen bu konuda ne dersin ?" gibi bir soruyla konuya girip buzları

Devamı 94. Sayfada

PizBuin suda akıp gitmeyen tek bronzlaştırıcıdır.

TEST

VÜCUDUNUZU TANIYOR MUSUNUZ?

Vücudunuzu biraz olsun tanımanız, hiç değilse tanımadığınızın bilincine varmanız için düzenledik, bu testi... Aslına bakılırsa, zor sorular da sormadık. Oysa, insan vücuduyla ilgili aşağıdaki ilginç noktaları sorulaştırabilirdik. O zaman kırk yıllık doktorlar da çıkamazlardı, işin içinden... Alın, size bazı küçük örnekler...

★ İnsan hapşırığının hızı saatte 200 kilometreyi bulabilmektedir.

★ İnsanın, beşikten mezara büyümelerini sürdüren organları, kulakları ve burnudur.

★ Mehtapsız, açık bir gecede, bir dağın tepesinde oturan bir insan, 80 kilometre uzaklıkta kibrit çakıldığını görebilir.

★ Görme duyusu, insan algılarının yüzde 90-95'ini kapsar.

★ Gülmek için 17, somurtmak için 43 kas kullanılır.

★ İnsan vücudundaki en güçlü kemik baldır kemiğidir. Basınca dayanıklılığı aynı büyüklükteki bir çelik çubuktan fazladır.

★ İnsan vücudundaki 206 kemiğin dörtte biri ayaklardadır.

★ Vücut ağırlığının yüzde 2'sini oluşturmasına karşılık, insan beyni, vücuttaki oksijenin dörtte birini kullanır.

★ İnsan kalbi günde 100.000 kere atar. Yetmiş-iki yaşına kadar yaşayan biri için, bu, 2.5 milyar kalp atışı demektir. Kadınların kalbi erkeklere göre daha hızlı atar.

★ Kullanmaya alışkın olduğunuz elinizin tırnakları daha çabuk uzar. En hızlı uzayan tırnaksa orta parmağınkidir.

Gördünüz, değil mi ? Şimdi, de, bilebileceklerinizi denemeye ne dersiniz ?

SORU 1. Vücuttaki su dengesini, vücut ısısını, uykuyu, yemek yemeyi ve cinsel özelliklerin gelişmesini düzenleyen beyin bölmesine "hipotalamus" denir.

( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

Devamı 92. Sayfada

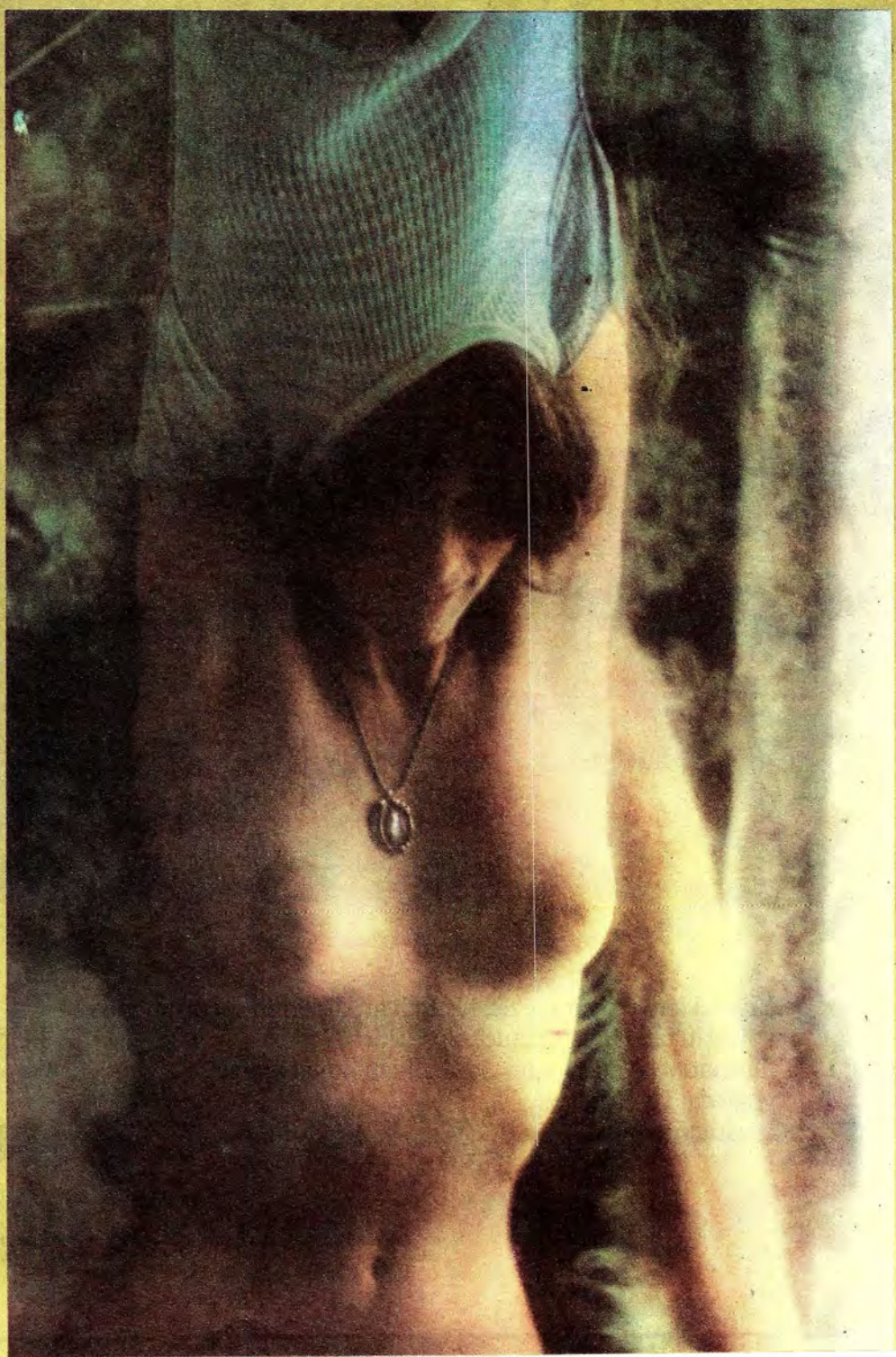

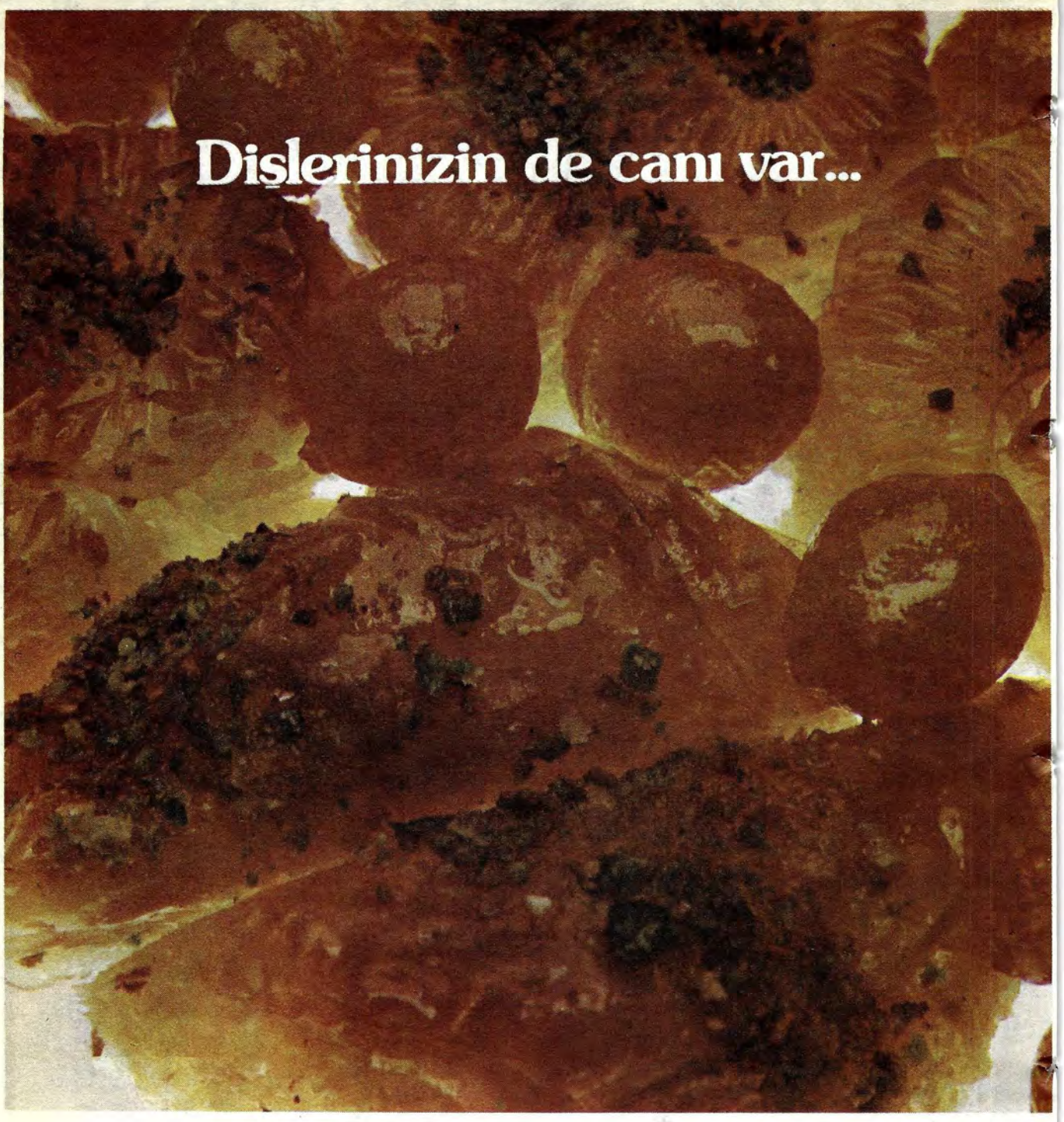

Yiyecekler ve sigara, özellikle tatlılar, dişlerinizin çürümesine yol açan tabakayı (plaque) oluşturur.
Durodont, Anti-plaque olduğundan bu tabakayı yok eder ve dişlerinizin çürümesini önler.

"Yemeklerden sonra bir fırça"

REPRO

KOŞMAK KALP KRİZİNİ ÖNLER Mİ?

Bugün, bütün dünya ülkelerinde, "en öldürücü" hastalıkların başında kuşkusuz kalp krizi geliyor. Herkes şimdi şunu soruyor. Koroner yetmezliklere karşı, koşu ve benzeri aerobik etkinlikler, etkili birer önlem mi ? Koşan insanın kalp krizi geçirme olasılığı, koşmayana göre daha mı yüksek, daha mı düşük ?

Bundan birkaç yıl öncesine kadar, yalnızca sokaktaki adam değil, tıp mesleği de kalp hastalıkları konusunda yanlış görüşlere sahipti "Kalbe ilişmemek gerek... Aksi takdirde, insanın ölmesi kaçınılmazdır". "Kalp krizi geçirmiş kişiler aşırı hareketten kaçınmalı, egzersiz yapmamalıdırlar" vs. vs. Yanlış görüşlerden yalnızca ikisidir bunlar...

Oysa, bugün, açık kalp ameliyatları cerrahinin en yaygın biçimlerinden biri olmuş durumda... Geçirdikleri koroner yetmezliklerinden kalp krizlerinden sonra açık kalp ameliyatı olup da jogging yapan, hatta sağlıklarına zarar vermeden 42 kilometrelik bir maratonu bile çıkarabilenler var.

Kalbin ne olduğunu, nasıl çalıştığını, nelerden zarar gördüğünü yanlış bilen yalnız sokaktaki adam mı ? "Aman evlâdım sakın koşma... Kalbini zorlarsın" diye çocuğu uyaran az mı ana-baba var ? Az mı öğretmen var ? Gel zaman, git zaman, onlar da, ergenlik öncesi koşmanın çocuğa zarar vermediğini, "Kalp zorlaması" diye bir şey olmadığını öğreniyorlar.

Ama, yine de, bilinçaltında, geçmişin izleri, geçmişin saplantıları sürmekte... Kalp krizlerinin çok büyük bölümünün yatakta yatarken ya da koltukta otururken meydana geldiğini gösteren sayısız istatistiğe rağmen, insanlar, yine de, kalbin durmasının sorumluluğunu koşmaya, beden alıştırmalarına yüklüyorlar. Belki de koşmadıklarından, koşmaktan korktuklarından ya da üşendiklerinden yapıyorlar bunu... Bu gibileri, kalp krizi geçirip iyileştikten sonra egzersiz yapan, hatta maraton koşan kişilere hayretle, dehşetle bakıyorlar .Ölüme meydan okuduğunu gözünün döndüğünü, bir an önce intihar etmeye çalıştığını sanıyorlar. Oysa, durum tam tersi... Koşmayla, egzersizle kalp krizlerinin hiç ilgisi yok... Keçi inadı bunlarınki... Islak vücutla soğuğa çıkan kişinin en ozından nezle, en çoğundan zatürree olacağını bildikleri kadar, koşmanın sağlığa zararlı olmadığını da bilmek zorundalar... Ne yazık ki, ön yargılar, saplantılar, insanın kafasına bir kere girdiler mi, kolay sökülüp atılamıyorlar. Dinamit gerek, bunun için...

Koşuyla sağlık arasındaki ilişkilere daha yeni yeni eğiliyor, araştırma kurumları... Böyle araştırmalar için yeni yeni ödenekler ayırıyorlar. Eskiden zevk için, sağlık için koşan insanların sayısı iki elin parmaklarıyla sayılacak kadar az olduğu için gerek duymamışlar bu tür araştırmalara... Ama, ünlü bir doktorun dediği gibi, insanlar, artık, "doktorlardan izin almaya bile gerek duymadan koşuyorlar"..

Koşucunun kalbi nedir ? Nasıl çalışır ? Nelerden etkilenir ?

Bu tür sorulara sağlıklı yanıtlar verebilmek için zaman henüz erken... Araştırmalar henüz emekleme aşamasında... Çok sayıda insan üstünde araştırmalar yapılacak, koşanların kalbiyle koşmayanlarınki karşılaştırılacak, gözlemler yapılacak ,genellemelere varılacak... Ancak, ondan sonra, bu soruların yanıtları "kesinlik" kazanacak... O zamana kadar da, "kesine yakın" yargılar yürütebileceğiz ancak...

YAŞAM BOYU KOŞU

Her fırsatta koşmayı, beden alıştırması yapmayı alışkanlık edinmiş ve bunu ömrünün her aşamasında sürdürmüş bazı insanlara bakalım. İnşaat işçiliği gibi ağır beden çalışması gerektiren işlerin sayısı, sanayileşen ve masa başına mahkum edilen toplumlarda pek fazla değil.. Üstelik, "yaşam boyu spor" da ancak son yıllarda ortaya çıkmış durumda... Bu yüzden tüm ömrünce koşmuş, beden alıştırması yapmış insan bulmak da güç...

Ama, yine de deneyeceğiz.

Ömrü boyunca koşmuş insanlarda görülen ortak özelliklerden birincisi, belki de en önemlisi, **çok etkili ve verimli çalışan bir kalplerinin olması**... Üstelik, bunların kalpleri, başka insanların kalplerine göre **biraz daha büyük**... Bunun nedeni, "kalp büyümesi" gibi hastalıklar

Devamı 100. Sayfada

AH BİR ZENGİN OLSAM!

"Hele milyonum olsun, bakın, neler yaparım..."

Zenginin malı üstünde kafa ve çene yoran nice züğürdün aklından, bu sözler, kim bilir kaç kere geçmiştir? Önünde dağ gibi yayılan paraları hayalinde kim bilir kaç kere saymış, kaç çeşit yere harcamıştır?

Ama, züğürdün hayalgücü ufukları kendi geliriyle sınırlıdır, ister istemez... Yüzbinlerle, milyonlarla düşünür. Bir de Bayan Astor, Vanderbilt, Rockefeller, Getty gibi "milyarder" olaydı ne yapardı, kim bilir? Büyük olasılıkla fıttırırdı, çünkü, böylesine büyük paraları kullanmak, harcamak tek kelimeyle "deha" ister. Para harcama deha ve yeteneğini gerektirir.

"Para harcamak" deyip geçmeyin sakın... Har vurup harman savurmak değildir bu... Salt garip işlere para yatırmak, bar-pavyon kapatmak da değildir. Hüner, bir yandan çılgınca para harcarken, öte yandan eldeki serveti tüketmemek, daha da artırmaktır.

Sizi, bu yazımızda, argo deyimiyle "çuvalla parası olanların" dünyasına götüreceğiz. Küçük bir gezinti yaptıracağız. Her tuttuklarını altın eden para babalarının cimri değil de "eli açık" olanlarının ilginç yönlerini sergileyeceğiz. Dahası, bunca para harcamalarına rağmen nasıl olup da darülacezeye düşmediklerini anlatacağız. Kısacası, Midas'ın sırlarını vereceğiz sizlere...

Ama, başlamadan önce, iki büyük milyarderin ağzından iki küçük öğüt aktarmadan da edemeyeceğiz.

İlk öğüt John Jasob Astor -I'den... Şöyle diyor: "Bir milyon doları olan insan orta hallidir, kuruşunu saymak zorundadır". Kıssadan hisse: **Sınırlı para tez biter.**

İkinci öğüt de Dallas'lı petrolcu Clint Murchison'dan... O da, birkaç milyar dolarcık miras bıraktığı iki oğluna, ölüm döşeğinde şöyle demişti: "Çocuklar... Para bok gibidir. Bir yere yığarsan, etrafı pis pis kokutmaktan başka işe yaramaz. Ama, geniş bir alana yayarsanız, o zaman gübre yerine geçer, bereket getirir". Kıssadan hisse: **Para kazanmada "banko" yöntem olmadığı için, bütün yumurtalarınızı tek sepete doldurmayın.**

Bu iki küçük (ama önemli) öğüdü dağarcığınıza indirdikten sonra,

MİLYONER OLSAYDINIZ NE YAPARDINIZ?

harcadıkça paraları artan milyarderlerin yaşam öykülerine geçebiliriz.

BAYAN ASTOR (1830-1908)

İlginç yaşam-öykülü zenginlerden söz ederken, akla gelen ilk adlardan biri, kuşkusuz, Bayan William Blackhouse Caroline Astor'dur. Üçüncü kuşak bir Astor'la evlendikten sonra bütün öteki adlarını bir yana atmış, ömrünün sonuna kadar yalnızca "Bayan Astor" olarak anılmıştır. Sosyal işlerini düzenleyen Ward Mc Allister'ın "dahiyane" sayılabilecek örgütleyici yeteneklerini ustaca kullanmış, bütün öteki sosyete hatunlarına savaş açmış ve kısa sürede Birinci Kadın olup çıkmıştır.

Sosyetede "Bir Numara" olmak için Bayan Astor'un verdiği en amansız savaş, yeğeni William Waldorf Astor'un eşi Mary'le olmuştur. Bayan Astor bu türediyi, bu sonradan olmayı öylesine ezici biçimde yenilgiye uğratmıştır ki, yeğeni, "Amerika centilmenlerin, soylu insanların oturabilecekleri bir yer olmaktan çıktı" diyerek ülkeyi terketmiş, İngiltere'ye yerleşmiştir. Ama, giderken de, Bayan Astor'dan intikamını almaktan geri kalmamıştır. New York'ta Fifth Avenue ile 33'üncü Cadde'nin köşesindeki baba yâdigarı saray yavrusunu yıktırmış, yerine 13 katlı Waldorf Astoria Oteli'ni diktirmiştir. Derler ki, biraz ötede evi bulunan Bayan Astor, sabahları pencereden dışarı bakıp dev binayı gördükçe homurdanır, otele gelip giden taksi trafiğinin gürültüsünden uykuları kaçarmış... Bayan Astor'un kişiliğini bilenler için, büyük bir gerçek payı vardır bu sözlerde...

Bayan Astor'un verdiği görkemli, ama sıkıcı yemeklerin en önemli özelliği, kullandığı altın servis takımlarının tahminî değerinin 10 milyon lira olmasıydı (ölümünden sonra, bu takımların altın-kaplama olduğu anlaşılmıştır). Yemekten sonra, Bayan Astor, konuklarını kadife perdeli bir oturma odasında kabul ederdi. "Taht" tipi, yüksekçe bir yere oturtulmuş, kızıl kadife bir divanda yapardı bu kabulleri... "Bayan Astor'un eşi" olarak bilinen Bay Astor'sa bu toplantılara hemen hiç katılmazdı. Ne zaman böyle bir parti verilecek olsa, bir bahane uydurup şahane yatı Nourmahal'le uzun bir deniz gezintisine çıkardı.

Bay Astor uysal, gürültü çıkmasından hoşlanmayan bir kişiydi. Bayan Astor, Waldorf Astoria'nın görüntü ve gürültüsünden rahatsız olduğunu, başka bir yere taşınmak istediğini söyleyince, gidecek paralara önce biraz homurdanmış (250 milyon lira eve, 100-125 milyon da yeniden döşenmesine), ama sırf dırdırından kurtulabilmek için sonunda boyun eğmişti. Bay Astor, yeni sarayın inşaatının bitmesinden birkaç ay önce, 1895 yılında, belki de karısının sıkıcı partilerinden kurtulabilmek için, çareyi ölmekte bulmuştur.

Bayan Astor'un en büyük hovardalıkları, mücevherat koleksiyonuyla ilgilidir. İnci ve gümüş işlemeli beyaz saten elbisesinin beline Marie Antoinette'in pırlanta kemerini, başına elmastan bir tiyara, boynuna da biri 9, biri 12 milyon lira değerinde iki pırlanta kolye takardı. Bunlar Bayan Astor'un "önde görünen" mücevherleriydi. Çoğu kez sırtından beline kadar inen gerdanlıkları, takıları da vardı. Bu yüzden de,

topluluklarda, sırtını kaykıp oturduğu hiç görülmezdi.

VANDERBİLT AİLESİ

"Demiryolu Kralı" Cornelius Vanderbilt 1877 yılında öldüğünde çocuklarına yaklaşık 16 milyar liralık bir servet bırakmıştı. Babasından sekiz yıl sonra ölen William Vanderbilt'in geriye bıraktığı miras da 30 milyar liraydı. Yirminci yüzyıla girildiğinde, Vanderbilt ailesinin servetinin 65 milyar lira civarında olduğu tahmin edilmekte...

Bunları niye mi anlattık? Söyleyelim: 1945 yılında Gloria Vanderbilt'e kalan miras kıytırık bir 600 milyon liraydı. Günlerce gazetelerde şu soru soruldu: Bütün bu paralara ne olmuştu? Nereye uçup gitmişlerdi?

Bir kere, Vanderbilt ailesi, Amerika'nın milyarder aileleri arasında ev yaptırmaya en düşkün aileydi. Ev yaptırmakta ve parti vermekte, Vanderbilt ailesinin kadınları, yalnızca Astor ailesinin kadınlarıyla değil, kendi aralarında da kıyasıya rekabete girerlerdi. Büyükbaba Cornelius'un torunu Cornelius II sosyetenin gülü Alice Claypoole Gwynne'le, kardeşi William da güneyli dilber Alva Smith'le evlenmişlerdi. Cornelius ve Alice'in Newport'taki yazlık "kulübe"lerine 1.5 milyar lira ödedikleri biliniyor. Bu kulübenin 70 odası, 13 metre yüksekliğinde tavanı olan bir oturma odası, 70 ton ağırlığında bir ön kapısı, yeşil mermerle kaplı bir de bilardo salonu vardı. Kulübeyi çevreleyen dökme demir parmaklıklarının her yıl yeni-

Devamı 89. Sayfada

İŞTE YATAK...
İşte MEKAN...

ve rahat uyku sağlıklı uyanış için gerekli herşey...

İyi bir yatağın yumuşak olmaması ve özellikle orta kısmının çökmemesi gerekir. Kusurlu yatış omurlar arasındaki eklemlerde uygun olmayan daralma ve genişlemelere neden olur. Belirli bir gerginlikte olması gereken adalelerin ise bir kısmı gereğinden fazla gevşer veya gerilir. Bu durumda kişi dinlenemez. Yataktan bel ve vücut ağrıları ile kalkar. Vücut için uygun olmayan bu durum devam ederse, omurlar arasındaki eklemlerde kireçlenmelere, siyatik biçiminde bel ve bacak ağrılarına neden olur.

Yumuşak yatak bel kemiğini düz tutmayacağı için rahatsız ve sağlıksızdır.

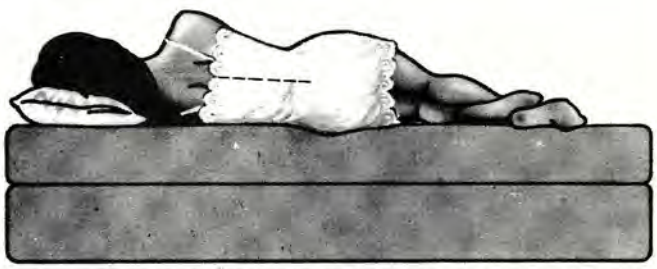

MEKAN ORTOPEDİK YATAKLARI bel kemiğini korur, rahat uyku sağlıklı uyanış sağlar.

Ortopedik yatak, özel yay sistemi ve vatkalarıyla bel kemiği açısını ve vücut sağlığını koruyacak gerekli sertlik ve terletmeme özelliklerine sahip yataktır.

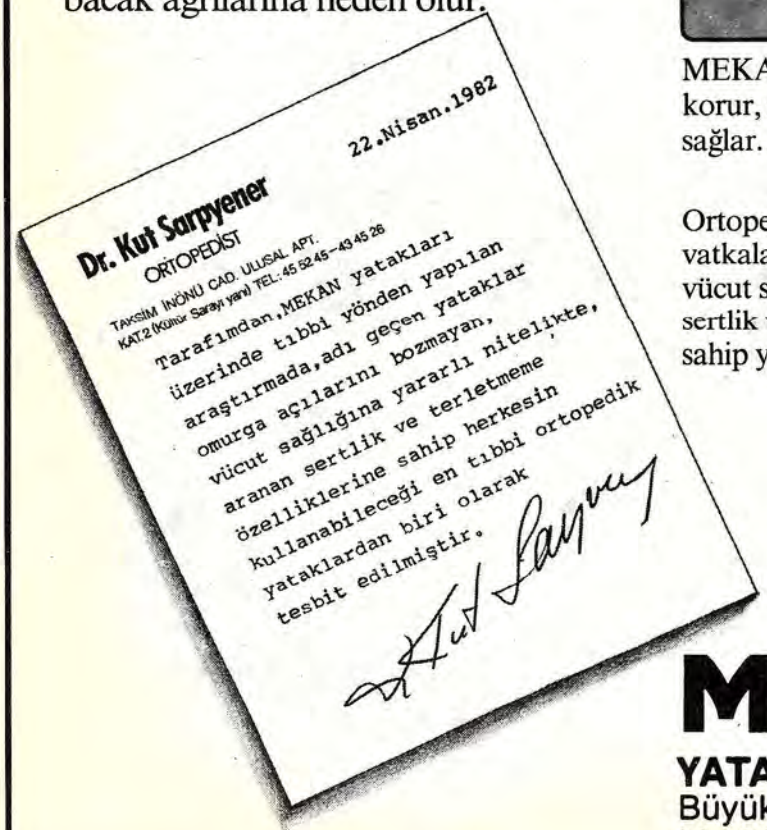

22.Nisan.1982

Dr. Kut Sarpyener
ORTOPEDİST
TAKSİM İNÖNÜ CAD. ULUSAL APT.
KAT:2 (Küllük Sarayı yanı) TEL: 45 52 45-43 45 26

Tarafımdan, MEKAN yatakları üzerinde tıbbi yönden yapılan araştırmada, adı geçen yataklar omurga açılarını bozmayan, vücut sağlığına yararlı nitelikte, aranan sertlik ve terletmeme özelliklerine sahip herkesin kullanabileceği en tıbbi ortopedik yataklardan biri olarak tesbit edilmiştir.

Kut Sarpyener

Pebaş

MEKAN

YATAK - KAPİTONE SAN. ve TİC. A.Ş.
Büyükdere Cad. 67 - 71 Alba İşhanı Kat 6
Mecidiyeköy - İST. Tel.: 67 76 10 (5 Hat)

MUSA İLE HIZIR EFSANESİ

"Darda kalanların dostu Hızır ile Hazreti Musa kader birliği edip bir serüvene çıkmışlar. Uçmuşlar mı, yürümüşler mi?.. Bilinmiyor. Ama, şeytan bu işe çok kızmış..."

İKİ ERMİŞİN TÜRBESİ DERTLERİNE DERMAN ARAYANLARIN UĞRAĞI

Evrensel efsanelerin "ölmezliğe erişmiş kahramanı" Hazreti Hızır ile Musevi dininin peygamberi Musa, Arap çöllerinde tanışıp arkadaş olmuşlar. Kardeş sıcaklığı, dostluk sevecenliğiyle birbirlerini sevmişler. Efsane bu ya, sonra kader birliği edip serüvenli bir yolculuğa çıkmışlar. Uçmuşlar mı, yürümüşler mi efsanede belirtilmiyor ama, çölleri aşıp Suriye'nin liman kenti Lazkiye'ye varmışlar...

O dönemde de güzellikleri, dost sıcaklığını, insanlar arasındaki güçlü sevgi bağını kıskanan eksik değilmiş. Yüreğindeki kara kışkançlık kötülükler dalgasına dönüşüp yayılan kişi, yine ölmezliğe erişen ama tüm yaratıklara karşı işlediği suçlar nedeniyle Tanrı tarafından lanetlenen şeytanmış. Dilediği zaman, dilediği kılığa girebilen, renk ve yapı değiştirebilen, yüreklerin, kafaların içine yerleşip fesatlık saçabilen şeytan, iki güzel ermişin arkadaşlığını, dostluğunu da kıskanmış. Yüreklerine girerek kin ve düşmanlık, fesatlık tohumları, ekmeye çalışmış. Ama başaramamış. Dostluklarını bozamamış. Bunun üzerine, onları öldürmek, yok etmek için izlemeye başlamış.

İki arkadaşın Lazkiye'de, bir tekneye binerek yola çıkışını gözlemiş. Sonra eyleme geçmiş. Bir temmuz günüymüş. Güneş alevler saçıyormuş. Ortalık, demirci dükkanındaki ocak gibi yakıcı kavurucuymuş. Toprağa düşen damla cızırdayarak anında yok oluyormuş. Yere değen yalın ayak haşlanıyormuş... Musa ile Hızır güneşi gazaba getirip, ateş ocağına döndürenin şeytan olduğundan habersizmiş.

İki arkadaş Lazkiye'den yola çıkarken deniz de uyuyormuş. Kıpırtısızmış. İki ermişin rahatı için soluğunu kesmiş gibiymiş. Çeşit çeşit balıklar teknenin çevresinde dönenip, gösteriler yaparak onları selamlamış.

Fakat bir süre sonra gökyüzü bulanmış. Şimşekler çakmış. Kara bulutlar güneşin önüne geçip ortalığı karartmış. Şeytan fırtına kılığına girmiş meğer.

O güzelim, o uyuyan deniz ayaklanmış. Kabarmış. Minare boyu dalgalar doğurup sahildeki kayalıklara vurarak insan yüreğini yerinden oynatacak, korkunç gürültüler kopartmış. Dahası deniz iki ermişin teknesini sallamış. Girdaplara sürüklemiş. Yan yatırıp batırmaya çalışmış.. Musa ile Hızır fırtına ve dalgalara karşı direnmiş. Şeytan tüm çabalarına karşın, iki ermişin gücüyle baş edememiş.

Bunun üzerine, yeni şeytanlıklar düşünmüş. Bu kez insan yutan canavar balık kılığına girmiş. Tekneyi hırpalamaya, delip batırmaya çalışmış. Delmeyi başarmış da... Tekne su almaya başlamış. Hızır'la Musa bir yandan tekneyi oradan oraya savuran dalgalara karşı dururken, bir yandan da, dolan suları boşaltmışlar. Sağ salim sahile varmayı başarmışlar...

Eğer, yolunuz Antakya'nın Samandağ ilçesine düşerse, sahilde, İslâm mimarisinin özelliklerini taşıyan bir türbe görürsünüz. Türbe Hızır ile Musa'nın serüveninin anısına saygı için efsanede karaya ayak bastıkları yerde yapılmış.

Türbenin hangi dönemde, kim tarafından yaptırıldığı belli değil. Yaşını bilen de yok...Kimine göre bin kimine göre milyon yaşında türbe...

Hazreti Musa, İslamiyetin Kutsal Kitabı Kur'ana göre "Dört hak peygamberden", "Tevrat"da, "dört kutsal kitaptan" biri... Musa'nın yaşamına ilişkin kesin bir belge, bilgi yok insanlığın arşivinde. Ama her dilde yeryüzünün her parçasında çağlar boyu konuşulagelen efsaneler var..

Devamı 106. Sayfada

Musa'nın bastonundan köklenen uluçınar bugün de Hıdırbey Köyünde Pınar'ın yanında ayakta durup, güneşe gölge oluyor.

ERKEKÇE'Yİ YARATANLAR ERKEKÇE GECESİNDE BULUŞTULAR

Erkekçe çalışanları "Yayıncılık" ödülünü Ercan Arıklı'ya verdiler. "Bu ülkede böyle dergi yayınlanamaz... Bu dergi tutmaz..." diyenlere bunun aksinin de yapılabileceğini, Türkiye'de her eve girebilen bir erkek dergisi çıkarılabileceğini kanıtladığı için... Arıklı'ya ödülünü Sezen Aksu verdi.

Saçları aklaşırken kalemi gençleşip, dinçleşen Faruk Şensoy ödülünü Ercan Arıklı'nın elinden aldı.

Erkekçe okuyucuları için Evliya Çelebi rolünü yüklenip yurdun çeşitli yörelerinden yazılar, röportajlar getiren Ahmet Kahraman ayağının tozuyla geldiği törende ödülünü Kadınca Genel Yayın Yönetmeni Duygu Asena'dan aldı.

Hukuk Danışmanımız Adil Özkol, Ahmet Kahraman, Hıncal Uluç ve Mali Danışmanımız Mustafa Özyürek gecenin "başında.." Birazdan sahnedeki hareketlenmeyle birlikte masa da şenlenecek...

İşte güzel gecenin güzel insanları... Sezen Aksu, Modern Folk Üçlüsü ve Ali Kocatepe... Sınır tanımayan dostlukları ve sanatçı kişilikleriyle Erkekçe'yi sizlere ulaştıranlara en güzel armağanlardan birini verdiler. Çok teşekkürler...

ERKEKÇE ARMAĞANLARI

1980 yılının sonbaharında kime "Erkekçe diye bir dergi çıkacak ve kısa zamanda 150 bin tiraja ulaşacak" desek, bize gülerdi... "Hayal güzel şey, ama bu kadarı da olmaz ki" derlerdi... Bu dergiyi çıkarmak için kolları sıvamış olan bizler de onlara hak verirdik. Çünkü herkesin "Olmaz... Yaşamaz... Satmaz" dediği ve bizi engellemeğe çalıştığı bir ortamda "40 bin basar, 30 bin satarız" umudu ile yola çıkıyorduk... Bu bile fazla görüntüyor en iyimser dostlarımız "20 binden bir tane fazla satamazsınız" diye bizi uyarıyorlardı.

Bugün, daha 1.5 yıl önce hayal bile edilemeyen rakamlara ulaşmış bulunuyoruz. Bu başarıda, Erkekçe'nin genç kadrosunun rolü büyük. Büyük bir coşku ile çalıştılar, didindiler ve sizin beğeninize her geçen ay biraz daha layık bir dergi hazırladılar... Onların bu büyük başarısını "Erkekçe Armağanları" ile ödüllendirmeyi düşündük... 1981 yılında çıkmış 12 sayıyı taradık. Her yazıyı, her fotoğrafı, her resmi teker teker elden geçirdik. Çok güç bir seçim oldu. Sonunda çeşitli dallarda ödül alanlar belirlendi. Erkekçe Gecesi bu ödüllerin dağıtımı için düzenlendi.

İşte Erkekçe 1981 Armağanları'nı kazananların listesi:

Araştırma Yazısı Dalında:

Serpil Gogen: Antibiyotik Çılgınlığı (Mart, 1981) yazısı ile,

Röportaj Dalında:

Ahmet Kahraman: Erkekçe'nin Röportajı: Esat Şener (Aralık, 1981) başlıklı yazısı ile,

Magazin Yazısı Dalında:

Faruk Şensoy: Sibel Egemen (Eylül, 1981) başlıklı yazısı ile,

Eleştiri Dalında:

Erman Şener: Jaws (Mart, 1981) başlıklı yazısı ile,

Çeviri Dalında:

Haluk Arman: Havana Olimpiyatları (Ağustos, 1981) başlıklı çevirisi ile,

Kapak Fotoğrafı Dalında:

Cengiz Tünay: Suna Yıldızoğlu (Mart, 1981) kapağı ile,

Fotoğraf Dalında:

Hasan Kurbanoğlu, Ayın Güzeli, Mualla (Ekim, 1981) konulu çalışması ile,

İllüstrasyon Dalında:

Osman Kehri: Hitler Kazansaydı Ne Olurdu? (Şubat, 1981) konulu çalışması ile,

Özel Armağan:

Cumhur Çinpolat: Erkekçe'nin kuruluşunda, Müessese Müdürü olarak katkılarından ötürü.

Yenildi, içildi, sohbet edildi, müzik dinlendi... Orkestra dans müziğine başladığında pist çoktan dolmuştu bile.. Gündüz dergide kretuar, cetvel tutan eller şimdi hanımların elini tutuyordu...

Erkekçe gecesi olur da güzelsiz olur mu? Olmaz tabii. Kimler yoktu ki gecede. Güngör Bayrak vardı.. Ayın güzellerinden Şehnaz, Leyla Önder, Arzu, Hülya Işıl ve Mualla da... Herşeyin aslı suretinden güzel oluyor. Ama keşke biraz daha yerimiz olsaydı da hepsinin fotoğraflarını yayınlayabilseydik...

Bu güzeller de Erkekçe'yi sizlere ulaştıran ekipten. Neşelerine diyecek yok. Hemen "Bu güzellerle çalışmak her faniye nasip olmaz" demeyin.. Bir de gündüz mesai sırasında görün onları... Yanlarına yaklaşmak bile ne mümkün...

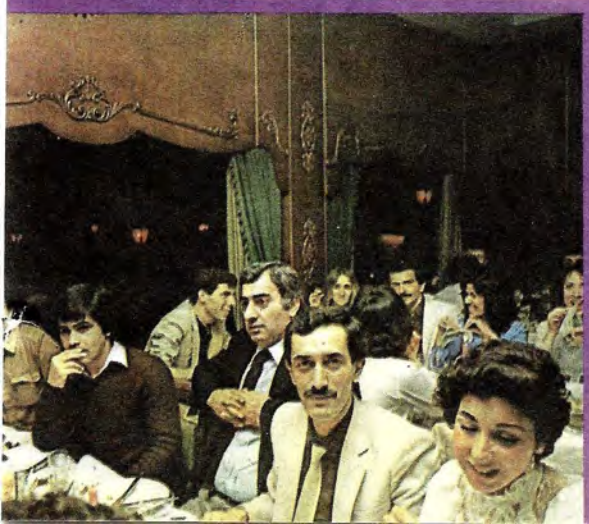

Gece sona ermek üzere... Eğlenen insan da yorulur muymuş diye düşünmeyin. Erkekçe gecesinde eğlenmesini bilenler yorulurlar.. Allahtan ertesi gün hafta sonu tatiliydi de, kimse işine gecikmedi.

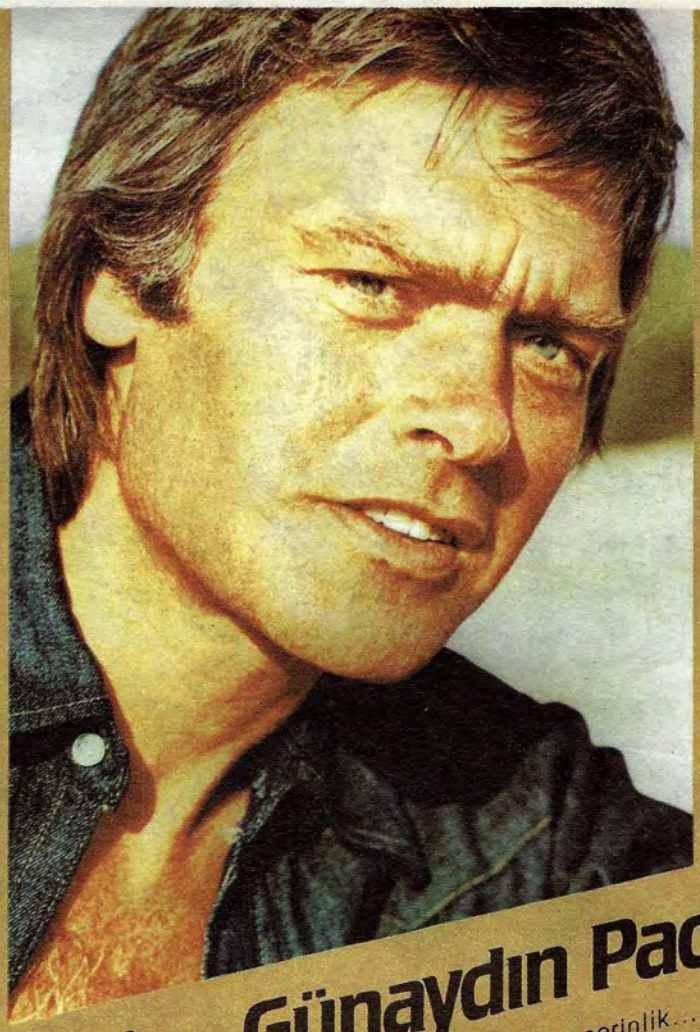

Günaydın gün... Günaydın Pacoral...

Günaydın zindelik... Pacoral'le başlayan ve süren serinlik...
Kişilikli, atak erkeklerin ortak beğenisi... Traş sonrasının
vazgeçilmez kokusu, Pacoral After Shave
Gününüz iyi başladı, Pacoral'le... Gününüz yalnız bitmeyecek...

PACORAL
Aerosol

PACORAL
Normal

Genel Dağıtım: ATAÇ Pazarlama Koll.Şti.
Çiçek Pazarı Yeni İş Hanı No:203 Tel: 22 03 18 - 28 15 66 Eminönü-İstanbul

İLANCILIK

Gaddar beyin gümüş kupası

(Alexandre Dumas'ın "Cezayir Maceraları"ndan)

Karanlık basmış ortalığı... Sevgili şatomun, Monte Kristo şatosunun pencerelerinden dışarıya baktığımda, lapa-lapa kar yağdığını görüyorum. Gürül-gürül yanan şömineye bir odun daha atıyorum.

Bir ürperti tırmanıyor belimden ense köküme doğru... Soğuktan de, bu ürperme... Yıllar önce, yine böyle bir gece, şömine önünde bana anlatılan bir öyküyü anımsadım da ondan ürperdim. Hüzünlü biçimde öyküyü bana aktaran Yusuf Paşa'nın kalemle çizilmiş gibi yakışıklı yüzünü dönmüş gibi görüyorum karşımda...

Yusuf Paşa'da ana tarafından İtalyan kanı vardı. Birkaç Avrupa ordusunda hizmet görmüştü. Bizim törelerimizi, gelenek ve göreneklerimizi benimsemişti büyük ölçüde... Cezayir kentine bakan o görkemli şatosunda bir akşam yemeği veriyordu bana... Güzel karısı Kabousah da sofrada yanındaydı, o gece...

O gece bizi eğlendirmek için en iç-gıcıklayıcı, en heyecan-verici rakslarını sergileyen dilberlerin güzelliğini anlatamam sizlere... Sözler yetersiz kalır o manzara karşısında... Huriler kadar kıvrak ve körpe, mermer sütunlar kadar diri-derili, parlak kadife ve saten giysiliydi hepsi... Yemek salonuna girmişler, hünerlerini sergilemek için müziğin başlamasını beklemeye koyulmuşlardı.

Az sonra başladı müzik...Darbuka ve tambur sesleri, sessizliği yırtan bir gürlemeyle patladılar, salonun bir köşesinden... Önce kıllarını kıpırdatmadılar, rakkaseler... Sonra kolları, boyunları, vücutları ağır ağır hareket etmeye, her geçen saniye hızlanarak salınmaya, kıvranmaya başladı. Öne ve arkaya doğru hızlı hareketlerle eğiliyordu o körpe vücutlar... Sonra, tek bir el süpürüp atmış gibi, başlarındaki küçük külahları yere düşüverdi hepsinin...

Vücut hareketlerini hızlandırmak için bir işaretti sanki bu keplerin düşüşü... Kepleri, yelekler ve şalvarlar izledi kısa bir süre sonra... Oda, bir anda, çıplak vücutların gözün izlemekte güçlük çekeceği kadar hızlı bir arabeskine tanık oluyordu. Darbuka sesleri yükselmeye başladı. Yükseldikçe yükseldi. Dansın sonu geliyordu besbelli...Rakkaselerin hançerelerinden küçük çığlıklar, iniltiler dökülüyordu. Derken, bıçakla kesilmiş gibi kesildi müzik sesi...Rakkaseler, tükenmiş gibi yığıldılar yere...

Böylece kalakaldılar birkaç saniye... Sonra doğruldular, bir elleriyle yüzlerini, bir elleriyle mahrem yerlerini örttüler. Gölge gibi süzülüp çıktılar yemek odasından...

"Cebelitarık'tan geliyorsunuz, değil mi Mösyö Dumas? Çok kötü bir yer. Hep sisli... " Prenses Kabousah'ın sesiydi bu... Sanki bir şey olmamış, sofradaki konuşmalarımız rakkaseler tarafından kesilmemiş gibiydi.

Devam 85. Sayfada

BRUT 33®

BY FABERGÉ

Erkeğin bir numaralı koleksiyonu

Genel Dağıtım PARFAB Eksport Kimya San. Tic. A.Ş. / General Yazgan Sokak 19/A Tünel İstanbul / Tel: 49 35 16 - 49 65 60

YATAK ODASINDA GÖRGÜ KURALLARI

Seks yapmak, hele "usta âşık" rolüne soyunmak hem bilim, hem sanat, hem hünerdir.

Bu rolün gerektirdiği trüklerden, inceliklerden haberiniz var mı? Olmaz yerlerde densizlik yapıyor, söylenmeyecek şeyleri söylüyor musunuz? Sevgilinize artık sütyenini çıkarmasının zamanının geldiğini nasıl söylüyor ya da hissettiriyorsunuz?

Sofra âdâbı, topluluklarda uyulması gereken görgü kuralları konusunda yüz binlerce sayfa kitap yazılmıştır bugüne kadar... Diplomat okullarında çatal-bıçağın nasıl tutulacağı, yemekten sonra peçetenin ne yapılacağı, hangi yemeklerin çatal, bıçak, kaşık ya da elle yenilebileceği, sofradan bayanlarla birlikte nasıl kalkılacağı bile en ince ayrıntılarına kadar öğretilir.

Ne yazık ki, "yatak odası âdâbı", yatak odasında uyulması gereken görgü kuralları rastlantıya bırakılmıştır. Sınama-yanılma yoluyla öğrenir insanlar bunu... Öğrenirken de çam üstüne çam devirdikleri için, çok sık da sevgili kaybederler, bir daha dönmemecesine... Yatak odasındaki görgü kurallarının "doyulmaz zevk" ile "felâket" arasında belirleyici rol oynadığını bilen çok az kişi vardır, ne yazık ki...

Belki yetmez, ama, burada **20 Temel Görgü Kuralı** hazırladık sizler için... Bu temel bilgileri edindikten sonra size, basiretinize, ferasetinize kalıyor. Bu bilgilere dayanarak yeni bilgileri, ayrıntıları sizler geliştireceksiniz.

1. **Onu Sıcak Karşılayın, Bağrınıza Basın!** Bir erkeğin yatak odasına ilk kez de giriyor olsa, orayı uğrak yerine çevirmiş de olsa, kadınlar, evli olmadıkları bir erkeğin odasına girdiklerinde her zaman bir nebze çekingenlik gösterirler. Havayı yumuşatmak için, "Nasılsın, benim küçük fahişem?" ya da "İnşallah bu sefer kendi havlunu getirmişsindir" gibi "sevimli" hitap biçimleri, kadınları oracıkta soğutmak için çok etkilidir de, onu aşka, sekse hazırlamak bakımından pek yararlı olduğu söylenemez. Işıkları söndürülmüş, mumlarla aydınlatılmış, bembeyaz kolalı örtülü masanın üstüne gümüş kova içinde şampanya yerleştirilmiş bir odanın çağrısı, hem sıcak ve içten, hem de "yabanın çağrısı" gibi uyulması zorunlu türdendir. Kadını pijamalarla karşılamak da "usta âşık" yaklaşımı değildir kuşkusuz... Erkeğinin evine gitmek için kadın nice özen göstermiştir makyaj ve saçına... Erkeğin yapabileceği asgarî iş, iyi giyimli olmaktır sevgili-

Devamı 79. Sayfada

Yenitekstil

kendini yeniler kalitesini aşar...

Yenitekstil 1957'den bu yana kaliteli kumaş üretir.
Her üretimiyle kendini yeniler, kalitesini aşar.
Giyimine özen gösterenler, modayı yakından izleyenler kaliteli kumaşı seçerler.
Seçtikleri Yenitekstil'dir.

Yenitekstil

Yenitekstil Kilim Grubuna Bağlı Bir Kuruluştur.

TÜKENEN BİR "ULUSLARARASI PLAYBOY" NESLİNİN SON DEVLERİ

ALİ HAN VE PORFIRIO RUBIROSA

ALİ HAN'IN ÜNÜ: 13 Haziran 1911'de doğan Prens Ali Han, Hindistan'da Ağa Han III'ün veliahtıydı. Hızlı arabalara, hızlı atlara ve hızlı kadınlara aşırı tutkusu olmasaydı, babasından sonra, 20 milyon Müslüman'ın ruhanî önderi olarak, İsmailiye mezhebinin imamı olacaktı. Kısmet değilmiş...

ALİ HAN'IN KİŞİLİĞİ: İtalya'da doğup Avrupa'da büyüyen Prens Ali Süleyman Han büyük bir servetin mirasçısıydı. Küçük yaşlardan başlayarak bu bitmez servetin zevkine nasıl varılacağını çok iyi öğrendi. Annesinin 1929 yılında ölmesinden sonra, hukuk öğrenimi yapması için gönderildiği Londra'da, yüksek sosyeteye bodoslamasına daldı. Kısa boylu, tıknaz ve esmer fiziğiyle, egzotik görünüşüyle, yarış atları ve yarış arabaları kullanmadaki akılalmaz ustalığıyla, solgun ve süzgün İngiliz soyluları arasında hemen göze batıyordu. On-sekiz yaşında adımını attığı "jet- set" içinde, birdenbire yıldızı parladı ve genç, orta yaşlı ve geçkin dilberlerin gözbebeği olup çıktı. Bir yandan İrlanda, Fransa, İsviçre ve Venezuella'daki at çiftlikleri ve villalarının yönetimiyle uğraşırken öte yandan araba yarışlarına katılıyor, Afrika'da safarilere çıkıyordu. İngilizce, Fransızca ve Arapçası kusursuz olduğu için, İkinci Dünya Savaşı sırasında, müttefik güçlerinin istihbarat çalışmalarına da katılmış ve büyük yararlar sağlamıştı. O kadar ki, savaş sona erdiğinde, Prens Ali Han, Fransızların **Croix de Guerre** ve Amerikalıların **Bronze Star** üstün hizmet madalyalarının sahibiydi. Çoğuna göre en büyük başarısı Rita Hayworth'u ağına düşürmekti. Ama, seks konusu dışında da bilgi sahibi olanlar, yeni kurulmuş Pakistan devletinin Birleşmiş Milletler Temsilcisi olarak Prens Ali Han'ın seksten çok, diplomasi alanında büyük bir usta olduğu inancında birleşirler. 1958 yılında başladığı bu görevi 12 Mayıs 1960 tarihinde feci bir araba kazasında hayatını yitirene kadar sürdürdü.

ALİ HAN'IN SEKS YAŞAMI: Araba yarışçılığı ve askerî istihbarat hizmetlerinde edindiği iki büyük beceri, "uluslararası playboy" olarak Prens Ali Han'ın çok işine yaramıştır. Hız ve lojistik... Ali Han'ın başarısının iki büyük anahtarıdır bunlar... Dünyanın neredeyse her ülkesinde kendi tapulu malı olan evleri olduğu için, ilgilerini çekmeyi başardığı kadınlara her zaman, her yerde, karada, denizde ve havada, bitmek bilmeyen seks hizmetlerini sunabilecek durumdaydı. Almanların geliştirdiği "Blitzkrieg" (Yıldırım Harekâtı) taktiklerini de çok iyi özümsemişti. "Ali Han Kıskacı" olarak bilinen saldırı planlarını şöyle uygulardı: Çağrılı bulunduğu yere girer girmez gözlerini kalabalık odada gezdirir ve ilgisini çeken kadın üstünde bakışlarını projektör gibi yoğunlaştırırdı. Bakışları öylesine deliciydi ki, kadınlar, "sırtlarına iki noktada kızgın demir değmiş gibi" olurlardı. Kadının böylece dikkatini çeken Ali Han, bundan sonra ev sahibiyle sahibesini bir köşeye kıstırır, ilgilendiği kadına kendisini tanıştırmalarını sağlardı. Sonra gelsin bir-iki saat arayla düzinelerle kırmızı, sarı, pembe, beyaz güller... Günün, gecenin olmaz saatlerinde telefon aramaları... Kadının en küçük istek ve kaprislerine abartılmış boyun eğmeler... Bu ilgi şokundan etkilenmeyecek kadın yok gibiydi. Uluslararası yüksek sosyetenin en ünlü ev sahibelerinden Elsa Maxwell Ali'nin bu yaklaşımını şöyle anlatır: "Ali, birlikte olduğu bir kadına, dünyada ondan başka kadın olmadığı hissini verirdi. Kadınla konuşurken, sözlerine sınırsız bir heyecan tonu verirdi. Kadınla birlikte olmaktan sonsuz zevk aldığını, kesik-soluklu konuşma biçimiyle anlatırdı. Bir kadını dansa kaldırdığında, sanki onu kollarına son kere alıyormuş, sanki onu kolları arasında son kere tutuyormuş gibi, ağır-ağır ve bütün benliğiyle dansederdi. Bir kadına onu çılgınca sevdiğini söylediğinde, iki-yüzlülüğü, yalancılığı yoktu. Bu sözlerinde içtendi. Gerçekten de, o sözü söylediği anda kadını çok seviyordu. Ama, o sevgi anı, bir kelebeğin kanat çırpışı gibi, çok kısa süreliydi."

Rita Hayworth, Ali Han'ı kendi isteğiyle terkeden ilk kadındır. 1953 de resmen boşandılar ve mahkeme kızları Yasemin'i Rita'ya verdi.

Ali'nin avları arasında evli kadınlar da vardı. Prensin ağına düşmekten hiç çekinmezlerdi, çünkü Ali'nin ilişkilerini gizlemedeki ustalık ve özenini çok iyi bilirlerdi. Ali hep yanında büyük bir toplulukla gezerdi. Ali'nin o anda hangi kadınla ilgilendiğini kestirebilmek, dedikodu yazarları için, o erkeklikadınlı kalabalığın arasında gerçekten güç işti. İngiliz parlamento üyesi Loel Guiness, boşanmak için gittiği mahkemede şöyle diyordu: "Başıma ne geldiğini bugün bile anlayabilmiş değilim. Evliliğimiz çok mutluydu. Güzel, sarışın eşim Joan'ı böyle bir toplulukta bırakarak parlamento toplantısına gitmiştim. Dört saat sonra döndüğümde, karım, Ali Han' la evlenebilmek için benden boşanmak istediğini söyledi". Ali Han ilk evliliğini Joan'la yaptı. Bu evlilikten Ali'nin iki oğlu oldu. Kerim ve Emin... 1957 yılında Ali'nin babası ölünce, Kerim Han, İsmailiye mezhebinin dördüncü imamı olmuştur.

Joan'la evliliği süresince Ali Han' ın yaşamında seks maceraları eksik olmadı. Gerçi bir-iki yıl içinde Joan' la aralarına büyük mesafe girmişti, ama, 1948 yılında Rita Hayworth'la tanışana kadar boşanmayı düşünmedi. Niye düşünsün? Karısı evde uslu-uslu otururken, o gününü gönlünce gün edebiliyordu. Riviera'da

Devamı 111. Sayfada

ONİKİYE BEŞ KALA...

"Yılın Güzeli" yarışmamız artık sonuna yaklaştı. Bugüne dek sizlere 11 güzel sunduk. Gelecek ay bu yılın son güzelini de yayınladıktan sonra yarışmamız sona erecek. Erkekçe Büyük Jürisi güzeller arasında ilk elemeyi yapacak. İlk elemeyi geçen güzellerimizi bu kez sizler değerlendireceksiniz. Erkekçe'ye göndereceğiniz oylar 1982 yılının en güzel kızını ortaya çıkaracak.

Yarışmamızın sonuna geldiğimizde güzellere verilecek hediyeler de had safhaya geldi. Neler var neler hediyelerin içinde. Buzdolabından çamaşır makinesine; kayak elbisesinden sinema ve televizyon filmi tekliflerine kadar akla gelebilecek hemen herşey yeralıyor. Vereceğiniz oylar bir anda yılın güzelini meşhur ederken Türkiye'nin "zenginleri" arasına da katacak.

Hit Spor giyim yılın güzeline komple kayak ve tenis kıyafetleri armağan edecek. Eylül ayı güzelimiz Şehnaz ve Ekim ayı güzelimiz Mualla Hit Spor'un armağanlarının mankenliğini yaparken çocuklar gibi şendiler.

YILIN GÜZELİNE ARMAĞAN YAĞMURU

- Arif Dökmeci Ödül Filmcilik, Sinemacılık ve Abdurrahman Keskiner Umut film ile iki filmlik anlaşma.
- Aygaz Buzdolabı
- Beymen'den İkili Takım
- Delta Ajans ile bir Televizyon Reklam Filmi anlaşması.
- Demirdöküm fırın
- Doyran Triko'dan orijinal el örgüsü Dağ Takımı.
- Ellen Betrix'den Komple Güzellik Seti
- Erman Film (Hürrem Erman) ile bir filmlik anlaşma.
- Filmeks ile iki Televizyon Reklam Filmi anlaşması.
- Gelişim Yayınları'ndan tam takım Şofra, Sağlığınız ve Genel Kültür Ansiklopedileri
- Gülşah Film (Selim Soydan) ile bir filmlik anlaşma
- Helena Rubinstein Komple Güzellik Seti
- Hoover Delux Çamaşır Makinesi
- Hoover Elektrik Süpürgesi
- Hit Spor Giyimden Tenis Kıyafeti ve Kayak Elbisesi.
- İzmirli Kürk Sarayı Vizonet Manto
- Kardeş Film (Nazmi Özer) ile bir filmlik anlaşma
- Lufthansa Hava Yolları ile Almanya'ya gidiş dönüş
- Müfit İlkiz ile (yapımcı) iki sinema filmi anlaşması
- Necmi Güderi'den deri-güderi takım
- Ocak Mobilya'dan Salon Takımı.
- Özer Film (Enver Özer) ile bir filmlik anlaşma.
- Pete Terlik Mağazası'ndan 5 çift terlik
- Simtel Elektrik Süpürgesi
- Simtel Bulaşık Makinesi ve Fast Bulaşık Tozu Kolileri
- Sincap Kürk'ten Tilki Ceket
- Yeginler'den Deri Takım

Liste alfabetik sırayla hazırlanmıştır.

YALAN MAKİNELERİ

Neyin doğru, neyin yalan olduğunu bulup çıkarmak, tarih boyunca insanların içini kemiren özel bir merak konusu olmuştur. Gerçekten de, öfkeyle sevgilisine dönüp "dün gece aradığımda neredeydin?" diye soran kıskanç âşık bir yanda, sanığı sorguya çeken güvenlik görevlisi öteki yanda, aldıkları yanıtın doğruluğuna bir türlü inanmazlar. Doğaldır bu...Kimin doğru, kimin yalan söylediğini hemen oracıkta anlamak, güç, hatta olanaksız bir iştir.

Doğrucuyla yalancıyı ayırdetmenin değişik yolları denenmiştir tarihte... Örneğin, Orta Çağ Avrupa'sında sanığın eli kızgın alevlere sokulur, eli yanmazsa "doğru", yanarsa "yalan" söylediği anlaşılırdı. Eski Çin'deyse yöntem daha da ilginçti. Sorguya çekilen sanığın ağzına pirinç unu konurdu, sorgu bittiğinde de pirinç ununu ağzından çıkarması istenirdi. Pirinç unu ıslaksa aklanır, kuruysa hüküm giyerdi. O zamanki inanışa göre, "yalan söyleme"nin yarattığı psikolojik gerginlik tükürük bezlerinin çalışmasını engeller, bu yüzden de yalan söyleyen bir sanık ne yapsa pirinç ununu ıslatamazdı.

Doğruyla yalanı ayırdetmede bugün kullanılan yöntemler kuşkusuz daha gelişkin...Ne var ki, uzmanların görüşlerine göre, son yüzyıl içinde geliştirilen tekniklerin "isabetlilik" dereceleri pek değişmiş değil...Hatta gerilemiş durumda...

1920'lerde geliştirilen ve bugün bile güvenlik soruşturmalarında yaygınlıkla kullanılan "poligraf"ı, halk arasında bilinen adıyla "yalan makinesi"ni ele alalım. Önceleri

Devamı 81. Sayfada

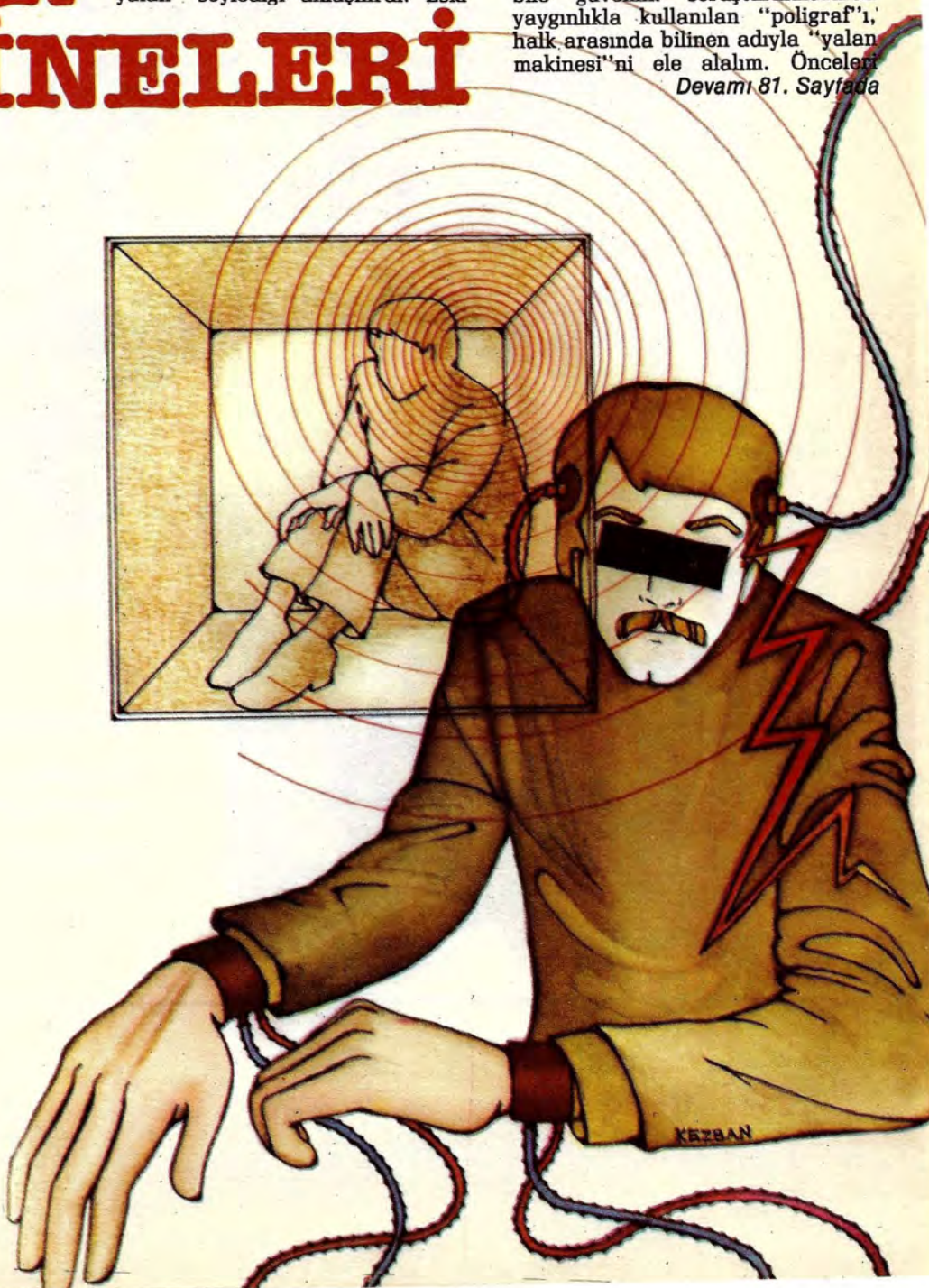

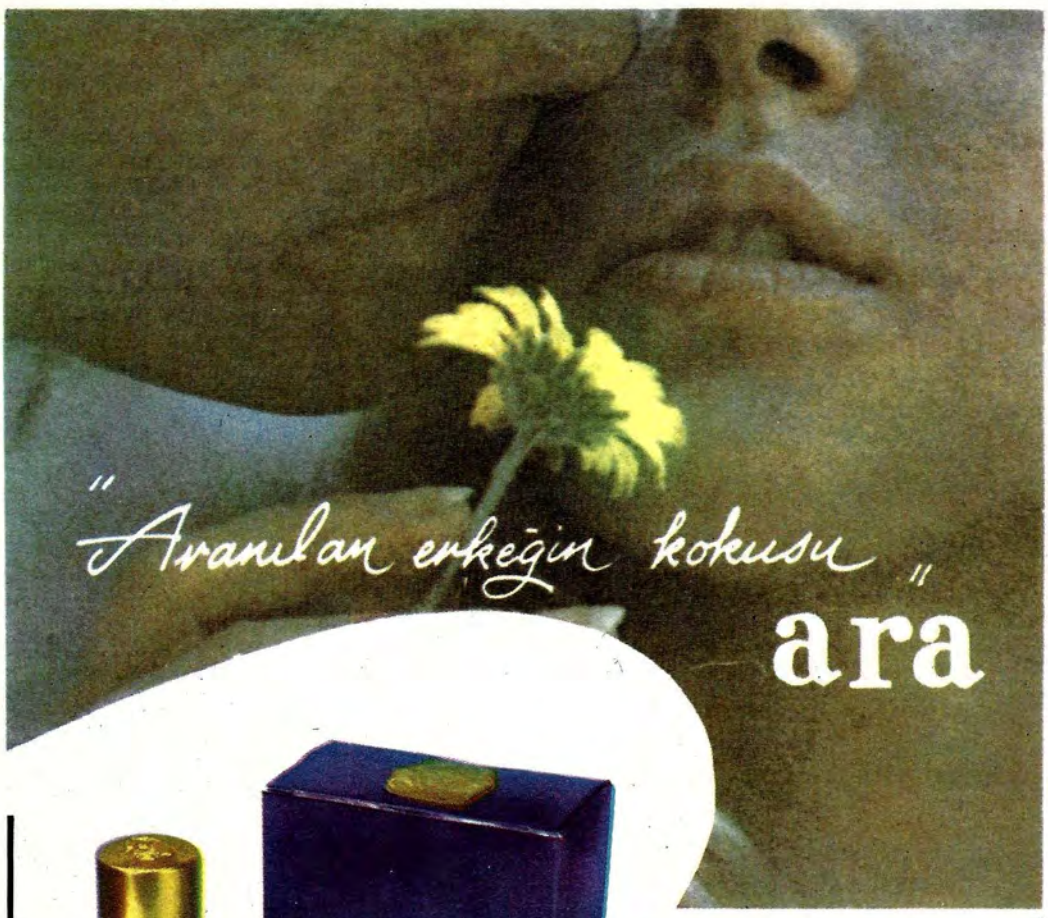

PERİ KOZMETİK

Alev Sokak No. 3/A
Kuştepe-İSTANBUL

Tel. 67 54 72

KUSURSUZ CİNAYET

Öylesine kusursuz, öylesine heyecan verici, öylesine zevkli bir cinayet planıydı ki, Amerika'nın bir ucundan ötekine geçerken keyiften çatlar gibiydim.

Kırk-sekizinci yaşgünümde kurmuştum bu planı... Neden otuzunda ya da kırkında değil de kırk-sekizinde diye soracak olursanız, bilemem... Belki güzel, heyecanlı, zevkli, eğlenceli günlerdi de ondan... Akıp giden zamanı, şakaklarıma düşen akı düşünecek yaşta değildim o zaman...

Neyse... Kırk-sekizinci doğumgünümün gecesinde karımla birlikte yatağa uzanmıştık. Tatlı bir ayışığının aydınlattığı komşu odalarda çocuklarımız uyuyorlardı, mışıl-mışıl... Şöyle düşündüm: "Şimdi usulca yataktan kalkıp Ralph Underhill'i öldüreceğim".

İrkildim, bu düşünce kafamdan geçince... Kimdi bu Ralph Underhill? Bu adda birini tanımıyordum bile... Sonra bir şimşek çaktı kafamda... Otuz-altı yıl öncesini anımsadım. Tamam, oydu... Onca yıl unutmuştum adını da, kendisini de...

Biraz daha düşündüm. Onu neden öldürecektim? Bana on-iki yaşındayken yaptıklarından dolayı...

Bir saat sonra karım uyandı, bir gürültü duyunca..

"Doug... Ne yapıyorsun?" dedi.

"Bavullarımı topluyorum" dedim, "Bir küçük yolculuğa çıkacağım".

"Yaa... Öyle mi?" diye mırıldandı. Sırtını döndü. Dalıp gitti.

●●●

"Tren kalkıyor" diye bağırıyordu kondüktörler, tren garında...

Sonra düdük sesi duyuldu. Gıcırdayarak, inleyerek kıpırdandı tren... "Çabuk dönmeye çalışacağım" diye bağırdım tren gürültüleri arasından... "Bir gün de uçakla gitsen daha az yorulacaksın" dedi karım, yanından ayrılıp trenin basamaklarına sıçrarken...

Uçakla gitmek mi? Tövbeler olsun! Amerika'yı bir boydan ötekine geçerken, cinayet planımın tadına varmak için çok zamanım olacaktı. Uçsuz-bucaksız çöllerden, ovalardan geçerken, onu nasıl öldüreceğimi tüm ayrıntılarıyla kafamdan geçirecektim. Uçak dediğin ne ki? Hemen oracıkta olur, zevkine bile varamazdım işin... Sonra, tabancamı yağlarken, Ralph Underhill'ın yüzünü canlandıracaktım kafamda... Kim bilir ne kadar şaşıracaktı elimdeki tabancayı burnuna dayadığımda... Otuz-altı yıl öncesinden kalma kozlarımızı paylaşmaya geldiğimi anlayacaktı, çelik namluyu burnunda hissettiğinde... Kıtayı yürüyerek katederdim de uçakla gitmezdim. Hiç değilse o zaman geceleri ateş yakar, yılların gerisinde kalmış kinlerimi yeniden alevlendirirdim. Gürül- gürül yanar hale getirirdim. Hiç kapanmamış yaralarımı deşecekti, trenle geçecek süre...

Uçakla gitmek... Güleyim bari...

●●●

Tren ağır ağır çıktı perondan... Karım da gözden kayboldu.

Geçmişe doğru yola koyuldum böylelikle...

İkinci gece Kansas'ta bir fırtınaya tutulduk. Gök gürültülerini dinleyerek, şimşeklerin çakışını ruhumda kopan fırtınalara benzeterek sabahın dördünü ettim, gözümü bir an bile kırpmadan...

Bir ara yüzümün yankısını gördüm, karanlık tren penceresinde... "Kim bu aptal adam? Nereye gidiyor?" diye sordum kendi kendime...

Ralph Underhill'i öldürmeye gidiyor.

Neden öldürecek onu... Paylaşılacak kozları var da ondan...

Koluma vurmuştu bir keresinde... Omuzuma vurmuştu... Her keresinde de mosmor olmuştu vurduğu yerler..

Ama yine de arkadaş saymıştım onu... Öyle bellemiştim.

Dünyanın masum olduğu, çocukların "kötülük" nedir bilmedikleri için kötü olmadıkları bir dünyadır, sekiz, on, on-iki yaşındaki çocuklarınki... Ama, garip tir, dayak yemek istiyordum sanki... O yüzden de iyi, birbirini tamamlayan iki arkadaştık. Benim ihtiyacım dayak yemek, onunki dayak atmaktı. Vücudumdaki darp izleri de dostluğumuzun, arkadaşlığımızın nişaneleriydi.

Trenin düdük sesi geldi kulağıma...

"İntikamını bunca yıldan sonra almak istemenin başka nedenleri de var mı?" diye sordum kendi kendime... Vardı elbette... Yepyeni elbiselerimle okula gelmişim bir bahar günü... Beni çamurun içine devirip

Devamı 77. Sayfada

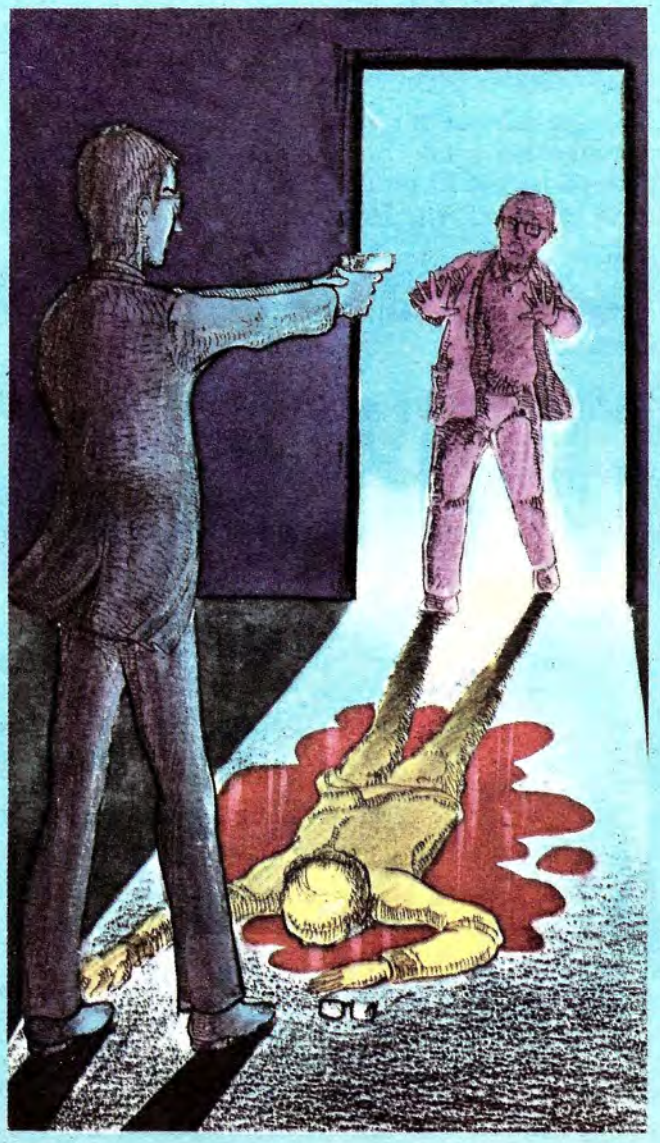

Ali'nin dokuz yaşındayken bir yatak odası takımı oldu. Kelebek'ten. Ankara'dan aldılar. Bir yatak, bir gardrop ve bir komodin... Ayşe yedi yaşındaydı yatak odası takımı olduğunda. Samsun'daydılar o yıl. Gene bir yatak, bir komodin ve bir gardrop... Kelebek'ten.

Ali'nin onbir yaşında bir yazı masası, Ayşe'nin ondördünde bir tuvalet masası oldu.

Onsekizine geldiğinde Ayşe'ye bir çekmece gurubu ve bir yüklük daha alındı Kelebek'ten. (Çeyizler için yer gerekti artık ve İzmir'deydiler o sıra)

Ali ondokuz yaşına bastığında odasına bir de geniş çekmece gurubu ekledi müzik seti için Trabzon'da.

Şimdilerde Ali yirmiyedisinde Ayşe yirmidört. İstanbul'dalar. Bir buçuk yıldır evliler ve mutlular. İki yıl kadar önce tanıştılar. Tanıştılar, seviştiler ve evlendiler. Kelebek'te birleştiler. Takımlarını birleştirdiler. Milimi milimine uydu takımları.

Ve bugün bir başka Kelebek Mağazasında şimdi doğmak üzere olan çocuklarına yatak odası takımı ve bir yandan da isim arıyorlar. Kelebek'te kocasınlar...

Kelebek Mobilya®

"imzalı mobilya"

"Kelebek Mobilya ve Kontrplak Sanayi A.Ş." Temmuz 1981'de "Enka Holding Yatırım A.Ş." topluluğuna katılmıştır.

Altın ve gümüş hasırcılık Akçaabat'ın Mersin köyünde tüm kadınların uğraşı. 15'indeki kızdan, eli titreyen nineye varana dek... (üstte)

ALTIN VE GÜMÜŞ HASIR

80-90 gramlık bir altın hasır bilezik kuyumcularda 200 bin lira civarında müşteri buluyor. (sağda)

Türkiye'de altın ve gümüşün dantel gibi işlendiği yerlerden biri de Trabzon... Sivas'ın gümüşü ne kadar meşhursa Trabzon'un da altın işlemeleri o kadar ünlü... Eritilip ip ince tel haline getirilen altının tıpkı dantel gibi tığlarla örülüp halhal, bilezik, kemer yapıldığı bir yer Trabzon.

Yerel deyişle "Hasır" örme işinin ne zamandan beri Trabzon'da yapılmakta olduğu bilinmiyor.Bir zamanlar statü sembolü olarak zengin yoksul hemen tüm kadınların ince bellerine, bileklerine takmak için yarıştıkları hasır Trabzon bilezikleri ve kemerleri, zamanla ekonomik koşullar nedeniyle eskisi kadar aranmaz oldu.

"Can çekişen" hasırcılık geçtiğimiz günlerde altın mücevherat ihracının serbest bırakılması ile eski canlılığını kazanmaya başladı. Hasırcılık yeniden "kârlı" bir iş haline geldi. Trabzon Kuyumcular Derneği eski başkanı Besim Kahraman bu konuda, "Hasır bilezik ihraç edip memleketimize hizmet edeceğiz. Ülkemize döviz kazandıracağız" diyor.

HASIRCILIĞIN GEÇMİŞİ

Altın ve gümüş işlemecilik insanların pek fazla işlerinin olmadığı, inceliğin ve ayrıntının çok önem taşıdığı eski çağlarda başlamış. Başlangıç tarihini bilen yok. Ancak, üzerinde birleşilen nokta bu ince beğeni ve hüner gerektiren işin Karadeniz'in bu hareketli kentine İyonlular tarafından getirildiği.

İyonlular Akdeniz'in ve Ege'nin en usta denizcileri. O çağın koşullarında yaptıkları gemilerle Karadeniz kıyılarında da kendilerine koloniler oluşturmuşlar. Yerleşim bölgeleri

Devamı 89. Sayfada

RESTORANLAR

ORTAKÖY ZİYA

Boğaziçi denince, ille de ayaklarınızın altından çöp artıklarıyla kucaklaşmış masmavi suların akıp gitmesini düşünmüyor ve biraz içerlek bir köşede yeşilliklerin sarıp sarmaladığı, akşam yelinin iyot kokularını kendi diplomatik zarafeti içinde önünüze koyduğu bir yer düşlüyorsanız, "Ziya Restoran" da Boğaziçi'ndedir.

Ortaköy'de, Boğaz Köprüsü'nün o görkemli ayağının hemen hemen tam karşısında, taşaron gazabından nasılsa kurtulmuş bir avuç yeşilliğin içine gömülmüş eski bir konak vardır. Nasıldı, niceydi bilemeyiz ama, şimdi gidip görseniz, ticari yatırımla sanatsal yatırımın açıortayında o özlemlerdeki İstanbul'a yakışmış bir yapı...

"Ziya Restoran" ın kış konuklarına bu tepeden tırnağa restore edilen üç katlı konak, yaz konuklarına da yine aynı beğeninin çizgilerini taşıyan üç katlı bahçe evsahipliği eder.

Devamı 116. Sayfada

Konağın görkemli, ağırbaşlı havası, bahçeyi çevreleyen ağaçların, sarmaşıkların yemyeşil huzuru içinde bir de Rober-Eray ikilisinin romantik müziği başlamışsa bir masal mutluluğunda kaybolup gidersiniz.

Sadri Alışık, Çolpan İlhan ve Attila İlhan Ortaköy Ziya'da... Sultaniyegâh bir servis, yudum yudum tüketilen birkaç kadeh, koyulaşan sohbet ve Boğaz'da sakin bir gece...

KADIN AŞIK OLMADAN DA SEVİŞEBİLİR Mİ?

Amerikalı bir kadın romancı, son romanında çok tahrik edici bir olay anlatıyor. Bir erkek ile bir kadın, bir tren kompartımanında yalnızlar. İkisi de yolculuğun başından beri tek kelime konuşmamışlar. Ama ikisi de, olayın geçtiği İsviçre'de, trenin geçtiği yerleri çok iyi biliyorlar. Özellikle hangi anda uzun bir tüneli katedeceklerinin farkındalar. Tren tünele dalıyor. Birbirlerini hiçbir şekilde tanımayan iki yolcu karanlıkta yerlerinden kalkıyorlar. Kadın bir çırpıda külotunu çıkarıyor ve eteklerini beline topluyor. Pencerenin demirlerini tutarak öne doğru eğiliyor. Adam pantolonunu aceleyle çözüp arkadan yanaşıyor. Tren tünelden çıkarken, her ikisi de eski durumlarına dönüyorlar. Bir sonraki istasyonda adam yerinden kalkıyor, valizini alıyor, kadına dönerek başıyla bir selam veriyor ve trenden iniyor. Aralarında tek bir kelime bile konuşmuyorlar.

Bundan sonrasını kadın romancı şöyle anlatmakta: "Aslında adam bir şey almadı ve kadın da birşey vermedi. İkisi de, kendilerine ya da birbirlerine birşeyler kanıtlamaya çalışmadılar. Birbirlerini kullanmayı, istismar etmeyi düşünmediler. Bu şekildeki bir cinsel ilişki, bence en saf, en temiz olanıdır."

Kadınlarla konuştuğunuz zaman, içlerinden çoğunluğu, aşık olmadan, sevmeden cinsel ilişkide bulunurlarsa bundan zevk almadıklarını söylerler. Hatta seks alanında erkek ile kadın arasındaki en temelli farkın da buradan kaynaklandığına inanan çoktur. Çünkü erkeğin cinsel ilişkide bulunup zevk alması ve boşalması için kadını sevmiş olması, onunla bir ruhsal yakınlığı bulunması gerekmez.

Ama kadınların yaptıkları başka bir itiraf da, onların çoğunlukla aşk olmadan da cinsel ilişkide bulunduklarını gösteriyor. Başka türlü söylemek gerekirse, kadınlar cinsel ilişkide bulundukları erkeğe aşık olduklarına kendi kendilerini inandırmaktan hoşlanıyorlar. Ama aşık olmadan cinsel ilişkide bulunmayı reddetseler, yaşamlarını seks olmadan geçirmek zorunda kalacaklarını da biliyorlar.

Şimdi batı toplumlarında kadının seks konusundaki tutumları köklü değişiklikler geçirip, erkeklerin bu konudaki tutumlarına benzemeye başlıyor. Cinsel ilişkide bulunmaktan hoşlanıyorlar. Sempatik buldukları erkekleri seçiyorlar ve böylece onlarla ortak yanları bulunduğunu hissediyorlar.

Bu konuda batılı bir derginin yaptığı ankete çok ilginç yanıtlar geldi. Bu yanıtları verenlerin sayısı az olsa bile, toplumda ciddi bir tutum değişikliğinin işaretleri olarak kabul ediliyor.

Soyadının yayınlanmasını istemeyen Julie 33 yaşında bir kadın. Şöyle diyor: "En önemli şey, insanın

Devamı 93. Sayfada

YAZ BAŞLADI !..
EN İYİ
VE EN UCUZ TATİLİ,
BİZDEN SORUN.

AJANS

HER HAFTA KIBRIS TURLARIMIZ

HER HAFTA UÇAK VE FERİBOTLA

● DOME ● SALAMİS BAY ● DENİZ KIZI
● DORANA ile birlikte

MAREMONTE

Sevenlere Müjde

Yabancılar arasında MAREMONTE'DE kontenjanı olan tek acenta biziz.

Tüm Dünya turistleriyle birarada.

UÇAKLA
32 500 TL.

YURTİÇİ TURLARIMIZ

HER HAFTA
DÜZENLİ OTOBÜS

PEŞİNATSIZ
6 AY TAKSİTLE

ALANYA
Büyük Otel / Tam Pansiyon
9750 TL.

Sun Motel / Tam Pansiyon
10.450 TL.

BODRUM/BİTEZ
Ankara Motel/ Tam Pansiyon
12.400 TL.

MARMARİS TATİL KÖYÜ
VE LİDYA MOTEL

OTOBÜSLE, GEMİYLE AVRUPA TURLARIMIZ

OTOBÜSLE
SOFYA, ZAGREP, PARİS, LONDRA
VENEDİK, LOZAN, MÜNİH
Döviz Dahil
107 500 TL.

GEMİYLE
Kurban Bayramında/ Tam Pansiyon
NAPOLİ, MARSİLYA BARSELONA
MAYORKA ADL.
PALERMO, PİRE, ATİNA
47.800 TL.

- YURT İÇİ GEZİLERİMİZ HİÇ PEŞİNSİZ 6 AY TAKSİTLE!
- DÜZENLİ OTOBÜS SERVİSİ!
- RESMİ ACENTASI OLDUĞUMUZ TÜM UÇAK, TREN, DENİZYOLLARI BİLETLERİ EVİNİZE TESLİM EDİLİR!
- TATİL KREDİ ÇEKLERİ, ÜZERİNDE YAZILI ÜCRETLE KABUL EDİLİR!

Yaka tour

ZİYA GÖKALP CADDESİ 29/1 KIZILAY/ANKARA
TEL: 17 00 66 – 18 02 59 – 18 10 44
CUMHURİYET CADDESİ NO: 277/4 HARBİYE/İSTANBUL
TEL: 46 67 42 – 46 07 19

ARABANIZ VE SİZ

ARABA MI ALACAKSINIZ? ARABA MI SATACAKSINIZ?

Araba alıp satmak kolay iş değildir. Araba hakkında, motor hakkında uzmanlık bilgisi gerektirir. Satacağınız arabaya bin değişik teklif alırsınız. Aynı marka, aynı model, aynı kilometredeki bir arabaya herkes değişik fiyat biçer. Bu yüzden, para kaybına uğramamak için bilgilenmek gerekir. Arabadan ve motordan hiç anlamayanlara yardımcı olabilmek için, soruluyanıtlı olarak düzenledik, vereceğimiz bilgileri...

SORU— Araba alıp satmadan kazançlı çıkmak için belli mevsimleri gözetmek gerekir mi?

YANIT — Gerçi aksini düşünenler vardır, ama, araba alıp satmanın belli bir "mevsim"i yoktur. Ancak, arabanızı elden çıkarıp çıkarmama konusunda bir karar verirken, kendi kendinize belli sorular sormanız gerekir.(1) Arabanız iyi çalışıyor mu? (2) Arabanızı kullanmaktan eski zevki alabiliyor musunuz? (3) Arabanızı elden çıkardığınızda, yeni bir araba alacak paranız var mı? Bu arada, bir başka önemli nokta da, arabanın kullanım maliyetidir. Örneğin, arabanız ikide-birde bozuluyor ve büyük tutarları bulan onarım masrafları gerektiriyorsa, zararın neresinden dönülürse kârdır. Arabayı elden çıkarmak gerekir.

Motordan anlamayan, direksiyonun başında oturmakla yetinen sıradan bir sürücüyseniz, arabanızın kullanım masrafları, dördüncü yılla birlikte artmaya başlar. Bu da arabayı elden çıkarma zamanının yaklaştığına işarettir.

SORU— Bazı acenteler eski arabaları alıp aynı markanın yeni modellerini biraz fiyat farkıyla vermeye başladılar. Arabayı elden çıkarmada, bu, uygun ve kazançlı bir yöntem midir?

YANIT— Değiş-tokuş yerine arabanızı doğrudan doğruya satmanız, yeni alacağınız arabayı daha ucuza getirir. Doğrudan satışta alacağınız para genellikle yüksek olur. Ancak, bu zamanı ve alıcıyı kollamayı, pazarlık yapmayı gerektirir. Bu bakımdan, pazarlıktan hoşlanmayan ya da iyi bir alıcı bekleyecek zamanı olmayanlar için, değiş-tokuş önerilebilir.

SORU— Satacağım arabam için en uygun fiyatın ne olduğunu nasıl öğrenebilirim?

YANIT— Bu, doğrudan doğruya, arabanızın durumuna bağlıdır. Bu yüzden de, "en uygun" fiyatı ancak bir bileninden sorarak öğrenebilirsiniz. Bu arada, "yaklaşık" bir satış fiyatı hakkında bilgi edinmek istiyorsanız, yapacağınız iş, günlük gazetelerdeki "satılık" ilanlarına bakmaktır. Aynı marka aynı model, belli bir kilometredeki araba için istenen fiyatla sizin aynı özellikleri taşıyan arabanıza isteyeceğiniz fiyat, üç aşağı, beş yukarı, aynı olacaktır.

Pazarlıktan hoşlanmayan ya da iyi bir alıcı bekleyecek zamanı olmayanlar için, arabalarını değiş-tokuş yapmaları önerilir.

SORU— Arabamı almak isteyen kişi nelere dikkat eder?

YANIT— Arabanızı bir acenteye satıyorsanız, acente sahibi, onu, kullanmak için değil, satmak için alıyor demektir. Bu bakımdan, arabayı satacağınız yer bir acenteyse, ilk dikkat edilecek şey, arabayı satmakta güçlük çekilip çekilmeyeceğidir. Burada belli kıstaslar gözetilir.

Araba Temiz mi? Bir miktar kullanıldığı anlaşılan, ama, içi de, dışı da temiz olan bir arabanın daha iyi fiyatla satılabilmesi olasılığı yüksektir. Bu bakımdan, arabanızı satışa çıkartırken, tepeden tırnağa temizletmeniz uygun olur. Öte yandan, bakımı bir hayli ihmal edilmiş, "yaşını gösteren" arabalar da vardır. Bunların biraz masrafla, tamirciden geçirildikten sonra satışa çıkarılmaları gerekir. Bir de, iyice

Devamı 76. Sayfada

TEMMUZ 1982 150 TL. SAYI: 5

genç kadın

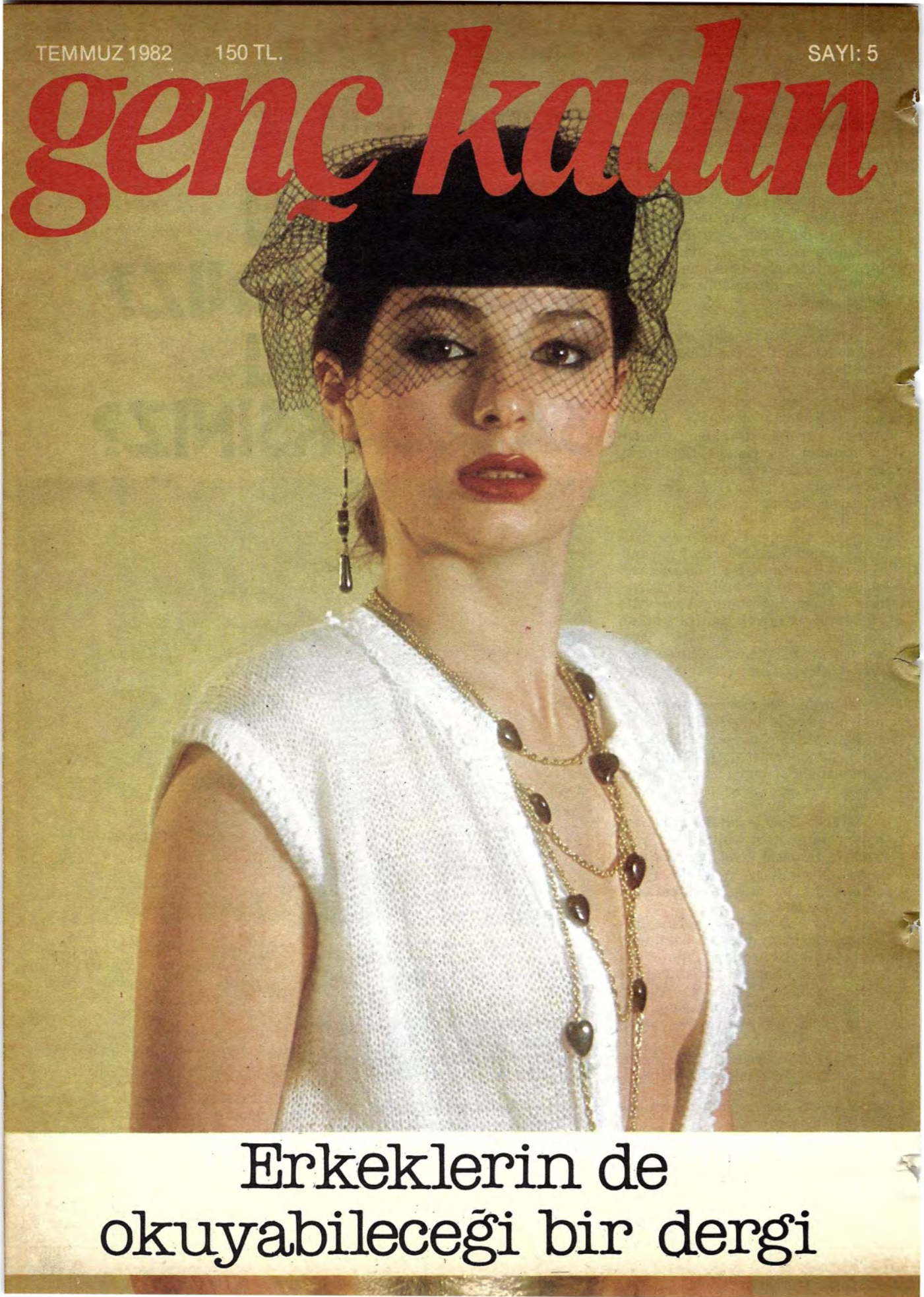

Erkeklerin de okuyabileceği bir dergi

KÜÇÜK HİKAYE/ANAİS NİN

LİNA

Lina yalancının biri... Ama, aynada kendi yüzüne bakamaz.

Şimşek çakan bakışları, dolgun dudakları, seks fışkıran yüzü, tahrik edici bir gülümsemesi var. Bunca şeyin kendisinden yana olmasına karşın, erotizmden utanır sanki...Teslim olmaz ona... Aksine boğmak, yok etmek için elinden geleni ardına koymaz. Bütün isteklerini, ihtiraslarını içine atar. Şarabın sirkeleşmesi gibi bir şeydir bu... İçine attıkları, kıskançlığın, hasetin zehiriyle mayalanır. Ne zaman cinselliği dışa vursa, kendinden nefret eder. Öfkelenir kendi kendine...

Herkesi, her şeyi kıskanır Lina... Paris'in sokaklarında, pastanelerinde öpüşürken gördüklerini kıskanır. Arkadaşlarının sevgililerini kıskanır. Öfkeyle karışık garip bir bakış fırlatır onlara...Kendisi başkalarına sevgi besleyemediği için, bu duyguları taşıyanlara, yaşayanlara köpürür.

Geçenlerde Lina siyah dantelden bir gecelik aldıydı kendine... Tıpkı benim geceliğim gibi... Sonra da birkaç gece kalmak için evime geldiydi. Bir de yalan söyledi. "Aşığım için aldım" dedi. Oysa, etiketi bile üstündeydi geceliğin....

Heyecan verici bir vücudu vardı Lina'nın... Gecelikle görünce anladım bunu... Seyretmeye doyamıyordu insan... Biraz top-

Devam 86. Sayfada

BROOKE SHIELDS

Brooke Shields..
Brooke Shields..
Brooke Shields..

Son günlerde Erkekçe'ye gelen hemen her mektubun içinden bu isim çıkıyordu.. Okuyucu Brooke'u istiyordu.. Bu bir emirdi ve biz de bulacaktık.. Bulduk da..

Önce 8 yaşında iken annesinin çektirdiği, onu şöhrete ulaştıran ama bugün yüzünü biraz kızartan çıplak resimlerini bulduk.. Sonra bugüne dek çevirdiği üç filminden, Pretty Babby, Blue Lagoon ve Endlees Love'dan gerçekten Brooke Shields'in oynadığı ilginç sahneleri..

Devamı 87. Sayfada

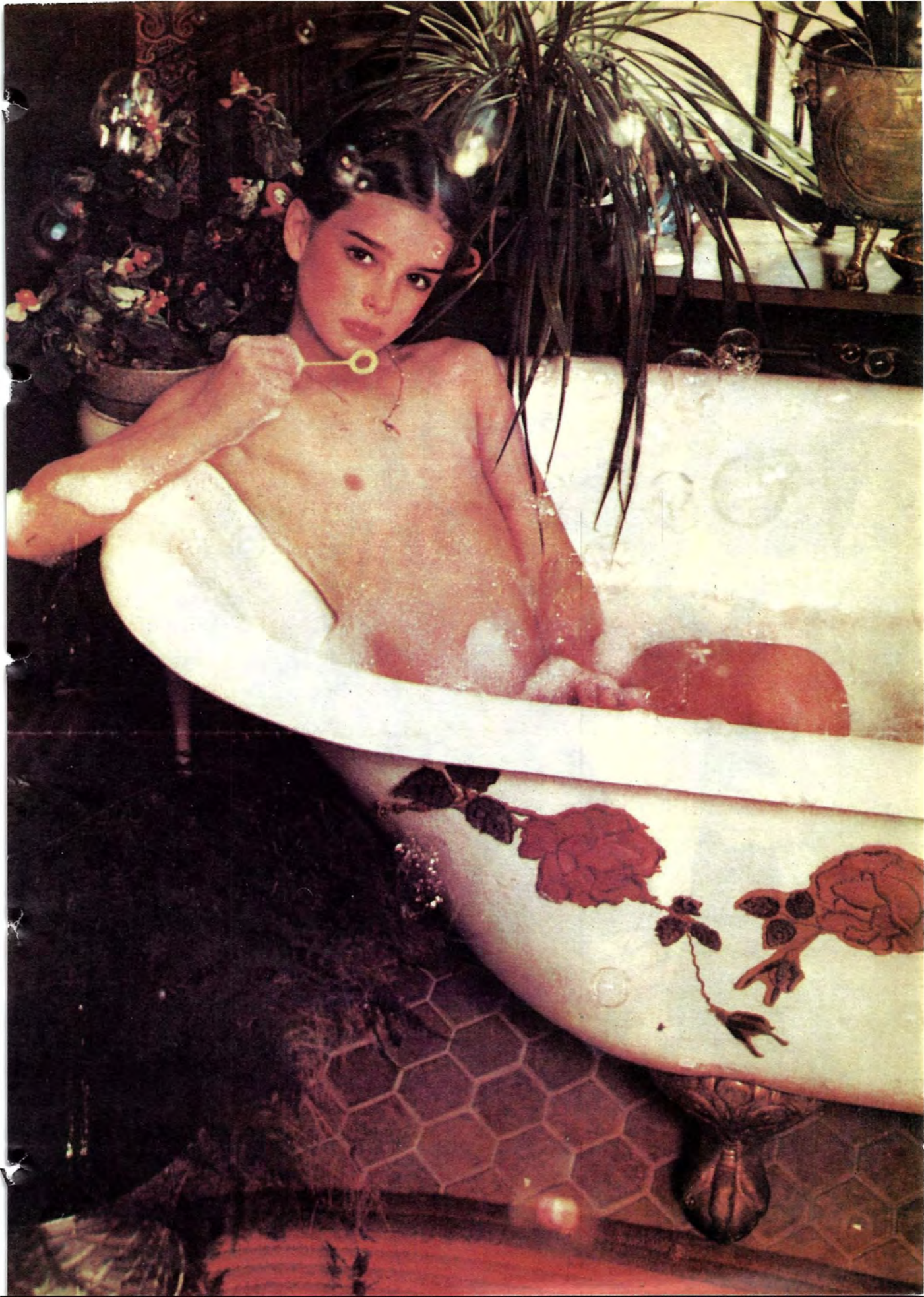

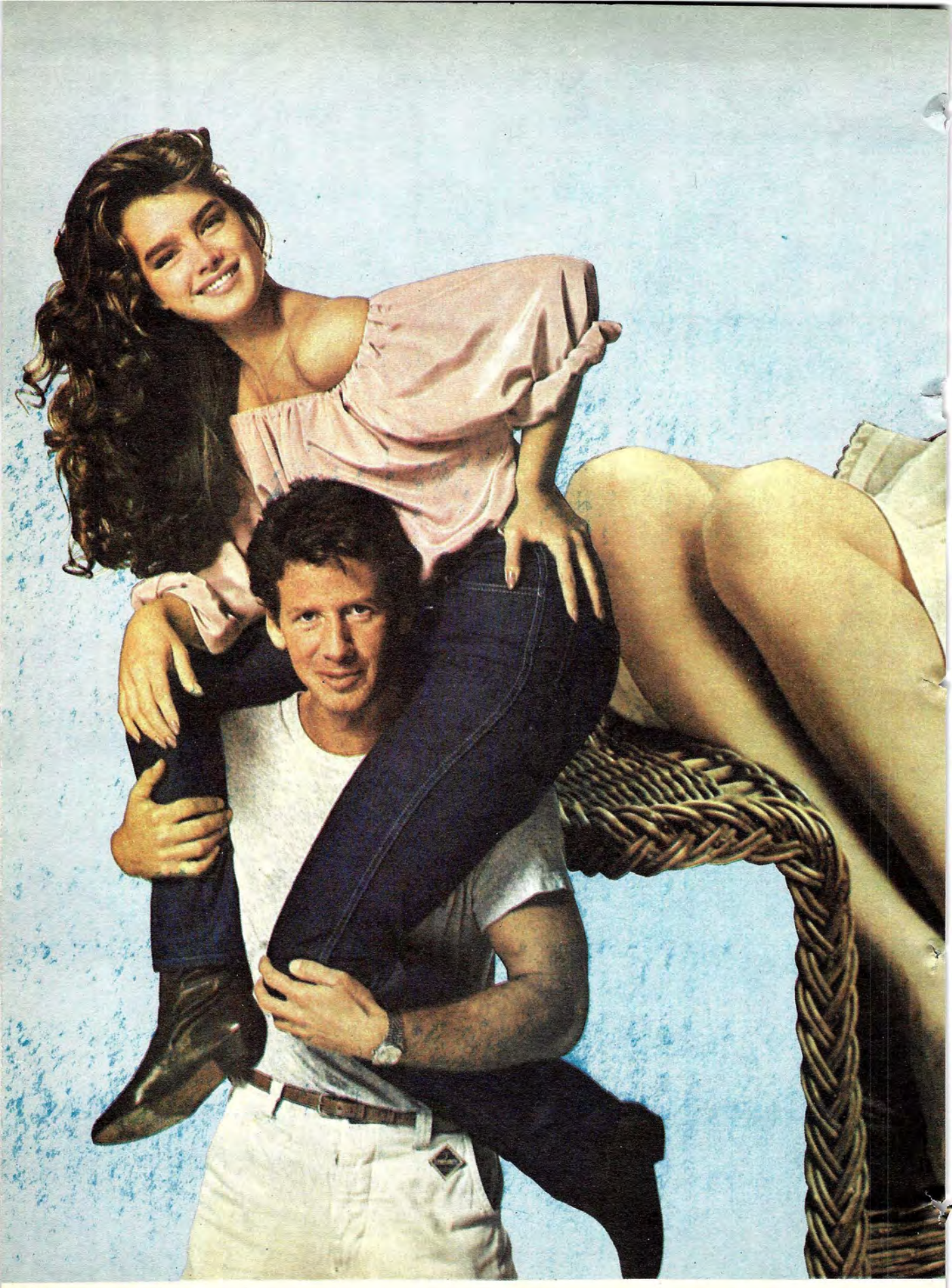

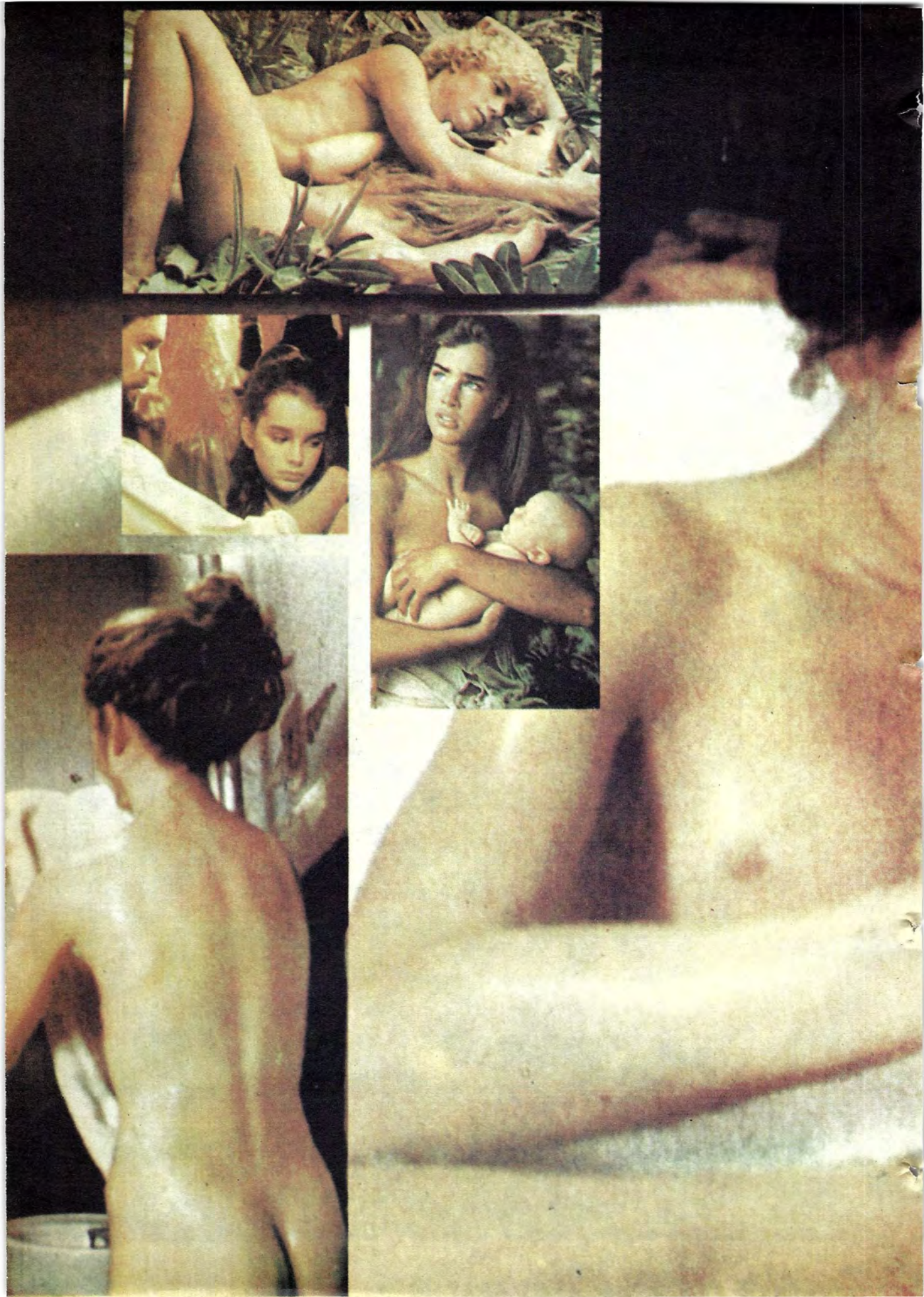

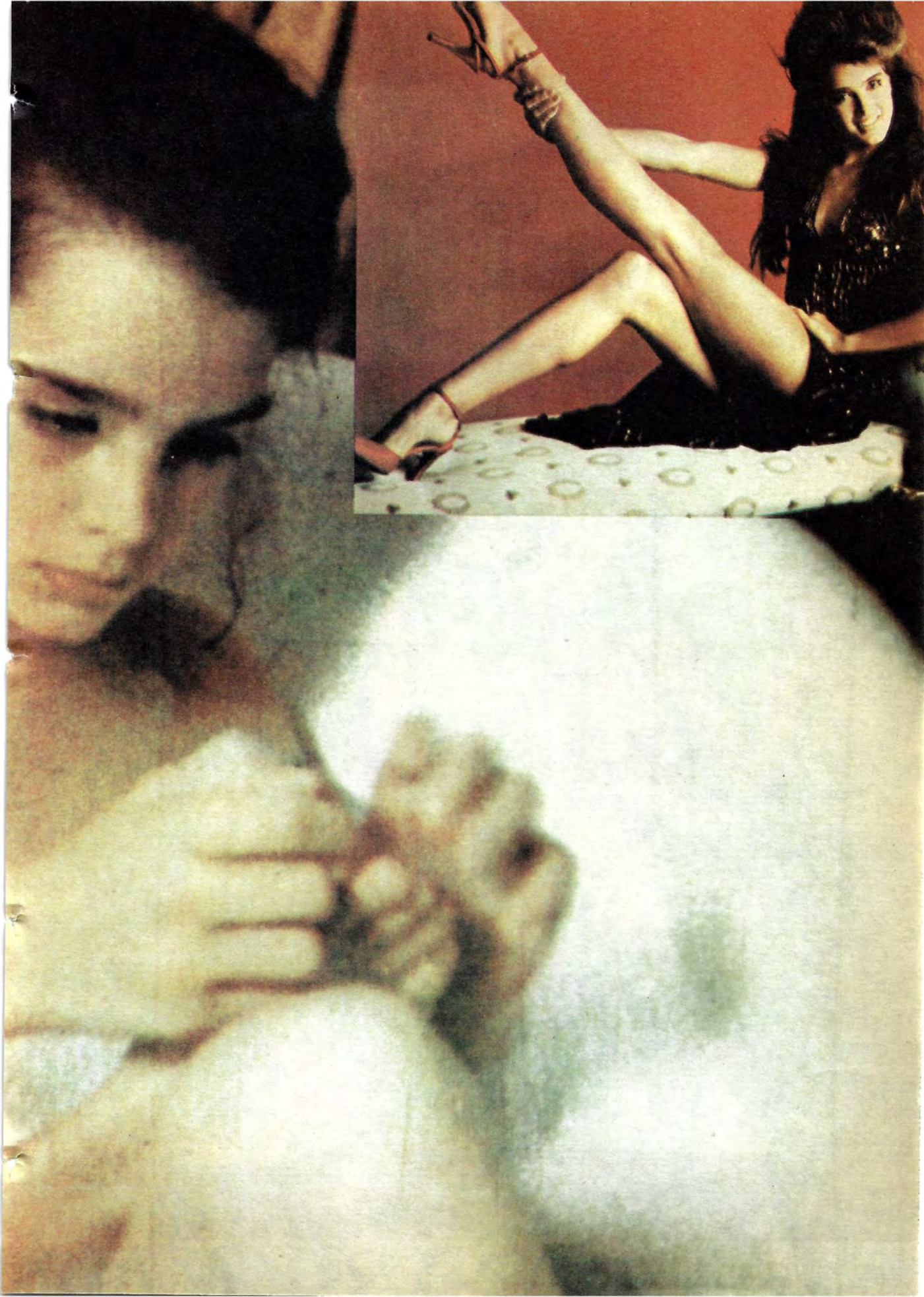

HANİ BUGÜN PİKNİK YAPACAKTIK?...
İYİ YA İŞTE BİZ DE ŞİŞ YAPIYORUZ.
CENAP.

ERKEKÇE'NİN NEŞELİ FIKRALARI

Yolda karşılaştılar. İlk merhabalaşmadan sonra sohbet başlıyordu ki, sözünü kesti:

— Allahaşkına bana gene siyasetten sözedeceksen vazgeç! Hiç siyaset çekecek halim yok, başka zaman görüşelim.

— Yok yok, merak etme! Sadece küçük bir soru soracaktım.

— Siyasetle ilgili değilse, sor.

— Siyasetle değil, yemekle ilgili.. Polonya'daki en son sandviç tarifini biliyor musun?

— Hayır!

— Bir et karnesi alıyormuşsun. Sonra onu iki ekmek karnesinin arasına koyup afiyetle yiyormuşsun.. Nasıl?

•••

Açlıktan başı dönüyordu, ucuz olduğunu kestirdiği küçük bir lokanta görünce hemen içeri daldı. En hızlı olarak ne yiyebileceğini sordu. Garsonun tavsiyesine uyarak dörtte bir tavuk kızartmasında karar kıldı. Bol ekmeğe katık edip, ne olur ne olmaz diye bir ayran bile içmedi. Ama sonunda hesap pusulası gelince gözleri faltaşı gibi açıldı: Tam 500 TL yazıyordu. Garsonu eliyle çağırdı.

— Bu hesapta bir yanlışlık olacak. Ben yalnızca bir tavuğun dörtte birini yedim..

— Hesapta hiçbir yanlışlık yok beyefendi. İsterseniz belediyeye şikayet edebilirsiniz.

— Hayır, en iyisi sizi Hayvanları Koruma Derneği'ne şikayet etmeli. Bu kadar değerli bir hayvanı şişe geçirmek cinayetini işlediğiniz için!

Adamın biri doktoru görmeye, gider. Kendisini son derece kötü hissetmektedir. Hatta durumunun kritik olduğu bile söylenebilir. Hiçbir şeyi yutamamakta, boğazından su bile geçmemektedir.

Doktor kendisini baştan aşağıya muayene eder. Sonunda da şaşkın bir biçimde şunları söyler:

— Size bir gerçeği söylemek zorunda bulunduğum için inanın çok üzgünüm: Şu andan itibaren... Sizin poponuzdan beslenmeniz gerekiyor! Yoksa yaşamınızı sürdüremezsiniz..

Bunun mümkün olduğunu hastaya gösterebilmek için hemen telefona sarılıp, biraz ilerdeki lokantadan çeşitli yemekler ısmarlar. Yemekleri nasıl "yemesi" gerektiğini gösterir. Ve bir ay kadar sonra kontrola gelmesini ister.

Doktorun tavsiyesine uygun olarak, hasta bir ay sonra gene muayenehanededir. Ama bu kez garip bir tavrı vardır. Kalçalarını durmadan oynatıp durmakta ve bir sol ayağı bir sağ ayağı üzerinde adeta kıvranmaktadır. Doktor bu manzarayı bir süre hayretle seyrettikten sonra, biraz da çekinerek sorar:

— Söyler misiniz bana, neyiniz var sizin? Yoksa tavsiyelerim olumlu sonuç vermedi mi?

— Hayır doktor, tam tersine.. Herşey çok yolunda. Başta biraz sıkıntı çektiysem de şimdi yeni durumuma tamamen alıştım.

— Peki öyleyse niçin böyle durduğunuz yerde kıvır kıvır kıvranıyorsunuz?

— Ah, hiç de önemli bir nedeni yok bunun. Bir ciklet çiğniyorum da...

•••

Bir İngiliz ailesi, yaz tatilini geçirmek için Almanya'ya gitmişti. Bir gezinti sırasında çok tatlı bir kır evine rastladılar. Gelecek tatillerini böyle bir evde geçirmek istediler. Evin bir papaza ait olduğunu öğrendiler ve içini de gördükten sonra, hemen gelecek tatil için sözleşme imzaladılar.

İngiltere'ye döndükten sonra, birden evin hanımı hatırladı ki, ziyaretleri sırasında WC'ye (tuvalet) rastlamamışlardı. Merakını yenmek için, papaza kısa bir mektup yazdı: "Sayın bayım, ben sizin kır evinizi kiralayan bayanım. WC'nin nerede bulunduğunu acaba bana yazabilirmisiniz? Saygılarımla."

Mektubu alan papaz, WC'nin ne anlama geldiğini anlayamamış, Almanya'daki bir angilikan kilisesinin ("Wales Chapel") baş harflerinin söz konusu olduğu sanmıştı. Ayrıntılı bir mektupla yanıt verdi:

"Sayın Bayan,

Başvurunuzun yüce bir duyguyla ilgili olmasından dolayı memnunluk duydum. İlgilendiğiniz yerin, evden 12 kilometre uzaklıkta bulunduğunu bildirmeyi şeref sayıyorum. Oraya sık sık giden birisi için bunun biraz zorluk yaratacağını bilmekteyim. Sık sık gitme durumunda, isteyenler yemeğini de beraberinde götürebilirler.

Oraya bisikletle, araba ile ya da yürüyerek gidilebilir. Ama oturacak bir yer bulabilmek ve başkalarını rahatsız etmemek için biraz erken gitmekte yarar vardır.

Söz konusu yerde soğuk hava düzeni bulunmakta ve çok hoş bir etki yapmaktadır. Çocuklar büyüklerinin yanına oturmakta ve hazır bulunan herkes birlikte şarkı söylemektedir. Girişte size bir kağıt parçası veriyoruz. Geç gelenler, yandaki birisinin kağıdını kullanabilirler. Aynı kağıdın birkaç kez kullanılmasına olanak vermek için, çıkışta herkes kullandığı kağıdı iade eder. Faaliyetlerin ürünleri yoksullara dağıtılmak üzere toplanmaktadır. Öte yandan, yapılanların dışardan da duyulabilmesi için, içerde gelişmiş bir oparlör düzeni bulunmaktadır.

Müdavimlerin çeşitli pozisyonlarda dışardan da izlenebilmelerini sağlamak amacıyla, özel cam bölmeler vardır.

Verdiğim bilgilerin açık ve yeterli olduğu düşüncesi ve bu kadar önem verdiğiniz yerde sık sık buluşabilmek umuduyla, en içten saygılarımı sunarım."

Arabanız Ve Siz

Baştarafı 65. Sayfada

hurdası çıkmış arabalar vardır ki, onların satış şansı düşüktür. Böylesi arabaların sahiplerine verilecek öğüt, "yüksek fiyat" almak konusunda fazla umutlu olmamaları, ama, daha önemlisi, yeni alacakları arabayı böyle hoyrat kullanmamalarıdır.

Arabanın Eksiklikleri Var mı? Arabanızı alacak kişi bu işten anlıyorsa, hele bu kişi acente sahibiyse, elinde eksiklikleri denetleyip kaydedeceği bir form olacaktır. Acente sahibi, elindeki bu forma göre, arabanın eksikliklerinin giderilmesi ve satılabilir duruma gelmesi için ne masraflar yapması gerektiğini hesaplayacaktır. Bunları da, size önereceği fiyattan düşecektir.

SORU— Arabamı bir acenteye değil de bir kişiye satıyorsam nelere dikkat etmeliyim?

YANIT— Arabanızı yıkatıp cilalatmanız size zarar getirmez. Arabanızı almayı tasarlayan kişinin arabayı ilk görüşünde edineceği izlenim fiyatın belirlenmesinde özellikle önemlidir. Motoru ve döşemeyi temizlemeniz de harcayacağınız paranın ötesinde bir fiyat yükselişi, bir pazarlık gücü sağlar. Ancak, hemen belirtelim, bu "dış görünüş" işin erbabını fazla etkilemez. Yine de, şansınızı denemekten zarar gelmez.

SORU— Eski arabamı sattım. Sıfır kilometrede değil de kullanılmış bir araba alacağım. Arabayı alırken nelere dikkat etmeliyim?

YANIT— Araba satın alırken başlıca üç noktaya dikkat etmek gerekir.

(1) **MOTOR:** a: Motoru çalıştırırken güçlük çekiyor musunuz? b. Araba rölantiyedeyken gürültü mü çıkarıyor? c. Gaza bastığınızda, motorun tepkisinde gecikme oluyor mu? Bu soruları kendi kendinize sorun. Vereceğiniz yanıtlar arasında "evet" varsa, ileride, başınıza işler açılabilir.

(2) **ARABANIN İÇİ:** a. Direksiyonda boşluk olması, ileride önemli sorunlar yaratabilir. b. Havalandırma tertibatı, defroster ve ısıtıcı iyi çalışmıyorsa, bu da ileride açılacak önemli bir masraf kapısı olabilir. c. Kriko ve stepne yoksa, bu da önemli bir sorundur. d. Yer döşemelerini kaldırıp altına bakın. Bunlar arabanın paslanmış yerlerini örtmek için de kullanılabilir.

(3) **ARABANIN DIŞI:** a. Boyadaki ton farklılıklarını, arabanın daha önce kaza geçirdiğine işaret saymak gerekir. b. Yenilenmiş kromaj da, aynı şekilde, arabanın daha önce kaza geçirdiğine ya da çürüdüğüne işarettir. c. Daha güzel görünsün diye lastikler boyanmış olabilir. d. Egzos borusunda çürüme ya da kırılma, telle, bantla tutturulmuş olabilir. e. Lastiklerin değişik derecelerde aşınmış olması, balans bozukluğuna işaret sayılabilir.

SORU— Kullanılmış bir arabayı yolda denerken nelere dikkat edilmelidir?

YANIT—Bazı temel noktaları bildikten sonra, arabayla küçük bir gezinti yapmak bile onun hakkında bazı bilgiler verecektir.

Araba Dururken: Vitesi rölantiye aldıktan sonra gaza basın ve egzosa dikkat edin. Çıkan duman siyahsa karbüratörde bir sorun var demektir. Duman mavi-griyse, motorda yıpranma olabilir. Soğuk bir motoru çalıştırırken duman beyaz çıkıyorsa, bu, büyük olasılıkla su buharıdır.

Arabayı Hareket Ettirirken: Hareket etmeden önce, vitesi ileri-geri alın. Normalin dışında seslere, tıkanmalara ya da kaymalara dikkat edin. Yolda vites değiştirirken de bu noktaları göz önünde bulundurun. Herhangi bir aksaklık oluyorsa, bu, bir transmisyon sorununa işarettir.

Durmaya Hazırlanırken: Fazla acele etmeden arabayı yavaş yavaş hızlandırın. Saatte 50 kilometre hıza ulaştıktan sonra da ayağınızı gazdan çekip frene yavaş yavaş basın. Fren pedalı zemine doğru inmeye devam ederse, tertibatta bir aksaklık var demektir.

Yol Alırken: Ağır ağır yol alırken, direksiyonu sağa-sola kırın. Araba direksiyonun çevrildiği yönde hemen dönmüyorsa, bir bağlantı sorunu olabilir. Bundan sonra, arabanızı saatte 40 kilometreye hızlandırın ve direksiyonu bırakın. Araba yalpalamaya başlarsa, ayar sorunu var demektir.

Engebeli Yolda Giderken: Çukurlu-tümsekli yolda gidilirken araba çok sarsıntı yapıyor ya da garip sesler çıkarıyorsa, bu, suspansiyon sisteminin iyi çalışmadığına işarettir.

Park Ettikten Sonra: Park ettikten sonra motoru bir süre çalışır bırakın, sonra da arabanızı başka yere çekerek bıraktığınız yerde sızıntı lekeleri olup olmadığına bakın. Lekelerin konumundan, sızıntının nereden geldiğini anlayabilirsiniz.

SORU— Yeni bir araba alırken, kazık yemeyeceğimin garantisi var mıdır?

YANIT— Bu işte acele etmemek, etrafa bakınmak gerekir. Yapacağınız, ilk iş, hangi marka ve model araba alacağınıza baştan karar vermektir. Bunu yaptıktan sonra yalnızca o marka ve model arabalar üstünde dikkatlerinizi toplayın. Kararınızı verdikten sonra da pazarlık yapmaktan çekinmeyin. Fabrikadan değil de acenteden araba satın alıyorsanız, acente sahibinin acele paraya ihtiyacı olabilir ve fiyatı kırabilir.

SORU— Bana en uygun düşecek arabanın hangisi olduğuna nasıl karar verebilirim?

YANIT— Bunun için gözeteceğiniz üç kıstas vardır: (1) Araba hoşunuza gerçekten gitti mi? (2) Araba ailenizin büyüklüğüne ve gitmeyi tasarladığınız yerlere uygun mu? (3) Arabanın masraflarını karşılayabilecek misiniz? Genellikle küçük arabalar, az silindirli arabalar çok daha ekonomik olurlar. ●

Kusursuz Cinayet

Baştarafı 59. Sayfada

tekmelemişti Ralph Underhill... Çamur içindeki elbiselerimi değiştirmek, elimi yüzümü yıkamak için eve koşarken arkamdan gülmüştü Ralph.

"Daha başka?" diye sordum kendi kendime...

Küçük Tarzan heykelcikleri geldi o zaman aklıma... Birkaç biraya, tam takımını alabiliyorduk bu heykelciklerin... Tarzan, Kala, Jane, Numa... Hepsi vardı, koleksiyonun içinde... Ne kadar da güzel şeylerdi. Dün gibi anımsıyorum hepsini...

Ama, Büyük Buhran yıllarıydı onlar... Bırakınız çocukları, büyüklerin elinde bir sıcak çorba içecek kuruşlar bile yoktu o zaman... Ama, Ralph'te vardı, o heykelcikler için gereken para...

Bir gün Ralph Underhill gelip bu heykelciklerden bir tane isteyip istemediğimi sormuştu. İstemez olur muyum? Yüreğim neredeyse yerinden hoplamıştı. Elbette isterdim. Evet! Evet! Böyle haykırmıştım.

Ağabeyimin gönlünden kopup eski beyzbol eldivenini bana verdiği gündü, o gün...Ralph Underhill soğuk bir sesle, "Ben sana bir Tarzan heykeli veririm. Sen de bana o beyzbol eldivenini hediye edersin" demişti.

Aptal kafa! O heykelcikler bilemedin 3-5 liraydı. Oysa eldiven su içinde iki yüz lira ederdi. "Yapma. Aptallık etme" demişti içimden bir ses...

Çocukluk bu ya...Şeytana uymuş, eve koşup eldiveni kapmıştım. Alay eder gibi bakmıştı Ralph bana, eldiveni alıp heykelciği verirken...

Ağabeyim bu takasın farkında bile olmamıştı, iki hafta süreyle... Sonra, bir kır gezintisine çıktığımızda anlatmıştı ona yaptığımı... Küplere binmiş, beni oracıkta bırakıp eve dönmüştü. "Ahmak herif!" diye bağırmıştı, uzaklaşırken... "Bu sana verdiğim son şey olacak... Böylesine aptal birine daha raslamadım. O canım eldiven, birkaç kuruşluk bir heykelle değişilir mi?"

Çok kırılmıştım, ağabeyimin bu sert sözlerine... Patikalardan birine çökmüş, başımı ellerimin arasına almış, önce hüngür hüngür ağlayıp sonra da midemi boşaltana kadar kusmuştum.

Tren gürültüleri arasında, gök gürlediğini duydum yine...

Pullman'ın camlarına, tavanına düşen yağmur damlalarının sesini dinledim bir süre...

Kafamın derinliklerine iskandil attım, başka anımsanacak bir şey olup olmadığını öğrenmek için... Vardı elbette... Bir şey daha vardı. Üstelik en korkuncu da buydu... Bilinçaltım belki de bilinçli olarak onu anımsatmayı en sona bırakmıştı... Daha çarpıcı, daha etkileyici olsun diye...

Bayramlarda, tatillerde, maytap yakmak, çata-pata atmak için hep Ralph'in evinin bahçesine koşardık... Hep biz ona giderdik. Ama, arkadaşlığımızın sürdüğü onca zaman içinde bir gün olsun Ralph bizim eve gelmemişti. Kapımızı bir gün olsun çalmamış, bu arkadaşlık jestini hepimizden, özellikle en yakın arkadaşı olan benden esirgemişti.

Üstelik, biliyordum ki, Ralph'in kapısını çalmasam, o gün, oracıkta bitiriverirdi arkadaşlığımızı...Bir keresinde cesaretimi toparlayıp uzak durmuştum ondan... Evine tastamam bir hafta uğramamıştım. Sanki oralı olmamış, o da bizi aramamıştı. Ölüp de cenazene hiç kimsenin gelmediğini görmek gibi çökertici bir şeydi bu...

Ama, okulda da karşılaşmıştık bu arada... "Hayrola, nerelerdesin? Hiç görünmüyorsun Doug"sözlerini bir kere ağzına almamıştı. Sanki umurunda değildik biz... Benim yokluğumda dövecek birini, başka birini mi bulmuştu acaba?

Bütün günahlarını, kötülüklerini terazinin bir kefesine koy... Bu son kötülüğünü de ötekine... Denge tutarlardı bunlar...

Bir gün olsun beni aramamış, evimin kapısını çalmamıştı.

Bardağı taşıran son damlaydı

ayrıntılı bilgi için arayınız

İNGİLTERE'DE LİSAN VE MESLEK KURSLARI

LİSAN TURİZM İŞLETME
OTELCİLİK KOMPÜTER

KONULARINDA ULUSLARASI DİPLOMA VEREN
DÜNYANIN HERYERİNDE İŞ BULMANIZA YARDIM EDEN KURSLAR!

«montur'dan dünyanın her tarafına turist, işçi, öğrenci UÇAK-TREN BİLETLERİ»

MONTUR

TURİZM VE SEYAHAT ACENTASI
Teceddüt Cad.13 Aksaray İST.
Tel:234239 234956
Telex:22660 Oksatr.

bu... "Ralph Underhill" diye düşündüm, "Bana yaptığın bu son kötülük için yarın akşam senin canını alacağım".

İrkildim, bu düşünceyi aklımdan geçirirken... "Çılgınsın sen" diye mırıldandım, "Beyaz Balina'nın peşine düşen Kaptan Ahab bile senden akıllı... Otuz altı yıl sonra nasıl oldu da aklına intikam geldi?"

Trenin düdük sesi yine duyuldu. Roma Fırtınası gibi geçiyorduk ovalardan... Roma Fırtınası'nın taşıdığı Grek Yazgısı gibi hissettim kendimi birdenbire

Bir kere ayrıldın mı, eve bir daha dönemeyeceğini söylerler.

Yalan. İnanmayın.

Şansın iyi giderse, zamanlamayı iyi yaparsan, eve pekala dönebilirsin.

Bu düşünceleri kafamdan geçirirken indim trenden. Yeşil Kent'in batan güneşin kızıllığını yansıtan mahkeme binasına uzun uzadıya baktım. Altın ve pirinç ev çatılarında dolaştırdım bakışlarımı... Sonra, mahkeme binasının avlusuna oturdum. Yeşil Kent'te günün batmasını, ortalığı karanlığın iyice basmasını beklemeye koyuldum. İhtiyar adamlar, köpekler dolanıyorlardı etrafta... Bense, Ralph Underhill'i öldüreceğim anı iple çekiyordum. Sindire sindire yaşamak istiyordum olayı...

Böylesi bir cinayeti ilk işleyen kişi olacaktım.

Bir yabancı gibi gelecek, bir yabancı gibi öldürecek, bir yabancı gibi sırra kadem basacaktım. Kimse bilmeyecekti gelip gittiğimi...

Ralph Underhill'in cesedini evinin kapısı önünde bulacak hangi kişinin aklına gelirdi ki, on-iki yaşındaki bir çocuk, "Zaman-Mekân Treniyle geleceğe yönelecek, geçmişi öldürecekti. Geçmişin intikamını alacaktı. En akıllı polisin bile aklına gelmezdi bu... Çılgınca planımı uygulamam yeterdi, yakayı kurtarmam için...

O serin ekim gecesi, yirmi- otuzda mahkeme avlusundan çıkıp yürümeye başladım, Ralph Underhill'in olduğu yere doğru...Ralph'in orada olacağından zerrece kuşkum yoktu.

Park Caddesi'nden aşağıya yönelip iki yüz metre kadar gittim. Bir sokak lambasının altında durdum. İşte, Ralph Underhill'in beyaz badanalı, iki katlı evi karşımdaydı.

Evet, oradaydı Ralph... Evdeydi. İliklerimde hissediyordum varlığını...

Kırk-sekiz yaşında olmalıydı, hesabıma göre... Ben de kırk-sekizindeymiş gibi, yaşlı, yorgun, kin dolu hissediyordum kendimi...

Çantamı alıp tabancamı elime aldım. Tarttım soğuk ağırlığını... Sonra da sağ cebime özenle yerleştirdim. Çantamı da çalılıkların arasına görülmeyecek biçimde koydum. Planımı uygulayacak, sonra da çantamı alıp istifimi bozmadan tren istasyonuna gidip yuvama dönecektim.

Tabanca cebimde, yolu geçip otuz-altı yıl öncesinde nefretle tanıdığım evin önüne geldim, durdum. Arkadaşça bir özveriyle çaldığım, ama karşılığını hiç bir zaman alamadığım o kapıya, tıkırdattığım pencerelere uzun uzadıya baktım. Sonra basamakları tırmanıp kapının önüne geldim. Evet, yanılmamıştım. Posta kutusunun üstünde UNDERHILL yazıyordu. Bu onun eviydi. Taşınmamıştı buradan...

Ama, ya kapıyı karısı açarsa..

Hayır! Kendisi açacak kapıyı... Eski Grek trajedilerinde olduğu gibi, kendi ölümüne açılan kapıyı kendi elleriyle açacak, birikmiş suçlarının, kabahatlarının, günahlarının kefaletini kendisi ödeyecek... Başkalarına ödetmeyecek bunu...

Bunları kafamdan geçirerek zile bastım.

Yüzü muma dönmüştü,ağzı da leş gibi kokuyordu. Kabristanda biten çiçeklerin otların kokusuydu bu.

"Bunca zamandan sonra acaba beni tanıyabilecek mi?" diye düşündüm bir an... Kendisini kimin öldürdüğünü bilmesi gerek, neden öldüğünü anlayabilmesi için... "Tetiğe basarken kim olduğumu da söylemeliyim ona" diye geçirdim kafamdan...

Evden çıt çıkmıyor.

Tekrar zile bastım.

Kapı tokmağında bir tıkırtı var. İçeride birinin olduğu besbelli... Kapıyı ha açtı, ha açacak...

Tabancanın soğuk kabzasını avucumun içinde hissediyorum. Ama, daha çıkarmıyorum onu cebimden... Onun da zamanı gelecek elbette...

Kapı açılıyor.

Ralph Underhill karşımda...

Gözlerini kırpıştırıyor. Tanımadı beni...

"Ralph?" dedim.

"Evet" dedi.

Çakılı gibi öyle kalakaldı. Tastamam beş saniye durduk.

Aman, Tanrım! Ne kadar çok değişti, o beş saniye içinde....

Ralph Underhill'i olanca çıplaklığıyla gördüm, o beş saniye içinde...

On-iki yaşından beri görmemiştim onu..

O zamanlar azman gibi tepeme dikilmiş, yüzümden, burnumdan kan gelene kadar pataklamıştı beni...

Şimdi yaşlı, çökmüş bir insandı.

Bense 1.80'i bulmuştum boyca...

Ama, Ralph Underhill, otuz-altı yıl öncesinden bu yana fazla boy atmamıştı. O yaşlardaki boyunda kalmıştı.

Bilemediniz 1.55 boyunda bir cüce vardı karşımda ..

Bu kez ben onun tepesinde dikiliyordum, azman gibi ..

Yutkundum.

Başka şeyler de gözüme ilişti bu arada...

Ben de kırk-sekiz yaşındaydım, Ralph Underhill de... Ama, onun saçları çokça dökülmüştü. Kalanları gri-beyazdı. Altmış, altmış beşinde gösteriyordu su içinde...

Bense sağlığımın, diriliğimin doruğundaydım.

Yüzü muma dönmüştü. Solgun, sağlıksız bir matlığı vardı cildinin... Güneş görmemiş yerlerde yaşamıştı besbelli... Ağzı da leş gibi kokuyordu. Kabristanlarda biten otların, çiçeklerin kokusuydu bu...

Bütün bunları o beş saniye içinde görmüştüm. Şimşekler gibi çakmıştı kafamda, bütün bu izlenimler birleşip tek bir izlenim olarak beynime alevli harflerle işlerken...

Demek bunca yolu bunun için katetmiştim. Bir zamandan ötekine gelebilmek için onca çabaya gir de karşına bu çıksın... Değerdi doğrusu...

Ralph Underhill'i bu haliyle görmek için gelmiştim.

Öldürmek için değil...

Zamanın işlediği cinayeti görmek için...

Zamanın öldürdüğü Ralph Underhill'in karşısına dikilmek, onun aczini, zavallılığını görmek... değerdi doğrusu, bunca yola...

Ralph'in dudakları titriyordu. Şaşkınlıkla bakıyordu yüzüme... Karşısında dikilen devin üstünde gezdiriyordu, hayret dolu bakışlarını...

"Doug... Sen misin?" diye cılız, kısık bir ses çıktı ağzından...

İrkildim birdenbire... Beni tanıyabileceğini hiç tahmin etmemiştim.

"Doug... Gerçekten sen misin?" diye tekrarladı Ralph...

"Olamaz" dedim, "insanlar bunca yıl sonrasını anımsayamazlar. İnsan mantığına, insan doğasına aykırı bu..."

Nasıl olup da hatırlayabilmişti beni, bunca yıl sonra...

Evet! Tek açıklaması vardı bunun... Ben gittikten sonra çökmüştü Ralph Underhill... Bütün dünyasını benim üstüme kurduğu için, benim gitmemle onun da dünyası kararmış, vücudu çökmüştü. Onun yumruklarına, tokatlarına, sillelerine, tekmelerine, aşağılayıcı davranışlarına hedeftim ben o zamanlar... Otuz-altı yıl önce pılıyı pırtıyı toplayıp oradan

gittiğimde, dünyası kararmış, eksenini yitirmişti.

"Saçma!" diye haykırdı içimden bir ses... Ama, bilmiyorum ki, gerçeğin ta kendisiydi, beynimde çakan o ilk şimşek...Doğru, benim Ralph'e çok ihtiyacım vardı o zamanlar... Ama, onun bana ihtiyacı çok daha fazlaydı. Sözcüklerle tanımlanmayacak kadar fazlaydı. Onu bırakıp gitmekle, Ralph'e yapılabilecek kötülüklerin en büyüğünü yapmıştım. Bensiz bırakmıştım onu...

Ellerim yanımda sarkıyordu. Hareketsizdim. "Ralph, sen misin?" diye tekrarladı o cılız ses...

Beklediğim an da buydu zaten...

Yüreğimin derinliklerinden biliyordum ki, o tabancayı, kullanmak için yanıma almamıştım. "Bulunsun yeter" diye düşünmüştüm. Ama, ZAMAN, yaş, benden önce yetişmişti ona... Ölümden beterdi onların ettikleri...

Gravv... Gravv...

Altı mermi, kalpte altı delik...

Ama, tabancamı kullanmamıştım. Dudaklarımın arasından dökülmüştü, tabancanınkine benzer altı ses... Ağzımdan çıkan her "Gravv" sözcüğünde on yıl yaşlanmıştı Ralph Underhill... Altıncıyı da çıkardığımda, tastamam yüz on yaşında gösteriyordu.

Sanki canlısını yemiş gibi sendelemişti her seste...

"Öldün Ralph" diye haykırdım, "Öldün. Öldün."

Dönüp merdivenlerden indim aşağıya... Sokağa yöneldim.

"Doug, sen misin?" diye fısıltılı biçimde seslendi arkamdan.

Ağzımı açıp tek sözcük söylemedim. Yürümeye devam ettim, yola doğru...

Bavulumu çalılıklara bıraktığım yerden alıp köprüye geldim. Tam karşıya geçecekken, "Doug... Doug Spaulding... Sen misin?" diye bir kez daha duydum o fısıltılı iniltiyi...

Neden sonra dönüp baktım arkama...

İn-cin top oynuyordu.

Evimin önüne gelmiştim o sıra... Ömrümce yapmadığım bir şeyi yaptım o zaman... Yerden eğilip bir avuç çakıltaşı aldım. Yatak odamın penceresine attım hepsini, teker teker...

Sonra otuz-altı yıl öncesinin çocuğunun adını seslendim, belki pencereye çıkar da oynamaya çağırırım diye...

Çıktı da... Gençkenki halim belirdi pencerede... El işaretiyle çağırdım onu aşağıya...

Geldi.

El ele tutuştuk. Yeşil Kent'i geride bırakmak için birlikte koşmaya başladık.

Şükürler olsun. Bugüne, ömrümün geri kalan kısmını tamamlamaya dönüyordum artık... ●

Yatak Odasında Görgü Kuralları

Baştarafı 53. Sayfada

sini karşılarken... "Daha rahat bir şeyler giyme"nin zamanı elbette gelecektir. Ama, "o" zaman, kadının kapıyı çaldığı zaman değildir. Odaya spreyle iç-gıcıklayıcı bir parfümün sıkılması, etrafın çiçeklerle bezenmesi de sevilen, özlenen bir konuğu en iyi karşılama biçimidir.

2. **İşi Aceleye Getirmemek Gerekir.** Rahibe okulundan birkaç dakika önce kaçmış kadınlar bile, kapıyı çaldıklarının saniyesinde, çırılçıplak durumda, yatak odasında bulmak istemezler kendilerini... Yıllarca süren erkeksizliklerini artık gidermenin eşiğine geldiklerini bildikleri için, bunun zevkine varmak, sindire sindire onu tatmak, zevk ve heyecan doruğuna ağır ağır tırmanmak isterler. Havasına girmesini sağlamak için ona bir kadeh içki ikram edebilir, pul koleksiyonunuzu gösterebilir, pikaba (ya da teybe) iç-gıcıklayıcı romantik bir parça koyabilirsiniz. Kaldı ki, ne aceleniz var? Zamana kıran girmedi ya... Sonuca usulca yaklaşmanız sizin için de zevk olur ayrıca...

> Elbiseli görünüş bazen aldatıcıdır. Örneğin bir göğüs takma olabilir. Kadın soyunduğu zaman yüzünüzü buruşturmayın.

3. **Kadın Soyunduğunda Yüzünüzü Buruşturmayın!** Dıştan, yani elbiseli görünüş aldatıcı olabilir. Gerçekten de, kozmetik türü sanayi kollarıyla çağdaş tıp mucizeler yaratmıştır, insanı olduğundan farklı göstermek için... Göğsü takma bile olabilir kadının... Kadınla giyinikken kurduğunuz ilişki size gerçekten zevk ve doyum vermişse, bir göğsünün eksik olması çok önemli olmayabilir. Ama, kadın soyunduğu, siz de takma göğsü farkettiğiniz anda, yüzünüzü buruşturursanız, o koşullarda kadının yapacağı tek iş alelacele giyinip evinizi terketmektir. Kaldı ki, soyunurken kadının gözleri sizin üstünüzde olacaktır. Yüzünüzdeki ifade değişmesini görmemesi olanaksızdır. Kendi eksikliğini bildiği için, insanların hangi anda buna nasıl tepki gösterdikleri-

ni de bilir büyük olasılıkla... Sonra hatasız kul olmaz. Sizin hiç mi eksiğiniz yok... Boyunuzu uzun göstermek için poliüretanlı ayakkabı, sıska ve çelimsiz vücudunuzu gizlemek için omuzları pamukla doldurulmuş elbiseler hiç mi giymediniz. Olmadık yerde yüzünüzü buruşturur ya da gülmeye başlarsanız, unutmayın ki, sizin de kusurunuzu o da aynı şekilde yüzünüze vurabilir. Size yapılmasını istemediğiniz bir şeyi, siz de kadına yapmayın.

4. **Fazla Eleştirici Olmaktan Kaçının.** Erkek olsun, kadın olsun, çoğu insan, eleştirici gözle bakarlar karşılarındakilerine... Merdivenleri çıkarken terlemiş, terlediği için de vücudu hafifçe kokan bir kadına, "Biri ona Mevard Deodorant Sabununu hatırlatmalı" klişesini anımsayarak bakmak ya da televizyon şehvetine kapılarak bu sözleri yüzüne açıkça söylemek tatsızlıktan öteye densizliktir. Bir ilişkiyi başlamadan koparmak için birebirdir. Kadın çıkıp giderse, deodorantı sürüp hiç bir şey olmamış gibi aynı erkeğe dönmez, başkalarına gider. Unutmayın bunu... Aynı şekilde, kadının iç çamaşırı zevki de kötü olabilir. Ninesinden kalma iç çamaşırlarından hoşlanıyor olabilir. Kahkahayı basıp kadının çekip gitmesi tehlikesini göze alacağınıza, bir an önce soyunmasına yardım etmeniz, altından neler çıkacağını beklemeniz daha uygun olur.

5. **Şıngırdayan Şeyler Giymeyin.** Eskiden kolye ve bilezik gibi şıngırdayan şeyleri yalnızca kadınlar takardı. Erkeklerde benzeri sesler çıkartan tek şeyse anahtarlıktı. Zamane erkekleriyse, anahtarlıktan öte, boyunlarına ve bileklerine madeni künyeler vb. takmakta... Seks sırasında bir erkeğin kulak memesini emdiği kadının küpesini yutmasının rahatsızlığı erkek için ne kadar fazlaysa, orasına burasına soğuk madenlerin değmesi kadın için de o ölçüde zevk düşmanıdır. Bu bakımdan, şıngırdayan, madeni eşyalardan vücudunuzu bütünüyle arındırmak gerekir, kadın kapıdan adımını atmadan önce...

6. **Tütün Kokusundan Arınmalısınız.** Erkekler, tütün kokusunu erkeğin erkeklik simgesi olarak görürler çoğu kez... "Tabac" türünden tütün after-shaveleri, kolonyaları, bu yanlış imajı pazarlamak için çıkarılmışlardır. Sigara içmeyen erkekler kullanırlar bunları çoklukla... Sigara içenlerinse buna ihtiyaçları yoktur. Günde bir-iki paket sigara içen insanın parmaklarına, ağzına, elbiselerine sinmiştir tütün kokusu... Sigara kokusuyla tütün kokusunun aynı şey olmadığını bilmelisiniz herşeyden önce... Parmaklara, ağ-

za, elbiselere sinen tütün kokusu bayat bir kokudur. Yalnızca kadınlara değil, çoğu erkeğe de tiksindirici gelir. Bu bakımdan, erkeğin, kadın gelmeden önce iyice yıkanıp paklanması, kadın evdeyken de tütün çiğnemek gibi alışkanlıklarını göstermekten kaçınması gerekir.

7. **Kıskançlık Körüklenmemelidir.** İster erkek olsun, ister kadın insanlar temelde kıskançtırlar. Göz diktiği kişiyi kıskandırarak kazanmak, ancak beşinci sınıf filmlerde gerçekleşebilen bir olaydır. Bu bakımdan, evinizi beklediğiniz konuğunuz için düzenlerken, kıskançlığı körükleyecek eşyaları orta yerde bırakmaktan kaçınmanız gerekir. Örneğin, erkek, eski sevgililerinin resimlerini bir sandığa kilitlemeli, bir başka kadın misafirinin unuttuğu iç çamaşırlarını vb. de aynı yere koymalıdır. "Hayatımdaki tek insan sensin" imajını yaratmak özellikle önemlidir. Aynı şekilde, kadınlar da, "Filanca futbol takımından zevk, sevgi ve teşekkürlerle" diye tek tek imzalanmış takım resimlerini orta yerde bırakmamalıdır.

8. **Sürekli Yakıt İkmali Yapmak Gerekir.** Yemek sofrasını kolalı örtülerle, güllerle, gümüş takım ve şamdanlarla donattınız. Sevgilinizi içeri buyur ettiniz. Üstelik sert içkilerden hoşlandığını, etobur olduğunu da biliyorsunuz. Önüne Arjantin biryala Brüksel lahanası çıkarmak, bir seks ve zevk gecesi için herhalde hiç de hoş, anlamlı ve etkileyici bir başlangıç olmayacaktır. Seks yapmak enerji, enerji de sürekli yakıt ikmali ister. Şunu bilin ki, fazla zorlanmadan bir saat sürdürülen seksin yaktığı enerji, sert kabuklu Hindistancevizini ellerinizle parçalamak için harcadığınıza yakın kalori tüketir. Enerji veren çavdar ekmeği, birkaç çeşit peynir, dondurma, tatlı, karides, ıstakoz gibi yiyeceklerle donatmaya bakın sofrayı...

9. **İstekleriniz Makûl Olsun.** İnsanlar makine değildir. Onların da güçlerinin, takatlerinin bir fiziksel sınırı vardır. Kaldı ki, fiziksel dış görünüm, bir insanda ne kadar enerji bulunduğuna sağlıklı bir gösterge de değildir, hiç bir zaman... Öyle durumlar olur ki, 60 kilo çeken, bisküvi ve kahveyle beslenen çelimsiz bir satranç şampiyonu, yatakta, 100 okka çeken, basık kafataslı, kaslı bir inşaat işçisinden daha dinamik ve başarılı performans verebilir. Aynı şekilde, yatakta eşleşen kadınla erkeğin fiziksel dayanıklılıkları farklı olabilir. Biri ya da diğeri çabuk tükenebilir. Bu bakımdan, başarılı seksin ön koşullarından biri, tarafların birbirini ve fiziksel sınırlılıklarını iyi bilmeleridir. "Yeter artık. Tükendim" sözünün gelmesini beklemek yerine, o noktaya ne zaman varıldığını önceden kestirip işi tadında bırakmak daha doğrudur.

10. **Acımasız Olmayın.** Genellikle kadınlar acımasız davranırlar, seks sırasında... Şehvetle kendisini kucaklamış erkeklere. "Tütün kokuyorsun" ya da "Sigaranı uzak tut" gibi sözler ederler. İşin en heyecanlı yerinde, "İşler nasıl gidiyor. Pek iyi değil galiba" diye sorarlar. Erkeklerin de intikam alma yolları vardır, bu arada... "Frijid misin nesin? Biraz canlanıp bana uysana" gibi sözler ediverirler. İş de çoğu kez oracıkta biter.

11. **Seks Konusunda Mukayeselerden Kaçının.** İnsanlar, bilinçli ya da bilinçsiz olarak mukayeseler yaparlar kafalarında... "Falancanın performansı daha iyiydi", "Orgazm olduğumda gözümde şimşekler çaktırmıştı" diye o andaki partneriyle geçmişteki partnerlerini karşılaştırırlar. Bunun aslında bir sakıncası yoktur, ama, dilin kemiği olmadığı için ya da sırf hainlik olsun diye bunu yatak arkadaşına söyleyenler de olabilir. Böyle mukayeselere genellikle verilecek yanıt, "Beğenmiyorsan ona git" olur. Bu konularda yüksek sesle düşünürseniz, hem bir şey kazanmaz, hem de büyük kayıplara uğrarsınız.

12. **Ona İnandığınızı, Güvendiğinizi Gösterin.** Seks-sonrası mahmurluğunun etkisiyle uykuya dalmak alışkanlığında olanlardansanız, yatağa girmeden önce cüzdanınızı yastığınızın altına ya da bir kilitli çekmeceye koymayın. Bu ona fazla güvenmediğinizi göstermekten öteye, yapılabilecek kabalıkların en büyüğüdür. Böyle bir kaygınız varsa, o işi, hanım arkadaşınız gelmeden önce yapın.

13. **Dikkatlerinizi Yaptığınız İşte Toplayın.** İnsanlar, karşısındakilerin ilgilerinin ne zaman dağıldığını kolay sezerler. Aklınızın başka yerde olmadığını, tüm ilginizi bayan arkadaşınızın üstünde odaklaştırdığınızı ve orada tuttuğunuzu sürgit ona hissettirmeniz gerekir. Örneğin, heyecanınızı yenemeyip tezahürat yapmak alışkanlığındaysanız, seks yaparken yan gözle bir basketbol ya da futbol maçı seyretmeyin. Yakayı çabuk ele verirsiniz. Hele basketbol maçlarında özellikle bu böyledir. Amerika'da 500 erkek arasında yapılan son bir anketin sonuçlarına göre, bunlardan yüzde 68'i seks yaparken sürekli televizyonda kanal değiştiren kadınlardan zevk alamıyorlarmış. Yüzde 75'i walk-man'le yatağa giren kadınlarca uyarılamıyormuş. Yüzde 98'i de, odanın içinde kanarya uçarken, ömür-billah penislerini kaldıramıyormuş. Kısacası, seks sırasında dikkatinizi dağıtacak unsurlardan arındırmanız gerekir, seksin yapılacağı sahneyi...

14. **Diplomatça Davranın.** Alaycı bir tanıma göre, diplomat, karnı acıkmasa da yemek yiyen, bir şeyler söylemese de konuşan kişidir. Usta âşığın usta bir diplomata taş çatlatması gerekir. Örneğin, seksin tam orta yerinde esnemeye başlamak, kadının göğsünde dolaşan elinizi çekip ağzınıza götürerek esnemenizi gizlemeye kalkışmak, hiç de "diplomatik" bir davranış değildir.

15. **Baskı Yapmayın.** Seks sırasında, kaçınılması gereken en önemli şeylerden biri "ahret sorusu" sormak, ülke sorunlarını irdelemektir. İşin en heyecanlı anında, "Bunu da nereden öğrendin?" ya da "Fiyatlar amma da arttı" diye soru ve gözlemler öne sürmek, soru sorulan kişi yanıt verecek durumda olmadığına göre, tek sözcükle gereksizdir. Soğuk duş etkisi yapmaktan başka işe yaramaz.

16. **İlk Tanışmalarda "Sürpriz" Yapmaktan Kaçının.** Çoğu erkek, erkek erkeğe yapılan eşek şakalarını kadınlara da yapmaktan kaçınmazlar, hatta kadının da bundan hoşlanacağını düşünerek bunları yapmaya özel bir özen gösterirler. Soyunup yatağa girmiş, "ısınmış" bir kadının vücuduna buz koymak, çağırdığınız konukların geliş saatiyle sekse başlama saatini denk düşürmek, bu tür "soğuk sürprizler" arasında sayılabilir, örnekleri de çoğaltılabilir.

Tanışıklığınızı ilerlettiğiniz zaman, kadına "şakacı bir tip" olduğunuzu kabul ettirdiğiniz zaman belki böylesi şakalar düşünülebilir, ama; o zaman bile dozunu kaçırmaktan çekinin.

17. **Yeni Şeyler Denemeyin.** Yeni tanıştığınız bir kadınla birlikte olacaksanız ve bu birlikteliğin bir süre gitmesini istiyorsanız, kitaplarda ya da dergilerde okuduğunuz yeni trükleri denemekten kaçının, bildik yollardan sapmayın. Yolunuzu şaşırabilir, şaşkın biçimde "Ben neredeyim?" diye çevrenize bakınmaya başlayabilirsiniz. Kadın büyük olasılıkla o yolları sizden iyi bildiği için o yoluna devam ederken, siz hâlâ pusula arıyor olabilirsiniz.

18. **Anlayışlı Olun.** Bayan arkadaşınızın seks performansı, belki acemiliğinden, belki de o anda keyfi olmadığı için, size zevk ve heyecan vermeyebilir. Bu durumlarda yapılacak iş, "Bari gidip bir duş alayım" ya da "Ben ortalığı toplarken sen de bulaşıkları yıka" gibi çamlar devirmemektir. Bu anlayışı gösteren ve sorunları karşılıklı konuşarak, anlaşarak çözmeye çalışan erkeklerin en doğal hakkı da, geçici bir iktidarsızlık anında, "Sen de erkek misin?" diye bir tepkiyle karşılaşmamaktır. Unutmayın ki, anlayışsızlık, iki yanı keskin bir kılıçtır. Yani sizi de, onu da kesebilir.

19. **Seks-Sonrası Nezaket Kurallarına Uyun.** Orgazma ulaşır ulaşmaz yataktan fırlayıp pantolon giymek ya da öteberiyi toplamaya koyulmak, nezaketsizlik olmasa bile, romantizmden nasipsizliktir. Hele, "Dallas'ı kaçırdığıma değmedi" gibi sözler mırıldanmak anlayışsızlıktır. Bunu ille de söylemek istiyorsanız hiç değilse bayan arkadaşınızın gitmesini bekleyin.

20. **Ayrılma Zamanını Kollayın.** Evin tavanı akmıyorsa, erkekler sabaha kadar kadının evinde kalmak isterler. Kadınsa, erkeğin bir an önce gitmesini istediğini söylemekten çekinir. Seksten sonra yüzünü kremlemeye, bigudilerini takmaya başlayan kadın, erkeğe kibar biçimde "defol" diyor demektir. Daha zarif işaretleri de olabilir, "git" demenin... Yan gözle duvar saatine bakmak, bir daha bakmak, sonra da masadaki saatle kol saatine bakıp mukayese yapmak, "Aaaa... Zaman amma da çabuk geçmiş" demenin en diplomatik yoludur. Aklı başında bir erkek bu imalı kovmalara duyarlı olmalıdır. Aksi takdirde, kadın, en öldürücü silahını kullanabilir, orgazmın hemen sonrasında... "Harikaydın. Haydi gel, yine seks yapalım" diyebilir.

Varsanız, kalmakta direnmeye devam edin. ●

Yalan Makineleri

Baştarafı 57. Sayfada

polis soruşturmalarında kullanılan bu makineleri, bugün sanayiciler ve işadamları da kullanıyorlar. Tutulan istatistiklere göre, sanayici ve işadamlarının "dürüst olmayan görevliler" yüzünden her yıl uğradıkları zarar, 500 milyar ile 6 trilyon lira arasında değişiyor. Bu yüzden de, işe alma sınavlarında, hırsızları, hırsız adaylarını, alkolikleri, esrarkeşleri, kumarbazları ve siyasal aşırıları saptayıp ayıklamak için yalan makineleri kullanıyorlar.

İnsanın yalan söylerken heyecanlanacağını heyecanlanan insanın tansiyon ve nabız atışının yükseleceğini varsayan ve bunun üstüne kurulan "poligraf", hem sorunun sorulduğu, hem yanıtın verildiği anda, tıpkı bir elektrokardiyogram gibi, sorgulanan kişinin psiko-fizyolojik tepkilerini kağıda döküyordu.

> "Ne idüğü belirsiz bir makine" olarak adlandırılan yalan makinesini, ABD'liler ilk kez Vietnam Savaşı sırasında kullanmaya başladılar.

Şimdi geliştirilen ve "ses- stress tahlili" ya da "psikolojik stress değerlendiricisi" adı verilen aygıtsa, poligrafın pabucunu dama atacak gibi görünüyor. Hem anlaşılması, hem çalıştırılması daha kolay... Üstelik, poligraf gibi, sorgulanan kişinin orasına-burasına teller ve borular takılmasını gerektirmediği için, daha az "ürkütücü"... Sorgulanan kişinin yalan söyleyip söylemediğini değil, belli bir soruya yanıt verirken gösterdiği psikofizyolojik tepkileri, yani içinde bulunduğu "stress" düzeyini gösteriyor. Ondan sonrası sorgulamayı yapan kişinin ustalığına kalıyor. Sorularını sırasına göre ve doğru soran bir soruşturmacı, sonuçları değerlendirdikten **sonra** verilen yanıttaki aldatmaca, yalan ve suçluluk payını kolayca bulabiliyor. Poligrafla yeni sistem arasındaki en önemli fark, ilkinin tansiyon, nabız, soluma vb. etkenleri saptamasına karşılık, ikincisinin stress durumuna bağlı olarak değişen "mikrotremor"ları, yani ses titreşimlerini saptaması...

Gerçi poligrafın verdiği sonuçlardaki "isabet payı" tartışmalı, ama, poligrafın savunucularına göre, yeni aygıt güvenilir olmaktan daha çok uzak... Yani doğruyu söyleyenle yalancıyı ayırdetmekte daha başarısız. Bunların mahkemede delil olarak kullanılmalarıysa neredeyse olanaksız. Poligrafın "yalan makinesi" olarak kullanılabilmesi için, herşeyden önce, sorgulanacak kişinin onayı gerekirdi. Oysa, şimdi, "ses - stress ölçücüleri" sorgulanacak kişinin haberi olmadan çalıştırılabiliyor. Örneğin; işe alma sınavında sessizce çalıştırılıyor ya da telefon aygıtına takılıyor. Amerikan hukukunda, gerçekleri öğrenmek başka şey, onları mahkeme önünde kullanabilmekse daha başka... Örneğin, Kennedy'nin öldürülmesini soruşturan komisyonun bu aygıtları kullanması önerilmişti. Temsilciler Meclisi'nin Anayasa ve İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Don Edwards da, tanıkların sorgulanmasında bu yöntemin kullanılmasının "yanlış, ahlak dışı ve büyük olasılıkla da yasa dışı" olduğu gerekçesiyle buna karşı çıkmış, karşı çıkışını da sonunda benimsettirmişti.

Amerikan yasama ve yargı organlarında, yalan makinelerinin işe-alma sırasında kullanılmasına da karşı çıkılıyor. Senatör Birch Bayh'ın başkanlığındaki bir Senato alt - komitesi, bu konudaki raporunda şöyle diyor: "Ülkemizde her yıl yüzbinlerce kişiye yalan testleri uygulanıyor. Yalan makineleriyle yapılan bu testler artık işyerindeki günlük yaşama girmiş durumda... Ortada suç olsun, olmasın, bunlara başvuruluyor. Bütün bunlar, yalan makinelerini günlük yaşamımıza sokmak için verilen sinsi çabanın ürünleri... Bu testlere girmeyi reddedenlerin işlerine son veriliyor, işlenmemiş bir suçtan dolayı daha baştan suçlu sayılıyorlar. Suç yok, suçlu yok... Ama ne idüğü belirsiz bir makine, kendi haklarının bilincindeki kişileri bile, 'muhtemel suçlu' olarak damgalayıveriyor".

YALAN MAKİNESİNİN İCADI

Çağdaş teknolojinin çoğu ürünü gibi, "ses-stress ölçücüsü", Vietnam savaşı sırasında beliren günlük gereksinmelerden doğmuştur. Tutsakların sağına-soluna tellerin bağlanması gibi zaman-alıcı işlemlerin ortadan kaldırılması ve böylece sorgulamaların hızlandırılması için, ABD Askerî Haberalma örgütleri bilimsel çalışmaların yoğunlaştırılması için talimat vermişlerdi. İlk çıkış noktası, stress altında bulunan kişilerin **vücut kokularının birdenbire değişmesiydi.** Neden sonra, bu çıkış noktasının geçersiz, hiç değilse yetersiz olduğuna karar verildi. Vücut kokularının sayısı fazla, onları etkileme ve değiştirme olanakları

da yaygın olduğu için, bunlar, stress ölçmede yetersiz kalıyordu.

Askerî Haberalma'ya yıllarını vermiş bulunan Yarbay Allan Bell' den geldi, çözüm yolu... Gençliğinde elektronik öğrenimi gören Yarbay Bell, insan sesindeki titreşimlerin, yani "mikrotremor"ların stress durumuna göre değişmeler gösterdiğini öne sürdü. Bugün bile nedenleri bilinmemekle birlikte, stress durumunun otonom ya da gayrı-iradî sinir sistemini harekete geçirdiği, bunun da ses titreşimlerinin frekansını değiştirdiği anlaşılıyor. Bu önermeden yola çıkan Bell, elektrokardiyogramın kalp atışlarını kağıt üstünde saptamasına benzer biçimde, çok hassas bir aygıtın da ses titreşimlerini kağıda dökmesini savunmuştu.

Yarbay Bell ve arkadaşı Yarbay Charles Mc Quiston, işin kuramını bir süre tartıştıktan sonra, böyle bir aygıt geliştirmek için kollarını sıvadılar. Amerikan ordusundan destek görmeyince, 1970 yılında emekliye ayrılıp, çalışmalarını bağımsız olarak sürdürdüler. Bell, evinin bodrumunda yaptığı araştırmaları sonunda başarıya ulaştı ve kendisi gibi ordudan emekli olan arkadaşlarıyla birlikte "psikolojik stress değerlendiricileri"nin (PSE) kitlesel yapımına başladılar.

Onların bu çalışmaları sürerken, Fred Fuller adındaki bir mühendis de, daha sonra MARK II Ses Ölçücüsü adını alacak bir aygıtı geliştirmeye çalışıyordu. Fuller'a göre, çalışmalara 1963 yılında başlamış ama elektronik teknoloji düzeyinin o tarihlerdeki göreli geriliği başarılı olmasını engellemişti.

PSE'ye göre MARK II'nin işleyişi çok daha basit... Sorgulanan ya da konuşmaları dinlenen kişinin sesi teybe alınıyor, daha sonra teyp orijinalin dörtte-biri hızla çalıştırılıyor ve bu arada sesteki titreşimler kağıda dökülüyor, PSE sisteminde... Buna karşılık, MARK II hem sesi, hem titreşimleri aynı anda kaydediyor. PSE'yi pazarlayan DEKTOR şirketine göre MARK II'lerin temel kusuru aynı anda iki işi birden yapmak isterken nüanslar yüzünden yanılması, MARK II'yi pazarlayan LEA şirketine göre PSE'nin en büyük eksiği de iki işi ayrı ayrı yaptırarak büyük zaman kayıplarına yol açması... "Yalan Makinesi" piyasasının bu iki dev rakibinden DEKTOR'un Yönetim Kurulu Başkanı şöyle diyor: "Rakiplerimiz aynı işi yaptığımız iddiasındalar... Ama, elde ettikleri sonuçlara baktığınızda, bizimkilere göre yüzde 70 doğrulukla çalıştıklarını göreceksiniz". LEA şirketinin Başkanı Fuller da şöyle diyor: "PSE, hızla değişen çağdaş teknolojinin çok gerisinde kalmış bir dinozordan farksız."

"YALAN MAKİNESİ"NE YAPAR?

Teyplere, telefonlara, televizyon ve radyolara kolayca takılabildikleri için, PSE ve MARK II gibi çağdaş yalan makinelerinin kullanım alanları oldukça geniş...Örneğin, 400.000 lirayı gözden çıkartan bir seçmen, bu makineyle bir seçim kampanyasına bağlandığı zaman, kendisinden oy isteyen politikacıların içtenlik derecesini oracıkta ölçebilir. Dahası var. Amerika'nın ünlü gazetelerinden birinin muhabirleri, Kennedy' nin öldürülmesinden sonra katil sanığı Lee Harvey Oswald'ın banda alınan sorgusunu dinlemişler. "Kennedy'yi sen mi vurdun" sorusuna Oswald'ın verdiği "Hayır. Ben hayatımda kimseyi vurmadım" yanıtındaki titreşimleri ölçmüşler. Ertesi gün de, "OSWALD KENNEDY'İ ÖLDÜRMEDİ" başlığını atıvermişler. Bu işe meraklıların, Watergate soruşturmalarında John Dean, Ehrlichman ve Richard Nixon'un ifadelerine bu makineleri uyguladıkları biliniyor.

> ABD'li muhabirler, Kennedy'yi öldürmekle suçlanan Oswald'ın yalan makinesindeki sesini dinleyip katil olmadığına inanmışlardı.

"Makinelerimizin isabet derecesi yüzde 95'in üstündedir" diyen yapımcıların söyledikleri doğruysa, yalancıların mumu yatsıya kadar bile yanmayacak demektir.

Kamuoyunun gözünde, poligraf gibi, yeni yalan makineleri de suç soruşturmalarında kullanılan bir araç... Oysa, güvenlik güçlerinden çok, sanayici ve işadamları kullanmaya başladı onları... "PSE'yi kullanmaya başladığımızdan beri kârlarımız çok arttı" diyor biri... "MARK II, esrarkeşleri muhtemel hırsızları saptıyor. Çalıp çırpmaya, şirketi en çok zarara sokmaya yatkın olan onlar" diyor bir başkası... Başkaları da yalan makinelerini kullanırmış gibi yapıyorlar. "Bu tür makinenin kullanıldığının bile sanılması, çalıp çırpmayı önleyecek etkili bir caydırıcı görevi yapıyor" diyor bu yola başvuranlar...

İşe alma sırasında uygulanan testlerin asıl amacı, işe başvuran kişinin kendi hakkında verdiği bilgilerin doğru olup olmadığını saptamak... Örneğin, çoğu kişi, daha önceki işinden neden ayrıldığı sorusuna yalan, hiç değilse yanlış yanıt veriyor. "Daha önce çalıştığı yerden birşeyler çalıp çalmadığı " sorusunaysa, başvuran her dört kişiden üçü "hayır" derken yalan söylüyor. Gelin görün ki, bazı şirketler, insan hak ve özgürlüklerini çiğneyecek biçimde cinsel ya da siyasal konularda da sorular sormaktan geri kalmıyorlar. Kısacası, yeni yalan makinelerinin iyi tarafları da var, kötüye kullanılmaya çok elverişli olumsuz yönleri de...

Güvenlik görevlilerinin bu yalan makineleri konusundaki görüşleri de ilginç... Örneğin, bir Florida polis yetkilisi şöyle diyor: "Bu makineler bizi boşu boşuna uğraştırmaktan kurtarıyor. Sanıklarla suçluyu kolayca ayırdettiği için çok zaman kazanıyoruz. Kaldı ki, makinenin şaşmazlığını bilen suçlular, yalanların eninde sonunda ortaya çıkacağını bildikleri için, suçlarını hemen orada itiraf ediyorlar". Bu makinelerin güvenlik görevlilerince kullanılmasına karşı çıkanlarsa, kaderini bir makineye bırakan kişilerin heyecanlanacaklarını, bunun da makinenin sağlıklı sonuç vermesini engelleyeceğini öne sürüyorlar. "Psikolojik işkence aracı" olarak nitelendiriyorlar onları...

İDDİALAR, KARŞI İDDİALAR

İlginç olan, PSE ve MARK II aygıtlarının gelişmesine önayak olan ya da yıllardır poligraf kullanan devlet haberalma örgütleri, bu yeni yalan makinelerine pek ısınamamış durumdalar. DEKTOR şirketi yetkililerine kalırsa, bu makineleri devlete satmak için özel bir çaba göstermemişler... Göstersemiş, satarlarmış... Oysa, madalyonun "Devlet" yönü çok farklı... Devletin haberalma ve güvenlik örgütleri, bu yeni yalan makinelerinin "yanılmazlık" iddialarını kuşkuyla karşılamaktalar. Evet, yanlış okumadınız, KUŞKU...

Askeri Haberalma örgütleri 1970' li yılların başlarında bu aygıtlardan satın almışlar, denedikten sonra da "sonuç vermiyor" ya da "verdiği sonuçlar güvensiz" gerekçesiyle hurdaya çıkarmışlar. CIA ve FBI da benzeri olumsuz sonuçlarla karşılaşmışlar. Sonunda, askerî haberalma örgütleriyle CIA ve FBI deneyimlerini değerlendiren bir Senato Komisyonu, düzenlediği raporu, şu cümleyle bitirmiş: "Yapılan araştırmalar ve bu araştırmalardan elde edilen sonuçlar, poligraf, ses- stress değerlendiricisi ve psikolojik stress ölçüsü gibi aygıtların iddia edilen işleri gördüğü, yani doğruyla yalanı ayırdettiği konusunda somut hiç

bir kanıt getirememiştir. Bu aygıtların doğruyla yanlışı ayırdetmeleri, olsa olsa, kontrollu laboratuvar koşullarında olanaklıdır."

Bu yeni yalan makinelerinin doğruyla yanlışı ne ölçüde ayırdedebildiğinin en somut göstergesi, kuşkusuz, işe-alma görüşmelerinde verilen yanıtların doğruluk derecesini saptamada gösterdiği "başarı ve isabet" olabilirdi. İlginçtir, kolayca sınanabilecek bu alanda, hiç bir bilimsel araştırma yapılmamıştır. Makinelerin yapımcıları işlerine gelen (yani isabet oranının yüksek olduğu) durumlarda sonuçları hemen kamuoyuna açıklamışlar, işlerine gelmeyen (yani isabet derecesi düşük olan) sonuçlarıysa "esasen laboratuvar koşullarında yapılan deneylerin fazla geçerli olması beklenemez" gerekçesiyle savuşturmuşlardır. "Modası geçtiği" öne sürülen poligrafın durumu da böyle değil miydi? Yüzde 98, yüzde 99 "isabetli" olduğu rakamlarla sergilenirken, "Bu rakamlar kafadan uyduruluyor" diye karşı çıkışlar olmamış mıydı? Teknoloji ilerlerken, yalan makinelerinin yerinde saydığı izlenimi uyanmıyor mu, eskiyle yeniyi karşılaştırırken?

Nesnel bir değerlendirme yapılabilir mi?

Sanırız, bu soruya verilecek yanıt "evet"tir.

Ceza davası sanıklarına uygulanan testler göstermiştir ki, sesstress ölçülerindeki "isabet" derecesi, "sıfır" ile "poligrafa eşit" arasında değişmektedir. Suçlarını itiraf eden ya da suçlulukları kanıtlanan kişilerde, isabet derecesi yüzde 50-60'dır. Bunun anlamı, ses - stress ölçüsüne ya da psikolojik stress değerlendiricisinin verdiği sonuçlara dayanarak bir kişinin "suçlu" ya da "suçsuz" olduğuna hükmetmeyle **o kişinin suçlu olup olmadığına yazı-tura atarak karar vermek** arasında hiç bir fark olmadığıdır. Suçsuz kişilerin suçsuz olduklarının bu yoldan anlaşılması olasılığının yüzde 50 olması demek, suçsuz kişinin "suçlu" olduğunun "kanıtlanması" olasılığının da yüzde 50 olması demektir. Minnesota Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretim üyelerinden ve Amerika'nın yalan makineleri konusundaki en önde gelen bilim adamlarından David Lykken bu konuda şöyle diyor: "Sesstress ölçücüleri konusunda yapılan araştırmalar hakkında gazetelere yıllardır makaleler yazarım. İddia edileni yapabildikleri konusunda, bugüne kadar tek somut kanıta raslamadım. Gerçi yapımcılar kaçamağı bulmuşlar. Makinelerinin yalanla doğruyu ayırdetmek iddiasında olmadığını, yalnızca stress'i ölçtüğünü, bir yanılma oluyorsa bunun makineyi kullanan kişiden kaynaklandığını söylüyorlar, ama, gazetelere ve televizyona verdikleri reklamlarda, makinelerinin, doğruyla yalanı ayırdetmede yüzde 98 isabet kaydettiklerini öne sürmekten de geri kalmıyorlar. Boş laf bunlar..."

Lykken, bunları anlatırken, ilginç bir anısını da ekliyor: "Yüzde 98 isabetli sonuç verdiği ve bunun bilimsel araştırmalarla kanıtlandığı yönünde LEA şirketinin bir açıklamasını görünce, kendilerine bir mektup yazdım, araştırmaların birer örneğini istettim. Tastamam 10 araştırma metni gönderdiler bana.. Teknik Gelişme Araştırma Şirketi yapmış çalışmaları... Biraz daha kurcalayınca, Teknik Gelişme Araştırma Şirketi Başkanı'nın, LEA Şirketi Başkanı Fuller olduğunu öğrendim. En son bilimsel kuşkularım da o zaman uçup gitti".

PSE'nin yapımcısı DEKTOR Şirketi'nin Başkanı Allan Bell ise akademik çevreleri suçluyor: "Akademik çevreler bu konuda çok tutucu...Makinelerimizin doğruyla yalanı ayırdetmedeki isabet dereceleri yüzde 95... Hatta daha bile fazla... Maryland'deki Howard polis yetkilileri, 36 suç sanığına PSE testleri uygulamışlar ve kendi kayıtlarına göre yüzde 100 isabetle suçluları saptamışlardır. Vermont'ta çalışan bir özel araştırmacı, John Heisse de, yüzde 96'lık bir başarı oranı saptamıştır".

> David Lykken adlı bir uzman, yalan makinelerinin suçluyu % 98'e varan oranda saptadığına ilişkin iddiaları "Bunlar tamamen boş laf" şeklinde yanıtlıyor.

Bu kişilerin "bilimsel namuslarına" denilecek bir şey yok, ama, "Bilimsel bağımsızlıkları" biraz su götürür. Araştırma sonuçlarını açıklayan polis yetkilisi Kradz kısa süre sonra eğitim-araştırma uzmanı olarak, Heisse de başdanışman olarak DEKTOR'a kapılanmış durumdalar... Biraz da Heisse'den söz etmek gerekiyor.

DİYOJEN ADAM ARIYOR

John Heisse kulak-burun-boğaz uzmanı olarak meslek yaşamına atılmıştı. PSE icat edilip de Heisse'nin fanatik ilgisini çektiğinde, iyi gelir getiren bir muayenehanesi vardı. PSE tutkusu, muayenehanesini kapatıp bu yeni ilgi alanına yönelmesine yol açtı. Üye sayısı bugün 360'ı bulan Uluslararası Stress Tahlilcileri Derneği'ni (ISSA) kurdu. Parolası, "Namuslu Bir Adam Arıyorum" olan "Diyojen Dostları" adındaki bir derneğin de başkanı aynı zamanda... Yüz bin dolarlık bir giriş ödentisi karşılığında aldıkları üyeleri "Stress tahlilcisi" olarak eğitip, yaklaşık aynı bir ödentiyle ISSA'ya terfi ettiriyorlar. Heisse, arta kalan zamanlarında, cinayet ve ırza geçme davalarının sorgulamalarında polise yardımcı oluyor. Bilirkişi olarak oradan da bir şeyler alıyor. Kısacası, yalan makineciliği, muayenehane hekimliğinden daha çok para getiriyor Heisse'ye...

Herşeye rağmen, Heisse, yalan makinelerinin etkinliğini abartmıyor. Bu tür makinelerin doğruyla yalanı ayırdetmediğini, sorgulanan kişideki stress değişikliklerini saptadığını ısrarla vurguluyor. Aynı şekilde, ölçücü aygıtların etkinliğinin, onu kullanan kişinin becerisine bağlı olduğunu söylüyor. Bu da, açıkçası, pek iç açıcı değil... Hele sorgulanacak kişiler açısından...

Gerçekten de, stress'in ölçülüp yorumlanması, birkaç bilimadamı kuşağının henüz tam anlayamadığı karmaşık fizyolojik ve psikolojik tepkileri kapsıyor. Onların dikkate alınmalarını gerektiriyor. Alanlarında kullanışlı bilgi ve beceriler edinebilmeleri için, psiko-sometri ve psikofizyoloji uzmanlarının en azından birkaç yıl çalışmaları gerekli... Bu açıdan bakıldığında, aklına esen herkesin bir "yalan makinesi" alıp kimin doğruyu, kimin yalanı söylediğini oracıkta saptayabilmesi mümkün görülmüyor. Sokaktaki adamın, başka birkişinin kaderini etkileyecek kararlar vermesi için bu makinelerin kullanılması da, hem toplum, hem kişiler açısından büyük sakıncalar taşıyor.

Stress'in ölçülüp değerlendirilmesini etkileyecek üç "insan" değişkenini ele alalım. Bazı insanlar başkalarına göre daha duygusal olabilir,dolayısıyla daha etkileyecek daha çok stress altına girebilirler. İkinci olarak, bazı insanlar başkalarına göre yalan makinelerinin "yanılmaz" olduğuna daha çok inanabilir, dolayısıyla daha çok stress altına girebilirler. Üçüncü olarak, bazı insanlar başkalarına göre daha çekingen, daha ürkek, dolayısıyla her an için daha çok stress altındadırlar. Yalan makineleri yapımcılarına göre bazı "kontrol soruları", kişisel farklılıkları son tahlilde dengelemektedir. Tarafsız bilim adamlarına göre, bu iddialar, tek sözcükle, palavradır. İşin kötüsü

yalan makinelerini kullanmakla görevlendirilen kişilerin çok azı bu konularda uzmandır. Kimi emekliye ayrılmış polistir, kimi bu yeni modadan koparabildiği parayı koparmaya çalışan kapkaççılardır. Üç hafta sonu görülen bir eğitim, hatta üç hafta süren bir eğitim bile yeterli sayılmaktadır, bu makineleri kullanabilmek için... Oysa, Ordu Poligraf Okulunun kursları 14 hafta sürmekte, bunu 6 aylık bir staj dönemi izlemektedir. PSE ve LEA yapımcıları, eğitim sürelerinin görece kısa oluşunu şöyle açıklıyorlar: (1) Poligrafa göre kendi makinelerinin kullanımı daha basittir (DOĞRU), (2) Elde edilen sonuçların yorumlanması çok daha basittir (TARTIŞMALI, HATTA YANLIŞ).

"SES—STRESS TAHLİLCİLERİ" OKULU

Yapımcı DEKTOR Şirketi, PSE'yi satın alacak kişilerin önce bir "onaylı" okulu bitirmelerini şart koşmakta... Bunun sonucu olarak, son bir-iki yıl içinde, DEKTOR Denetiminde "Ses-Stress Tahlil Okulları" açılmış durumda... Gazetecilerin okulu ziyaret ettikleri gün, dört öğrenci bitirme sınavına katılıyormuş. Sorulan soru da, "Patronun arabasının anahtarları kimde?" imiş...

"Suçlanan" sekreterlerden üçü de anahtarların kendilerinde olmadığını söylemişler. Ama, biri yalan söylüyormuş. Her öğrenci, PSE kullanarak sekreterleri ayrı ayrı sorguya çekmiş. Dört öğrenciden yalnızca ikisi kimin yalan söylediğini doğru saptamış. Yanlış bilenlerden biri makineyi çalışması gerektiğinden yüksek hızda çalıştırmış, biri de kayıtları yanlış okumuş. Sonunda ne mi olmuş? Hiiçç... Dört adaya da diplomalarıyla birlikte gıcır-gıcır bir çanta içinde PSE'leri verilmiş.

Yukarıda anlattığımız okulu, daha önce adından söz ettiğimiz emekli polis memuru Mike Kradz yönetiyor. Usta, sorumlu bir görevliymiş Kradz.. Gazeteciler, beş günlük bir eğitimden sonra insanların suçluyla suçsuzu ayırdedebilecek duruma geldiklerine göre, onca yıl eğitim veren polis okullarına neden gerek olduğunu sormuşlar. Böylesine eğitimsiz kişilerin her an yanılabilece - ğini söylemişler. Kradz şöyle konuşmuş: "Takıldıkları bir yer olursa, telefonla bizi ararlar. Ben sorgulamayı teybe alır, onlara kesin görüşümü bildiririm". "Ya aramazlarsa?" sorusuna da omuz silkmiş, yanıtsız bırakmış.

DEKTOR Yönetim Kurulu Başkanı Allan Bell'e göre, PSE'leri ustalıkla ve başarıyla kullanabilmek için 5 günlük bir eğitim süresi fazlasıyla yeterli...Poligraf kullanabilmek için aranan 6 haftalık eğitimi de fazla görüyor. "Sanki daha çok eğitim görünce daha çok öğrenceklermiş gibi" diyor, "Bütün psikiyatrların tıp doktoru unvanı taşımalarını istemek gibi birşey bu...!"

Ahlak, hatta yasa dışı kullanım olasılıkları karşısında, Heisse de, Kradz da, Bell de sus-pus... İnsana ürküntü vermiyor değil bu... Kamuoyunun önüne sık sık çıkan kişilerin inanılabilirlik derecelerini "amatörce" de olsa ölçebilmek belki zevkli, ama, sevdiğinizle konuşurken telefonun öbür ucunda bir yalan makinesinin olduğunu, hem de acemi bir kullanıcının elinde olduğunu düşünmek.. İşte, insan o zaman soğuk terler dökmeye başlıyor.

GELECEĞİN YALAN MAKİNELERİ

"Özel yaşamında gizlilik"... İnsanın en doğal haklarından biri bu... Hızla yayılan yalan makinelerine karşı çıkanların temel savları bu... Amerika'nın bazı eyaletlerinde, işe-alma sırasında ve işte çalışırken yalan testlerinin uygulanması yasaklanmış bile... Yalan makinesi yapımcılarıysa, bu kararları, "çalışanların çalıştıkları yerlerde hırsızlık yapmalarının temel güvencesi" olarak suçluyorlar.

Daha önce adından söz ettiğimiz Senatör Bayh'in yönettiği soruşturma komisyonunda, DEKTOR'dan Charles Mc Quiston şöyle diyordu: "İnsanlar, kendilerine güvenilmesini istiyorlarsa, bu güveni haketmelidirler. İşadamları olarak en doğal hakkımız, çalışanlarımıza verdiğimiz paranın karşılığında, onlardan çalmadan, çırpmadan dürstçe çalışmalarıdır. Yalan makinelerinin yasaklanması, insanları, dürüstlüklerini kanıtlamaktan alıkoyacaktır. Buna şiddetle karşıyız".

Senatör Bayh de yanıt veriyordu: "Komisyonumuzun bu kararı almakla sizi ekmeğinizden edeceğini söylüyorsunuz. Size bu makineleri uluorta satma izni verseydik, siz, onları kullanarak, binlerce insanı haksız yere ekmeklerinden edecektiniz".

Tartışma artık Amerika sınırlarını aşmış, teknolojik gelişme hızlanmış durumda... Örneğin, İsrail güvenlik örgütleri, "mikrodalga solunum monitörü" adı verilen ve PSE-LEA modeline benzer biçimde çalışan bir aygıtı şimdiden havaalanlarında kulanıyor. Acemi kullanıcıların yanlış uygulamalarını ortadan kaldırmak için, aygıtın bilgisayarla çalıştırılması, stress'in beynin hangi noktalarında ortaya çıktığının saptanması ve böylece yanılma payının sıfıra indirgenmesi yolları araştırılıyor.

Herkesin herkese kuşkuyla baktığı, yükselen işsizlik karşısında geleceğini karanlık gördüğü bir ortamda, yalan makinelerinin "piyasa"sı yok değil... İnsanların elektronik araçlara tutkusu da kimseye yabancı gelmese gerek... Yalan makinelerinin KARŞISINDAKİ tartışmalar ağır bassa bile, onları savunacaklar da çıkacak bu durumda...

Ama, temkinli olmak gerek... Yoksa, insanlar, çok kısa sürede Dr. Frankenstein gibi, denetleyemeyecekleri bir canavar yaratabilirler. ●

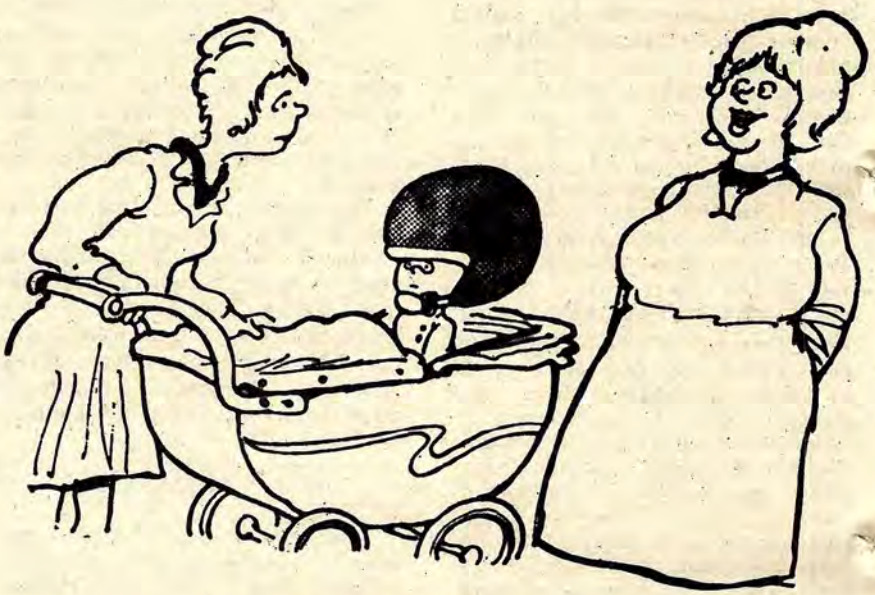

"- İlk çocuğunuz değil mi?"

Gaddar Beyin Gümüş Kupası

Baştarafı 51. Sayfada

"Cebelitarık'ın doğasından değil, orada İngilizlerin bulunmasından geliyor o karanlık..." dedim, "Yoksa güzel bir yerdir". Söyleşmeye başladık ondan sonra... Ülkelerindeki izlenimlerimi anlattım kendilerine... Ben Prenses'le konuşurken, Yusuf Paşa da, dalgın-dalgın, elindeki antika gümüş kupayla oynuyordu. Evirip çeviriyordu parmak uçlarında... Prenses ise kulak kabartmış, ilgiyle dinliyordu anlattıklarımı...

Söz dönüp dolaşıp Konstantin'deki aslan avlarına geldi. Orada aslan avlarken başımdan geçenleri anlatmaya başladım onlara...

"Konstantin" sözcüğü ağzımdan çıkar çıkmaz dramatik bir değişkenlik oldu odada... Prenses Kabousah birden ayağa kalktı, başının ağrıdığını, odasına çekileceğini söyledi. Benden özür diledi. Paşanın yüzü kararmıştı. Kaskatı kesilmişti her yanı... Şaşırmıştım, odayı kaplayan ölüm sessizliğine... Neden sonra bahçeye çıkıp pipolarımızı tüttürmeye, kahvelerimizi yudumlamaya başlayınca sessizliği bozdu Yusuf Paşa... Dalgın, üzgün bir sesle, "Benim öyküm de Konstantin'de başlar" dedi.

★ ★ ★

Genç bir subay olarak, "Kanlı Bey" diye tanınan Mahmut Bey'in yanına katılmıştı Yusuf Paşa... Korkunç ve gaddar bir insandı bu bey... Emrettiği insanların canını hiçe sayar, en küçük kusuru olanların canını bizzat kendisi alırdı. Zevk duyardı bundan... Suçlu erkekse kellesini kılıcıyla uçurur, kadınsa kalın bir iple gırtlaklardı. Zina suçu işleyen evli kadınları bir kedi, bir horoz ve bir yılanla çuvala koyar, çuvalın ağzını iyice bağlar, sonra da kendi elleriyle denize fırlatırdı. Söylentiye göre, öz ağabeyi, yumuşak huylu, iyi bir insan Ben Kerim Bey'i de o öldürtmüştü. Ağabeyinden geriye alımlı, güzel Kabousah kalmıştı.

Genç subay Kabousah'ı görür görmez yıldırım aşkıyla vurulmuştu. Ölümü bile göze alarak Mahmut Bey'in malikanesindeki uşaklardan birine para yedirmiş, genç kıza aşk mektupları yollamaya başlamıştı. Genç ve yakışıklı subayın bu tutkusundan Kabousah önce kaygılanmış, ama, kaygılarını aşkla yendikçe, onun ilgilerine karşılık vermeye başlamıştı. Sonunda da, kentin dışındaki bir çadırda, gece karanlığından yararlanarak buluşmayı kabul etmişti. Gözlerini gözlerinden ayırmamışlardı o gece... Aşkın uçan halısına binmişler, cennete uçup gitmişlerdi. Çölün soğumaya yüz tutan kumlarına serdikleri Acem halısının üstünde sabahı etmişlerdi birbirlerinin kollarında...

Sabah olduğunda aymışlardı ne yaptıklarına... Yusuf'un aklına beyin palası, Kabousah'ın aklına da yılanlı, horozlu, kedili çuval gelmişti.

İlham şimşeği ilk Kabousah'ın aklında çakmıştı. Amcasına sarayda oturmaktan sıkıldığını, gezmek, dünyayı görmek istediğini söylemişti. Amcası da onu devenin sırtına özenle yerleştirilmiş bir landona koymuş, yola uğurlamıştı.

Devenin güdücüsü uzaktaki bir kasabaya götürecekti Kabousah'ı... Kızcağız oraları gezecek, pazaryerinde alışverişini yapıp dönecekti. Sonra landonun perdeleri çekilmişti. Yusuf'un landona nasıl girdiği, birlikte elbiselerini nasıl çıkardıkları, yol boyunca doyasıya nasıl seviştikleri bilinmiyor. Ama, olmuştu işte... Yoldan geçenler, landonun bir sağa, bir sola yalpalamasına anlam verememişlerdi. Devenin salınışının yarattığı bir yalpalama değildi bu...

> Genç askerin bütün askerlik cesareti, çöl atalarının bütün acıya dayanıklılığı seferber olmuştu haykırmaması için...

Uzun yolun orta yerinde, gün batışına doğru konaklamışlardı. Genç aşıklar, yıkık bir Roma kalesinin harabeleri arasında, birbirlerine sıkı sıkıya sarılmış olarak gün batışını izlemişlerdi. "Amcandan kaçmalıyız" demişti Yusuf, "Çok uzak bir ülkeye gitmeli, orada evlenmeliyiz. Salınan bir devenin sırtından gayrı yerde mutluluğu aramalıyız".

"Haklısın" demişti Kabousah, "Ama, ondan önce, bir şey yapman gerekiyor".

Bir "baba yadigârı" bırakmıştı Kabousah geride... Mahmut Bey'in gözü gibi baktığı, el gözünden esirgediği bir antika gümüş kupaydı bu... Kabousah'ın Yusuf'a varması için, Yusuf, aşkının delili olarak, bu gümüş kupayı Mahmut Bey'den çalmalı, gerçek sahibi Kabousah'a getirmeliydi. Yusuf bir an bile duraksamadan kabul etmişti, sevgilisinin bu isteğini...

Böylesi bir gümüş kupa her Arap'ın en kıymetli varlığıdır. Kulplarından ip geçer bunun... Usta bir binici, at sırtında ırmağı geçerken hafif bir bilek hareketiyle kupayı ırmak sularına daldırıp doldurabilir, bir damla bile dökmeden kanakana içebilirdi.

Yusuf Konstantin'e döndüğünde, Mahmut Bey orada değildi. Çevreyi ürküten eşkiyaya karşı küçük bir sefer düzenlemişti. Yusuf Bey'in peşine düşmüştü. Onlara yetiştiğinde, bir ırmak kıyısında kamp kurmuşlardı. Ortalığın iyice kararmasını bekledikten sonra Yusuf usulca atını gizlemiş, çırılçıplak soyunmuş, yanına da bir darbede insanın kellesini gövdesinden koparacak keskinlikteki kamasını almıştı.

Irmağın serin sularına bırakmıştı Yusuf kendisini... Ses çıkarmadan karşı kıyıya yüzmüş, bir yılan gibi yerlerde sürünerek ana otağa yaklaşmıştı. Muhafız yoktu çadırın önünde... Anlaşılan bir yere kadar gitmişti. Bunu gören Yusuf da derin bir nefes almıştı. Tam doğrulup çadıra girecekken, Mahmut Bey'in çavuşu çıkmıştı çadırdan... Dünyayı umursamazcasına çubuğunu tellendirmiş, efendisinin kapısını tutarken dumanlarını havaya savurmaya başlamıştı.

Çavuşun belirivermesi keyfini kaçırmıştı Yusuf'un... Tam keskin kamasıyla çadırı kesip içeri süzülecekken belirmişti adam... Üstelik, elini uzatsa çavuşa değecek kadar yakınlıkta donakalmıştı. Ses çıkarırım korkusuyla soluk almaktan kaslarını kıpırdatmaktan kaçınıyordu Yusuf...

Ama, o ne? Tütünde bir pislik vardı. Çavuş yüzünü buruşturmuştu, ilk iki nefesten sonra... İçini boşaltmak ister gibi atının eğerine çubuğu vurmuş, tüm korlar Yusuf'un üstüne dökülmüştü. Yine de gıkını çıkarmamıştı Yusuf... Sonra, çavuş hiçbir şey olmamış gibi, çubuğunu tekrar doldurmuş, tütünü tellendirmeye devam etmişti.

Genç askerin bütün askerlik cesareti, çöl atalarının bütün acıya dayanıklılığı seferber olmuştu, acıyla haykırmaması için... Ama, sonunda başarmıştı. Çavuş habersizdi, yakınlarında insan olduğundan... Kendisine bunca acıyı vermiş kişinin gırtlağını oracıkta kesmemek için zor tutmuştu kendini... Orada olduğu farkedilirse Kabousah'ın başına gelecekler caydırmıştı onu, güdülerine kapılıp hançerini adama saplamaktan...

Neden sonra çavuş esnemiş, ağır ağır oturduğu yerden doğrulmuş, uykulu biçimde bir başka çadıra gitmişti. Yusuf da süzülerek çadıra girmiş, gümüş kupayı yerinden almış, süzülerek ırmak boyuna varmıştı. Orada, duyulmayacağını bilerek, vücudunu serin sulara

gömmüş, yanıklarına melhem yapmıştı. Sonra da atına atlayıp Kabousah'ın yanına varmıştı. Heyecan içindeydi genç kız, o baba yadigarını bağrına basarken...

Öykünün gerisi heyecansızdı. El-Aruş'a gidip oranın imamına kıydırmışlardı nikahlarını... Mahmut Bey intikam andı içmiş, genç aşıkların peşine düşmüş, ama, kader bu ya, meydana gelen bir ayaklanma sonunda tüm askerlerini ve tahtını yitirmişti. Tetuan'a sığınmıştı. Güçsüz, askersizdi artık... Gaddarlıklarını uygulayacak güçten yoksun kalmış, zehiri alınmış, dişleri dökülmüş bir yılana dönmüştü.

"Üzücü bir olay" dedi Yusuf Paşa, öyküsünü noktalarken...

"Neden üzücü olsun paşam?" dedim, şaşırarak... "Hem o gümüş kupayı, hem de prensesi aldınız. Ülkenizde mutlu, onurlu, saygın bir insansınız bugün..."

"Çok yoruldum Mösyö Dumas" dedi Yusuf Paşa, "Uyumam gerek."

Hâlâ bir anlam verememiştim sözlerine... Bir süre yürüdük öylece... Sonra bir ağacın altında durduk... "Ne olup bittiğini anlamadınız, değil mi?" diye sordu Paşa... "Öyleyse ben söyleyeyim... O Allahın belası çavuş, çubuğundaki korları silkelerken ben sırtüstü yatıyordum. Erkekliğimin üstüne düştü o kızgın korlar... Ebediyen yitirdim erkekliğimi..."

"Aman Tanrım" diye haykırmıştım bu son sözler üzerine...

"Yine de prenses çok onurlu, sözüne bağlı bir kişiymiş... Herşeye rağmen evlendi benimle..."

Onu ağacın altında bıraktım. Yüzündeki hüzünlü ifadenin anlamını artık çok iyi anlıyordum... ●

Lina

Baştarafı 67. Sayfada

lucaydı. Süt beyazı göğüsleri geceliğinin arasından gözüküyordu. Şehvetli dudakları aralanmış, kıvırcık saçları darmadağın olmuştu. Hareketleri düzensiz, sertti. Yırtıcı bir hayvan girmişti odaya sanki...

Erkek arkadaşlarım Hans ve Michel'den nefret ettiğini söyleyerek girdi söze... "Niye?" diye sordum şaşkınlıkla... Aslına bakılırsa, o da bilmiyordu sevgililerinden nefret edişinin nedenlerini... Kem-küm etti, inandırıcı bir gerekçe gösteremedi.

Üzülmüştüm. Demek ki, Lina bende kalırken sevgililerimle kaçamak buluşmak zorundayım. Onu Paris'te nasıl eğlendirebileceğimi düşünmeye başladım. Ne istediğini sordum.

"Seninle olmak yeter" dedi, soruma yanıt olarak...

Böylece başbaşa kaldık Lina'yla... İki kadın, Paris'in caddelerini arşınladık, pastane koltuklarını aşındırdık.

Geceleri sokağa çıkmaya hazırlanışını görmek de heyecan verici bir şeydi. Mücevherleri çirkin mi çirkindi. Zarif ve kibar insanlar kenti Paris'e, onun zevkle döşenmiş pastanelerine uygun değildi besbelli... Orjilerin, dansların, Afrika ormanlarının, akıl almaz çılgınlıkların kadınıydı o...

Ama doğal değildi. Özgür hissetmiyordu kendini... İhtiraslarının, heyecanlarının, zevklerinin doğal akışını frenliyordu, bilinçli biçimde... Dudaklarından dökülecek yapmacıksız sözleri, sesinden damlayacak şehveti, vücudundan fışkıracak seksi öldürüyordu içinde... Besbelli, bacaklarının arasından korkuyordu. Saflık, yobazlık vardı, sekse bakış açısında... Ama, bütün bunları görmezlikten gelen, rahat ve tahrik edici bir kadındı. Öyle bir görünüşü vardı ki, doğruyu bilmeseniz, ya aşığıyla yataktan yeni çıktığını, ya yatmak üzere olduğunu sanırdınız. Enerji, sabırsızlık, canlılık fışkırıyordu, güzelim vücudunun tüm kıvrımlarından... Gözlerinin altı hiç uyumamış gibi mosmor, şiş şişti.

Beni ayartmak için çok uğraştı Lina...Punduna getirip dudaklarımdan öperdi, fırsat buldukça... Dudaklarını dudaklarımda tutar, sonra geri çekilip yaptığı etkiyi seyrederdi. Bir keresinde de, ben masada kahvaltı ederken yatağa sereserpe uzanmış, dizlerini karnına çekerek seksini sergilemişti. Sonra, bir başka gün de, omuzlarını silkerek geceliğini yere düşürmüş, birkaç saniye çırılçıplak durmuştu karşımda...

Aşıklarımdan Hans'ın beni ziyarete geldiği geceler hep kavga ederdik Lina'yla... Gider, öbür odada yatardı, bu kavgalardan sonra... Sabahları da kıskançlıktan hastalanmış durumda kalkardı. Kendimi konuğuma bağışlatmak için dudaklarımdan öpmesine, birkaç kere öpmesine izin verirdim. Heyecanlanmaya başladığı anda da geri çekerdi kendisini, her sefer olduğu gibi... Öpüşmekten hoşlanıyordu besbelli... Ama, sonunu getirmiyordu.

Bir keresinde de bir gece kulübü ne gitmiştik. Kadın şarkıcıyı çok beğendiğimi söyleyince Lina küplere binmiş, zurna gibi sarhoş olmuştu.

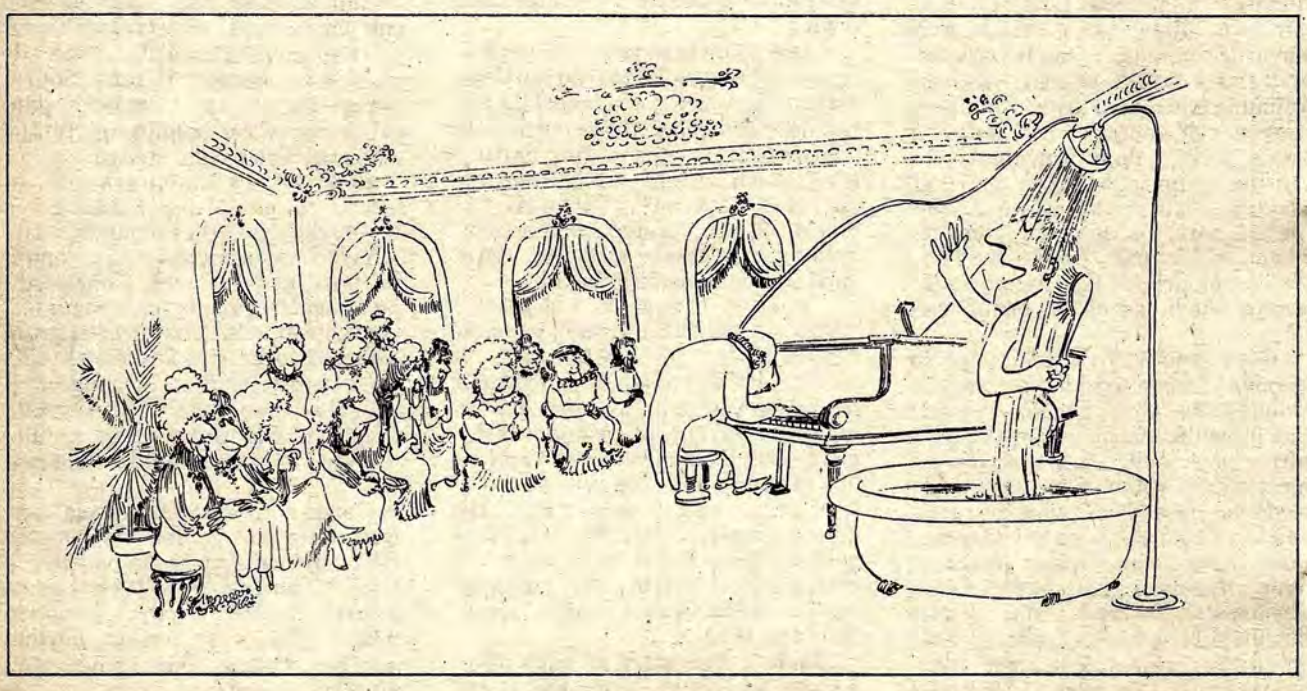

"Erkek olsaydım seni gırtlaklardım" diye homurdanmıştı, öfkeye varan bir hırsla...

Ben de kızmıştım bu tutumuna... Sinirlendiğimi görünce ağlamaya başlamış, "Ne olur, beni terketme... Terkedersen ölürüm" diye yalvarmıştı.

Aramızda bütün bunlar olurken, seviciliğin ne kadar iğrenç, ne kadar bayağı bir şey olduğu konusunda uzun nutuklar atardı. Yine de öpüşmekten geri kalmaz, ama, bir adım da ileri gitmezdi. Artık sıkılmaya başlamıştım, onun bu hallerinden.

Lina'nın derdine Hans parmak bastı. Onu ilk gördüğü anda... "Vallahi erkek bu..." dedi. Hans'ın söylediğinin doğru olup olmadığını öğrenmeyi aklıma koydum. Buzları çözmeye, Lina'yı eritmeye karar verdim.

Yine de, Hans'la birlikte olduğum gecelerde, Lina duyar diye, gürültü etmekten çekiniyordum. Kırmak istemiyordum onu... Gelin görün ki, kıskançlık gösterilerinden gına gelmişti artık...

"Tanrı aşkına, ne istiyorsun benden?" diye sordum Lina'ya...

"Sevgililerin olmasın istiyorum" dedi "Seni erkeklerle birlikte gördüğümde çıldıracak gibi oluyorum".

"Erkeklerden neden nefret ediyorsun?" diye sordum. "Onlardan ne alıp veremediğin var?"

"Onların penisi var, benim yok" diye hayıflandı, "Penisim olsaydı sana aşk yapabilirdim".

"Ama, kadınların birbirleriyle aşk yapmalarının başka yolları var" dedim.

"Olmaz" diye haykırdı, "Yapamam bunu..."

★ ★ ★

Günler böyle geçti.

Neden sonra, "Gel, Michel'in evine gidelim" dedim, "Hem değişiklik olur, hem de sana göstereceğim bazı şeyler var".

Gerçekten göstereceğim şeyler vardı. "Onu bana getir" demişti Michel... "Göreceksin, onu hipnotize edeceğim. Aklını başına getireceğim".

Kabul etti Lina... Michel'in apartmanına gittik. Garip bir yakı kokusu vardı evde... Daha önce koklamamıştım böylesini...

Lina alışmadığım biçimde sinirliydi, eve girdiğinde... Evin erotik havası rahatsız etmişti onu...

Tüylü koltuğa oturdu. Çok güzel, çok heyecan verici, avlanmaya değer bir yaban hayvanını andırıyordu, otururken... Michel'in sözlerinden, davranışlarından onu avlamak, tutsak etmek istediği belliydi. Üstüne üstlük, yakının genzimizi yakan kokusu bir bakıma mahmurluk çökertmişti üstümüze... Lina pencereyi açmak istedi. Ama, Michel izin vermedi buna... Geldi, aramıza oturdu, konuşmaya başladı.

Sesi yumuşak, tatlı, sevecenlik ve anlayış doluydu. Gezip gördüğü yerleri anlatıyordu, ballandıra ballandıra... Lina da can kulağıyla dinliyordu, anlatılanları...Kulak kesilmişti sanki... Huysuz huysuz kıvranmayı, sigara üstüne sigara içmeyi bırakmıştı. Geriye yaslanmıştı. Sanki Michel'in anlattığı ülkeleri onunla birlikte geziyor, her dakikasını sanki birlikte yaşıyordu. Gözleri yarıya kadar kapanmıştı. Derken, uykuya dalıp gitti Lina...

"Ne yaptın ona?" diye sordum Michel'e...

Tatlı tatlı gülümsedi. "Bir Japon yakısı yaktım" dedi, "Hem uyutuyor insanı, hem de afrodizyak etkisi yapıyor. Ama, korkma, zarar vermez insana..."

Haylaz çocuk gibi gülümsedi, bu sözleri söyledikten sonra... Ben de anlamıştım, olup bitenleri... Kahkahayı basıverdim.

Aslına bakılırsa, Lina da tam uyumamıştı. Bacak bacak üstüne atmış, dalmıştı yalnızca...Michel üstüne çıktı Lina'nın... Bacaklarını aralamaya çalıştı. Direndi buna, Lina...Sonra, Michel, dizini yerleştirdi, Lina'nın bacakları arasına... Zorla araladı bacaklarını... Çok heyecanlanmıştım, Lina'nın bu durumundan... Okşamaya, soymaya başladım onu... Niyetimi anlamıştı. Çıt çıkarmıyor, elleriyle, vücudunun hareketleriyle bana yardımcı oluyordu sanki... Dudaklarımı dudaklarına bastırmıştım...

Michel'le birlikte çabucak soyduk Lina'yı...

Lina'nın dolgun göğüsleri Michel'in yüzünün üstüne düşmüştü. Sonra Michel'in kendisini öpmesine, birleşmelerine izin verdi. Bunlar olurken, ben de göğüslerini öpüyordum Lina'nın...

Lina Michel'in zevkine vardıktan sonra, Michel bu kez de beni almak istedi. Ama tam o sırada, Lina gözlerini açtı. Sert bir hareketle, Michel'i benden ayırdı... Tekrar yaklaşmasına da izin vermedi, hırçın bir hareketle... Hiddetle fırlattı kendisini, üstüme... Cinsel bir azgınlık akıyordu, hareketlerinden... Ellerini, dudaklarını üstümde dolaştırdı. Üstüme binmişti, bunu yaparken... Michel de geldi, aramıza katıldı...

Neden sonra sokağa çıktı. Kolumuzu birbirimizin beline dolamıştık, Paris sokaklarında yürürken... Olup bitenlerden hiç söz etmedik, birbirimize...

Ertesi gün de, Lina, Paris'i terketti. Dönmemek üzere terketti.●

Brooke Shields

Baştarafı 68. Sayfada

Gerçekten, diyoruz.. Çünkü, bu üç filmde de, pek çok çıplak, özellikle sevişme sahnesinde Brooke Shields yerine dublörü oynadı. Onu 8 yaşında soyan annesi, çıplak sevişme sahneleri için vaktin henüz gelmediğine inanıyordu..

Daha sonra, Brooke'u milyonlar kazandıran Calvin Blucinleri ile ve firmanın sahibi Calvin ile bir fotoğrafını bulduk.. Brooke, Calvin firmasını üne ulaştıran ve Amerika'nın sayılı markalarından biri haline getiren reklamlarda "Calvinim ile aramda hiçbir şey yok" diyordu.. Gazete ve dergi reklamlarına kimse birşey demedi, ama televizyonda, herkesin yayını izlediği saatte "Ben iç çamaşırı kullanmam" anlamına gelen bu sözler fazla seksi bulundu. Aile dernekleri ortalığı birbirine kattılar.. Hayatında tek seks sahnesi çevirmemiş Brooke Shields birden bir seks yıldızı gibi tanındı.. Hem de öyle tanındı ki, "Gençliğe kötü örnek oluyor" diye, Amerikan Senatosunun kurduğu bir komisyonda ifade bile verdi.. Oysa bu arada, genç kız, sigara, marihuana ve diğer narkotiklere karşı açılan bir kampanyanın sözcülüğünü yapıyordu.

Şimdilerde Brooke'un Amerika'da süksesi yerinde değil.. Erkekler arasında yapılan bir anket, geçen yıllardaki popüleritesini hayli yitirdiğini gösterdi. Artık gençlik ideal genç kız olarak onu görmek istemiyor, evlenme çağındakiler onunla evlenmek için can atmıyorlardı..

Bu ani düşüşte adının birbiri ardına karıştığı skandallar ve sevgili listeleri baş rolü oynamadı değil.. Ama Brooke Shields kendinden emin.. "Geçmişte yanlışlar yapmış olabilirim. Ama daha çok gencim.. Gelecek benimdir" diyor..

İşte Brooke!.. İşte onun en seçme fotoğrafları.. Karar sizin..●

FİDAN ÇİÇEKLİĞİ

Ahmet Çınar

Bir dünya yarat ki, çiçeksiz olmasın...

Şube: 1 Taşocağı cad. No: 2 Mecidiyeköy
Merkez: Büyükdere Cad. Bentek İş Hanı altı 51 Mecidiyeköy Meydanı
Tel: 66 61 70

Altın ve Gümüş Hasır

Baştarafı 61. Sayfada

açmışlar. Karadeniz kıyılarına gelen İyonlular tüccarlarının yanı sıra zevklerini de beraberlerinde getirmişler. Hasırcılık böyle başlamış Anadolu'nun kuzey kıyılarında. Ve bir dönem en önemli gelir kaynaklarından biri olmuş.

KÖYLÜ KADINLARIN UĞRAŞI

Trabzon'da altın ve gümüş hasırcılığı kenar semtlerde oturanlarla, köylü kadınlar sürdürüyor... Kendi evlerinde... Bu işi, ek gelir sağlamak için yapıyorlar.

Abdurrahman Sezeroğlu, Trabzon'da kuyumcu. Dükkanının vitrinlerini süsleyen takılar arasında hasır işler ağırlıkta. Sezeroğlu,

"—Eskiden hasırcılıkla ben de uğraşırdım" dedi.

Hasır eşyanın nasıl örüldüğünü şöyle anlattı:

"— Altın ve gümüş eritilir. İncecik tel haline getirilir. Sonra özel tığla örülerek halhal, bilezik ve kemer yapılır."

Karadeniz'in kıyı şeridi dağlık. Toprak tarıma elverişli değil. Yöre halkı çağlardan beri, toprağın ötesindeki alanlarda da ekmeğini arıyor. Gıda sektörünün gelişmesi bundan.... Bugün de Türkiye'nin bir çok yerinde fırıncılık denilince Karadenizliler akla geliyor. Pastacılıkta da öyle...

Yakın zamana kadar Karadenizliler aranan inşaat ustalarıydı. Yapıda, betonarme işlem ön plana geçene dek... Çünkü, taşları en iyi onlar yontardı. Duvarların en güzelini, en sağlamını ören de onlardı. Karadenizlilerin Türkiye'nin her yerinde, yapı işçiliği yapması zamanla bir deyimin doğmasına da neden oldu: Laz mimarisi...

Genellikle hoyrat, estetikten uzak beton yığınların anlatımı için kullanılır halk arasında bir deyim.. Aslında, gelişen hoyrat mimari ve bozuk, sağlıksız kent düzeninde onların bir kabahati yok. "Yapsatçılıkla" kısa zamanda çok para kazanma çabaları bu durumu doğurdu. Ama kabahatli aranınca, Karadenizliler günah keçisi sayıldı...

Baharda Karadenizli erkekler, dağılıp başka yörelere ekmek ararken, kadınlar da el işleri, ev işleri ve tarımsal uğraşla aileye katkıda bulunmaya çalıştılar. Karadeniz şeridinde hala kadınlar tarımın her alanında yükü omuzlayanlar. Tarlayı onlar sürerler. Hasadı yapan onlardır... Çay ve fındık bahçelerinde çalışanlar da... Gerektiğinde dam da aktarıyorlar. Zorunluluğunun kadınları aylar boyu erkeksizleştirmesi bu geleneksel yapıyı doğurmuş. İnce bir iş olan hasırcılık da yine kadınların aileye katkısının sonucu olarak sürdürülmüş.

Altın ve Gümüş hasırcılık özellikle Akçabatın Mersin köyünde, hemen hemen tüm kadınların uğraşı... 15 yaşındaki kızdan, eli titreyen nineye varana dek...

Kuyumcular altın ve gümüşü tartarak işçi kadınlara teslim ediyorlar. Sonra örgüyü yine tartarak geri alıyorlar. Buna karşılık kadınlar, ördükleri altın bilezik için beş, gümüş için de iki bin beş yüz liralık bir el emeği alıyorlar.

HASIRCILIĞIN PİYASASI

Altın bilezik, tartıyla satılıyor. Bu arada el emeği ve kâr ekleniyor. Bileziğin enine, yerel deyimle "kol" deniliyor. En arttıkça kol sayısı yükseliyor. 19 kollu bilezik, kuşkusuz onbir kolluya göre çok daha enli... Normal ende, 22 ayar altın bilezik yaklaşık 80-90 gram... Böyle bir bileziği kuyumcudan satın almaya kalkarsanız 200 bin lira dolayında bir para ödersiniz... Gümüş bileziği de 15-20 bin liraya alabilirsiniz.

1950'li yıllara dek hasır takı, Trabzon'lu zenginlerin, kadınlarına, gelinlerine sunarak, onların arkadaş toplantılarında bilekleriyle zenginliklerinin boyutlarını sergilemesine katkıda bulunuyorlardı sadece. Başka bir anlatımla sadece o yörede zengin kadınların gösteriş aleti, övünme kaynağıydı... Çünkü, hasır takılar her zaman, her dönemde pahalıydı. Üstelik Türkiye'nin başka yerlerinde de bilinmiyor, aranmıyordu.

1950'li yıllarda Amerikalıların Türkiye'ye gelmesiyle, hasır işler Türkiye boyutlarının dışına taştı. Sonra ülkenin başka yerlerinde görülmeye, aranmaya başladı.

Türkiye'deki üslerde görevli Amerikalılar dönüş yaparken, bol miktarda hasır armağanlar götürüyorlardı. Ardından yurt dışına işçi akını başladı. Onlar da özellikle Avrupa piyasalarına sürerek hasır takıların ününü evrensel pazarlara taşırdılar.

CAN ÇEKİŞİYORDU

Hasır takıların ticareti son yıllarda, kuyumcu Abdurrahman Sezeroğlu'nun deyimiyle can çekişiyordu. Pahalılık, işsizlik ve parasızlık nedeniyle alım gücü kırıldığından köylülere verilen sipariş oranı daha da düşmüştü. Kuyumcu dükkanlarının vitrinlerinde sadece yabancı turistlerle, yurt dışına götürenler ve zenginliklerini altınla tartanlar için bulunduruluyordu.

Fakat altının da "ihraç malları" arasına alınmasından sonra bu piyasa da kızıştı. Kuyumcular, örücülerin kapılarını çalıyor şimdi. İş ısmarlanıyor. İhracatçılar da, dış satımla elde edecekleri vergi iadelerinin, alacakları krediyle satışla kazanacakları dolar ve markın hesabını yapıyorlar şimdi... Trabzon'da, hasır gümüş ve altın piyasası hareketlendi ama, bu kez, külçe altın sıkıntısından söz ediliyor.

"— Hükümet bize yeterince külçe altın bulup versin. İşleyip hasır takı yapalım. Sonra dışarıya satalım. Hem biz, hem de devlet kazansın..."●

Samime Sanay

Baştarafı 26. Sayfada

da başarılı olamıyorlar. Bir yandan onları daha özgür yaşama iten kent koşulları, diğer yanda omuzlarından eksilmeyen geleneksel baskılar arasında bunalıyorlar.

Bir de gecekondu bölgelerinde çoğu tek gözlü odalarda içiçe yaşamanın sakıncalarını hesaba katmak gerek... (Annesiyle sevişen babasının, annesini dövdüğünü sanması gibi...)

Bir başka konu da, gecekondu bölgelerinde evden kaçan kız ve erkek çocuklara daha sık rastlanması... Samime Sanay'ın incelemesine göre bunun iki ana nedeninden biri, çocuğun evdeki baskıya başkaldırışı, ikincisi de iletişim araçlarının koşullandırması sonucu kentte bir kurtuluş aramaya yönelmesi oluyor.

Özetlersek, Sanay'ın bu bilimsel araştırması bize, bilimselliği, evkadınlığını, ya da benzeri temel sorumlulukları bir yana itip, sanat dünyasının renkli ve bol vaadli dünyasının kucağına kaçışı ancak bu kaçış sonrası düşülen çelişkileri ortaya koyuyor.

Bu kaçışa gelince... Tümüyle Fahrettin Arslan'ın bitmez tükenmez ısrarıyla gerçekleşmiş. Arslan, Sanay'a evlenmeden çok önce, onu radyoda dinledikten sonra öneride bulunmuş.

Genç sanatçı ve akademik kariyer tutkunu Samime, bu önerilere, direnebildiğince direnmiş. Aynı direniş evlendikten sonra da sürmüş. Günün birinde, eşi Edip Bey genç kadına "Bir gün sahneye çıkamadığın için beni suçlar mısın ?" diye sorduğunda, sanatçı hiç çekinmeden "Buna garanti veremem, belki de suçlarım" diye yanıt vermiş.

Sahneye, ilk adım böyle atılmış. Sorduk; "Korktuklarımız başınıza geldi mi ?" diye...

"Ne büyük nimettir ki..." dedi, "korktuklarımızın hiçbiri başımıza gelmedi. Sahneye çıkıyor ama sahnenin pisliğine bulaşmıyoruz."

Ve ne büyük nimettir ki, devletin bordrosundan (günün rayici ile) dört pazar filesi doldurmayan aylık yerine, şimdi sanatçımız kırkbeş günde orta halli bir kat parası almaktadır eski eşinden boşandığı için.

Samime Sanay, günün birinde sahneyi bırakıp bilime döner mi ?.. Bilmeyiz.. Bildiğimiz onun "assolist" sözcüğüne yeni bir tanım getirdiği... Bilim derecesi, masteri olan bir assolist...

Bugüne dek hiç duymuş muydunuz ?.. ●

Ah, Bir Zengin Olsam!

Baştarafı 42. Sayfada

den boyanması için, aile, 1 milyon liraya yakın para öderlerdi. Duş almak isteyen konuklar için banyoda dört musluk vardı. Sıcak tuzlu su, soğuk tuzlu su, sıcak tatlı su ve soğuk tatlı su akardı bu musluklardan...Pompey harabelerinden getirilen mermerleriyle, oturma odasındaki şöminenin maliyeti de 12 milyon lira civarındaydı.

William'la Alva altta kalırlar mı? Onlar da "Mermer Saray" olarak anılan küçük bir inşaat yaptılar. Binanın özelliği her yerinin, hatta evin önüne uzanan araba yolunun beyaz mermerden olmasıydı. Bu binayı çıkarken, mimarlar, model olarak, Lübnan'ın tarihi Baalbek kentindeki Güneş Tapınağı'nı seçmişlerdi. Evin açılışı onuruna düzen-

> Azman yapıyı 850 işçi 1.5 yılda bitirdiler. Salonu Versay'ınkinin eşiydi. 2.5 metrelik vazo ise Çar'ın kışlık sarayından getirilmişti.

lenen maskeli balo, gözde konuklarıyla, daha önemlisi düzenleme için harcanan 40 milyon lira parayla, günlerce sosyete sütunlarını doldurmuştu. Ünlü çiçekçi Klunder'e verilen açık çekin bedeli, maskeli balo sonunda, 1.5 milyon lirayı bulmuştu. Gerçi bütün bu savaşımın sonunda "Bayan Vanderbilt" tacı Alice'de kaldı, ama, en görkemli sarayı da William'la Alva diktiler. Fifth Avenue 640'daki bu azman yapı, 600 işçi ve 250 ustanın gece-gündüz çalışmalarıyla 18 ayda bitirildi. Balo salonu Versay Sarayındaki balo salonunun kopyasıydı. Salonun köşesindeki 2.5 metre boyundaki vazoysa, St. Petersburg'daki Çar'ın Kışlık Sarayı'ndan gelmişti. "Rüzgar Gibi Geçti" filminde Scarlett O'Hara'nın köşk maketi bu yapıdan esinlenerek hazırlanmıştı. William K. bununla da yetinmedi ve Long Island'da "Boş Zaman" adını verdiği 110 odalı, 45 banyolu köşkünü dikti.

Bütün bunlara ek olarak Alva'nın küçük bir alışverişi daha vardır. O da, kızının bütün karşı ısrarlarına, onun bütün direnişlerine rağmen bir "koca"dır. Bu evliliğin ayarlanması tam bir skandaldı. Marlborough Düküyle evlenmeye zorlanan Consuelo, kaçmasın diye, nikahtan bir hafta öncesinden başlayarak odasına kilitlenmiş, tuvalete bile muhafızlarla gitmesine izin verilmişti. Bu arada, Consuelo'nun ağabeyinin, kızın asıl evlenmek istediği genci ölümle tehdit ettiği haberleri de gazetelerde sık sık yer alıyordu. Sonunda, Consuelo evlendi. Çeyizi yaklaşık 400 milyon liraydı. Ayrıca, Marlborough Dükü'nün aile şatosunun onarımı için de Vanderbilt ailesi açık çek vermişti.

Vanderbilt ailesi erkeklerinin tutkusu ise yatlardır. Ancak, "yat" deyip de geçmeyin sakın... William Vanderbilt'in yatındaki dondurma makinesini onarmak için özel tutulmuş mürettebat bile vardı teknede... William'ın oğlu William II de, annesinin adını verdiği Alva yatına bir büyük cimnastikhane yaptırmış, 10 milyon liralık bir de deniz uçağı hangarı ve iniş pisti döşemişti. Yatın oda tavanları 3 metre, oturma odasının tavanı 4.5 metre yüksekliktedi. Şimdi de "Vanderbilt" olmanın ne anlama geldiğini, John Tebbel' in "Mirasçılar" adlı kitabından izleyelim:

Cornelius II'nın karısı Alice, oğlu Reggie ve yeni gelini Gloria Morgan' la Ambassador Otelinde öğle yemeği yiyorlardı. Alice, pek çiçeği burnunda olmayan gelinine bakmadan, oğlu Reggie'ye, "Gloria'ya inci gerdanlık aldın mı?" diye sordu. Reggie de karısına lâyık inci alabilecek parası olmadığını, bu yüzden de alamadığını söyledi.

"Bana lütfen şuradan bir makas getirin" dedi Alice, şef garsona... Gelince de, boynundaki inci gerdanlıktan bir bölümünü kesti, oğluna uzattı. Kesilen bölümün değeri yaklaşık 11 milyon liraydı.

"Al bunu Gloria"dedi, "İnci kolyesiz bir Vanderbilt kadını düşünülemez".

Bir küçük öykü de Cornelius III'le evlenen Grace Wilson'dan... Günlük alışverişinin parasının ödenebilmesi için, bir sabah, 12 milyon liralık çek imzalarken, sekreterine dönmüş ve "Bu kadar paramız var mı?" diye sormuştu.

ROTHSCHILD'LER

Rothschild adı geçti mi, akla, "zenginlik" sözcüğü gelir. "Banka" gelir. Gerçekten de, insanlık tarihinin en güçlü, en zengin ailelerinden biridir bu... Bütün zenginler gibi, onlar da, saray yaptırmayı, köşk dikmeyi tutku haline getirmişlerdir. Yaptırdıkları azman binalar, zevk değeri bakımından, iğrençle görkemli arasında açılan geniş bir yelpazeye yayılmıştır.

Örneğin, Baron James'in Paris'te

yaptırdığı ve Benjamin Disraeli, Heinrich Heine gibi ünlüleri ağırladığı malikanesi hakkında, Heine şunları söyler: "Altın sırmalı elbisesiyle görkemli bir görünüş taşıyan oda hizmetçisi, som altından yapıldığı hemen belli olan bir oturağı, baronun yatak odasına götürüyordu. Inanır mısınız, baronu ziyarete gelmiş borsacılardan biri, oturak yanından geçerken, saygıyla şapkasını çıkardı." Baron James, daha sonra, Paris'in 50 kilometre doğusundaki bir yere, ikinci büyük şatosunu dikti. Prusyalı Kayzer Wilhelm I, bu şatoyu görünce, şunları söyledi: "Böyle bir şatonun yapım ve bakımı kralları bile çökertir. Buna ancak bir Rothschild' in parası yeter".

Köşk yaptırmada, Baron Alfred de Rothschild'in ayrı bir yeri olsa gerekir. İngiltere'nin Halton bölgesinde, 6000 dönümlük bir araziye yaptırdığı malikane bir konuğun gözlemi şudur: "Anlamsız ve zevksiz bir şatafat... Servetlerini insanın gözüne sokmaktan başka işe yaramıyor". Bir başkası da, "Kaba ve zevksiz... Tek sözcükle görgüsüz..."

Baron Alfred'le çay içenlerin gözüne de sokarlardı, servetlerini... Amiral gibi giyinmiş hizmetkâr misafire sorardı: "Çay mı istersiniz? Süt mü? Limonata mı?" Süt içmek istediğini söyleyen konuklara da, aynı hizmetkâr, "Jersey, Hereford ya da Shorthorn'dan hangisi olsun efendim?" diye sorardı.

ALFRED KRUPP (1812-1887)

Alfred Krupp, silah ve cephane imâlatçısı bir ailenin ikinci kuşağıdır. Onun çabalarıyla "Krupp" adı "Ölüm Tüccarları" deyimiyle özdeşleşmiştir. Krupp har vurup harman savuran cinsten biri değildi, ama, William Randolph Hearst gibi, o da, adını ölümsüzleştirecek bir malikane yaptırma tutkusuna saplanmıştı. Bir malikaneden çok öteye, "şatoların şatosu" bir şey olmalıydı bu... Şatonun planları üstünde Krupp'un kendisi tastamam beş yıl çalıştı. Sonunda, ortaya, Villa Hügel olarak anılan "acûbe" çıktı. Duvarlardaki kabartmalardan oda düzenine kadar, Villa Hügel'in her yerinden buram buram zevksizlik akıyordu.

Krupp ailesini anlatan en önemli kitabın yazarı William Manchester. elde sağlıklı rakamlar olmadığı için, bir gün Villa Hügel'deki odaları saymaya kalkışmıştı. Bir-iki gizli pasajı gözden kaçırmış olabilir, ama, vardığı sayı yaklaşık 300'dü.

Krupp'un yarattığı bu "acûbe" nin sevimli denilebilecek tek yanı yemyeşil ağaçlarla çevrili olmasıdır. Irmağa bakan çıplak bir tepenin yamaçlarına kurulan şatonun yeşillendirilmesi olayı, başlı başına bir örnektir, zenginlerin ne yapabileceklerini göstermesi bakımından... Alan Jenkins, "Zengin Zenginler" adlı yapıtında şöyle diyor: "Krupp o sıralarda 60 yaşında olduğu için, diktirdiği fidanların büyümesini göremeden öleceğini düşünüyordu. Bunun üzerine 'ağaç nakli' yoluna gitti ve bir orman dolusu ağacı kökleriyle birlikte villasının çevresine taşıdı. İlkbaharda bu ağaçların tümü çiçek açtı."

JAY GOULD (1836- 1892)

Rivayet olunur ki, "Demiryolu Kralı" Jay Gould'un serveti, bir fare kapanı icat etmesiyle birikmeye başlamıştır. Ama, daha baştan, Gould üç kağıt açmaya, çalmaya, çırpmaya ve insanları dolandırmaya yönelmiş, "Hırsız Baron" diye anılan işadamı türünün prototiplerinden birisi durumuna gelmiştir. Hoş Memo dizisindeki "Felâket Ahmet"e benzetenler bile çıkmıştır onu... Her geçtiği yeri çekirge afetine benzetmiş, gerisinde servetlerini yitirmiş bir sürü işadamı bırakmış, sonunda da milyarder olup çıkmıştır. Para kazanmaktan başka bir tutkusu olmadığı için de, "para harcama" işini mirasçılarına bırakmıştır.

> Silah ve cephane imalatçısı bir ailenin oğlu olan Alfred Krupp adını "Ölüm Tüccarları" deyimiyle özdeşleştirdi.

Bu sözlerimizden, Gould'un hiç pahalı zevklerinin, alışkanlıklarının bulunmadığı sonucu sakın çıkarılmasın... Gould öncelikle orkideye, sonra da yatlara düşkündü. Dünyanın en büyük orkide koleksiyonu onda, başka milyarderlere parmak ısırtan Atalanta yatı da ondaydı. Atalanta'nınmürettebatı arasında 11 Fransız ahçısı, bir de tek görevi "vezir parmağı" yapmak olan Viyanalı bir pasta ustası vardı. Zayıf yapılı olduğu için beslenmesine çok dikkat eden Gould'un tatlı cinsinden yediği tek şey de buydu. Özel treninde, her an yanında tuttuğu iki de doktor bulunurdu. Trenin arka vagonlarından birinde bir de inek vardı. Onun görevi, Gould'un ülserli midesine iyi gelen taze sağılmış süt vermekti. Ama, bunları şimdilik bir kenara bırakalım. Gould'un başkalarının sırtından vurduğu vurgunların harcandığı asıl önemli yerin yanında, bu gibi şeyler, solda sıfır, cim karnında nokta kalırlar.

Olay, Gould'un, yalnızca soyluların üye olabildikleri New York Yacht Kulübü'ne alınmamasıyla başlar. Ne kadar zengin olurlarsa olsunlar, hırsız işadamlarına kapılarını açmak istememiştir, kulüp üyelerinin ezici çoğunluğu... Bunun üzerine de, Gould, kendi başkanlığında Amerikan Yat Kulübü'nü kurmuştur. Bu, olacakların müjdecisidir.

Aslında, Astor, Rockefeller, Morgan, Vanderbilt ve Gould gibilerinin katılmak, üye olmak istedikleri kulüp Müzik Akademisi'ydi. New York'un en güzel opera binası bu kulübündü. Locaları sonradan olma değil, anadan doğma zenginlerce doldurulurdu.Dünyanınparasını dökseniz, bir bilet alamazdınız galalar için... Kendisi gibi kapı dışarı edilen türedi zenginlerle güçlerini birleştiren Gould, Metropolitan Operası'nı kurmuştur. Meraklı bir gazetecinin yaptığı hesaba göre, Opera'nın açılış gecesinde localarda oturan türedi zenginlerin toplam serveti 75 milyar lira civarındaydı.

Bu arada bir de not düşelim. Dünyanın dört bir yanından getirtilen dünyanın en ünlü sanatçılarıyla Metropolitan Operası hızla gelişmiş, Müzik Akademisi de iki sezon sonunda kapısına kilit asmak zorunda kalmıştı.

ZENGİNLERİN ŞÖLENLERİ

Bradley-Martin Balosu 1897 yılı Amerika için bunalım yılıydı. New York'a yerleşip oranın sosyetesine ayak basabilmek için Bay ve Bayan Bradley-Martin'in düzenledikleri kostümlü balo da o yüzden büyük kıyamet kopardı. Ailenin basın ve halkla ilişkiler danışmanının altı ay süreyle her gün yayınladığı basın bültenleri ve yaklaşan balonun haberleri, kısa sürede, gazetelerin dedikodu sütunlarından birinci sayfalarına taştı. Otuz milyon liraya çıkacağı hesaplanan baloya gidecek paranın hayır işlerine yatırılmasının ekonomik koşullarda çok daha doğru olacağını yazdılar kimileri..Ama, Bradley-Martin'ler aldırmadılar, hazırlıklarını sürdürdüler. Bir gazete de "aile reisi"nin ağzından şöyle yazıyordu: "Herkes baloya ünlü bir tarihî kişinin giysilerine bürünerek gelecek...Düşünün, terzilere, kuaförlere, çiçekçilere ne kadar iş çıkacak... Bizim bu küçük partimiz durgun ticareti canlandıracak..." Sonunda bir kilisenin rahibi, kürsüden, çoğunluğun görüşünü dile getirdi: "Allah canlarını alsın. Bırakın, paralarını ne isterlerse yapsınlar".

Sonunda içkilerin ırmak gibi aktığı, konukları evlerinden alıp evlerine bırakacak 400 paytonun

tutulduğu, balo süresince tavandan konukların üstüne 20 bin kadar orkidenin yağdığı balo düzenlendi. Bayan Bradley- Martin 15 milyon liralık mücevher takmış, kuyruğu 6 metre olan bir kaftan giymişti. Konuklardan Bayan Astor'un üstündeki mücevherlerin değeriyse bir tahmine göre 30 milyon liraydı. Londra'da yayınlanan bir sosyete dergisi, balodaki kadın konukların toplam 250 kilo ruj, 2.5 varil pudra ve 3 metre yüksekliğinde, 2 metre genişliğinde bir tümsek oluşturacak kadar allık kullandıklarını yazıyordu. Sonunda, balonun faturası 50 milyon lirayı biraz aştı. Bunu gören, Amerikan Vergi Bürosu da, derhal Bradley-Martin'lerin vergi beyanlarını incelemeye başladı ve kendilerine ödenmiş vergilerinin iki katı bir ceza saldı. Bunun üzerine, Bradley-Martin'ler önce İskoçya'ya, daha sonra İngiltere'ye yerleştiler. Bir daha da Amerika'ya ayak basmadılar. Oscar Hammerstein-I, "Bradley-Radley Balosu" adlı müzikaliyle de, bu savurganlığı ölümsüzleştirdi.

★ ★ ★

William Collins Whitney (1841-1904): Bir başka Amerikalı milyarder, William Collins Whitney, Bradley-Martin balosu sürerken, New York'un gözde Fifth Avenue'sunda bir bina satın almıştı. Tastamam dört yıl dolaştı Avrupa'da, evini döşemede kullanacaklarını satın almak için... Eşyalar, şömineler, pencereler...Ne bulursa aldı. Bordeaux kentindeki bir sarayın balo salonunun tüm içindekilerle satın alıp New York'a taşıdı. Yirmi metre uzunluğunda, 15 metre genişliğindeki bu balo salonunun Fransa'dan Amerika'ya nakli 8 milyon liraya maloldu. Açılış gecesine katılan 500 kadar konuk, Fransa'dan özel getirilen 1200 şişe şampanya içtiler. Whitney, daha sonra, şampanya şişelerinin mantar gürültüsünü ortadan kaldırmak için, basınçla işleyen bir şampanya fıskiyesi getirtti Avrupa'dan... Salonun ortasına yerleştirildi.

Whitney'in verdiği yemek ve partilerin dedikodusu bugün bile sürer. En mütevazisi 3 milyon liraya çıkardı. Bir saat önceden haber verildiğinde 100 konuğa şölen verecek ahçılar ve hizmetkârlar da sürekli hazır beklerdi. Bir keresinde, Whitney, deniz ürünlerinin yenildiği bir partide, her konuğunun midyesi içine bir de siyah inci koydurmuştu, armağan olarak...

İran Şahı'nın Partisi. 1971 yılı ekim ayında İran Şahı küçük bir parti verdi. Pers İmparatorluğu'nun 2500'üncü kuruluş yıldönümü kutlanacaktı. Bu partinin amacı, "İran'ın dünya devletleri arasında yeniden 'eşit' duruma geldiğini, hatta çoklarını geride bıraktığını" göstermekti. Şah, konuklarını ağırlamak için, Persepolis'te (eski başkent) bina kadar büyük üç çadırla 59 küçük çadırdan oluşan bir "çadır kent" kurdurdu. Binbir gece masallarını andıran şölene 10-15 kral, bir düzine devlet başkanı, beş kraliçe ve sayısız devletin çok sayıda ileri gelenleri katıldı. Çadırların dekorasyonunu Parisli dünyaca ünlü Jansen yaptı. Bakara kristalleri, Limoges çinileri, Porthault çarşafları, Acem halıları, bideler... Bir düş dünyasıydı sanki, bu çadırların içi... Ama, yalnızca İran Şahı'nın kalacağı çadırda merver küvet vardı. Öteki küvetler fayanstı.

Bütün bu güçlüklere rağmen, konukların bayağı gönül eğlendirdikleri söylenebilir. Yemekleri Paris'in ünlü lokantası Maxim 165 kişilik ahçı kadrosu hazırlamıştı. Şölen boyunca 25 bin şişe şampanya ve

> İran Şahı'nın 1971'de Pers İmparatorluğu'nun 2500. yıldönümünde verdiği parti için 59 çadır kurulmuştu.

şarap içilmiş, 4 ton et ve 4.5 ton peynir ve tereyağ yenmiş, yarım ton krema mideye indirilmişti.

Soylu konuklar soyluluklarına yaraşır biçimde davranmaktan da geri kalmamışlardı. Örneğin, Oman Şeyhi bıldırcın yumurtası, sufle ve havyarı beğenmeyince şiş kebap istemiş, menüde olmadığı halde isteği iki dakika içinde yerine getirilmişti. Danimarka Kral ve Kraliçesinin şölen yemeklerinden sıkılıp "dışarıda yemek" isteyince, çadırlarının kapısında bekleyen Rolls Royce'a binip, 30 metre ötedeki açık büfeye gittikleri de o sıralarda yazılmıştı. Etiyopya İmparatoru Haile Selasiye de 72 kişilik kafilesiyle birlikte, üç saatte bir, tasmalı kaplanını hava almaya, gezmeye çıkarırdı.

Şöleni açış konuşmasında, Şah şöyle diyordu: "Dünyayı sevgi, barış ve işbirliğine dayalı, uygarlığın ve bilimin tüm nimetlerinden yararlanan bir dünya durumuna getirebilmek için herkes elinden geleni koşulların elverdiği ölçüde yapmak zorundadır".

Kişi başına yıllık ulusal gelirin 45 bin lira olduğu İran'da, 500 konuğun katıldığı bu şölenin kişi başına maliyeti 28 milyon liraya çıkmıştır.

JAMES GORDON BENNETT (1841-1918)

New York Herald gazetesini Bennett'ın devralıp yılda net 6 milyon dolar (800 milyon lira) kazanır duruma getiren Bennett, hem garip tutku ve merakları olan, hem de su gibi para harcamasını bilen ilginç milyarder tiplerden biridir. "Büyük Hovardalar" adlı kitabında, Lucius Beebe, Bennett'ın ilginç serüvenlerinden bazılarını şöyle sıralar:

1877 yılında uslanmaya karar veren Bennett, yılbaşı gecesinde, nişanlısı Caroline May'ın evinde içkiyi biraz fazla kaçırınca, şömineyle tuvaleti karıştırmış ve herkesin gözü önünde içtiklerinin bir bölümünü boca etmişti. Nişanın bozulduğunu, Bennett'ın da Paris'e taşınmak zorunda kaldığını söylemeye bilmem gerek var mı?

Bennett'ın Paris'teki yaşamı, sarhoşlukla savurganlık üstüne kuruludur. Zurna gibi olmuş Bennett'ın Maxim ve Voisin gibi ünlü lokantalara yalpalayarak girdiği, masasına giderken en az üç-beş masada tökezlenip tabakları, bardakları yere devirdiği, sonra da cebinden eksik etmediği 100 dolarlık banknot tomarını çıkarıp kırılanların yerine yenilerinin alınmasını, zarar görenlerin hesaplarının kendisine gönderilmesini istediği, herkese içki ısmarladığı çok görülmüştür.

Bennett'ın eskisini beğenmeyip yenisini yaptırdığı Lysistrata yatının maliyeti 87 milyon liradır. Bugünün parasıyla 200 milyon liraya çıkmıştır bu yüzden zevk anıtı.. Tıpkı Vanderbilt gibi, Bennett'ın teknesinde de taze sağılmış süt sağlayan inekler, üç Türk hamamı, iki sauna, yirmi masör, yirmi kişilik mutfak kadrosu vardı.

Paris'te çıkardığı International Herald Tribune'a memur almak için yaptığı bir görüşme sırasında, Bennett birdenbire kıvranmaya başlamıştı. Elini arka cebine götürüp oradan bir tomar para çıkardı, "Kıçıma batıyor" deyip para tomarını şömineye attı. O tomardaki paraların miktarı 500 bin liranın üstündeydi. Bir keresinde de, hizmetinden çok memnun olduğu garsona 2 milyon lira bahşiş vermişti.

Bennett'ın yemek konusundaki en büyük tutkusu kuzu pirzolasıydı. Monte Karlo'daki bir lokantada da enfes yapılırdı bu yemek... Bir gün lokantaya geldiğinde her zaman oturduğu masaya başkalarının kurulduğunu, içki içtiklerini gördü. İçki içilmesine bir diyeceği yoktu, çünkü kendisi sabah kahvaltılarını sütlü romla yapardı. Ama, masasına başkalarının oturması cinlerini tepesine çıkarmıştı. Hemen lokanta sahibini çağırdı, dükkanın satılık

olup olmadığını sordu. 6 milyon lirayı oracıkta saydı ve masasında oturanları kapı dışarı etti. Yemek bittikten sonra da, kendisine hizmet eden garsona, lokantayı bahşiş olarak bıraktı. Tek koşulu, oturduğu masanın kendisi için her gün rezerve edilmesiydi.

ONASSİS VE JACKİE

1968 yılının ekim ayında Yunanlı milyarder Aristoteles Onassis, ABD Cumhurbaşkanı Kennedy'nin dul eşi Jackie ile evlendiğinde, önünde ne kadar büyük bir masraf kapısının açıldığından habersizdi. Beyaz Saray'da geçen 15 aylık saltanat döneminde, Jackie'nin 7.5 milyon liracık harcamış olmasını, Onassis, anlaşılan, yeni karısının tutumluluğuna vermişti. Oysa, ilk faturalar geldiğinde, "cimri" Kennedy'nin aklı çıkmıştı.

Jackie ile evlendiğinde Onassis'in serveti en az 75 milyar liraydı. 500 milyon liraya yaptırdığı Christina yatı da vardı ayrıca...Yatın içinde dans pisti, yüzme havuzu, 15 metre uzunluğunda bir Amerikan bar vardı. Onassis gerçi pek okumaya düşkün değildi, ama Amerikalı milyarder J. Paul Getty'nin "Nasıl Zengin Olunur" adlı kitabını başucundan eksik etmezdi. Sanırız, yattaki en ucuz şey de o kitaptı.

Onassis, Jackie'sini mücevherata boğmaya bayılırdı. Kırkıncı doğum gününde ona 100 milyon lira değerinde bir elmas broş, yine 100 milyon lira değerinde takılar vermişti. Jackie, ne yazık ki, Amerika'ya giderken mücevherlerini evde bırakmak zorundaydı. Amerikan vergi yasalarına göre, bu tür değerli eşyadan, 150 milyon lira ayakbastı parası alınması gerekiyordu. Jackie bu küçük tutarın kendisinden esirgenmemesi için Onassis'e çok yalvarmıştı, ama yaşlı milyarder "bu kadarı da fazla" diye diretmişti. Yaşlı koca, karısının kahvaltı tepsisine küçük bir armağan bırakmak alışkanlığından yine de vazgeçmezdi. Yılın 365 gününe programlanmış bir armağan töreniydi bu... Kimi zaman bir inci kolye, kimi zaman yakut gerdanlık, kimi zaman pırlanta küpeler... Gönlünden ne koparsa...

Yalnızca o mu? Jackie su gibi para harcamada büyük ustaydı.

"İki-Buçuk Milyar Liralık Balayı" adlı kitabında, Fred Sparks, Jackie'nin günde ortalama 7.7 milyon, dakikada ortalama 45 bin lira harcadığını saptamıştır.

580 milyar dolar olarak bağlanan 1980 malî yılı bütçesine göre, Amerika Birleşik Devletleri hükümeti, dakikada 150 milyon lira harcamaktadır. ●

Vücudunuzu Tanıyor musunuz?

Baştarafı 39. Sayfada

SORU 2. Tiroid bezi, vücuttaki virüslerin denetim altında tutulmasını sağlayan bir madde salgılar. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 3. Pankreas, vücuttaki kan şekeri dengesini sağlar. Bu organın arızalanması şeker hastalığına yol açar. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 4. İnsanın iştihasını denetleyen organ apandisittir. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 5. Karaciğer amino asitlerin kan dolaşım sistemine girmesini düzenler. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 6. Kanı temizleyen ve idrar üreten organ böbreklerdir. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 7. İşitme ve görme duyularını epidermis denetler. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 8. Yağlı besinlerin hazmında yardımcı olan organ prostat bezleridir. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 9. Adrenal bezleri kana adrenalin salgılar ve böylece hem kanın pıhtılaşma süresini uzatır, hem de karaciğerin kan şekeri salgılamasını arttırır. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 10. Lenf nodülleri sinüs bezlerinin bir parçasıdır. Tahriş olduklarında "hapşırık" meydana gelir. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 11. Bademcikler, bakterileri yok etmeye yarayan lenf nodülleridir. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 12. Diyafram, yiyeceklerin ağızdan karna gitmesine yardımcı olan bir organdır. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 13. Diş çürümesi, insanlarda görülen en yaygın hastalıktır. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ.

SORU 14. İnsan yaşlandıkça, diş çürümesi tehlikesi artar. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 15. Süt içenlerde diş çürümesi vak'aları daha seyrektir. ( ) DOĞRU( ) YANLIŞ

SORU 16. Diş çürümesi dişin içinde başlayıp dışarıya doğru yayılır. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 17. Diş minesi, insan vücudunun kendi kendini onarıp yenilemeyen tek kısmıdır. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 18. Apseli bir diş insana daima acı verir. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 19. Düzenli beslenen bir kişinin "ne olur, ne olmaz" diye vitamin alması yararlıdır. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 20. Ekmek ve patates şişmanlatıcı besinlerdir. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 21. Düşük kolestrollü bir rejime giren kişiler, yumurta ve tereyağ yemekten özellikle kaçınmalıdırlar. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 22. Çocuklar kadar yetişkinlerin de süt içmeleri kendileri için çok yararlıdır. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 23. Okul-öncesi çocuklar, güdüsel olarak, kendileri için en yararlı besinleri seçerler. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 24. Pastörize sütteki hayatî mineraller ve proteinler, miktar bakımından, saf sütten farklı değildir. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

SORU 25. Vitamin E, yaşlanma sürecini yavaşlatır. ( ) DOĞRU ( ) YANLIŞ

★★★

Şimdi de, doğru-yanlışları bırakıp, yazı-turaya pay bırakmayan açık-uçlu sorularımıza geçelim.

SORU 26. Kandaki alyuvarların temel işlevi nedir ?

SORU 27. Kandaki akyuvarların temel işlevi nedir ?

SORU 28. Kan vermek isteyen bir kişinin sağlığının tehlikeye düşmemesi için kaç kilodan az olmaması gerekir ?

SORU 29. Kan veren erkeklerin sayısı neden kadınlardan fazladır ?

SORU 30. Bir insan sağlığına zarar vermeden ne sıklıkta kan verebilir ?

SORU 31. Sağlıklı bir insanda ortalama kalp atış hızı dakikada kaçtır ?

SORU 32. İnsan vücudunda kaç kas vardır ?

SORU 33. İnsan dilinin algıladığı dört tat hangileridir ?

SORU 34. "Epiglotis" nedir, nerede bulunur ?

SORU 35. Kemikte bulunan önemli iki mineral hangileridir ?

Puanlama ve değerlendirme 105. Sayfada

"- Evet, şimdi sabahki kavgamıza devam edebiliriz."

Kitaplar

Baştarafı 19. Sayfada

birisi. Bunu şiirlerinden, romanlarının büyülü atmosferinden çıkarmak olası. Fakat bunları, neler yaşayıp neler yaptığını özellikle denemelerinde özellikle Hangi Batı, Hangi Sol ve Hangi Seks adlı deneme yapıtlarında görmek olası. Paris'in uçsuz bucaksız özgürlük ortamı içinde, deyim yerindeyse, girmediği don, çıkmadığı delik kalmamış. Daha sonra bunları yani anılarını yaşadıklarının gerçeğiyle birleştirerek işte bu "Hangi..." adıyla başlayan deneme serisinde anlatmaya başlamış; tartışmaya, değerlendirmeye başlamış. "Anılar ve Acılar" genel başlığı altında.

Peki elimizdeki yapıtta ne anlatıyor, İlhan ?

Tek sözcükle yanıtlamak gerekirse insanı, çağdaş insanı. Fakat insanı cinselliğiyle doğallığının bu en önemli yanıyla ele alıyor.

Temel tezi de şu:.

İnsan gerçekte "hünsa", yani hem erkek hem de dişi bir yaratıktır. Daha sonra, çeşitli oluşumlarla gerçek cinsiyetini buluyor ama, kabul etmek gerekir ki, her dişi içinde bir erkekliği, her erkek de içinde bir dişiliği barındırır. Dolayısıyla eşcinsellik diye anılan homoseksüalizm, bir açıdan bakılınca öyle garipsenecek, yadırganacak bir olgu değildir; çeşitli açıklamaları ve bunların dayandığı üzerinde temellendiği çeşitli boyutları vardır.

İlhan bu temel tez doğrultusunda kitabını iki temel bölümde düzenlemiş: "Erkek/Kadın" ve "Kadın/Erkek". Demek istiyor ki bazı kadınlar erkek, bazı erkekler de kadındır.

Bu görüşünü yerli yerine oturtmak için öncelikle eşcinselliğin tarih içindeki gelişimini, gene anılarına başvurarak, ele alıyor. Daha sonra, çeşitli çevrelerde yetişmiş bu tür diyelim erkek kadınlardan söz ediyor. Kitabın ikinci bölümünde bu temel yaklaşımla kadın erkeklere eğiliyor, daha çoğu da edebiyat dünyasından olmak üzre çoğumuzun yapıtlarıyla yakından tanıyıp bildiğimiz bir çok ünlü kişinin bu özelliğini açıklıyor, bu arada da söylemek istediklerini aktarıyor, okura.

İlhan'ın kitabında anlattığı olayların büyük bir çoğunluğu Fransa'da, Paris'de geçiyor, tanıttığı, ele aldığı kişilerin çoğu da yabancı. Yerli isimleri pek az geçiriyor yapıtında. Okuyucuya ilk bakışta yabancı ve yadırgatıcı gelen bu durumu da kitabının en sonunda "meraklısı için" düştüğü notta açıklıyor: "Bu yazıların bazıları Varlık dergisinde çıkmıştır, o sırada İstanbul'dan telefon eden bir kadın okur ne diye örnekleri Türkiye'den ve Türk yaşantısından anlatmadığımı sormuştu. Yerindedir. Hele uzun yıllar Türk sinema ve sahne hayatının içinde bulunduğum düşünülürse bunda zorluk çekmeyeceğim de anlaşılır. Yalnız, örnekleri Paris çevresinde sınırlı tutuşum, yerli örneklerin koparabileceği patırtıyı düşündüğümdendir. Bu kaygımın paylaşılacağını umarım."

Evet, bir ozanın, romancının büyülü anıları çerçevesi içinde ele aldığı, tartıştığı bu konuyu mutlaka değerlendirmek, yerli yerine oturtmak gerekiyor. Hele Türkiye'de bir çok şeyin, bugüne değin "tabu" sayılan bir çok şeyin hallaç pamuğu gibi atıldığı bir sırada bunu yapmak büsbütün bir zorunluluk.

Şimdi, Attila İlhan, kadın erkekleri ele alıyor ya, herşey orada bitmiyor ki, ya da hayatın tek gerçeği o değil ki, bir de erkek erkekler var. Tıpkı Cade Harris gibi. Hadiii, Cade Harris de kim ?

> Attila İlhan son kitabında çağdaş insanı en önemli yanı cinselliğiyle ele alıyor.

Cade Harris, **Fern Michaels'in Delta Kızları** (Karacan Yayınları. 259 sayfa. 250 TL.) adlı yapıtının baş erkek kahramanı. İlginç bir adam. Geniş göğüslü, dar kalçalı ve her yanından erkeklik taşan birisi. Gençliğinde yaşadığı kasabada, Hayden'de okuduğu kolejde baştan çıkarmadığı kız kalmamış. Aradan yıllar geçmiş. Kendisiyle ilişki kuran bir kızın daha sonra evlendiğini ve evlendiği adamdan bir oğlu olduğunu öğrenmiş. Basit bir parmak hesabıyla oğlanın kendisinden olduğunu anlamış, fakat üstünü vurmamış. Aradan yıllar geçmiş. İş hayatında pek de başarılı değil. Fakat Delta Petrol Şirketi, eğer petrol depolama tanklarının Hayden kentinde inşa edilmesini başarırsa, kendisini çeyrek milyon dolarla ödüllendireceğini söylüyor. Ne yapsın eski anıların ve kırık kalplerin harekete geçmesi gerektiğini düşünüyor. Yeniden Hayden'a dönüyor ve bir spor mağazası açıyor. Bu arada baştan çıkardığı ve şimdi kasabanın nüfuzlu adamıyla evli kadınla yeniden birlik oluyor; onu doyumun doruklarına ulaştırıyor... ve işini yapması için harekete geçmeye zorluyor. Sonunda işi... hadi orasını kitabı okuyarak öğrenin. Sunny'nun yanısıra Cade için yanıp tutuşan diğer kızları tanıyarak...●

Kadın Aşık Olmadan da

Baştarafı 63. Sayfada

kendisini rahat hissetmesi ve önce kendi kendisini sevmesidir. Eğer bir kadının bazı kompleksleri, yersiz utangaçlıkları yoksa ve orgazma ulaşmakta zorluk çekmiyorsa, itici olmayan herhangi bir erkekle cinsel ilişkide bulunmaktan zevk alabilir. Ben kişisel olarak biraz utangaçtım. Eğer erkek benden önce boşalırsa, umutla benimle meşgul olmasını beklerdim. Bazen bunu yapar, bazen de yapmazdı. Bir gün tüm cesaretimi toplayıp, biraz önce soluk soluğa boşalmış olan erkeğime, benimle biraz daha meşgul olmasını söyledim. Dediklerimi yapınca ben de biraz sonra boşaldım ve rahatladım. Bunun üzerine daha sonraki ilişkilerimde de aynı yolu izlemekten çekinmedim. Hemen hepsinde de olumlu sonuç aldım."

Julie şöyle devam ediyor: "Ama birgün değişik birşey oldu. Benden çok önce boşalan aşığımdan gene benimle meşgul olmasını istemiştim. Bana dönüp, yarı-şaka yarı-ciddi bir havada mastürbasyon yapmamı söyledi. Oysa önünde böyle bir şey yapmaya cesaretim yoktu ve bunu kendisine söyledim. Çok nazik bir biçimde ve çok tahrik edici bir tutumla beni cesaretlendirdi. Orgazma ulaşıncaya kadar mastürbasyon yaptım. O günden beri benim seks yaşamımın çok daha rahat ve mutluluk verici hale geldiğini söyleyebilirim. Bazen bizzat cinsel ilişki sırasında ve erkek benim içimde iken, bazen de o boşalıp yıkanmaya gidince, mastürbasyon yaparak orgazma ulaşmakta hiçbir tereddüt göstermiyorum. Bazen kendi kendimi tatmin ederken, beni kolları arasında tutmasını istiyorum. Bazen de onun da benimle birlikte mastürbasyon yapması hoşuma gidiyor."

Kocası ile on yıllık bir evlilikten sonra ayrılan ve ayrıldıktan sonra 30 yaşında iken ilk kez orgazm olan bir kadın da şunları söylüyor: "Sevişirken, o anı yaşamasını bilmek gerekir. Eğer cinsel ilişki sırasında, o erkeği bir daha görüp göremeyeceğinizi düşünüyorsanız, diğerlerinin sizin hakkınızda neler diyebileceğine kafanızı yoruyorsanız ya da eve geç kalmanız halinde tatsızlık olabileceği kamısında iseniz, o cinsel ilişkiyi yapmamak daha iyi. Çünkü hayır gelmez. Kadınların büyük çoğunluğu, sevişirken tüm düşüncelerini yalnızca o an üzerinde toplamaları gerektiğini bilmiyorlar. Oysa orgazm dediğimiz şey, o cinsel zevkin en üst noktasına vardığı an öyle kendiliğinden ya da

meleklerin yardımı ile gelmez ki...."

Bu kadının anlatmak istediği şey açık. Kadının sevişme sırasında kafasında başka düşüncelere değil, seksle ilgili fantezilere yer olmalı ancak. Seks hayallerinden ve fantezilerinden yararlanmasını bilen bir kadın için hemen hemen her cinsel ilişkiden zevk alınması mümkün.

İşte başka bir kadının itirafları: "Jean'ı sadece bir dost gibi seviyordum. Birbirimize aşık değildik, birbirimizi sevdiğimizi söylememiz ya da evlenmekten sözetmemiz aklımıza bile gelmezdi. Ama birlikte cinsel ilişkide bulunmaktan zevk alıyorduk. İlişkilerimizin monotonlaşmakta olduğunu hissettiğim bir anda o da bunun farkına varmaya başlamıştı. Tam o sırada Nathalie adlı çok güzel bir kıza rastladım. Yaşamımda ilk kez bir kadının beni çektiğini anladım ve bunu Jean'a da söyledim. Kıskanmak bir yana, bu bilgiyi benim cinsel zevkimi arttırmak için kullandı. Benimle cinsel ilişkide bulunurken, yüksek sesle Nathalie'ye neler yapabileceğimi anlatıyordu. Onu nasıl çırılçıplak soyduğumu, okşadığımı ve orgazma ulaştırdığımı en ince ayrıntıları ile hayal etmek beni müthiş tahrik etmekte ve Jean'le yaşadığım cinsel zevki iki katına çıkarmaktaydı. Hatta birkaç kez peşpeşe orgazm olduğum, bile oluyordu. Bu fantezi ikimiz arasındaki seks yaşamını yenilemiş, canlandırmıştı."

Sürekli bir ilişki ile yetinmek istemeyen 40 yaşlarındaki başka bir kadın da şöyle diyor: "Seksi başlı başına bir amaç gibi kabul etmek gerekir. Bir kadın aşktan sözetmeden de cinsel ilişkide bulunabilmelidir. Eğer bunu gerçekten yapamıyorsa evlenmelidir!"

Bu konuda görüşleri sorulan bir kadın, seksolog şu kanıda : "Kadınların çoğunluğu için seks, başka bir şeyin sembolü haline gelmiştir. Kimisi için güvenlik arzusunun, kimisi için de. arzu edilme gereksinmesinin bir simgesi olmuştur seks. Çok sayıda kadının aşksız seksi hayal kırıcı bulmasının nedeni budur. Ama seksi yalnız seks olarak sevebilirseniz, bu sizin yaşamınızda çok şeyi değiştirebilir. Kendisi ile dostluk kurabildiğiniz bir erkekle yapılan cinsel ilişkinin de elbette ki ayrı bir tadı olur."

Kırk yaşlarında kocasından ayrılmış olan bir kadın, ayrılığı izleyen ilk iki yılın seks bakımından çok hayal kırıcı geçtiğini anlatıyor. Ama giderek altıncı duygusu ile daha güçlü ilişkiler kurmayı başarmış. Bu konudaki düşüncelerini şöyle ifade ediyor: "Kendisi ile ilişkide bulunacağınız erkeğin bencil olmamasına dikkat edin. Sizinle ilgilenen, sizinle nazik olan, sizi düşünen bir erkekle yapılan cinsel ilişki genellikle olumlu sonuç verir. En azından o ilişkiden manevi bir doyum sağlarsınız, rahatlarsınız."

Bir an için olsun yaptığı işe, yani sekse, kalbini de katamayan bir erkeğin iyi aşık olamayacağı vurgulanıyor. Ama bazı kadınlara göre, bu size aşık olan bir erkek olabileceği gibi, size aşık olmadığı ve belki yeterince de tanımadığı halde, sizi mutlu etmek isteyen bir erkek de olabilir.

Bir dansli toplantıda, bir lokantada ya da bir gezi sırasında rastlanan bir erkeğin bu niteliklere sahip bulunup bulunmadığını nasıl anlamalı ?

Yukardaki kadın seksolog bu konuda şöyle diyor: "Tutumunu dikkatle izleyin. Söylediklerini dinleyin. Ona söylediklerinizi acaba dikkatle dinliyor mu ? Yaşamdan ya da işinden yakınıyor mu ? Bütün dikkati sizin üzerinizde mi, yoksa o arada gözleriyle etrafı kollayıp, daha güzel ve cazip bir kadın mı arıyor ? Sigaranızı çıkardığınız zaman yakıyor mu ? İçkiniz bittiğinde gidip size içki getiriyor mu ?

> Erkeğin bencil olup olmadığını anlamak için onu dikkatle izleyin. Söylediklerinizi dikkatle dinliyor mu, bütün dikkati üzerinizde mi, sigaranızı yakıyor mu?

Eğer ufak da olsa bir kuşkunuz varsa, deneyin onu. Kendinizi naza çekip numaralar yapmaya gerek olmadan da bazı ufak teknikler kullanabilirsiniz. Eğer sizinle ilgilenen erkeğin nazik ve iyi bir aşık olacağından kuşkunuz varsa, evine son bir içki içmek için gitmeyi yada onun sizi evinizin içine kadar götürmesini kabul etmeyin. Kendisini yeniden görmekten zevk duyacağınızı, ama bu gece biraz başınızın ağrıdığını söyleyin. Eğer bu olaydan hayal kırıklığına uğrayıp sizi bir daha aramazsa, birşey kaybetmiş sayılmazsınız, onu hemen defterinizden silin. Ama bu tutumunuza karşın size karşı ilgisi ve nezaketi sürüyorsa durum çok farklı demektir. Bu gibi durumlarda kadınlar genellikle cinsel bakımdan tahrik olur ve o erkeğe karşı çok zayıf hale gelirler."

"İletişim Kurma Zorunluluğu"

Baştarafı 36. Sayfada

oracıkta çözebilirsiniz. Erkek bu konuyu özgürce tartışmaya başlarsa, kısa süre sonra, konuyu ve isteklerinizi kişiselleştirebilirsiniz.

Konuyu sekse getirmenin bir başka yolu da, sevgilinize okuması için bir makale yada kitap vermenizdir. İletişim, fizik temas, oral ve anal seks, iktidarsızlık, kıskançlık gibi konularda yazılmış çok sayıda makale ve kitap vardır. Hatta, bir adım ileriye giderek, "Bak, bugün çok ilginç bir şey okudum. Sana da yüksek sesle okuyayım" diyebilirsiniz. Böyle yaptığınızda, buzların oracıkta çözüldüğünü görürsünüz, çoğu kez...

Bir de tiyatro ve sinema oyuncularının hazırlıksız olarak seyirci ya da izleyici karşısına çıktıkları zaman etkili biçimde uyguladıkları bir yöntem vardır. Hem ilgisini, hem anlayışını çekerler karşılarındaki kişinin... "Nasıl söylesem bilmiyorum ki...", "Çok heyecanlıyım...", "Yanlış anlaşılacağımdan korkuyorum" türünden bir giriş yapıp sonra da bildiklerini okurlar.

AYRINTILARA İNMEK

Profesyonel gözlemcilere göre, seks konularında, erkekler, kadınlardan daha rahat konuşabilmektedirler. Açık sözlüdürler. Hatta, konuşmak isteyip de bir türlü cesaretlerini toplayamadıkları bir konu açılınca, "şükran" içinde, dilleri açıldıkça açılır. Bu bakımdan, inisiyatifin kadından geldiği durumlarda, eveleyip gevelemek, söz seçmek için kıvranmak gibi sorunlar çoğu kez kendiliğinden ortadan kalkar.

Konunun ayrıntılarına nasıl girmeli ? Bir şey denemek istiyorsunuz, ama, bunu daha öne hiç denememişsiniz. O zaman ne yaparsınız ?

Erkekleri avucunun içi gibi bilen bir kadın şöyle diyor: "Erkeklere meydan okumalı... Yatağa girdiğinizde, 'bütün bildiklerini göster bakalım' diyebilmelisiniz. Her erkek gururunun okşanmasını, kadından daha fazla bildiğini göstermeyi ister. Kadının bilmediğini sandığı numaraları sergilemeye başladığında da, büyük olasılıkla, kadının istediği şeyi yapar o arada..."

Diyelim ki, kadınla erkeğin ilişkileri monotonlaştı. Kadın yeni bir şeylerin denenmesini istiyor, ama, erkekten bunu açıkça istemek de, onun artık eskisi kadar yaratıcı olmadığını, kadına doyum vermediğini yüzüne vurmak gibi bir şey...

Bir yıldır evli olan, evliliğinin öncesinde başka erkeklerle ilişkisi bulunan, kocasını seven, ama kocasının "eski kafalı" yetişmesi yüzünden giderek bıkan bir kadın şöyle diyor: "Kocamı çok seviyordum, ama tek-boyutlu bir cinsel hayata uzun süre tahammül edemeyeceğimi de biliyordum. Kocamın cinsel bilgisi azdı. Üstelik, geçmişte başka erkeklerle ilişkim olduğunu bildiği için de huzursuzdu. Kendisini hep onlarla, eski erkek arkadaşlarımla kıyasladığımı düşünüyordu. Bunda da pek haksız sayılmazdı. Gerçekten kıyaslıyordum onlarla... Bir sabah uyandığımda beni çok heyecanlandıran bir düş gördüğümü anlattım ona... Bir kumsalda uzanmışız. Dalgalar üstümüzden aşıyor. Biz de her biçimde seks yapıyoruz. Kocam da çok heyecanlandı bu anlattıklarıma... Yeni bir aşamaya girdik seks hayatımızda.. Kocamın bana o gün yaptıklarını daha önce başka erkeklerle denediğimi hiç anlatmadım ona... Yepyeni bir oyuncak bulmuş bir çocuk gibi heyecanlıydı. Heyecanı bugün de sürüyor".

Kadın olsun, erkek olsun, ne istediğini değil, ne istemediğini de açıkça söyleyebilmeli.. . Kimi gün olur erkek, kimi gün olur kadın seks yapmak istemez. İstemez, ama karşısındakini kırmak da istemez. Seksin tadını, tuzunu kaçırır bu... Öte yandan kadınla erkeğin cinsel güdü[illegible]nin eşdüzey olması da gerekmez. Kimi geç uyarılır, kimi erken... Bu nedenle, kadınla erkek arasında kurulacak sağlıklı bir iletişimin temel yararlarından biri, keyifli ve keyifsiz, istekli ve isteksiz anlarınızı karşınızdakine etkin biçimde iletebilmenizdir. Ayrı cinsel dalga boylarından yayın yapmak kadar doğal bir şey olamaz. Tornadan çıkmamıştır insanlar...

"SERTLİK" SORUNLARI

Her erkeğin şu ya da bu zaman mutlaka bir "sertleşme" ya da "sertliği koruma" sorunu olmuştur. Bir işadamı, deneyimini şöyle anlatıyor: "Kafasında ampul bulunan bir erkek canlandırın gözünüzün önünde... Penisi sertleştiğinde tepesindeki ampul da yanan bir erkek... İşyerinde çok seksi bir kadın görünce ampul yavaş yavaş ısınmaya başlıyor. Sevgilisini ya da karısını çok seksi bir gecelikle görünce ampul en parlak halini alıyor. Tıpkı bir gece feneri gibi oluyor. Yatak odasına giriyor, etrafına ışık saçarak... Derken sigorta atıyor, ampul yanıyor, ortalık karanlığa gömülüyor. Tam işin en heyecanlı yerinde penisin sertliğini yitirmesi işte böyle bir şey..."

Bunlar bir bakıma doğal... Erkek ne kadar isterse istesin, penisinin sertleşmesi ya da sertliğini sürdürmesi onun elinde, denetiminde değil.. Fazla alkol, aşırı stress, ilk deneyimin heyecanı, soğuk bir kadın, isteksizlik... Sayın sayabildiğinizce... Her şey neden olabilir, bu duruma... Şu ya da bu nedenle penisin sertliğini yitirmesi, iktidarsızlık sayılmamalı... Demin de söylediğimiz gibi, herkesin başına gelebilir bu...

Ama, hayatı boyunca başına böyle bir şey ilk kez gelen erkeğin yerine koyun kendinizi... Üstünüzde yaptığı soğuk duş etkisini düşünün. Hele bu olay ertesi gece de tekrarlandı mı, zavallı adamın kaygılarını ,tasalarını canlandırın kafanızda... Bir sonraki denemeye kadar içi içini kemirecek, bu yüzden de büyük bir psikolojik stress altına girecektir. Kronik iktidarsızlığa giden yollar işte böyle açılır.

Normal bir erkeğin penisi sabah uyandığında genellikle serttir. Gece boyunca, uykudayken de penisin iki-üç kere sertleştiği olur. Bu

> Kadın ya da erkek kimi gün olur seks yapmak istemeyebilir. Bunu karşısındakine söylemezse işin tadı kaçar.

durumdaysanız, penis sertleşmesini engelleyen fizyolojik nedenler aramayın boşu boşuna... Sorununuz büyük olasılıkla psikolojiktir temelde... Penisleri fizyolojik nedenlerle sertleşmeyenlerde, bu gece sertleşmeleri görülmez.

Ama, penisleri hem fizyolojik, hem psikolojik nedenlerle sertleşmeyen için müjdemiz var. Masters ve Johnson'a göre tedavi olabiliyor böylelerı... O kadar ki, ellerinden geçen hastaların yarısından fazlasını tedavi etmeyi, normal bir seks yaşamına döndürmeyi başarmışlar, yazdıklarına göre... Sorunları temelde fizyolojik olanlarda da etkili tedaviler uygulanabilmekte... Zaman zaman bu tür bir sorunla karşılaşan erkeklere verilebilecek tek öğüt, hiç beklemeden, ya bir ruhbilimciye, ya da hekime başvurmak..

★★★

Arada sırada "sertlik" sorunlarıyla karşılaşan erkeklere kadınlar nasıl yardımcı olabilirler ? Önemli sorun bu...

Bilinmesi gereken temel nokta, penisin sertleşmemesi ya da sertliğini belli bir süre koruyamaması olayının altında yaygın bir cinsel korkunun yattığıdır: Performans kaygısı... Bu açıdan bakıldığında, kadına düşen iş, erkeğin aklını performanstan çelmek, başka şeyler düşünmeye yönelmektir.

Gizlisi-saklısı yoktur, penisin ölgünleşmesinin... Erkek de farkındadır bunun, kadın da... Bu bakımdan konuyu açıkça konuşmanın, sorunların temeline inmenin sayısız yararları vardır. Kadın önce erkeğin sorunları olduğunu bildiğini, kendisine hak verdiğini söylemeli, daha sonra da erkeğin üstündeki baskıları önce hafifletip sonra da kaldıracak bir plan hazırlayıp uygulamaya koymalıdır. Örneğin, Masters ve Johnson, yalın sekse soyunmadan, kadının ,erkeğine hafif bir masaj uygulamasını, onu öpüp okşamasını, sırtını, kollarını, kasıklarını ovuşturmasını öğütlerler. İkinci aşamada, inisiyatif erkeğe geçer. Kadın, birleşmeye gitmeyecek biçimde, erkeğin kendisini okşamasına, göğüsleriyle ve kadınlık organlarıyla oynamasına izin verir. Bunlar olurken, erkeğin penisi kendiliğinden sertleşir. Bütün sorun rahatlamak, birleşmeyi düşünmeden erkeğin kadının vücudundan zevk almasını sağlamaktır. Dikkatin erotik bölgeler üstünde toplanması, aklın yalın birleşmeden uzaklaştırılması yeterlidir bunun için...

Başarıya ulaşılamadı mı ? Tasalanmaya gerek yok... Nasıl olsa yarınları var bunun...

Bu tür geçici iktidarsızlık olaylarıyla başetmenin bir başka etkili yöntemi de, iki gecede bir, birleşmeksizin sevişmekle yetinmektir. Hatta, bu olmazsa, birleşmeye kesinkes ara verip salt sevişmekle de yetinilebilir. Bunun başarıya ulaşması, elbette kadının sevecen ve anlayışlı olmasına bağlıdır. Paris'li dilber Monique'nin bu konudaki sözleri ilginç ve anlamlıdır: **"İktidarsız erkek yoktur. Beceriksiz kadın vardır".**

TARİHİN EN ESKİ MESLEĞİ

Erkeklerine cinsel zevk vermek isteyen kadınların, tarihin en eski mesleğinin erbaplarından öğrenecekleri çok şeyler vardır. Fahişelik yalnızca tarihin en eski mesleği değil, aynı zamanda cirosu en yüksek iş kollarından biridir. Erkeklere zevk vermek, cinsel açıdan doyurmak üstüne kurulu bir meslektir bu... Bu bakımdan da, sokaktaki kadında raslanmayan bazı hünerler vardır hayat kadınlarında...

Eğitici olacağı düşüncesiyle, hayat kadınlarının bazı özel hünerlerini sıralamayı uygun gördük burada...

"Yatakta başarılı olabilmenin sırrı, seks sırasında konsantre olmaktır" diyor, yıllarını bu işe vermiş bir hayat kadını... "Bütün sorun o anda yaptığınız iş üstünde dikkatlerinizi, ilginizi toplamak... Örneğin, ben üstteysem, hareketlerimi sürekli denetim altında tutarım. Aynı şekilde, erkek benden belli bir şey istemişse, fazla hoşuma gitmese bile, onu yapmaktan hoşlandığımı hissettiririm ona... Tek istediğim şeyin ona zevk vermek olduğunu farkettiririm. Kadının bu tutumunu erkek hemen hisseder ve kendisini sekse kaptırır. Bütün kaygılarından arınır".

Bir başka hayat kadını da şunları anlatıyor: "Her insanın beğenilecek, hoşa gidecek bir yanı vardır. Bir Robert Redford, bir Cary Grant değildir bütün erkekler... Ama, onun hoşunuza giden yanlarını yüzüne söyler, kendisini bu açıdan beğendiğinizi ısrarla vurgularsanız o da size kendini kaptırır. Bazı erkeklerin iyi yanlarını bulabilmek için kimi zaman hayalgücünüzü zorlamak, durumu abartmak zorunda kalırsınız, ama, unutmayın ki, biraz zorladığınızda, ona söyleyecek iyi bir şeyler bulabilirsiniz her zaman... Ona ilgi ve sevecenlikle yaklaşmak esastır. Her insanın sevgiye, sevecenliğe, ilgiye susamışlığı vardır. Bunu aklınızdan hiç bir zaman çıkarmayın".

Bir de şu öğütlere kulak verin: "Birlikte banyo yaparak işe girmeniz iyi olur. İnsanların karşılıklı geçip birbirlerinin vücutlarını sabunlamaları çok erotik bir deneyimdir. Erkekler bebek gibidirler, çoğu kez... Kendilerine bebek gibi davranılmasından çok hoşlanırlar. Bir erkeği bebek gibi tepeden tırnağa yıkadığınızda, bakın görün, birkaç dakika içinde tam bir yetişkin erkek durumuna geleceklerdir".

New Orleans'lı bir randevu evi sahibesi de şunu söylüyor. "Sekse başlamadan önce vajinal salgınızı vücudunuzun değişik yerlerine parfüm gibi sürün. Bunun doğal kokusu gerçekten iç gıcıklayıcıdır, cinsel bakımdan... O kadar ki, cinsel uyarıcı etkiler oluşturan feromonların sanayisi bile kurulmuştur. Ama, para harcamaya gerek yok... Bu doğal esansların en önemlisi kendi vücudunuzdakidir".

Bir hayat kadını da deneyimini şöyle anlatıyor: "Erkeklerin karılarıyla en önemli sorunları bıkkınlık, monotonluktur. Sofraya bigudileriyle, kremli yüzüyle, bornozuyla oturan bir kadın kadar erkekte cinsel isteği öldüren bir şey düşünülemez. Aynı odada, aynı yatakta, aynı pozisyonda sürekli seks yapan bir kadın kaşınıyor demektir. Biraz *hayalgücünü çalıştırmak yeterlidir*, bu tür sorunların üstesinden gelebilmek için... Yatakta seks yapmak yerine banyo küvetinde seks yapmak bile ilginç bir değişiklik gelecektir erkeğe... Odanın ışık düzeni değiştirilebilir. Mücevherat takılabilir çıplak vücuda.. .Tam makyajlı girilebilir yatağa.. Ucuz olsun diye aldığımız polyester çarşaf ve örtülerin yerine saten çarşaf ve örtüler serilebilir. Kısacası, seks yaşamınıza renk ve çeşni katabilmek için yapılacak çok şey vardır".

Öneriler sürüyor: "Bir erkekle seks yapmanın en iyi zamanı sabahın erken saatleridir. Hem erkek uyandığında penisi serttir, hem de zindedir: Müşterilerime göre, kahvaltıdan önce seks yaptıkları zaman, o gün çok dinç olmaktadırlar".

Atışa devam. "Kadın giyim-kuşamına özen göstermelidir. En sade bir bluz ve tayyör bile giyse, örneğin bir altın broş takmak erkeğin ilgisini çeker. Dikkatini kadının vücudunda toplar. Bu arada, demode olmasına rağmen jartiyerler erkekler için özellikle tahrik edicidir. İç çamaşırı giymemek, dar bir sütyen takmak da etkilidir. Erkeği sekse uyarmak bakımından, en etkili iç çamaşır rengi dantelli siyahtır".

> Bir öneriye göre erkekle seks yapmanın en iyi zamanı sabahın erken saatleridir. Çünkü erkek sabah zindedir.

İşte, profesyonellerin amatörlere öğütlerinden bazıları...

Ama, bütün bunlar bir yana, Profesyonelliğin sırrı, kadının tüm dikkat ve ilgisini yatağa girdiği erkek üstünde toplamasıdır. Dünyanın en seksi, en arzulanan erkeğinin o olduğu izlenimini yaratmaktır .Bir kişinin sevgi ve ilgisinin tek odak noktası olduğunu hissetmek, hem erkeğin gururunu, hem de başka yerlerini kabartır.

BİTİRİRKEN BİR KÜÇÜK ÖYKÜ...

Acele bir yere yetişmesi gerekiyordu Joanna'nın... Yine de birkaç dakikasını ayırıp masasına çekidüzen verdi. Sonra da, soğuk bir kasım akşamüstüsüne çıktı, paltosunu üstüne sıkı sıkıya sarmış olarak...

Birkaç parça tavuk aldı, yolunun üstündeki şarküteriden... Eve vardığında altıyı çeyrek geçiyordu. Arkadaşı Michael'la bir kokteyl partide buluşmaya sözleşmişlerdi bir gece öncesinden...

Buzdolabına baktı. Yeteri kadar şarap ve yiyecek vardı içinde... Yatak odasına baktı. Orada da her şey yerli yerindeydi.

Çabucak bir duş aldı, sonra banyodaki kirleri özenle sildi. Chanel No. 19 sürdü vücuduna... Makyajına, saçına özen gösterdi. Özel bir özen... Askılı, seksi görünüşlü bir elbise seçti dolabından... İnce ve uzun topuklu ayakkabılarını geçirdi ayağına...

Kokteyl partiye vardığında arkadaşı Michael oradaydı. "Bu gece çok güzelsin sevgilim" diye karşıladı Michael onu... "Bir içim su gibisin".

Gözlerini Joanna'nın bacaklarında, bileklerinde gezdirdi. "Hele bacakların harika... Çoraplar da, ayakkabılar da çok yakışmış".

"Annem bana seksi olmak için bacaklarıma özen göstermemi öğütlerdi hep... Dikkat ettiğine sevindim" dedi Joanna...

"Haydi partiye katılalım" dedi Michael, "İstersen partiden sonra Norman ve Alexandra'yla birlikte olabiliriz".

"Olmasak daha iyi" dedi Joanna.... "Yarın çok iş var. Hafif bir şeyler atıştırırız başbaşa..."

"Bence hava hoş" dedi Michael...

Karıştılar kalabalığa... Sonra da, sekiz-buçukta veda edip ayrıldılar. Eve geldiklerinde, "sen mutfağa bakıver. Ben sıkıştım. Tuvalete gideceğim" dedi Joanna... Hızla yatak odasına koşup elbisesini çıkardı, ipek bir kimono giydi üstüne...

Gözleri yuvalarından uğradı Michael'in, Joanna'nın o soluk kesici halini görünce... "Sen de rahatlasana" dedi Joanna...

Biraz sonra kapı çaldı. Michael irkildi. Ama, Joanna, "Meraklanma... Sabah telefon edip sana bir masör çağırdım. Sen yatağa uzan, masajını yaptır. Ben de bu arada yemekleri hazırlarım" dedi.

Masaj bittikten sonra, kristal kadehlerden şampanyalarını, kağıt gibi porselenden yemeklerini aldılar. Tatlı bir müzik sesi geliyordu fondan...

Sonra yatak odasına geçtiler. Küçük iki mum aydınlatıyordu koca odayı...

Soyunup yatağa uzandılar. Yastığının altından çıkardığı James Joyce'un "Mektuplar" adlı kitabından en erotik sayfaları tatlı, iniltili bir sesle okudu Michael'a...

Sonra, "Artık seninle sevişmeye hazırım" dedi Joanna... ●

(c) Crown Publishers - Alexandra Penney, Norman F. Stevens Jr./1981 Onk Ajansı - Erkekçe Dergisi.

Latif Okul

Baştarafı 23. Sayfada

tür bir yayıncılık anlayışını benimsemeli?

OKUL— Kısaca toplumun gereksinmeleri doğrultusunda bir yayıncılık anlayışı benimsenmelidir diyebiliriz. Her yıl yapılan TRT yayın planında yayın türleri açısından hedefler saptanırken bazı istatistiklerden yararlanılarak toplumumuzun genel özellikleri saptanır, buna göre plan yapılır. Örneğin, nüfusumuzun yüzde 38'i okuma yazma bilmez. Bu oran kadın nüfus dikkate alındığında daha da yüksektir. Toplumumuzun bu özelliğinden hareketle bir yayın hedefi saptanacaksa ve bu kitlelerin eğitimi amaçlanmışsa programların da rastgelelikten kurtarılması gereklidir. Oysa TRT yayıncılığında daha hala hangi programın hangi saatte yayınlanması gerektiği sorusuna doğru cevap verebilecek kimse yoktur.

ERKEKÇE— Bu genel saptamaların yanında her yayın türü için tek tek görüşleriniz nelerdir? Eğitim yayınları hakkında ne düşünüyorsunuz?

OKUL— Az önce de belirttiğim gibi istatistik veriler toplumumuzun eğitim gereksinmesini ortaya koymaktadır. Bu da eğitim yayınlarının genel yayın içindeki payının diğerlerine oranla daha da fazla olması gerektiğini ortaya koyar. Ama nedense bu unutulur. Eğitim yayınlarının genel yayın içindeki payı sadece yüzde üçtür. Yüzde kırkı okuma yazma bilmeyen bir toplumun televizyonu kendisine yasayla verilen görevi böyle yerine getirebilir mi?

ERKEKÇE— Çocuk yayınlarında durum nedir?

OKUL— Toplam nüfusumuzun yüzde 40'ı 0-14 yaş grubu arasında. Çocuk yayınlarında gözlenen en önemli olgulardan birisi bu alandaki yapımların yarısından fazlasının yabancı kaynaklı yapım olması. Üstelik çocuklar bu programları ilgi ile izlemektedirler. Olağanüstü yaratıklar, vurdu kırdılı sahneler, en bayağısından duygu sömürüsü çocuğun ruhsal gelişimini olumsuz yönde etkileyecek sonuçlar doğurmaktadır. Bugünkü çocuk yayınları, Türk çocuğuna birşeyler vermekten ziyade geleceğin ruh sağlığı bozuk kuşağını yetiştirmede başarılı olmaktadır.

ERKEKÇE— Eğlence yayınları...

OKUL— Müzik ve eğlence yayınları izleyicinin büyük ilgisini çeken, onları ekran başına bağlayan bir anlamda eğitim ve kültür yayınlarından da etkileyici özelliği olan yapımlardır.

Eğlendirirken eğitme, toplumun değer ölçülerine olumlu katkı, çeşitli prodüksiyon zenginlikleri ve inceliklerine yer verme, tutarlı ve seviyeli güldürü unsurları, giysiler ve davranış biçimleri gerçek yayıncılığın ilkeleridir. Ne var ki uygulama bunların tam tersi olmaktadır. Eğlence programları içinde yer verilen güldürü unsurları "parodi" adı altında, gazino esprisi içinde ve genellikle bu tür yerlerde "icra-i sanat" eden kişilerin niteliksiz, yoz gösterilerinden seçilmektedir. Bu da TRT'nin bu konuya ne kadar ciddi eğildiğini göstermiyor mu?

ERKEKÇE— Dış kaynaklı dizi filmler açısından bakıldığında televizyonumuzun çağdaş bir yayıncılık çizgisini tutturduğu söylenebilir mi?

OKUL— Dış kaynaklı filmler başlıbaşına bir sorun. Dış kaynaklı dizilerin genel yayın içindeki payı yüzde 60'ı bulmakta bazı durumlarda geçmektedir. Bir televizyon yapımının ait olduğu toplumdan farklı bir başka toplumda aynı yararı sağlayacağı,yapımda amaçlanan mesajların eksiksiz ve doğru biçimde izleyiciye ulaşacağı kuşkuludur. TRT'nin yasayla belirlenmiş yayın ilkeleri vardır. Yabancı bir toplumda, o toplum için hazırlanmış o toplumun bireyleri için mesajlar içeren yapımların TRT yayın ilkelerine uygunluğunu sağlamaya çalışmak gülünç olmaktan öteye geçmez.

Evrensel değer yargıları üzerine kurulmuş, insan ilişkilerindeki değişmez kuralları yansıtan ve evrendeki insan gerçeğini konu edinen yapımlar da vardır. Ama, televizyonumuzda yayınlanan dizilerin çoğunluğunun bu türden diziler olduğu söylenemez. Bu durum, yabancı diziler satın alınırken gözönünde bulundurulan ölçülerin neler olduğu sorusunu akla getirmektedir. Batı toplumunun beğenisini kazanan diziler midir alınanlar? Yoksa etkisi altında kalınan "fiyat" mıdır? Bir topluma sunulan değer yargılarının ve dünya görüşünün fiyatını, yabancı diziye ödenen miktarla sınırlı saymamak yerinde olur. Kimi yabancı dizilerin toplumumuza, özellikle yetişmekte olan kuşaklara etkisinin maliyetini ölçme olanağından yoksunuz. Satın alınan dizilerin faturası bu anlamda ödenmiş bile değildir. Umalım ki, bu fatura gerçekten çok yüklü olmasın.

Bu yüzeysel incelemede kabaca ortaya konmaya çalışılan gerçekler toplumumuzun gereksinmeleri doğrultusunda işlevsel bir yayın düzenine geçilmesi gereğini göstermektedir.

Bu da ancak birikimli ve deneyimli yayın kadrolarıyla olasıdır.

Ne yazık ki,benzeri görülmeyen ve görülmeyecek olan bir uygulamayla bugün yüz yayıncı kurumun dışında bulunmakta ve çağdaş yayın bilgi ve birikimlerini ağaç sayarak, çeşitli bakanlıklarda "evrak kayıt memurluğu" yaparak uygulamaya çalışmaktadırlar! ●

Dr. Haluk Şahin

Baştarafı 23. Sayfada

ŞAHİN— Belki de... Ama artık haber konusu olarak fırtına ikinci plana düşmüştü. Halkın tepkisi ve kaygısı birinci plana geçmişti. Asıl haber oydu. İstanbul alarm durumlarında nasıl davranıyor? Bunun üzerinde durulması gerekirdi. Orson Welles'in Merih'ten gelen yaratıklarla ilgili radyo piyesi sonucunda çıkan paniğin haberi, aslında Merih'ten kimse gelmedi diye verilmeyecek miydi?

ERKEKÇE— O gece televizyon halkın haber ihtiyaçlarını nasıl karşılayabilirdi?

ŞAHİN— Çok şeyler yapılabilirdi. Bu haber bence günün ilk haberi olarak verilmeliydi İstanbul'a bağlanarak. Kapanan okullar, erkenden evlerine dönen çocuklar, taşıt bekleyen İstanbullular gösterilebilirdi. Onların tepkileri ve görüşleri alınabilirdi. Daha sonra, yetkililerle konuşulup alınan önlemler açıklanabilirdi. Sonra stüdyoda canlı olarak bir meteoroloji uzmanı ile konuşulabilir, fırtınanın nereden gelip nereye gittiği, niçin beklenen şiddette patlamadığı anlatılabilirdi. Sonra Avrupa'daki kara kışla ilgili haberler verilebilirdi. Bölgede havanın ertesi gün nasıl olacağına kısaca değinilebilirdi...Kısacası, vatandaşın kafasındaki sorulara bir bir cevap verilebilirdi. TRT ise, radyo anonslarıyla vatandaşı telaşa düşürdükten sonra, devekuşu misali başını kuma sokup hiçbir şey olmamış gibi davranmayı tercih etti.

ERKEKÇE— Belki de daha önemli olaylar vardı o gün! Bu habere sıra gelmemiş olamaz mı?

ŞAHİN— Tam tersine. Hareketsiz bir haber günüydü o gün. Ekranda,önündeki kağıtlardan anlaşılması son derece zor bir takım rakamlar okuyan bir dizi bürokratı seyrettik. Gecenin ilk haberi, Danışma Meclisi Bütçe Komisyonu'nun bir toplantısı hakkındaydı. İkincisi ise yeni ihracat rejimi konusunda bir basın toplantısını görüntülüyordu. Belki bu haberler gerçekten fırtına haberinden daha önemliydiler. Ama ben niye önemli olduklarını çıkaramadım. Üstelik, itiraf edeyim, bu haberlerde neyin anlatıldığını da pek anlayamadım.

ERKEKÇE— Sizin haberlerin anlaşılırlığı konusuna ayrı bir önem verdiğinizi, bu konuda araştırmalar yaptığınızı biliyoruz. Gerçekten haberlerin anlaşılmaması diye bir sorun var mı?

ŞAHİN— Var. Hem yalnız Türkiye'de değil, başka ülkelerde de var. Dünyanın çeşitli yerlerinde yapılan araştırmalar televizyon izleyicilerinin önemli bir bölümünün haberleri anlamakta güçlük çektiğini ortaya koyuyor. Öte yandan, televizyon kitlelerin ana haber kaynağı olmuş. Televizyonda görüp anlamadığı bir haberi başka yerlerden destekleyip anlamak her zaman mümkün değil. Ortaya önemli bir bilgi boşluğu sorunu çıkıyor. Bu boşluklar demokratik düzenlerde çeşitli sorunlar yaratıyorlar. Eğer geniş halk kitleleri televizyon haberlerini anlayamıyorlarsa şu soruyu sormak gerekiyor: Bu haberler kimin için?

ERKEKÇE— "Kimin için?" sorusu kadar, "Kimin tarafından?" sorusu da önemli değil mi?

ŞAHİN— Öyle kuşkusuz. Haberleri hazırlayanların ve yönetenlerin, yaptıkları işe ve seslendikleri izleyiciye nasıl baktıkları çok önemli. TRT habercileri, biraz da kurumun yapısı sonucu, bürokrat olmak ile gazeteci olmak arasındaki çelişkinin etkisi altındalar. Dönemine göre, bazen bürokratlık niteliği ağır basıyor, bazen de gazetecilik. Oysa bir bürokratın haber olabilecek olaylara bakışı ile bir gazetecinin aynı şeylere bakışı arasında dağlar kadar fark vardır. Gazeteci için olayın objektif önemi, haber değeri temel ölçü olmalıdır. Bürokrat ise, olayın ve haberin bir takım kurumları, bu arada kendi kurumunu, nasıl etkileyebileceğini düşünerek hareket eder. Amirlerinin tepkisini gözönün de tutar. Bu iki kesimin haber tanımları birbirinden farklıdır. Bürokrat için haber, öbür bürokratların neler söyledikleri ve neler yaptıklarıdır.

ERKEKÇE- Bu tanım ayrımı ekrana nasıl yansıyor?

ŞAHİN— Haberler sırasında ekranları dolduran kravatlı, asık yüzlü, uzun cümlelerle konuşan bükokratlarla... Bir gece özellikle dikkat ettim. Haber programının son dakikalarına kadar tek bir kravatsız insan görmedim. Gördüğüm ilk karvatsız kişi kimdi biliyor musunuz? Dayanışma Sendikası'nın önderi Lech Walesa... Haber programı o kadar ciddi, o kadar resmi ve kravatlı ki, program başlar başlamaz insanın ceketinin düğmelerini ilikleyesi geliyor.

ERKEKÇE— Televizyon haberlerinin "resimli radyo" aşamasının ötesine geçmediği söylenir öteden beri. Görüntüleme açısından bir gelişme farkettiniz mi?

ŞAHİN— Her haberi görüntülü verme çabası gösteriliyor. Ancak, yalnızca görüntü vermekle iş bitmiyor. Görüntü ile söz arasında bir uyum olmalı, ikisi birbirini desteklemeli ve tamamlamalı. Sözgelimi, Irak ile İran arasındaki savaşı sona erdirme çabalarına ilişkin bir haberde çölde ilerleyen tankları göstermek bu habere ne katar? Olsa olsa dikkatleri dağıtır.

ERKEKÇE— TRT habercileri görüntüleme açısından noksanlarını teknik olanaksızlıklarla açıklıyorlar. Bunda bir gerçek payı yok mu?

ŞAHİN— Var tabii, TRT'nin çağdaş televizyon haberciliği teknolojisi bakımından bazı eksikleri olabilir. Ne var ki, bence asıl eksiklik teknoloji eksikliği değil; örgütlenme, eleman ve niyet eksikliği. TRT Haber Merkezi elindeki olanakları iyi kullansa, belirli ekipler itfaiye gibi her an göreve koşmaya hazır beklese, mobil üniteler kurulsa, olayların yansımalarının da peşinden gidilse, muhabirler arasında uzmanlaşmaya saygı gösterilse, yerinden haber verme geleneği yerleşse,geniş bir arşiv geliştirilebilse pekala iyi televizyon gazeteciliği yapılabilir.

ERKEKÇE— Biraz da yazılı basından söz edelim. Batı'da gazetenin ölümünden söz ediliyor gene. Gerçekten ölüyor mu gazete?

ŞAHİN—Edebiyatta nasıl uzun yıllardır romanın ölümünden söz edilmişse, iletişimde de gazetenin ölümünden sözedilegelmiştir. Önce radyo ve televizyonun gazeteyi öldü-

receği söylendi. Ardından, gazetelerin evlerimize faksimile denilen bir sistemle gönderileceği öne sürüldü. Şimdi ise elektronik bilgi sistemlerinin, bilgisayarlara bağlı enformasyon bankalarının gazeteleri gereksiz kılacağı söyleniyor. Oysa, bildiğimiz gazete, ABD ve Japonya gibi sanayiötesi toplumlarda bile bayağı sağlıklı bir yaşam sürüyor. Daha bir süre de böyle gidecek. Yani gazetenin öldüğüne dair haberlerin biraz abartılmış olduğu ortaya çıkıyor.

ERKEKÇE— Gazetenin dayanıklılığını nasıl açıklıyorsunuz?

ŞAHİN— Gazete yalnızca bir haber aracı değil. Okur için çok yönlü işlevleri var, kişisine göre değişik doyumlar sağlıyor. Şehir hayatının gerilimleri ile boğuşan insanların arkadaşı, yoldaşı, gönüldaşı, sırdaşı gazete. Bazen rehber, bazen kabak çekirdeği, bazen bilge, bazen tellal. Bizim çocukluğumuzda gazeteler "Havadis!" diye bağırılarak satılırdı. Bugün ülkemizin en çok satan gazetelerini "Havadis!" diye satabilir misiniz? İçlerinde havadisten başka her şey var... Gazete kağıt üzerine basılmış bir meta olarak günün birinde ortadan kalkabilir. Ama gazetecilik işlevi kalkmaz.Hatta daha da önem kazanır. Gazeteciliği, bilgi toplama, işleme ve dağıtma sürecinin bir parçası olarak tanımlarsak tabii..

ERKEKÇE— Söze TRT haberleri ile başladık, onunla bitirelim. Dünya'da iletişim teknolojisinde bir çok ilerlemeler oluyor. Bilgisayarlar, uzay uyduları, kablolu televizyonlar...Tüm bunların TRT'ye etkisi ne olabilir?

ŞAHİN— TRT televizyonu da çağdaş dünyanın bir parçası. İstese de istemese de böyle bu. Eurovision, haber naklinde uzay uydularından yararlanıyor, TRT de Eurovision'dan. Her teknolojik değişme şu ya da bu biçimde TRT'yi de Türkiye'yi de etkiliyor. TRT bu gelişmeleri dikkatle izlemek, uzun dönemli planlarını buna göre yapmak zorunda. Ancak bence daha öncelikli sorunlar var. Her şeyden önce, İngilizce deyişle "fundamentals" denilen temel becerilerin üzerinde durmak gerek. Futbolda olsun, basketbolda olsun iyi takım antrenörleri her yeni mevsime temel beceri çalışmalarıyla başlarlar. Ayakta nasıl durulur, nasıl koşulur, top nasıl tutulur, nasıl şut atılır... İnce taktik çalışmaları çok sonra gelir. TRT'nin haber birimlerinde temel beceri çalışmalarına ihtiyaç var. Haber nedir? Nasıl araştırılır? Nasıl belgelenir? Nasıl doğrulanır? Nasıl görüntülenir? Nasıl sunulur? İşe bunlardan başlamak ve sık sık bunlara dönmek gerek. ●

Rahmi Duman

Baştarafı 25. Sayfada

Beyler de vardı. İçeri, aman Allah, bir içim su bir hatun girdi. Tanıştık, oturduk...Hanımefendinin adı Muazzez imiş, benim de güfte yazdığımı biliyormuş. O gece benden akrostiş bir güfte yazmamı istedi, Sadi Beyin bestelemesi için... Ben de bir hafta sonra Muazzez Hanım için ünlü şarkımı yazdım:

"Mest oldu gönül gözlerini gördüm akşam.
Ömrüm, senin aşkınla hayâl da olsa yanmam.
Zindan kesilir her bir ufuk senden uzaksam.
Zülfün beni çeker ve bağlar her neye baksam..."

"Peki, bu bir cinsel yaklaşımın ilk adımı, yani besmelesi değil miydi?."

Dr. Rahmi Duman geçmişteki sapık ilişkilerin varlığını kabul ederek, toplumun temel sorununu; cinsel eğitim eksikliğine bağlıyor ve ekliyor: "Bu nedenle Erkekçe Dergisi'nin toplumu bu yolda eğittiği görüşüne katılıyorum."

"Canım, belki öyleydi ama, o kadar da aleni değildi. Bugün herşey öylesine aleni, öylesine ortada ki, bu beni üzüyor."

Şimdi, bir kez daha sarkacın aşırı uçlarında dolaşmaya başladık.

"Cinsel dürtülerin, tertemiz duyguların 'aleni' olması mı sakıncalı sizce?.."

"Canım, bu kadar da aleni olmaz ki!.."

"Bugünkü 'aleniyet' te bir bilimsellik, bir içtenlik varsa, bu, sizin döneminizdeki riyakarlıktan daha yapıcı ve daha sağlıklı değil mi?"

" Ne gibi?..."

Şimdi, Şah'a piyon sürmenin tam zamanıydı:

"Şunun gibi o sözünü ettiğiniz ahlaksızlık, siz de çok iyi bilirsiniz ki Osmanlı döneminde daha da iğrenç boyutlardaydı."

Dr. Duman, kavak yelinden dökülen beyaz saçlarıyla gerçeği Tanrı huzurunda dile getirdi:

"Elbette öyle... Osmanlı sarayında da sapık ilişkiler vardı. O hamamoğlanları, o devşirmeler, o kapatmalar..."

Birden, gerçeğin yeliyle hızlandı kavakların dökümü sözcüklerde:

"Hatta, Nuh'un gemisindeki olaylar... Nuh'un üç kızının, Nuh'u sarhoş edip herbirinin sırayla babalarının koynuna girdiklerini tüm tarihçiler bilir..."

"Öyleyse?..."

"Evet, haklısınız... Hatta, buna bizim zamanımızdaki elden ele dolaştırılan ve geceleri gizlice kopyasını çıkarttığımız Kaymak Tabağı kitabını da ekleyebiliriz. Hani şu, kadın bacaklarını açtı, ben de şeyine soktum, gibi iğrenç yazıları içeren elyazması kitabı..."

İşte bir gereksinme nirengisi:

"Oysa bizim dergi bir Kaymak Tabağı değil, bir ahlak tabağı olma savında..."

"Buna samimiyetle katılıyorum... Toplumun cinsel açıdan eğitilmesi gerekir. Bunu da en samimi, en yetkili şekilde yaptığınıza inanıyorum. Örneğin, ciddi bir kadro kurmuş, bu konuda ciddi çalışmalar yapmışsınız.Kendimden dolayı değil ama, zahmet ediyor ve bu konularda en yetkili ağızlardan demeçler, yazılar almaya çalışıyorsunuz. Ancak...."

"Evet, ancak"la gıdıklandı merakımız...

"Toplumun temel sorunu eğitimdir bence... Bakın, Paris, değil birkaç yıl, yüz yıl da bile Paris olmadı... Paris, bir siyasal, kültürel, birikim sonucu ortaya çıktı. Bunun için de başta ana ve baba olmak üzere aile içi eğitim son derece gerekli... Elbette, çıplaklık, elbette seks bir tabu olmamalıdır. Yalnız, siz toplumun önünde giderken mesafeyi çok iyi ayarlamak zorundasınız, toplumun çok önünde giderseniz o sizden kopar ve yaptığınız işi yanlış anlar. Toplumun gerisinde kalırsanız,ki ben ve benim kuşak kalmıştır. o kez de toplum geri kalır."

Biraz da devletçi olalım mı sayın okurlar:

"Devlet okullarında cinsiyet denilen temel olgu üstüne ders verilmesine ne dersiniz?"

İşte bir "aklın yolundaki randevu" daha:

"Çok gerekli bence... Ama liselerde ve son iki sınıfta, bütün bilimselliğiyle... Diyorum ya, herşey

önce eğitime dayanır, seks de öyle... İşte siz bunu yapıyorsunuz."

"Bizi, diğer dergilerden ayırıyorsunuz böylece..."

"Sizin, seks olayına yaklaşımınız farklı, ya da daha realist tabiriyle işin lüzumuna ve bilimselliğine inanmış bulunuyorsunuz. Bu durumda, benim de bazı aşırı çıplaklığa muhalif oluşumu anlayışla karşılayın lütfen... Evet, bizim gençliğimiz ve bizden önceki saray döneminde de ahlak kavramı bazı yaşam biçimleri içinde dejenere olmuştu. Ama, bunu ancak sizin gibi meseleye bilimsel olarak eğilenler ve benim gibi kendi döneminin tanıkları biliyor."

Şah ve mat:

"Siz ve sizin kuşak, bugünün sonuçlarına bakarak bundan biraz olsun suçluluk duymuyor musunuz?"

Sarkaç yine karşıt uçta:

"Biz, kendi dönemimizin gerektirdiklerini yaptığımıza inanıyoruz."

Ve sonuç, Doğu ile Batı, Erkek'le Kadın, Kafes'le Sokak gibi kendi dünyalarındaki tutsaklığa bir son vermek sorunu olarak çıkıyor ortaya... Çıkıyor da, Dr. Rahmi Duman' la bir kez daha görüş birliğinde evinden ayrılıyoruz:

"Kuşaklar arasında kapalı bir pencere vardı. Bunu ERKEKÇE açtı, açıyor da..." ●

Koşmak Kalp Krizini Önler mi?

Baştarafı 41. Sayfada

değil;, o insanların kalbinin ister istemez "büyük bir pompa" olması..

Koşan insanlarda, kalp ,vücuda kan pompalama görevini çok etkili biçimde yapmakta... Kusursuz bir işleyiş bile diyebilirsiniz buna... Kassal sol ventrikülün her atışında, dolaşım sistemine belli miktarda kan girdiği biliniyor. Doktorlar da biliyor bunu, sıradan insanlar da... "Atış hacmı" da deniliyor buna... Genellikle bilinmeyen şey, bu atış hacmının, kişinin cinsiyetine, yaşına ve cüssesine bağlı olmakla birlikte, aynı zamanda, kişinin fizik kondüsyonuna da bağlı olduğu... Kişinin kaç zamandır ne tür egzersiz yaptığına bağlı olduğu... Hiç egzersiz yapmamış bir kişide 60-70 grama kadar inebiliyor, bedensel bakımdan çok iyi durumda olan, sürekli yoğun egzersiz yapan kişilerde 150-200 grama kadar çıkabiliyor.

Atış hacmı 100-120 gr. olan ortalama insanın kalbi, o insanın ömrü süresince, yaklaşık 400-450 milyon litre kan basar. Ama, bu hacım, ömür boyunca egzersiz yapan, dolayısıyla kalbi daha çok atan kişilerde alabildiğine artar. Vücudun her köşesine daha çok oksijen taşır, bu tür insanların dolaşım sistemleri...

İlginçtir, egzersiz yapan insanların "kalp atış hızı" daha düşüktür, oturgan insanlara kıyasla... İlk bakışta garip gelebilir, ama, doğaldır bu... Atış hacmının büyük olması demek, tek atışta vücudun gereksinme duyduğu kanın daha çabuk basılması ve dolayısıyla daha az atışla sağlanması demektir.

Bedensel bakımdan sağlıklı bir kişinin iş yapabilme, çalışma, koşma kapasitesine, kısaca, "aerobik kapasite" ya da azamî oksijen kapasitesi denir. Burada hem kalbin, hem de kasların etkinliği söz konusudur. Bilim dilinden sıyrılıp herkesin anlayacağı biçimde sorunu koyarsak, aerobik kapasite, hareket halindeki bir vücudun bir dakika içinde her vücut kilosu için harcayabileceği azamî oksijen miktarı demektir. Bunun ölçümü, sabit bisiklette uygulanan "stress testi" ile yapılır. Ortaya çıkan somut bilimsel gerçek şudur ki, bedensel bakımdan çok sağlıksız bir kişide oksijen tüketimi kilo başına dakikada 30 ml. çok sağlıklı ve uzun-süreli egzersize dayanıklı bir vücuttaysa 90 ml. dir.

Ömrü boyunca spor yapmayı alışkanlık durumuna getirmiş kişilerde, kalpten pompalanan kan kadar, **kalbe gelen** kanda nitelik ve nicelik bakımından bazı üstünlükler olduğu da biliniyor. Kalbin

Karacan YAYINLARI

DELTA KIZLARI
Fern Michaels

Amerika'da satış rekorları kıran bir kitap.

İsteme adresi:
Basın Sarayı Cağaloğlu-İST
Tel: 26 69 00
50 Liralık pul ile ödemeli gönderilir.

Karacan YAYINLARI

TÜRKLER VE TÜRK DEVLETLERİ TARİHİ
Kâmuran Gürün

Her Türkün elinin altında bulunması gereken dev eser.

İsteme adresi:
Basın Sarayı Cağaloğlu-İST Tel: 26 69 00
50 Liralık pul ile ödemeli gönderilir.

Karacan YAYINLARI

AL GÖZÜM SEYREYLE SALİH
Yaşar Kemal

Yaşar Kemal'in aranan romanının yeni basımı.

İsteme adresi:
Basın Sarayı Cağaloğlu-İST Tel: 26 69 00
50 Liralık pul ile ödemeli gönderilir.

Karacan YAYINLARI

CEVDET BEY VE OĞULLARI
Orhan Pamuk

Eski bir İstanbul ailesinin Meşrutiyet'ten günümüze gelişinin öyküsü

İsteme adresi:
Basın Sarayı Cağaloğlu-İST Tel: 26 69 00
50 Liralık pul ile ödemeli gönderilir.

pompaladığı kanın kalbe oksijen vermesi söz konusu olmadığına göre, kalp kaslarının etkili biçimde çalışabilmesi için, iki küçük koroner damarda yeterli kan akımının bulunması gerekiyor. Bu koroner damarlarda atherosclerosis yüzünden bir tıkanmanın meydana gelmesi oksijen akımını da tıkamakta, yeterli miktarda kanın yokluğunda bu kasların bir bölümü işlemez duruma gelmekte, bu da kalp krizlerine ya da miyokardiyal durumlara yol açabilmekte... Kısacası, damarlar ne kadar geniş olursa, damarların tıkanması olasılığı da o ölçüde düşük oluyor. Bunun örneği, geçenlerde kanserden ölen Bostonlu ünlü maratoncu Clarence DeMar... Yapılan incelemede, kalp damarlarının normal bir insandaki damarlara göre çok daha geniş olduğu saptanmış De Mar'ın... Bu gözlem kuşkusuz çok ilginç, ama, vücudunda otopsi yapılan maratoncuların sayısı artmadıkça, koşanların ve bedensel egzersiz yapanların damarlarının normal insanlardan daha geniş olacağını genellemek şimdilik olanaksız...

Hayvanlar üstünde yapılan bazı deneylerin ortaya çıkardığı ilginç bir nokta da, koroner damarları arasındaki bağlantıların daha yoğun olmasına bağlı olarak, damar tıkanıklığı olasılığının düşük olduğu... Ömür boyu koşan kişiler için belki bu nokta genelleme konusu olabilir.

Bir kere, etkili ve yoğun biçimde çalışan bir kalbin daha çok kan bastığı biliniyor. İkinci olarak, sürekli egzersiz yapan kişilerde periferal kasların daha gelişkin olduğu da bir gerçek... Bu iki olay bağlantılı... Kalbin daha çok kan basabilmesi için, bu güç ödevi yerine getirebilmesi için, periferal kasların gelişmesi zorunlu... 2: 10'luk bir maraton için gerekli oksijen ve vücut yakıtını sağlayan enzim sistemleri, ömrü boyunca koşmuş kişilerin bacak kaslarında çok daha etkili olmakta.. Esasen böyle olmasa, en etkili biçimde çalışan kalpler bile, akıntıya kürek çekmekten öteye geçemezler.

Son olarak, ömrü boyunca egzersiz yapan kişilerin kanlarının niteliği de farklı.... Kan hacminin fazlalığı, hem daha büyük bir kalp, hem de daha gelişkin bir vasküler sistem gerektirmekte... Bunun sonucu olarak kandaki yağ miktarı azalırken, yüksek-yoğunlukta lipoprotein (HDL) düzeyi yükselmekte... Bu iki etkenin, birlikte, kalp krizine karşı etkili bir önlem oluşturdukları, kalp yetmezliklerine etkili biçimde set çektikleri açık...

Üstünde durulması gereken ilginç bir nokta ,ömrü boyunca koşmuş, egzersiz yapmış bir kişinin, şu ya da bu nedenle hareketsiz kalması, yatağa hapsolması sonucunda, kardiyovasküler sisteminin olumsuz yönde değişmeye başladığıdır. Atış hacmı azalmakta, kalp atış hızı artmakta, kan hacmı azalmakta ve kanın kompozisyonu bozulmaktadır.

Özetle, ömür boyu koşan ve egzersiz yapan kişilerin kalpleri görece büyüktür. Atış hacmı büyük, atış hızı düşüktür. Kanın bileşimi daha sağlıklıdır. Kas sistemi de çok daha gelişkin olduğu için, vücut, kalbin yoğun ve etkin biçimde bastığı kanı çok daha verimli biçimde kullanmaktadır.

YENİ KOŞMAYA BAŞLAYANLAR

Ömrü boyunca koşmuş, egzersiz yapmış kişinin kardiyovasküler sisteminin "kusursuz" olmasa bile, hiç egzersiz yapmamış kişilerle kıyaslanmayacak kadar üstün olduğu tartışılmaz...

Ama, yeni koşmaya, egzersiz yapmaya başlayanların durumları ne olacak ? Sorun da bu...

> Son anda koşmaya başlayıp ölümden kurtulmayı beklemek kendini aldatmaktır.

Bir başka sorun da, okul çağında başarıyla spor yapıp da iş hayatına atıldıktan sonra sporu bırakan, masa başında pinekleyenlerin durumu...

Konuyu bu sonuncusu açısından ele alalım öncelikle...

Okul çağında spor yapmış kişilerin, spor yaptıkları süre içinde, çok iyi sayılabilecek bir kardiyovasküler sistemlerinin olduğu açıktır. Ama, daha önce anlattığımız nedenlerle, bu sistem bozulmaya, gerilemeye yüz tutmuştur kaçınılmaz olarak... Bu "eski sporcu" nun kalp atış hacmı azalmış, kalp atış hızı artmış, aerobik kapasitesi gerilemiş ve kilo almaya başladığı için de kandaki kolestrol miktarı artmıştır. Harvard Üniversitesi araştırmacılarının yaptıkları bir saptamaya göre, önceleri spor yapıp bırakanlarla ömründe spor yapmamış kişiler arasında, kalp krizi geçirme olasılığı açısından, hiç bir fark yoktur. Kısacası, "bir zamanlar spor yapmış olmak", kalp hastalıklarına karşı güvence değildir.

Ya yeni koşmaya başlayanların durumu nedir ? Bunların sayısı son yıllarda çok arttığı için, bunlar üstünde yapılan incelemelerin sayısında da büyük artış var, şimdilerde... Ancak, otuz yıldır koşan 50 yaşındaki bir kişinin kardiyovasküler sistemiyle son beş yıldır koşan aynı yaştaki bir başka kişinin kardiyovasküler sistemleri arasındaki farklılıklar tam bir kesinlikle belirlenemiyor. Araştırmaların bugün ulaştığı gelişkinlik düzeyinde... Stanford Üniversitesi'nde 30-59 yaş grubunda olup da 1 yılla 40 yıldır koşanlar arasında yapılan incelemelerde, azamî oksijen kapasitesi, yüksek atış hacmı, düşük kalp atış hızı, plazmada yüksek HDL düzeyi ve kandaki vücut yağı içeriği **tekdüzeliğe yakın bir benzerlik göstermekte...** Bunun anlamı, koşmanın vücutta yarattığı olumlu gelişmelerle, ne kadar süredir koşulduğu arasında fazla bir ilişkinin bulunmadığı, hele hele bunun bir neden-sonuç ilişkisi göstermediği ... "Master" düzeyinde düzenlenen uluslararası yarışmalarda, ömrünce koşmuş bazı eski sporculardan çok daha başarılı sonuçların yeni koşmaya başlamışlarca alınması da bunun kanıtı... Kuşkusuz, kural değil bu.. .Büyük başarı gösteren eski sporcular da var. Ama, yapılan gözlemlerden çıkan sonuç, bir kişinin başarılı olabilmesi için ille de ömür boyu koşmuş olmasının gerekmediği...

Buraya kadar anlattıklarımızdan, insanların ömür boyu yan gelip yattıktan sonra, ölüme beş kala coşup koşmakla ölümden kurtulabilecekleri sonucu çıkarılmasın... Son anda koşmaya başlayıp ölümden kurtulmayı beklemek, ömür boyu günah işlemiş kişinin ölüm döşeğinde günah çıkarmakla cennete gideceğini umması gibi bir şey... Olmaz. Bilimsel açıdan olmaması gerekir.

Özellikle gelişmiş ve rahatlığa alışmış sanayi ülkelerinde, nüfusun büyükçe sayılabilecek bölümlerinde athersclerosis oranının yüksek olduğu biliniyor. Bu kişilerde damarların iç duvarlarına artan miktarda kolestrol sızmakta, bazı hücre değişiklikleri meydana gelmekte, bunlar da damarlardaki kan dolaşımının önüne bazı setler çekmekte... Bu da bilinen bir başka gerçek...Bu durum koroner damarlardan birinde ya da ikisinde aşırı ilerlediğinde, damarın bir anda tıkanması ve böylece "kalp krizi" dediğimiz olayın meydana gelmesi gündeme girmektedir.

Ne yazık ki, belirgin ârazlar olmadıkça, bu ârazlar dışa vurmadıkça, koroner damarlardaki bozukluk ve hastalıkların ne ölçüde ilerlediklerini saptamanın güvenilir, rizikosuz, kolay ve ucuz yolları yok... Buna karşılık, koroner arteryografisi gibi pahalı, rizikolu, rahatsızlık verici, ama güvenilir yöntemler var. Kore Savaşı sırasında ölenler

üstünde yapılan otopsilerde, henüz arazları dışa vurmamış bir çok koroner bozukluk ya da hastalığa raslanmış, genç insanlarda...

Bilimsel açıdan henüz kesinlik kazanmamış bir nokta, ömür boyunca yoğun biçimde egzersiz ve spor yapmanın, kalp hastalıkları sürecini durdurup durdurmadığı... Atherosclerosis'in genç yaşlarda başlayıp ileri yaşlara doğru geliştiği bir gerçek olduğuna göre, "yaş" etkeni, kalp krizindeki en güçlü "riziko" faktörlerinden biri... Ama, Hindistan ve Japonya'da ileri yaş gruplarında atherosclerosis'e hemen hemen hiç rastlanmadığı için, bunun yaşlanmayla doğrudan doğruya bir neden-sonuç ilişkisinde olduğunu söylemek de olanaksız.

Demek ki, son yüzyıl içinde, bazı toplumların insanları, kalp sağlığı açısından "tehlikeli" bazı işler yapmaktalar... Bu tehlikeli işler yaşam biçimindeki değişmelerde kendini göstermekte, insanları atherosclerosis ve kalp krizine karşı daha az bağışık, daha az korunmalı kılmakta...

Yoğun egzersiz yapmakla, bu olumsuz yaşam biçiminin sağlık üstündeki olumsuz etkileri en aza indirgenebilir mi ? Sorun da bu...

Otuz yıldır masa başında oturmuş, fazla kilolarına aldırış etmemiş sigara üstüne sigara içmiş bir kişinin, ellisinde coşup koşmaya başlaması, kuşkusuz, "sihirli değnek" görevi görmez. Otuz yılın kalp üstündeki yıpratıcı etkilerinin 3-5 kilometre koşmakla giderilemeyeceği de açıktır. "Sessiz ve sinsi" bir hastalıktır, atherosclerosis... Zarar verdiğini hissettirmeden zarar verir. İş işten geçinceye kadar bu zararın derecesini saptamak da çoğu kez olanaksızdır. Ellisinde koşmaya başlayan kişilerin durumlarında gerçi belirgin bir düzelme görülebilir, ama, vücuttaki yıkıntı bir günden ötekine onarılamaz. Bunun için zaman gerekir.

Öte yandan, ömür boyunca egzersiz yapmış kişinin kalp krizi geçirmesi olasılığının düşük olduğunu gösteren belli bazı belirtiler de var. Örneğin, küçük yaştan başlayıp ileri yaşlara kadar koşan kişilerin büyük çoğunluğunun sigara içmedikleri ya da bir-iki sigarayla yetindikleri bir gerçek.... Bunun kardiyovasküler yararları tartışma götürmez. Öte yandan, bunların büyük bölümünün kilo fazlaları olmadığı gibi, tansiyonları da düşük ya da normal... Kandaki HDL ve LDL düzeyleri çok uygun...Daha da ötesi, rahat insanlar, bunların çoğu... Dengeli bir ruh ve beden sağlığı içinde, yaşamın sorunlarına rahat ve iyimser biçimde bakmaktalar... Hele, bu egzersiz yapan kişi kadınsa, durumu daha da iyi... Kadınlar arasında kalp hastalıklarının daha düşük oranda olduğu biliniyor.

Kısa bir durum özeti yapmak gerekirse, şunları söyleyebiliriz: (1) Koşu ve egzersize dayalı bir beden alıştırması proğramı, kısa sürede, kardiyovasküler sistemde olumlu gelişmeler yaratabilir. (2) Ömür boyunca koşmak, son yarım yüzyılın illeti olan koroner damar hastalıklarının gelişmesine karşı set çekebilir.

KOŞU VE KALP KRİZİ RİZİKOSU

Sık ve uzun koşmanın kalp hastalıklarını önleyip önlemediği konusunda kesin ve bilimsel bir yargı yürütülemeyişinin nedeni, böyle bir neden-sonuç ilişkisini genelleyebilmek için, yüzlerce, binlerce kişi üzerinde uzun yıllar süren gözlemler yapmanın güçlüğüdür. Düşünün ki, binlerce kişiyi uzun yıllar koşturacak, aynı sayıda kişiyi uzun yıllar masa başında oturmaya mahkûm edeceksiniz. Demokratik ülkelerde, insanlara ne yapacakları konusunda karar verme özgürlüğünü tanımamak olanaksızdır. Birkaç yıl masa basında oturan kişinin coşkuya gelip koşmaya başlamasını önlemek olanaksızdır. Kısacası, kontrollu laboratuvar koşullarında yapılacak bu tür deneyler olanaksızdır.

> Ömür boyunca egzersiz yapmış kişinin kalp krizi geçirme olasılığının düşük olduğu kabul edilir.

Buna karşılık, bazı paralellikler kurma olanağı vardır. Örneğin, Londra'da, otobüs şoförleriyle aynı otobüslerin biletçileri üstünde yapılan incelemelerde ,daha hareketli olan biletçilerde kalp hastalığı oranının daha düşük olduğu saptanmıştır. Ne var ki, biletçilerin daha az "obur" olduklarının başka bir incelemeyle saptanması, bu konudaki gözlemin genellenebilirliğini güçleştirmiştir.

Dr. Jeremy Morris'in İngiltere'deki devlet memurları üstünde yaptığı dev araştırmanın sonuçlarıysa daha kesine yakın... Buna göre, "hareketli" olan devlet memurları arasında, "hareketsiz" olanlara kıyasla kalp krizi oranı daha düşük... Evden işe, işten eve yürüyenler arasında bu oran daha da azalıyor. Öte yandan, daha fazla kalori alanlar arasında kalp krizi oranı da daha düşük... Bu gözlem, ilk bakışta çelişkili görülebilir, ama, egzersiz yapanların daha çok kalori yaktıkları, dolayısıyla daha çok kalori almak zorunda oldukları düşünülürse bu gözlemin geçerliliği daha kolay anlaşılır.

Stanford Üniversitesinden Dr. Ralph Paffenberger'in de benzeri gözlemleri var. Fazla kiloları bulunan, çok sigara içen, ama egzersiz yapan kişiler arasında, fazla kiloları bulunan, çok sigara içen, ama hiç egzersiz yapmayan kişilere kıyasla, kalp hastalıkları oranının düşük olduğu gözlenmekte...

Bundan çıkan en önemli sonuç, kilo fazlası olmak, aşırı sigara içmek gibi, "kalbi hastalandırıcı" bazı etkenlerden bütünüyle bağımsız olarak, **egzersiz ve koşunun kalbi korumaya aldığıdır.**

KOŞAN KALP HASTALARI

Bir zamanlar, tıp mesleği, kalp krizi geçirmiş kişilere yorulmamayı, hareketsiz bir yaşama girmeyi öğütlerdi. Bu bakış açısı son yıllarda, yeni gözlemlerin etkisiyle, önemli ölçüde değişmeye yüz tutmuştur. Değişmiştir, çünkü, bazı gözüpek hekimler, yılların değişmez yargılarına karşı çıkmak cesaretini göstermişlerdir

Toronto Rehabilitasyon Merkezi Tıp Yönetmeni Dr. Terence Kavanagh'ın gözlemleri özellikle ilginçtir. Büyük bir dikkat ve özenle, kalp krizi geçirmiş kişilere alıştırmalı bir egzersiz proğramı veren ve bu hastalarının önce yürüyüş, sonra jogging sonra koşu yapmalarını öğütleyen Kavanagh, kalp hastası olmayan kişilerde egzersiz sonucu meydana gelen olumlu gelişmelerin kalp hastalarında da meydana geldiğini saptamış bulunuyor. Ölümden dönmüş bu tür kişilerde, egzersiz yapmanın doğrudan sonucu olarak, hem yeni bir kalp krizi olasılığının, hem de ölüm oranının önemli ölçüde azalmış olduğu gözleniyor. Ancak, bu konuda kesin ve sonul bir yargı yürütmek için hem zamana, hem de daha ayrıntılı ve yoğun araştırmalara gerek var.

Bu arada Dr. Kavanagh'ın artık "hasta" olmayan hastaları arasında, maraton koşanları bile var. "Bunların durumları gerçekten çok ilginç" diyor Dr. Kavanagh "Maratonu koşup bitirmeyi inat konusu yapmış durumdalar. Bitirdiklerinde kazandıkları moral ise en etkili kalp ilacından yüz kere daha etkili..."

Boş sözler değil bunlar... Kalp krizi geçirdikten sonra yoğun bir

egzersiz programına girenler arasında, ömürlerinde olmadıkları kadar bedensel bakımdan sağlıklı duruma gelenler var. Yalnızca psikolojik esenlikleri değil, kasları, ciğerleri, kalpleri düzelmiş bu kişilerin...

Kalp krizi sonucunda kalp kaslarının bir bölümünün onanmaz zarar gördüğü, artık çalışmaz duruma geldiği bir gerçek... İşte, kalbin gerik alan bölümlerinin eskisinden çok daha fazla ve iyi çalışması, vücudun öteki kaslarının da bu yeni çalışma düzenine ayak uyduracak dirlikte olması bu bakımdan önemli, daha doğrusu zorunlu... Öte yandan, kalp krizi geçirenlerin girdikleri psikolojik durumdan kurtulabilmeleri, bazı saplantıları ve ön yargıları yenebilmeleri için koşmak daha da önemli...

Genç yaşta kalp krizi geçirmiş bir kişinin kafa yapısını, ruh halini düşünün... Tek sözcükle felakettir durumu... Acaba çalışabilecek miyim ? Patronum benim hakkımda ne düşünecek ? Bana eskisi gibi sorumluluklar verecek mi ? Seks hayatım ne olacak ? Kalp krizlerini tedavide, eski yöntem, hastane yatağında geçen uzun bir nekahat döneminden sonra birkaç ay yan gelip yatmak, sonra da ağırdan çalışmaya başlamaktı. Birkaç ay yatağa hapsedilmiş kişinin şu yukarıdaki soruları kendi kendisine sormasından daha doğal ne olabilir ?

Ama, artık, modern tıp ve rehabilitasyon, insanlara, bu kuşkularını yenmelerini, aşmalarını öğütlüyor. Önce hafif yürüyüş, sonra jogging sonra da hızı ve yoğunluğu artan koşu... İşte, kalp hastalarına önerilen yeni tedavi programı... Hekim denetiminde olmasa bile, periyodik hekim denetimine gitmeyi gerektiren ve sonra da hekim denetiminden bütünüyle kurtulmayı beraberinde getiren bir program... Kilo vermeyi, sigarayı bırakmayı sağlayan ve bu yoldan kalp hastalıklarının tekrarına set çeken bir program... "Koştuktan sonra haydi haydi seks yaparım" dedirten bir program... Dahası can sağlığı... Hatta can sağlığının ta kendisi...

★★★

Bir kalp hastalığı türü de **anjin**.... Fiziksel çaba gösterildiğinde beliren bir göğüs ağrısı bu... Nedeni de, kalp damarlarındaki daralma nedeniyle kalbe giden kan miktarının azalması... "Bypass" denilen açık kalp ameliyatıyla giderilebiliyor bu hastalık... Bazı damarlar kapatılıyor, bacaktan alınan bazı damarlar kalbe bağlanıyor bu ameliyatta.... Bir istatistiğe göre, bu türden ameliyatların Amerika'daki yıllık sayısı 75 bin... Bu tür ameliyatların göğüs ağrılarını ortadan kaldırdığı biliniyor, ama, koroner damarların tıkanmasına daha başta neden olan metabolik soruna çözüm getirmiyor.

Önerilen bir tedavi yöntemi "Pritikin Diyeti" denilen düşük yağlı diyet... Çoklarına göre, Pritikin Diyeti'nin kalp hastalıklarını yenmedeki başarısının nedeni yağsız yiyeceklerden kaynaklanan kilo düşüşleri... Bunu öne sürenlerin gözden kaçırdıkları en önemli nokta, Pritikin'in, yalnızca diyet değil, dozu giderek artan bir egzersiz programı da önerdiği...

Öte yandan, Dr. Ronald Selvester'in kalp hastaları (kalp krizi ve anjin vak'aları) üstünde birkaç yıldır süren incelemelerinin sağladığı bazı ilginç gözlemler de var. Selvester, "hareketli" ve "hareketsiz" kalp hastalarının arteryogramlarını belli aralıklarla almış ve bunları bir film şeridi gibi sıraya koymuş.. Böylece, hastanın kalp damarlarının zaman içinde gösterdiği gelişme de film izler gibi izlenebiliyor. İlk önemli gözlem, hastalığın egzersiz yapanlar arasında

> Koşucularda ani ölüm hassas bir konudur. Ancak bu oran, koşanların miktarına göre çok düşüktür.

çok daha ağır geliştiği...O kadar ki, bazı vak'alarda hastalığın hiç ilerlemediği görülmekte... İkinci gözlem, yapılan egzersizin, istenilen sonucu verebilmesi için, mutlaka "dayanıklılık" idmanına dönük olmasının gerektiği... Üçüncü nokta da, kalp hastaları için egzersiz programlarının mutlaka bir hekimle bir spor uzmanının ortaklaşa çabaları ve denetimleriyle gerçekleştirilip uygulanmasının gerektiği...

KOŞUCULARDA ANÎ ÖLÜMLER

"Koşucularda ani ölüm" hassas bir konu... Ömür boyu egzersiz ve koşmadan yana olanların, bunun insan sağlığına büyük yararlarını görenlerin genellikle tartışmaktan kaçındıkları bir konu... Ama, bir olayı doğru değerlendirebilmek için, hem olumlu, hem olumsuz yanlarına değinmek gerekiyor. Bu böyle biline...

"Jogging ve Koşu Sırasında Ölüm:18 Örnek Olay" başlıklı makalenin yazarı Dr. Paul Thompson şöyle diyor: "Bu konu önemli olduğu için, hakkında bilimsel bir yazı yazmıştık. Ama, bu yazının yayınlanmasından sonra, koşmanın sağlığa zararlı olduğu yönünde yaylım ateşi açıldı. Hem de bilim adına açıldı. Durum hiç de öyle değil..."

Ortaya çıkan somut gerçekleri şu başlıklar altında toplayabiliriz:

(1) Hemen tümü erkek olan bazı kişilerin koşarken ya da koşu bittikten hemen sonra düşüp öldükleri doğrudur.

(2) Ölümün nedeni kalp krizi, trafik kazası ya da kardiyovasküler sorunlardır.

(3) Koşu sırasında ya da sonrasında ölümlerin yaygınlık düzeyi konusunda elde istatistik bilgiler yoktur, çünkü, ölüm raporlarında, ölümün nasıl meydana geldiği değil, neden meydana geldiği yazılır.

(4) Bu konuda bilgi toplamak mümkündür, ama, bu hem pahalıdır, hem zaman alır, hem de gereksiz kırtasiyeciliğe yol açar.

(5) Ölümün koşudan mı, yoksa başka bir şeyden mi meydana geldiği konusunda kesin bir yargıya varabilmek için mutlaka otopsi yapılması gerekir.

(6) Koşmak yüzünden ölenlerin sayısı, koşmakta olan kişilerin sayısına göre çok azdır.

(7) Seks yapmak, televizyon seyretmek, koltukta oturmak gibi bedensel etkinliklerin anî ölümlere yol açtığı da zaman zaman görülmüştür.

(8) Saptanması gereken nokta, örneğin koşmaya ayrılan zamana oranla, koşu sırasında meydana gelen ölüm sayısının normal mi, normalden fazla mı olduğudur.

Ne yazık ki, elimizde, kişi başına, yılda kaç saat koşulduğu konusunda hiçbir istatistik bulunmuyor. Hele böyle bedensel etkinlikler sırasında kaç ölüm meydana geldiği konusunda da somut veriler yok.. Ölenlerin sayısı birkaçsa, koşanların sayısı milyonlarla dile gelmekte... Bütün sorun, büyük bir yarış sırasında bir kişinin bile ölmesinin, gazete sütunlarını döşeyen bir haber değeri taşıması... Thompson'un 18 vak'a üzerinde yaptığı incelemede bir başka gözlem de var: "Koşarken kalp yetmezliğinden ölenlerin sayısı belki saptanamaz, ama, bilinen şey, geçen yıl, Amerika'da, koşmazken ölenlerin sayısının 2 milyon olduğu..."

On sekiz vak'a üzerinde yapılan incelemeler, aynı zamanda, koşarken kalbi ayrıca güvence altına almak için neler yapılabileceği konusunda da bazı öneriler getirmekte... Örneğin, 18 ölümden 13'ü koroner yetmezliğinden meydana gelmiş... Bunlardan yalnızca 6'sında

hastalığın belirtileri önceden varmış... Yine 6'sı, "karın ağrısı" gibi bir belirti hissetmişler, kalp krizinden hemen önce... Araştırmadan çıkan ve genellenebilen sonuçlar şöyle:

(1) Koşu sırasında ölümlerin temel nedeni, daha önceden mevcut olan bir kalp hastalığının nüksetmesidir.

(2) Bu ölümler, yeni koşmaya başlayanlar arasında özellikle yaygın değildir. Ölenlerin önemlice bir bölümü uzun yıllar koşmaktaydı.

(3) Ölenlerin sağlık durumlarıyla koşarken sıkıntı çekmeyenlerin sağlık durumları arasında belirgin bir fark yoktur.

(4) Ölenlerin bir bölümü, ölmeden önce bazı ârazlar hissetmişlerdir. Vücudun bu tür uyarılarına karşı kesinkes dikkatli olunmalıdır.

KOŞUCULAR İÇİN CHECK-UP

Uzun süre "tembel hayat" yaşayanların koşmadan önce kesinkes hekim denetiminden geçmeleri öğütlenmiştir, uzun süre... Görüşümüze göre, 35 yaşından sonra yorucu bir egzersiz programına başlamaya niyetli olanlar bu öğüde kesinkes uymalıdırlar. Eğer başvurduğunuz hekim eski kafalıysa ve belli bir yaştan sonra her türlü egzersize karşıysa, o zaman yapacağınız iş hekiminizi değiştirmektir.

Sabit bisiklette, elektrokardiyogramınızın çekildiği ve tansiyonunuzun ölçüldüğü bir "stress testi" ne gerek var mıdır ? Bir görüşe göre bunun yararı vardır. Ama, öte yandan, ârazları henüz görülmeyen kalp hastalarında bunlar bir sonuç vermezler.

Önemli olan korunmadır, önlem almadır. Tıpkı tifoda, kolerada, su çiçeğinde, veremde önlem alındığı ve hastalık caydırıldığı gibi, burada da aynı şey yapılabilir.

Günümüz insanının öncelikle önlem almak ve caydırmak zorunda olduğu baş illet, kuşkusuz, koroner kalp hastalığıdır .Aslına bakılırsa, bu hastalıktan ölenlerin sayısındaki büyük artış kamuoyunda panik yaratmış, paniğin etkisiyle insanlar önlemler almaya başlamış ve bu sayede 1970'li yıllardan başlayarak koroner hastalıklardan ölüm oranında belirgin bir düşüş gözlenmiştir. Beslenme düzeninin denetim altına alınması, orta yaşlı insanların daha az sigara içmeleri, tansiyonlu kişilerin onu düşürmek için özel önlemlere ve ilaçlara yönelmeleri, hastanelerdeki koroner bakım ünitelerine daha çok ödenek ayrılması bu sonucu veren önemli gelişmelerdir.

Görüşümüze göre, kalp krizi rizikosuna karşı en etkili önlemlerden biri, belki de birincisi, koşu gibi aerobik egzersizlerdir. Koşan kişi az sigara içer, fazla kilosu yoktur, kardiyovasküler sistemi iyi işler, genel bir beden ve ruh sağlığı içindedir.

Sigara içmemek ya da düzenli bir diyet izlemek, kalp hastalıklarına karşı garantili bir önlem değildir. Yoğun ve yorucu egzersiz ise bütünüyle farklı bir durumdur, çünkü, insan yaşamı üstünde çokyönlü etkiler yapar. Örneğin, koşmayanlara göre koşanların daha çok kalori yaktıkları, daha çok kalori yaktıkları için de daha çok yemek yedikleri bilinmektedir. Bunu yaparken düzenli beslenmenin kurallarına uymak gerekir.

> 35 yaşından sonra yorucu egzersizlere başlamaya niyetli olanların kesinkes hekim denetiminden geçmeleri şarttır.

(1) Alınan günlük toplam kalori içinde yağdan sağlanan kalorilerin payı yüzde 30-35'e, yani yaklaşık üçte-bire indirilmelidir.

(2) Kolestrollü maddelerden kaçınılmalıdır.

(3) Satüre yağlardan polyunsatüre yağlara yönelinmelidir.

(4) Tüketilen tuz miktarı azaltılmalıdır.

Bütün bunlar yapılırken, koroner damar hastalıklarının güç ve geç teşhis edilebilen hastalıklar olduğu, üstelik kronik nitelik taşıdığı unutulmamalıdır. Tansiyonu yüksek insanların sayısı çoktur. Kaldı ki, 20-30 yıl süreyle çok sigara içip kötü beslenen insanların, koşmaya başladılar diye, iki günde iyi olacakları da Tanrı emri değildir. Ancak, yapılan araştırmalar, koroner hastalıkların gelişmesinin aerobik egzersizlerle frenlendiğini göstermektedir.

Bu çağımız illetinin kökünden kazınması için, önlemlerin, bir ömür boyunca, sürekli alınması gerekir. "Git şurada beş tur at" diye verilen koşma cezalarının yerine. "Sağlığın için koş" ödülü konmalıdır. Ancak böyle yapıldığında, koroner hastalıklar, "ender rastlanan bir tıp vak'ası" durumuna iade edilebilirler. ●

Seks Klasikleri

Baştarafı 19. Sayfada

yasaklandı; partiden çıkarıldı. Bir yıl sonra da Viyana Psikanaliz Derneği'nden ihraç edildi.

Bu arada işbaşına gelmekte olan Nazi'ler baskılarını Reich'a kadar uzatıyorlardı. Ülkeyi terk etmek zorunda kalan Reich Danimarka'ya gitti. Oradan İsveç'e geçti. Fakat İsveç kendisini istemeyince çaresiz kalıp Norveç'e yerleşti. 1934-1939 yıllarını burada geçirdi. Oslo Üniversitesi'nde dersler verdi ve yeni bir kuram ve kavram geliştirdi. Amerika'ya çağrıldı. 1939 yılında bu ülkeye gitti. Burada biyolojik enerji olarak tanımladığı ve **orgon** adını verdiği nesneyi havada yakalamak ve zaptetmek amacıyla dev bir laboratuvar kurdu.

Reich 1954 yılında tüm hastalıkları iyileştiren ve orgon akümülatörü denilen bir aygıt geliştirdi ve bunun ihtira beratını aldı. Aygıt Amerika'da yaygınlaştı, fakat bir süre sonra hakkında soruşturma açıldı, söz konusu buluşun bir düzmece olduğu sonucuna varıldı ve kendisi dolandırıcı olmakla suçlandı. Hükümet aygıtın piyasadan toplatılmasına ve Reich'ın yapıtlarının yasaklanmasına karar verdi. Lewisburg cezaevine hapsedilen Reich 1957 yılında orada öldü.

Yaşamı böylesine karmaşık ve hemen her şeye muhalif olan bu ilginç kişinin yapıtları da ilginç görüşlerle dolu. Bir kısmında yalnızca cinsellik sorununu ele alırken diğerlerinde cinselliği hem biyolojiyle hem de sosyolojiyle birleştirmeye çalışıyor. Başta da söylediğimiz gibi, çok şükür bu yapıtların büyük bir bölümü dilimize de çevrilmiş durumda.

Reich'ın ilk yapıtı, **Bedensel Boşalmanın İşlevi** (Payel Yayınevi) başlığını taşıyor. Bu yapıtta, Reich Freudçu tezlere ters düşen bir takım değerlendirmeler içindedir. Ruhsal

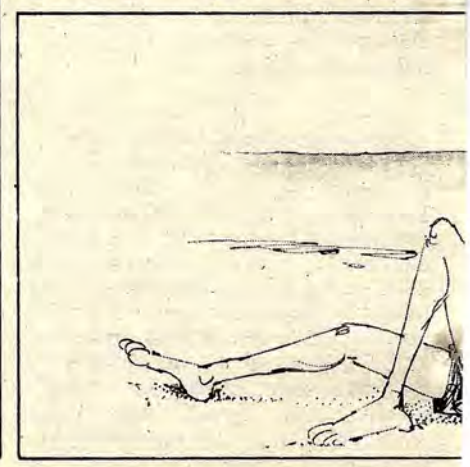

rahatsızlıkları üreme sorunlarına bağlar. Libidonun, Freud teorilerinde olduğu gibi, belirli sapmalarla ruhsal bozukluklara yol açtığı düşüncesini kabul etmez ve cinsel boşalmayla, orgazm yoluyla bir çok rahatsızlığın ortadan kaldırılabileceğini anlatmaya çalışır.

Daha sonraki yapıtı **Cinsel Devrim'de** (Payel Yayınevi) cinsel baskıların, yerleşik ahlak anlayışının insanı nerelere götüreceğini hangi sorunları yaratacağını ve bunları ortadan kaldırmanın yollarını bulmaya çalıştı. Toplumlardaki aile ve birey, aile ve toplum ilişkilerini ortaya koydu, bunları birer baskı aracı olarak nitelendirdi, tümünü insan doğasına aykırı bulduğunu açıkladı.

Daha sonra **Faşizmin Kitle Ruhu Anlayışı**'nı (Payel Yayınevi) yazdı. Burada da gene toplumsal baskıların ve baskıcı düşüncelerin hangi dönüşümleri içerdiğini sergiledi. Faşizmin cinsellik boyutunu ele aldı. Ne var ki bu kavramı salt bir siyasi kavram olarak değil, genel olarak baskı öğesini içeren tüm kavramları kapsayan bir olgu olarak gördüğünü belirtti.

Ardından **Cinsel Ahlakın Boygöstermesi** (Payel Yayınevi) geldi. Tezlerini burada da geliştirmeyi sürdürdü. Bunu son yapıtı olan **Dinle Küçük Adam** (Payel Yayınevi) izledi. Bu yapıtlarında orgon denilen kavramı geliştirerek uç noktaya ulaştırdı. Bu noktadan başlayarak da bir çöküşün içine girdi.

Reich görüldüğü gibi, cinselliği salt insanda başlayıp insanda biten bir olgu şeklinde değerlendirmiyor. Cinselliğin insana bir sonuç olarak yansıdığını saptamaya çalışıyor. Bunu belirleyen koşulları da toplumun, aile anlayışının yapısı içinde arıyor. Bu yönüyle de klasik psikanalizcilerden ayrılıyor. Daha bütüncül bir noktaya ulaşıyor.

Reich'ın kitaplarının büyük bir bölümünün dilimize çevrilmiş olmasını büyük bir şans olarak görüyoruz. ●

Testin Yanıtları

PUANLAMA

Doğru bildiğiniz her soru için kendinize 1 puan verin, 33 no.lu soruda istenen dört tattan üçünü sıralamanız, 1 puan almanız için yetecektir.

1. Doğru.

2. Yanlış. Tiroid bezi vücuttaki hücrelerin faaliyet hızını düzenler.

3. Doğru.

4. Yanlış. Bir kere, "apandisit" bir organ değil, "apendis" adlı organdaki hastalıktır. İkincisi, apendis'in vücuttaki işlevinin ne olduğu tam olarak bilinmemektedir.

5. Doğru.

6. Doğru.

7. Yanlış. Epidermis cildin dış katmanıdır.

8. Yanlış. Prostat bezi, döl hareketini düzenler.

9. Doğru.

10. Yanlış. Lenf nodülleri vücudun her tarafında bulunur. İşlevleri, vücuda dışarıdan girebilecek yabancı organizmalara karşı bir tür savunma-arınma mekanizması oluşturmaktır.

11. Doğru.

12. Yanlış. Diyafram, vücudun üst ve alt boşlukları arasında yer alan, onları ayıran organdır.

13. Doğru. Çoklarına göre en yaygın hastalık nezledir, ama, tutulan istatistiklere göre, örneğin Amerika'da, nüfusun yüzde 95'i diş çürüklerinden şikayetçidir.

14. Yanlış. Otuz yaşından sonra bir insanın birdenbire dişlerinin çürümeye başlaması olasılığı düşüktür.

15. Yanlış. Sütte kalsiyum vardır ve bu da çocuklarda dişlerin büyümesini, sağlamlaşmasını sağlar. Ne var ki, dişler tam oluştuktan sonra sütün bir yararı yoktur.

16. Yanlış. Diş çürümesi dıştan içe ilerler.

17. Doğru.

18. Yanlış. Ölü dişlerin köklerinde oluşan apseler çok nadiren ağrı yaparlar. Ama, ağrı yapabilecek iltihaplanmalara neden olabilirler.

19. Yanlış. Eğer hekiminiz tavsiye etmemişse, paranızı vitaminlere boşu boşuna harcamayın.

20. Yanlış. Kilo yapan kaloriler, patates ve ekmekten çok, onlarla birlikte yenen tereyağı, reçel ya da sulu yemeklerde vardır.

21. Yanlış. Bunların kısıtlanması gerekir, ama, onlara gelene kadar diyet-dışı tutulması gereken başka yiyecekler vardır.

22. Doğru. Sütteki kalsiyum, vücut doku ve hücrelerinin yenilenmesinde, onarılmasında, en az çocuklar kadar büyükler için de yararlıdır.

23. Yanlış. Düzenli beslenme, güdüsel olarak gelişen bir şey değildir. Öğrenmeye bağlıdır.

24. Doğru. Pastörize sütle saf süt arasındaki tek fark, ilkinden yağın alınmış olmasıdır.

25. Yanlış. Bu yöndeki iddia bilimsel olarak kanıtlanamamıştır.

26. Alyuvarların işlevi, hücrelere oksijen taşımaktır.

27. Akyuvarların işlevi, iltihabî gelişmelere karşı vücudu korumaktır.

28. İşi sağlama bağlamak için kan vermeye niyetlenen kişinin 50 kilodan az olmaması gerekir.

29. Sağlıklı herkes kan verebilir. Kadınların erkeklere göre neden daha az başvuruda bulundukları açıklanması güç bir durumdur. Belli bir fizyolojik nedeni yoktur.

30. Sekiz haftada bir kan vermenin sağlığa hiç bir zararı yoktur.

31. Ortalama atış hızı dakikada 70'tir. Yorulan ya da heyecanlanan kişilerde bu hız artabilir.

32. 656 kas vardır.

33. Tatlı, tuzlu, ekşi, acı.

34. Boğazın gerisindeki bir kıkırdak olup, insanın yutmaya hazırlandığı yiyeceklerin yanlış yere gitmesini önler.

35. Kalsiyum ve fosfor.

DEĞERLENDİRME

25.35 PUAN almışsanız, ya hekimsiniz, ya da vücudunuza tutkun bir amatör gibi aşırı ilgi gösteriyorsunuz. Vücudunuzun sizden ne istediğini, sizin vücudunuza neler verebileceğinizi de çok iyi biliyorsunuz. Büyük bir aksilik olmazsa, sağlıklı bir yaşam sürdürmemeniz için hiçbir neden yok...

15-25 PUAN toplamışsanız, vücudunuz hakkında bildikleriniz de var, bilmedikleriniz de... Eğer bilemediğiniz soruları "bilmiyorum" diye geçmişseniz sorun yok... Bilmediklerinizi biraz çabayla telafi edebilirsiniz.. Yok, boş atıp dolu tutmaya çalışmışsanız, tehlikeli bir çizgidesiniz demektir. Vücudun "kumar" a tahammülü yoktur. "Amatör hekim" ler genellikle bu puan aralığına girerler, kendilerini de, onları dinlemek hatasına düşenleri de belaya sokarlar.

15 PUANDAN AZ almışsanız ne diyelim ? Vücudunuza çok az ilgi duymuş, bu konuda bilginiz olmadığı için de büyük olasılıkla özen göstermemişsiniz demektir. Bizden size öğüt, paranız varsa çok sık hekime görünün, yoksa "kendi kendine yardım" ın yollarını açmak için bol bol okuyun. ●

Plaklar

Baştarafı 21. Sayfada

sahiplerini Ajdaları, Sezenleri, Nilüfirleri arıyor. Dünya Dönüyor, Olmaz Olsun, Olmaz Böyle Şey, Sana Ne Kime Ne, Haykıracak Nefesim Kalmasa Bile, Bambaşka Biri, Türk Hafif Müziği kısmının, Sevemez Kimse Seni, Yıldızların Altında, Bir Yangının Külünü, Son Mektup Türk Sanat Müziği kısmının zevkle dinlenen parçalarından sadece birkaçı...

Türk Hafif Müziğinden güzel bir plak **Aziz Özen**'den. Sanatçı yıllar sonra ilk plağını kendi hesabına yapmış. Selmi Andak'ın "Bilmiyorum" ve anonim "Karşıyaka" başarılı çalışmalar. Ayrıca Makedonya Folkundan alınan "Ne Si Go Prodovaj" plağın en çok satacak parçalarından..

Bir zamanlar peynir ekmek gibi taverna plakları satılırdı. Bunların içinde de en çok satan **"Turgayın Tavernası"** serisiydi. Uzun bir aradan sonra aynı serinin **"Sultan-ı Derya"** adlı plağı var elimizde. Eskiden çok satanlarından bir farkı var mı ? Yok. Ancak devir taverna plağı devri değil. Satmazsa bu yüzden satmaz. Plakta Keriman Kara ve Tahir Dökme konuk sanatçılar. Ajda Pekkan'ın plağına adını veren "Sen Mutlu Ol" şarkısının bestecisi Dökme, bu plakta eserini kendi seslendirmiş. Bir de Timur Arda var ki, alaturka potboride oldukça başarılı.

Ercan Turgut askerliği dolayısıyle uzun süre ayrı kalmıştı sevenlerinden. "Kalbimin Dili Olsa" ve "Diyemedim" adlı şarkıların başı çektiği plak sanatçının sevenlerine tavsiye edilir.

Erol Büyükburç'un Türk Hafif Müziğini sevdirenlerin başında geldiği,bu türe çok hizmetleri geçtiği şüphesiz. Bir zamanlar gençliğin sevgilisi olan sanatçı plağında discodan tangoya, bossonovadan slowa, valsten rocka kadar her türün denemesini yapmış .İlk dinleyişte vurucu bir parça olmamakla beraber "Kırık Zar" ve "İki Gönül Bir Olunca" alışılmış Erol Büyükburç türü şarkılar. Plaktaki tüm beste ve sözler sanatçının kendisine ait.

Türk Sanat Müziğinde bu ay **Ahmet Özhan**'ın plağı var elimizde. Her plağında en az bir yeni şarkı lanse eden ve "Esmer Ona Derler" örneği genellikle bu şarkıları "hit" yapan Özhan'ın bu plağında da iki yeni ve "hit" olmaya aday şarkı var. "Bir Garip Orhan Veli" ve "Hoşgeldin". Albümün en güzel şarkısı ise son günlerin popüler şarkısı: "Dünyanın Bir Ucundan Kalkıp Bana Gelseydin"...

Türk Halk Müziğinden de aslen Ordulu bir sanatçının, **Tuğrul Şan**'ın plağı çıktı. Fakat genellikle türkülerini İç Anadolu yörelerinden seçmiş. "Yüce Dağ Başına Kar Yağmış Gibi" ve "Varıp Neylemeli Sılayı" gerçekten güzel ezgiler...

Uzun süreden beri 45 lik plak çıkmıyordu. Şimdi 45 likleri "maxi" olarak çıkartmak moda oldu. Aslında ticari açıdan olumlu bir düşünce. Bu ay 2 tane "maxi" 45 lik var elimizde. İlki **Suna Yıldızoğlu-Çetin Alp** ikilisinin. Diana Ross-Lionel Richie ikilisinin ülkemizde de çok tutulan ve filminde Brooke Shields'in oynadığı "Endless Love" adlı şarkıyı "Sonsuz Aşk" adıyla ve Aysel Gürel'in Türkçe sözleriyle söylemişler. Daha önce de belirttiğimiz gibi müzik öyle evrensel ki, ister Türkçe, ister Yunanca, ister İngilizce olsun güzel olan dinleniyor. Hele böylesine tutulan bir parçayı bir de Türkçe olarak dinletmek düşünce olarak güzel. Fakat böyle değil. Çetin Alp iyi şarkıcı. Suna Yıldızoğlu da bugüne kadar söylediği İngilizce parçalarda başarılı olmuştu. Fakat ikisinin seslerinin arasında öyle fark var ki, Çetin'in pes seslerinden sonra Suna'nın tizleri,tam bir facia. Herhalde bir ikili kurulmaya kalkışılsa akla gelecek son ikili olur Suna-Çetin ikilisi. Plağın arka yüzündeki "Son Olsun" ise olsa da olur, olmasa da olur cinsinden sıradan bir şarkı.

Yasemin Kutsi'nin "maxi" 45 liği ise çok masraf edilerek hazırlanmış. Fikret Şenes'in Türkçe sözlerini yazdığı "Gel Beri Git Beri" ve "Duysun Dünya" belki çok vurucu değil ama zevkle dinleniyor. ●

Musa ile Hızır efsanesi

Baştarafı 45. Sayfada

Hazreti Hızır'ın öğretisini anlatan bir kitap da yok. O sadece efsanelerde yaşıyor. Gılgamış destanında geçer Hızır... İskender efsanesinde de.... Hızır ile İlyas efsanesi "ölümsüzlüğü tatmış bu ermişi" anlatır... Kur'an-ın bazı ayetlerinde de Hazreti Hızır'dan söz edilir.

Samandağ sahilindeki iki efsanevi ermişin karaya ayak bastığı yerde yapılan kubbemsi türbe... Bir dış duvar çeviriyor türbeyi. Türbe gibi, çevirme duvarı da ap ak kireçle sıvanmış. Dış duvarı da, türbenin kapısı da İslâm mimarisi geleneğiyle, kubbe biçiminde yapılmış.

İçeriye girmek için kapıya yönelirseniz, bir ihtiyarcık durduracaktır sizi... Eski, püskü giysili, pabuçları yama tutma sürecini aşmış yaşlı adam, güçlükle yerinden doğrularak, ayaklarınıza bakıp birşeyler mırıldanacaktır. Kısık sesli adamın bakışlarında ve sesinde gözdağı buyruk sezemeyeceksiniz. Yalvaran bir bakış ve sestir bu...

"Ayakkabılarınız efendim... Ayakkabılarınızı çıkarın!.."

Türbenin eşiğini adımlayıp içeriye girerseniz, huni biçiminde dev bir kayayla yüz yüze geleceksiniz. Ak renge sıvanmış, yontulmuş bir kayadır bu... Tavana dek yükselir... Tabandan, tavana sivrilip hunileşerek...

Kaya, bir mezarı örtmüyor. Görünürde mezara benzer birşey yok.

Musa ile Hızır'ın efsanevi serüvenini simgeliyor sadece. O nedenle hoyratlıktan uzak... Eğer türbenin içinde yüreğiniz kanat vuran serçe gibi ayaklanır ve çırpınırsa, ürperti gövdenizi sararsa, bilin ki bu korkudan değildir. Duygularımızla bir anda efsanevi dünyaya göçmenizdendir... İki efsanevi ermişi kafanızda biçimlendirip somutlaştırmaya çalışmanızdandır.

Kubbemsi kayanın çevresindeki yer, fırdolayı kilimlerle kaplanmış...

Güneye bakan ve mabede aydınlık dolduran pencerenin önünde, kalastan bir sütun... Çam ağacından kalas fazla yontulmamış. Süslenmemiş. Kim bilir kaç yıllık. Belki de türbeyle yaşıt... Kararmış... Damar damar çatlamış... Kıymıklar ayrılmış gövdesinden... Ağaç sütunun kenarına, üstüne bayrak ve Arapça yazılar bulunan bez de asılı...

Çam sütunun gövdesine çakılmış çivilerde, kıymıklarında da birer saç tutamı... İpliğin rengarenk kurdelelerin ucunda sallanan saçlar, kara, sarı, kumral, kızıl... Her insanın ten rengine göre koyuluk ya da açıklıkta..

Antakya Kültür eski Müdürü Mehmet Okuyan, "Bebeği olmayan, olup da ölen anneler, babalar gelip adak adıyorlar" dedi... "Çocuğu olup da ölenler, adaktan sonra bir çocuğa sahip olursa, çocuk ölmezse ve bu erkekse, yedi yaşına dek saçlarını kesmiyorlar. Yedinci yaşına bastığı gün, annesiyle babası çocuğu buraya getiriyor. Kurban kesip Hazreti Musa ile Hızır'a şükranlarını sunuyorlar. O güne dek, başına makas değmemiş çocuğun uzatılıp kızlarınki gibi örülen saçları kesiliyor. Bu arada şükran ifadesi olarak bir tutam saç, direğe asılıyor."

Doğumdan hemen, ya da bir süre sonra görülen bebek ölümleri, genellikle kan uyuşmazlığından.. Anne ve babanın kan uyuşmazlığının kalıtımsal olarak geçişinden. Uyuşmazlığın saptanması halinde, kan değiştiriliyor. Bebek sağlığına kavuşup yaşıyor, çağımızda.

Fakat Anadolu'nun "geri kalmış yörelerinde", halk bu inançta değil. Halka göre ölümler, Tanrısal bir oluşumun, kaderci deyimiyle "ilahi takdirin" sonucu... Tanrı gazabı, kötü ruhların ocağa çöküp tortullaşması... İlahi kötülüğün, uğursuzluğun kovulması, aile soyunun bundan temizlenmesi için adak adamak, kurbanlar kesmek gerek...

Doğan bebekleri ölen anne ve babaların ziyaretgahı Musa ile Hızır türbesi. Bu amaçla yakarışların ilahiye dönüştüğü, gözyaşının akıtılarak duaların mırıldandığı bir mabet.. Yakarış ve adaklardan sonra doğan bebek yaşarsa, inanca göre "kötülükler" kovulmuştur. Soya "musallat" olan kötülük, Musa ve Hızır'ın gücüyle, nefesiyle yok edilmiştir. Esenlik ve mutluluğu onların önüne geçilemez egemen gücü sağlamıştır. O nedenle iki ermişe kurban kesilerek "minnettarlığın engin sıcaklığı" sunulur... Bebeği olmayan anneler de günün birinde adakta bulunduktan sonra muratlarına erişirse, kurbanlar kesilip ilahi güce teşekkür edilerek, doğan çocuğun saçından bir tutam asılır oraya...

Kayanın çevresini dönüp kapıya yönelirseniz, içi kum dolu bir portakal sandığı görürsünüz. Kenarları mum artıklarıyla sıvanmış... Artıklar renk renktir... Bunlar, adak izleridir... Onun hemen yanında, üstünde asma kilit sallanan bir kumbara durur... Adak paralarının atılması içindir bu da... Eskiden paralar yere bırakılırmış. Fakat kimi ziyaretçiler almaya başlayınca, adak paranın güvence altına alınması gereği duyulmuş...

> Halka göre, bu kutsal topraklara Hazreti Musa ile Hazreti Hızır'ın bereketi sinmiş...

Musa ile Hızır türbesinden ziyaretçiler eksik olmuyor. Yöreden gelenlerin yanında, çok uzaklardan gelip "murat" dileyenler de var. Dilekler, insanların sorunları kadar çok ve değişik. Her yalvarma, yakarma bir isteğin, candan dileğin gerçekleşmesi için:

"-Ey Musa ya Hızır şefaat et ve bir erkek evlat ihsan eyle".

"-Allahım, Hazreti Musa ile Hazreti Hızır'dan güç almaya, destek almaya geldim. İki ermiş aracılığıyla yalvarıyorum sana!.."

"-..... Kapımıza dayanan, ocağımıza çöken belayı defet!.."

"-..... O kadını kahret!..."

"-..... Sevdiğime kavuştur beni!..."

Ve yalvarmalar, yakarışlar sürüp giderken, kımıldayan dudaklarda ilahiye, ağıda dönüşürken, adaklar adanır...

Hazreti Musa ile Hızır'a ilişkin Samandağ efsanesi sürüyor:

İki arkadaş bir süre dinlendikten, yiyip içerek güç kazandıktan sonra yeniden yola düşmüş. Vurup, bugün Musa'nın adını alan dağa tırmanmışlar. Antik dönemin kentlerinden Selefkiya'dan geçmişler. Dağın doruğuna varmışlar. Durup, aşağıda uzayıp giden ovayı kutsamışlar. Ağaç dallarından kehribar sarısı portakallar koparıp yemişler. Yollarına devam etmişler. Dağ erimiş önlerinde. Yol bitmiş. Tepeleri aşıp düzlüğe erişmişler.

Yüzyıllar öncesinin Selefkiya kenti, Musa Dağının eteğinde bir kalıntı bugün... Sıcaklığı, görkemi sağa sola serpilmiş taşlarda. Her nasılsa ayakta kalabilmiş kalıntılar, kral mezarları, Akdeniz'in eski uygarlığını Selefkiya kentinin okşayıcı görkemini günümüze yansıtıyor...Kartallarca parçalanıp paralanan leş artığı gibi toprağa serpilmiş, eski uygarlık...

Musa Dağı taşlık, kayalık...Kayalıklar ki ürün vermeden yana cimri, kısır... Ovadaki toprağın her karışı yılda en az iki kez insan eliyle döle yatırılırken bu taşlığa el değmiyor. Çünkü araç işlemez kayalara. Tohum atılsa tutmaz. Baharda yeşile duran kayalar sonra kurur. Yalnız makiler dağın aybını örtme çabasındaymış gibi yeşil kalmakta direnir.

Musa Dağı'nın tepesinden, aşağılara, yayılan düzlüğe bakarsanız, iyilik, güzellik yaydıkça kutsanan, milyonlarca yıllık toprağın doğurganlığını görürsünüz. Nice nice uygarlıkları kucakladıktan sonra, savaşlara, zulümlere de tanıklık eden, insanın insan kanını içmesine seyirci kalan topraklar... Nice nice uygarlıkları, yönetimleri barındıran topraklar her baharda yeşildir. Yeşilin her tonuyla bezenir. Buğday filizi yeşili... Çam, çimen, söğüt yaprağı yeşili...

Halka göre bu topraklara Hazreti Musa ile Hazreti Hızır'ın bereketi sinmiştir. O iki ulu evliya, iki ermiş tarafından kutsanmıştır. Lanetli insanlara karşın, toprağı kutsayarak dölünü artırmışlardır... Samandağ toprağı o nedenle verimli... Yılda iki, iyi bakılınca üç ürün veriyor... Toprak, günümüzde soyu tükenen güzel insanlara benzetiliyor. Bakılınca emeği, verilince sevgiyi karşılıksız koymazmış. Emek vereni doyurmuş...

Akdeniz'in en güzel oynaşmasını Musa Dağı'ndan seyredebilirsiniz. Musa Dağı'nın doruğundan bakılınca dalgaların birbirine hasret iki sevgilinin kucaklaşmasını görürsünüz... Bazen de yüzlerce, binlerce onbinlerce ak yeleli at dört nala yan yana, kafa kafaya koştuğu izlenimine kapılırsınız...Kaburga kaburgaya verip delice koşan atlar.. Dalgalar uzaktan sonsuz gibi görünen ufuktan koparak ince uygarlık kalıntılarının serpildiği kıyılara doğru gelir. Koşarak kayalıklara toslayıp çatlar. Bir gümbürtü kopup ortalığı doldurur.

Kayayla suyun tokuşmasıyla kopan gümbürtü iniltiye dönüşür. Yok edilen öldürülen, bugünkü hoyratlıklara göre ipince, yumuşacık eski uygarlıkların iniltisini duyar gibi olursunuz...

Ve yine bahar başlarında yolunuz düşerse Musa Dağı'na, yeşillikler arasında mor çiçekler göreceksiniz. Yeşili süsleyen kızıl gelincikler, mavi göğe gülümser gibidir... Al gelinciklerle ,sarı, mor, mavi çiçekler birbirine dolanmıştır. Doğa Van Gogh'un tablolarından daha göz kamaştırıcı daha çarpıcıdır. Denizin devinimiyle doğanın renkleri karşısında sevince kesilirsiniz.

Ve günümüz "uygarlığının" kanıtlarını da göreceksiniz. Bu naylon örtülü seralardır. Sonbahardan, bahara dek iki ürün veren seralar öylesine iğretidir ki, güzelim doğa ortasında... Geçmiş uygarlığı anımsayarak milyonlarca kez kahrolursunuz gözler önündeki derbederlik karşısında...

İki ermiş yoldaş, Musa dağını aşarak, eteklerden vadiye inmişler. Bir pınar başına varmışlar. Temmuz'da gün ortası sıcağıymış. Durmuşlar. Ayna doruğundaki gür pınardan kana kana su içmişler. Abdest alıp namaz kılmışlar.

Musa'nın elinde, bastonu varmış. Suya eğilirken ıslak toprağa saplanmış. Namaz kılıp, dinlenen iki yolcu "yolcu yolunda gerek" diyerek davranmış. Musa almak için bastonuna yönelmiş. Bir de ne görsün, kurumuş ağaç dalı olan bastonu kök, damar salmış. Dallara boğulmuş... Yeşermiş... Ağaç olup, yeşil yapraklarla donanmış.

Musa Dağı eteğindeki Hızır'ın adından gelme Hıdır Bey köyü, yeşilliklerle boğulmuş bir vadi içindedir. Taşlı, bozuk yollardan geçmeyi göze alır, sivri taşların kesmesi yüzünden sık sık arabanızın lastiğini değiştirmeye katlanabilirseniz eğer, Hıdır Bey köyüne varıp kutsal sudan içebilirsiniz. Yine göreceksiniz orada, portakal ağaçları yaz ortalarına dek salkım salkımdır... Çünkü burada, portakallar yazın olgunlaşır... Ağacın dalında top top kehribar gibi şavklanır sabah güneşine karşı...

Efsaneye göre, Musa'nın bastonundan köklenen ulu çınar, bugün de ayakta duruyor. Hıdır Bey köyünde, pınarın yanında...

Koca çınar tek kök üstüne yükseliyor. Ama güdük bir kök... Yerden birkaç, metre sonra, dallara ayrılıyor. Her ulu dal birer gövde gibi yayılıyor. Genişliyor. Birbirine karışıp şemsiye gibi güneşe gölge oluyor...

Çınarın ulu gövdesi kocaman bir oyuk... Bir oda değil ama, bir kaç kişinin rahatlıkla sığabileceği, barınabileceği büyüklükte... Öyle ki, geçmişte "dükkan" niyetine bile kullanılmış...

Birkaç metre çapındaki ulu çınarın oyuğuna, başınızı hafif eğerek girebilirsiniz. Ama içerde böyle bir sorun yok. Başınızı eğmeden adımlayabilirsiniz ortalığı...

Köylülerin anlattığına göre, bir kaç yıl önce, köye yabancı arkeologlar gelmiş. Çınarı dört başı bayındır biçimde incelemişler: Ölçüp biçmişler. Fakat yaşı konusunda kesin bir yargıya varamamışlar. İncelemeden sonra, " bu ağaç belki ikibin yaşında, belki daha fazla" demişler...

Çınarın yaşını bilen yok ama, kutsallığına ilişkin inanç oldukça yaygın... Ulu çınarı ayakta tutan da kutsallığı... Kimse dalından bir yaprak bile koparmıyor. Ağaca kötülük eden, iflah olmazmış çünkü...

Yöredeki Hıristiyanlar, özellikle Ermeniler için de bir tapınma ulu çınar. Türkiye'nin her yerinden ziyaretine geliyorlarmış. Adakta bulunuyorlarmış. Çil çil horozlar kesiyorlarmış adak olarak... El sürüp, kutsanmışlığından nasiplenmeye çalışıyorlarmış... Sadece onlar değil, Müslümanlar için de bir adak yeri adını Hızır'dan çağrıştırıp Hıdır Bey'e dönüştüren köyle, buradaki kutsal ulu çınar... ●

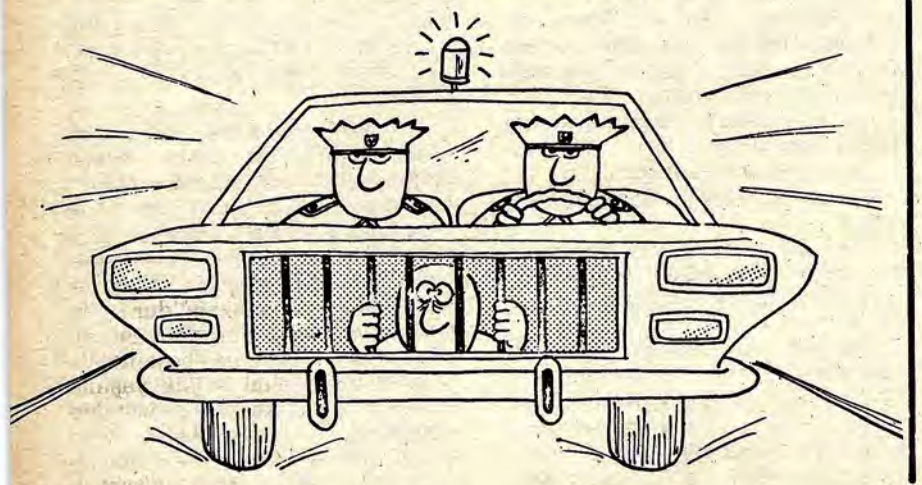

Seks Hukuku

Baştarafı 35. Sayfada

Devletin yasaları, bir kızın güzellikle ve kendi isteğiyle de olsa bekaretinin izalesini (kızlığının bozulmasını) suç sayıyor. Tabii, kanunların, savcıların, mahkemelerin böyle "kızlık" (bekaret) bekçiliği görevini üstlenmesi gerekli mi? diye sorabilirsiniz.

Bekaret, kadın ahlakının sembolü müdür? Öyle sayılıyorsa, o zaman da bekareti korumak kızın kendine mi düşer, yoksa devlete mi?

Bunlar, yanıtlanması hiç de kolay olmayan sorular; değil mi?

Elini kolunu bağlama, dövme ya da tehdit altında bırakma gibi yollarla cinsel ilişkide bulunmaya zorlanmış kadınların devletçe korunması ise, hiç kuşkusuz gerekli. Çünkü, bütün bu hallerde, **şiddet** kullanılmış oluyor. Şiddet ve zor kullanılmasına engel olmak, bu yollara başvuranları yakalayıp cezalandırmak ise, kamu düzeninin sağlanması bakımından zorunlu. Ama durum böyle olmayıp da, bir genç kız erkeğin tatlı diline kanıp, cinsel ilişkiye güzellikle razı olmuş ve bu arada bekareti de elden gitmişse, burada kamu düzenini ilgilendiren bir yön var mıdır?

Bu zor soruların yanıtlarını birlikte arayıp bulmaya çalışacağız. Ama önce bakalım Ceza Kanunu ne diyor.

DOKUZUNCU DERS

CEZA KANUNU NE DİYOR

Türk Ceza Kanunu'nda "Adab-ı Umumiye ve Nizam-ı Aile Aleyhinde Cürümler" diye bir bölüm var. Kısaca "Seks Suçları" bölümü diyebiliriz bu bölüme. Irza geçme, küçükleri baştan çıkarma, kız kaçırma, erkek kaçırma, fuhuş zina filan hep bu bölümde işte. Bu arada bir madde de, kızlık bozma suçuna ayrılmış. 423. madde bu. Bakalım ne diyor:

"Her kim on beş yaşını dolduran bir kızı alacağım diye kandırıp kızlığını bozarsa altı aydan iki seneye kadar hapsolunur.

Evlenme vukuu halinde dava ve ceza tecil olunur. Şu kadar ki beş sene içinde koca aleyhine boşanmaya hükmolunursa hukuku amme davası avdet eder ve evvelce ceza hükmolunmuşsa çektirilir."

Ne diyor kanun? "Alacağım diye kandırıp kızlığını bozma" denilen suçun oluşabilmesi için üç temel koşul var. Bunlar gerçekleşmedikçe, suç işlenmiş olmuyor. Hukuk dilinde suç ögesi (unsuru) denilen bu koşullar neler, şimdi onları görelim:

Birinci koşul, kızlığı bozulan kızın yaşıyla ilgili. Eğer kız onbeş yaşın-

dan küçükse, razı edilip, güzellikle de olsa cinsel ilişkide bulunulması, "alacağım diye kandırıp kızlık bozma" olmaz. Ya ne olur? Daha ağır bir suç olan "ırza geçme" sayılır. Demek ki, küçüklerle oynaşmaya meraklı olanlar, ateşle oynamakta olduklarını bilseler iyi ederler. Durun, durun acele etmeyin, "artık o kadar da **sübyancı**" değiliz ya, onbeş yaşından küçüklerle oynaşmaya kalkmak da nasıl bir rezillik, yani elimizde elma şekeriyle mi dolaşacağız" derseniz haklısınız tabi... Ama ya onbeşten büyük olup da, henüz onsekizini doldurmamış olanlara ne demeli... Diyelim onyedi yaşında bir kızın kızlığı, alacağım diye kandıran bir erkek tarafından bozuldu. Şimdi bu "alacağım diye kandırıp kızlığını bozma" mı sayılacak, yoksa ırza geçme mi? İşte burası biraz karışık. Çünkü Türk Ceza Kanunu'nda 1953 yılında yapılmış bir değişiklik ve 1956 yılında Yargıtayca verilmiş bir İçtihatları Birleştirme kararı var; diyor ki bu kararda:

"Onbeş yaşını bitirip onsekiz yaşını bitirmemiş bir kızla rızaen cinsi mukarenette bulunanların (yani zorlamadan, şiddet kullanmadan cinsel ilişkide bulunanların) fiil ve hareketleri" 423. maddeye değil 416. maddeye girer.

Yani, onbeş yaşından büyük ama onsekizinden küçük bir kızla cinsel ilişkide bulunan erkek, evlenme vaad etmiş olsa da olmasa da durum değişmez. Suç, "alacağım diye kandırıp kızlığını bozma" değil, ondan daha ağır olan "ırza geçme" dir.

Sonuç olarak, alacağım diye kandırıp kızlığını bozma suçu, ancak onsekizinci yaşını bitirmiş kızlarla cinsel ilişkide bulunan erkeklerin işleyebilecekleri bir suçtur.

İkinci Koşul

Suçun kanundaki adının da açıkça gösterdiği gibi, bu suçun oluşması için, kızın "kızlığının bozulmuş" olması gerekir. Tabii, bunun için de kızın "bakire" olması zorunluğu bir ön-koşuldur. Tıp biliminde, "kızlığın bozulması" bekaret zarı denilen zarın yırtılması anlamına gelmektedir. Normal olarak, ömründe ilk kez cinsel ilişkide bulunan kızlarda, erkeğin penisinin vajinaya girmesi sırasında bu zar yırtılmaktadır. Yani, zarı daha önce yırtılmış bir kız üzerinde, alacağım diye kandırıp kızlık bozma suçu işlemeye olanak yoktur, kızlık zaten daha önce bozulmuş durumdadır.

Ancak, burada bir çok sorunlar vardır. Bazı kızlarda "bekaret zarı" anadan doğma geniş bir halka biçimindedir; yani penisin geçmesi hiç bir zedelenmeye yol açmaz. Böyle bir durumda, suç oluşur mu? Bu ve bunun gibi sorunları ileride ayrıca incelemek üzere şimdilik bir yana bırakalım da üçüncü koşula bakalım.

Üçüncü Koşul

"Alacağım diye kandırma" diye ifade edilen bu koşul, saptanması en güç koşuldur. Çünkü, kızın cinsel ilişkiye, evlenme vaadi ile razı edilmesi anlamına gelmektedir. Böyle bir vaadin varlığı ve kızın bu vaad nedeniyle cinsel ilişkiye razı olduğu nasıl saptanacak nasıl kanıtlanacaktır?

Suçun oluşması için, kızın "kandırılmış olması" ve bu kandırmanın aracı olarak da "evlenme vaadi"nin kullanılmış olması gerekiyor.

Peki, ya paralar, takılar, Avrupa gezileri, film yıldızlığı, assolistlik filan vaad edilerek kız cinsel ilişkiye razı edilmişse ne olacak? Bunların vaad edilmesi, " alacağım diye kandırma" kapsamına girmez. Daha doğrusu, bunların tek başına evlenme vaadi anlamına geldiği kabul edilmez. Bunlar ancak, erkeğin, "bozduğu" kıza evlenme vaad etmiş olduğuna **dolaylı kanıt** olabilir. Örneğin, pahalı bir takı, düğün hazırlığının bir işareti sayılabilir.

> 15 yaşını dolduran bir kızı "Alacağım" diye kandırıp kızlığını bozan kişi 6 aydan 2 yıla hapsolunur. Kız 15'inden küçükse suç "Irza geçme" sayılır, cezası da artar.

Kısacası, kızlığı bozulan kızın, cinsel ilişkiye, erkeğin "alacağım, evleneceğim" diye vaadde bulunması nedeniyle razı olduğunun kanıtlanması çok zordur. Ama, genellikle şu yorum yapılmaktadır: Efendim, böyle hanım bir kız, bu yaşa kadar titizlikle koruduğu bekaretini, feda ettiğine göre, erkek mutlaka evlenme vaad etmiştir. Yoksa, hiç kız razı olur muydu? Tabii, erkeğin kızı gerçekten "alacağım" diye kandırıp kandırmadığı sonuç olarak yargıcın takdirine bağlı kalacaktır. Yargılamayı yapan Yargıç, erkeğin ve kızın, sosyal durumlarına, toplumun hangi kesiminden geldiklerine (büyük kent, kasaba, köy), toplumsal değer yargılarına filan bakarak karar verecektir. Tabii, yargıcın kendi kişisel değer yargıları ve mesleki tecrübesi de rol oynayacaktır.

ONUNCU DERS

ALACAĞIM DİYE KANDIRIP KIZLIĞINI BOZMA SUÇUNDAN KOVUŞTURMA NASIL YAPILIR?

Daha önceki derslerimizde, zina suçuyla ilgili olarak söylediğimiz bir şey vardı; dikkatli öğrencilerimiz anımsayacaktır: Seks suçlarında işin "şuyuu, vukuundan beterdir". Yani, duyulması, olmasından daha kötüdür. Aynı ilke, burada da geçerlidir. Kızın kızlığının bozulması kötüdür kötü olmasına ya, bu işin dallanıp budaklanması şunun bunun ağzına sakız olması, çok daha kötüdür. Belki "kol kırılır, yen içinde" diyip, işi örtbas etmek, kızın kendisi, ailesi ve çevresi için çok daha yerindedir. İşte bunun kararını vermek suçtan zarar görenlere düşer. Yani, bu suçtan dolayı kovuşturma yapılması için, ilgililerin başvurup, şikayette bulunmaları şarttır.

Burada bir de **süre** koşulu var: Şikayetin altı ay içinde yapılması gerekiyor. Bu altı aylık süre geçince, artık, şikayette bulunmaya olanak yok. Bu süre ne zamandan başlıyor? Eylemin yapıldığı tarihten, yani kızlık zarı hangi gün bozulmuşsa o günden başlıyor.

Suçun kovuşturulması ve cezanın çektirilmesi bakımından önemli bir özellik daha var: Erkek, alacağım diye kandırıp kızlığını bozduğu kızla evlenirse ne olacak? Evlenme halinde, bu suçtan dolayı açılmış olan dava "tecil" olunur, yani "buzdolabına konur". Bu çok doğal değil mi? "Madem ki, alacağım diye kandırmışım, öyleyse buyrun işte, "bozduğum" kızı aldım, işi temizledim, yargıca, mahkemeye de ne oluyor artık!" derse erkek, kimseye birşey demek düşmez. Tanrı mutluluklar versin, bir yastıkta kocayın demenin ötesinde.

Ama, ya erkek cezalandırılma korkusuyla, işi açıkgözlüğe vurup, "Canım, hele nikahı kıyıp, şu vartayı bir atlatalım... Mahkemeyi cezayı atlatıp, bir kez yırttık mı, ortalık yatışır, sonra da korku belası nikahladığım karıyı boşarım gider" dümenindeyse? Aman dikkat! Ava giden avlanır! Çünkü, kanun diyor ki, böyle bir durumda, erkek hapis cezasına mahkumiyetten kurtulur ama evliliğe "mahkum"dur. Bu mahkumiyet beş yıl sürelidir. Beş yıl içinde, koca aleyhine boşanmaya hükmolunursa, yani evlilik yaşamı içinde erkeğin kusuru yüzünden boşanmaya karar verilmişse, adam "oh be birader hapse girme korkusuyla, zoraki aldığım karıdan kurtul-

dum çok şükür" diyemeden, haydi yallah cezaevine!

Bu durumu bilen karı, artık adama evlilik yaşamı içinde nasıl davranır, sütüne kalmış! "Nasıl olsa beş yıl süreyle elimdesin ya" deyip, kocasına eziyet mi eder, yoksa "olan oldu, geçen geçti, çok şükür evliyiz, saçımı süpürge edip, mutlu bir yuva yaratayım" mı der, orası bilinmez.

Böyle, "hapise girme korkusuyla" kurulmuş bir evliliğin pek de sağlam temellere dayandığını söylemek kolay değil. Ama, ne demişler, "nikahta keramet vardır."

Ayrıca, şunu da belirtelim ki, koca, eğer boşanmaya yol açan nedenin, kendisinden değil de karısından kaynaklandığını kanıtlayabiliyorsa, o zaman bir taşla iki kuş vurmuş olur. Yani, hem karıdan, hem de cezadan kurtulmuş olur. Örneğin, karısı, başka bir erkekle ilişki kurmuş ya da evi terkedip gitmişse filan, tabii burada kusurlu olan koca değildir. Bu yüzden, erkek boşanma davası açmış ve kazanmışsa, artık vaktiyle işlediği "alacağım diye kandırıp kızlığını bozma" suçundan dolayı cezalandırılması söz konusu değildir.

ON BİRİNCİ DERS

EV ÖDEVİNİZ
SUÇ VAR MI? SUÇLU KİM?

Önceki üç dersimizde "alacağım diye kandırıp kızlığını bozma" suçunun ne olduğunu öğrendiniz sanırım. Ama, orada verdiğimiz bilgiler "kuramsal" ve "soyut"tu. Şimdi bu bilgileri, gerçek yaşamdan alınmış somut bir olaya nasıl uygulayacağımızı görelim. Bunun için, önce şu "aşk öyküsünü" bir güzel okuyun bakalım. Yalnız, unutmayın, bu sırf bir öykü olsun diye değil bir "ev ödevi" olarak veriyoruz. Yani, "kuramsal" derslerimizde edindiğiniz bilgileri uygulamanız için. Onun için dikkatli okuyun ve üzerinde düşünün.

Bekir, Anadolu'nun doğusundaki küçük bir kasabanın varlıklı, ileri gelen ailesinin oğludur. Mutaassıp bir aile terbiyesi alarak büyümüştür. Geleneklere bağlılık ve büyüklere kesin itaat, bu ailenin temel ilkesidir. Bu hava içinde büyüyüp, liseyi bitiren Bekir, ağır başlı ve "mazbut" bir çocuktur. Liseden sonra, İzmir'deki bir Fakülteye girmeyi başarmıştır.

Necla da aynı Fakülte'de öğrencidir. Bekirle aynı sınıftadır. İki üç yıllık bir sınıf arkadaşlığından sonra Bekir'le Necla arasındaki arkadaşlığın rengi yavaş yavaş değişmiş, el ele tutuşmalar, gizli buluşmalar, kaçamak öpüşmeler filan derken Bekir'le Necla, "söz yüzüğü" denilen yüzüklerini sessizce takıvermişlerdir.

Necla'nın ailesi, İzmir yakınlarındaki bir kasabanın yerlisidir. Necla'nın, Ege Bölgesi'nde doğup büyümüş olmaktan gelen serbest, bağımsız tavırları, erkek arkadaşlarıyla dostluk kurmadaki rahatlığı Bekir'i çok etkilemiştir.

Bekir'in, Necla'yla yakınlığı ilerledikçe, Bekir çocukluğunun geçtiği çevreden kalma alışkanlıklarından biraz sıyrılmaya başlamakta, "şehirli kız"larla konuşurken mecburiyetten kızaran Anadolu delikanlısı, yerini kente alışmış bir genç erkeğe bırakmaktadır. Ama, ne olursa olsun Bekir ,bu büyük kente yine de tam ısınabilmiş değildir. Kente, ancak yanında Necla olunca tam bir uyum sağlayabilmektedir. İlişkilerine, ders çalışmalarına, gidecekleri eğlencelere, seçecekleri filmlere filan karar vermekte ağır basan hep Necla'dır.

Bekir, şehirli kız Necla'ya viskinin de etkisiyle sahip olmuştu. Ama, ailesi bu işe razı değildi.. Sorunu nasıl çözersiniz? İşte size bir ev ödevi...

Yıllardan beri beklenen gün, sonunda, gelmiş mezuniyet sınavlarının sonucu ilân edilmiştir. Necla da Bekir de başarılı bir biçimde okulu bitirmişlerdir. Kendileri gibi mezun olan bir kaç arkadaşlarıyla birlikte, neşe içinde hep birlikte bir yerlere gidip, başarılarını kutlamaya karar vermişlerdir.

Mezuniyetin sevinci içinde, gençler yemişler, içmişler, dans etmişler, sonunda çok varlıklı bir ailenin çocuğu olan Orhan:

"Çocuklar, hadi benim Mercedes'e doluşun gidiyoruz!" diyince arabaya atladıkları gibi Orhan'ların konak yavrusu evine gitmişlerdir.

Orhan'ın annesi babası Avrupa seyahatindedir. Orhan, evdeki hizmetçiyle uşağı da savınca ev gençlere kalmış. "peder beyin" viskileri su gibi akmaya başlamıştır.

Orhan'ın müzik setinden gelen nefis melodiler, mezuniyetin sevinci, içkinin etkisi... Dans ederken gittikçe daha sıkı sarılmalar filan derken, gecenin geç saatlerinde kimse kimseyi farketmez olmuştur. Herkes alemine dalmış durumdayken, Necla'yla Bekir de, az önceki dansın vücutlarında yarattığı titreşimler içinde sarmaş dolaş, sessiz bir köşe ararken üst katta buldukları bir yatak odasına dalmışlardır.

Bekir, sevişmelerinde Necla'nın yönlendirici rolüne teslim olup gitmiştir. Daha önceki "çocukça" sayılacak sevişmelerin artık geride kaldığını, bu gece "bir şeyler" olacağını sezmektedir. Nitekim, kim bilir kaç kez aklından geçirdiği halde, o güne kadar "greko-romen" den öteye gitmeyen sevişmeleri, gittikçe hızlanmış, daha önce "dokunulmaz" sayılan bölgeler, Necla'nın yönetimi altında birer birer gündeme gelmiştir... Sonunda, nasıl olduğunu anlamadan üzerindeki bütün giysileri çıkarmış iki genç vücut, tatlı ürpertiler içinde birbirine kavuşmuş... Mezuniyet sevinci ve içki sarhoşluğuna, sevginin ve seksin derin mutluluğu eklenmiştir. Necla, artık "kız" değildir. O herzamanki becerikli haliyle, bu yabancı yatakta kan izi filan kalmaması için gerekli önlemleri bile ihmal etmemiş olduğunu, Bekir neden sonra farketmiştir.

Bekir, mezuniyet dolayısıyla büyüklerinin elini öpmek ve de Necla'yla evlenme kararını bildirmek üzere, ertesi akşam Doğu Anadolu daki kasabasına doğru yola çıkacaktır. Öğleyin Necla'yla buluşup yemek yemişler, nikâh işlemlerine basıl başlayacaklarını filan konuşmuşlardır. Düğün, tabii, Bekir'in kasabasında, geleneklere uygun biçimde yapılacaktır.

Ama, Bekir'in üstünde bir durgunluk var gibidir. Necla bunun ayrılmaktan gelen üzüntünün sonucu olduğunu sanmışsa da, sonradan başka bir nedeni olduğunu sezmiştir: Ailesine "İzmirli şehir kızı"nı gelin olarak kabul ettirmek!..

Necla, sonunda Bekir'i trene kadar getirmiş, trene binerken de "Biliyorum sevgilim, beni özliyeceksin, ben de seni özleyeceğim tabii... Ama ne yapalım, sizin kasabaya İzmir'den gelin getirmek kolay mı? Seninkileri bu fikre alıştırmak için biraz uğraşman gerekecek galiba..." demiş sonra da, Bekir'in hem hoşlandığı hem de yadırgadığı bir davranışla, çevredekilere hiç aldırmadan, sarılıp Bekir'i uzun uzun öpmüştü.

Bekir'in İzmir'e dönüşü, önceden konuşmuş oldukları tarihten iki hafta kadar sonraya kalmıştı. Bekir, gecikeceğini, Necla'ya yazdığı iki satırlık kuru bir mektupla bildirmekle yetinmişti.

İzmir'de karşılaştıkları gün ise, Bekir'in davranışlarında bir değişiklik bir gariplik olduğu açıkça görülüyordu. Bekir, eskiden Necla'nın yüzüne gözüne sevgiyle bakarken, şimdi gözlerini Necla'dan ka-

çırmaktaydı. Sonunda, titrek, üzgün bir sesle anlattı olanları:

Baba evindeki büyüklerini, İzmir' den gelecek "şehirli kız" gelin fikrine alıştırmak, sandığından zor olmuştu. Karşılaştığı sert tepkiyi yumuşatır umuduyla, kendine en yakın saydığı teyzesine, o gece Orhanların evinde olanları anlatmış, Necla'yla evlenmek zorunda olduğunu söylemişti. Ama sonuç, Bekir'in beklediğinin tam tersi olmuştu. Boşboğaz teyzesinden durumu öğrenen herkes, öfkeden köpürme havalarına girmiş, böyle "bozuk" bir şehir kızının aileye gelin olamayacağı kesinlikle anlaşılmış, üstelik hiç tanımadıkları Necla, şimdiden aile çevresinde herkesin ağzına sakız olmuştu.

Bekir, kızda bir "bozukluk" olmadığını bu işi yapanın kendisi olduğunu ne kadar söylediyse de, bunun bir yararı olmamıştı.

Peki, sonuç neydi? Şimdi ne olacaktı? Ne mi olacaktı? Kaskatı gerçek ortadaydı! Bekir, ailesine karşı gelebilecek yapıda bir çocuk değildi. Maddi olarak da, manevi olarak da böyle bir şeye hazırlıklı değildi. Ailesinin istemediği bir şeyi, ailesine karşın yapabilecek gücü kendinde bulamıyordu... Öyleyse, Necla'yla evlenemezdi, bu öykü burada bitiyordu..

EV ÖDEVİMİZ burada, hiç de mutlu olmayan bir sona bağlanmış gibi. Ama bizim işimiz, kavuşmayan aşıklara göz yaşı dökmek değil, konuya hukuk açısından bakmak, değil mi? O zaman, olayımıza "alacağım diye kandırıp kızlığını bozma" suçunun oluşma koşulları, yani suç unsurları açısından bakacağız.

Birinci koşul neydi? Kızın yaşıyla ilgili... Necla, Fakülte mezunu olduğuna göre, herhalde onsekiz yaşını doldurmuştur.

İkinci koşul, kızlığın bozulmasıydı... Olayda bu koşul gerçekleşmiş midir? Gerçekleşmiştir. Necla, mezuniyeti kutladıkları gece, gittikleri arkadaş evine "kız" olarak girmiş, kızlığını bozulmuş olarak çıkmıştır.

Asıl sorun, **üçüncü koşulun** var olup olmadığıdır! "Alacağım diye kandırma" bu olayda var mıdır? Kim kimi razı etmiştir?

Burada tartışılması gerekli, çok önemli sorunlar var. Kanun, cahil, tecrübesiz kızların bekaretini, açıkgöz, tecrübeli zamparalara karşı korumayı amaçlamış görünmektedir. Oysa, olayımızdaki gelişmeler, bu kalıba uymamaktadır.

Ama, buna karşın eğer Necla, Bekir'in başına çorap örmek intikam almak istiyorsa, elinde silah yok mudur?

İşte sizlere bir hayli kopya da verdik. Şimdi çözüm için, bir sonraki dersimizi bekleyin. ●

Ünlülerin Seks Yaşamları

Baştarafı 55. Sayfada

tatilini geçiren Rita Hayworth'la tanışınca işler değişiverdi. Rita Hayworth'un gönlünü çelebilmek için şatoya yatmışlar arasında birkaç ünlü Hollywood jönü ve İran Şahı vardı. Rita o sıralarda ünlü yıldız-yönetmen Orson Welles'le evliydi. Ali Han, Rita'ya ilgisiz kocasını unutturmakta güçlük çekmedi. Herkesten habersiz, bavullarını topladılar ve Paris, Londra, Madrid'i içine alan bir balayı öncesi balayına çıktılar.

Ali Han'la evliliği Rita Hayworth için büyük bir düş kırıklığı olmuştur. Yorucu Hollywood yaşamından sonra, Ali'yle evlilik, Rita için huzurlu, sakin ve dinlendirici olacaktı. Hiç değilse, seks kraliçesi öyle düşünüyor, öyle bekliyordu. Olmadı. Rita o günleri şöyle anlatır: "Ali'nin kafasındaki yalnızlık ve sessizlik anlayışı, büyük bir gece kulübünde 15 kişilik bir masada oturmaktır". Rita sonunda bu hayata dayanamadı ve kızı Yasemin'i alarak Amerika'ya döndü. Rita, böylece, kendi isteğiyle Ali Han'ı terkeden ilk kadın oluyordu. 1953 yılında resmen boşandılar ve mahkeme kızları Yasemin'i Rita'ya verdi.

> Ali Han'la yatan bir kadın şöyle diyordu: "Ali bir gece boyunca kaç kişiyle yatarsa yatsın çok ender orgazm olurdu."

Rita Hayworth'dan ayrıldıktan sonra, Ali Han, eski ilgilerini yeniden canlandırmaya başladı. Ülkeler arasında mekik dokuyor, arada kaybettiği zamanı telafi edebilmek için otel ya da villa odalarından günlerce çıkmadığı oluyordu. Bir keresinde, kendisini ziyaret etmek için Pakistan'dan kalkıp gelmiş bir grup İsmailiye mezhebi üyesini Londra'daki otelinin lobisinde tastamam dört saat bekletmiş, ilgilerine hedef olan genç kadının işini bitirdikten sonra hiç istifini bozmadan delegasyonu odasına çağırtmıştı. Babası Ağa Han'ı küplere bindirmişti bu olay... Ali Han'ın imamlık beklentilerinin (böyle beklentileri varsa) de sonuydu bu...

Ali'nin ünü artık sınırsızdı. Onunla birlikte görünmek yüksek sosyete kadınları için büyük öğünç kaynağı, onunla yatmak da saygınlığın doruğuydu. Bir dostu şöyle anlatır: "Ali'nin ünü öylesine büyüktü ki, onunla yatağa girmemiş olmak bir kadının demode olduğunun işaretiydi. Böylesi kadınlara 'cim karnında nokta' gözüyle bakılırdı. Kadından sayılmazlardı".

Gerçi Ali at, araba ve elbise değiştirdiği hızla kadın değiştirirdi, ama, gönül maceralarının en geçicileri bile öylesine yoğun ve ateşliydi ki, çok az kadın bundan yakınırdı. Onun zevkine varmış Juliette Greco' ya göre, Ali'nin büyüklüğü, yapacağı bir işin zamanını çok iyi ayarlamasından geliyordu. Bir "timing" ustasıydı. Kim Novak iç geçirerek şöyle derdi: "Ali'yle kıyaslandıklarında, tanıdığım öteki erkekler, yarı-ölü gibi..." Ali Han'la ilk tanıştıklarında fazla etkilenmeyen bir kadın sinema yıldızı Gene Tierney'di. "Bir bu eksikti. Doğulu bir süper-damızlık..." Tierney böyle demişti, ama, ilişkileri geliştikçe, Ali'nin kendisiyle evlenmesini bekler duruma gelmişti. Evlenmeyince de bunalım geçirmişti.

Ünlüler ve yıldızlar dünyasındaki bu seks gezintileri Ali için zevkliydi, ama, bunlardan hiç biri, "tarihi sarsan aşklar" arasında değildi. Sonunda, Ali, tarihi değiştiren zamparalar arasına girmeyi de becerdi. Bir baloda Lady Thelma Furness' la tanıştı. O ana kadar, Lady Thelma, Galler Prensi'nin sevgilisiydi ve evlenmeleri gün meselesiydi. Kadın Ali'ye gönlünü kaptırınca, Galler Prensi de, öfkeyle, kendisini dul Wallis Simpson'ın kollarına attı, onunla evlendi. Edward VIII'e İngiltere tahtını feda ettiren olay budur.

ALİ'NİN İLGİNÇLİKLERİ: Ali Han şöyle diyor: "Bir kadına tutulduğum zaman, tek düşündüğüm şey, o kadının zevk ve mutluluğudur". Ali'nin aşk ve seks konusundaki bu yaklaşımı, **İmsak** adı verilen seks tekniğini öğrenmesi için babası Ağa Han tarafından gönderildiği bir Kahireli hekimin verdiği eğitimin uzantısıdır. Ali'yle yatan bir kadın Ali'nin tekniğini şöyle özetliyor: "Ali bir gece boyunca kaç kadınla yatarsa yatsın, çok ender orgazm olurdu. Seks seansını bir-iki saat sürdürdüğü olurdu. Orgazm Ali için bilinçli bir olaydı. İradesini gevşetmesi gerekirdi. Bunu da haftada iki-üç kere ya yapardı, ya yapmazdı. Yattığı kadınların orgazmdan orgazma koşarken, kendisinin orgazma ulaşmaması, Ali'ye büyük zevk verirdi. Bunun kadınlar üstündeki etkisini görmekten özel bir zevk alırdı. Tek amacı duruma egemen olmaktı. Dizginleri elden bırakma-

dan, kadınların ipin ucunu kaçırmalarını zevkle izlerdi".

ALİ'NİN DÜŞÜNCELERİ: "Okul yıllarında arkamdan 'Pis Arap' diye seslenirlerdi. Bu sevimsiz iltifatlarına, dişe dokunur bütün kadınlarını elde ederek misilleme yaptım".

UÇAN DİPLOMAT PORFIRIO RUBIROSA

RUBIROSA'NIN ÜNÜ: Kağıt üstünde Rubirosa Dominik Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'na bağlı bir diplomattı. Diplomasi çevreleri, Rubirosa'nın ülkesini Almanya, Arjantin, Fransa, Belçika ve Küba'da temsil ederken elle tutulur bir diplomatik başarı elde etmediği görüşünde birleşmektedirler. Aslına bakılırsa, Rubirosa, artık nesli tükenmiş bulunan ve "uluslararası playboy" olarak anılan ilginç türün son ve belki de en görkemli örneğiydi.

RUBIROSA'NIN SEKS YAŞAMI: Doğduğu 1909 yılından öldüğü 6 Temmuz 1965 tarihine kadar, Porfrio Rubirosa, "Toujours Prêt" (Her Zaman Hazır) lakabıyla anılmıştır. Gazete manşetlerini günlerce kaplayan beş evliliği ve sayılarını kendisinin bile bilmediği seks skandallarıyla ünlü bu Dominikli diplomatla ilişki kuran kadınların ortak görüşü, Rubirosa'nın bu lakabı fazlasıyla hakettiğidir. Gönül alanında kazandığı sayısız zaferlerin en önemli nedeni de, her zaman, her yerde, "emre âmade" oluşudur. Kendi deyimiyle, "Yalnızca bir kadınla tek seans seks yaptığım günler, benim için tam anlamıyla kayıptır".

Rubirosa orta-sınıf bir ailenin çocuğu olarak, Dominik'te dünyaya geldi. Fransa'daki Dominik diplomatik misyonunun üyesi olan babasının yanında eğitim gördü. Kısa süren bu eğitimden sonra Dominik Cumhuriyeti'ne dönerek orduya yazıldı. Kısa boylu, esmer, basık-burunlu ve ata binmekten çember-bacaklıydı. Kendisine fazlasıyla hakettiği "uluslararası playboy" ünü, kuşkusuz, bu özellikleri kazandırmamıştır. Onu "yatakların fatihi" yapan, akıllıdan çok kurnaz olması, kadınlara saldırganlık derecesinde ilgi göstermesi ve İngilizce'yi Fransız şivesiyle konuşmasıdır. O dönemde, bu sonuncu özellik, her nedense kadınlarda hoşafın yağını çabuk keserdi.

"İnsanlar ana-babalarını seçemezler, ama, kurnaz erkek, kaynana-kaynatasını doğru seçerse, Tanrı ona 'Yürü Ya Kulum' der". Bu sözler sanki Rubirosa için söylenmiştir. Rubirosa'nın ilk karısı, 17 yaşındaki Flor de Oro (Altın Çiçeği) Trujillo'dur. Kızın babası Dominik Cumhuriyeti'nin acımasız diktatörü Generaller Generali Rafael Trujillo'dur. Kızının yaptığı (ya da damadının yaptırdığı) bu eş seçiminden gerçi Trujillo hiç hoşlanmamıştır, ama, bir oldu-bittiyle karşılaştığı için, bilinen yöntemlerle damat adayını ortadan kaldırmak yerine, düğün gününü resmî tatil günü ilan etmiş ve "Her Zaman Hazır" Rubirosa'ya Dominik Cumhuriyeti'nin Berlin delegasyonunda diplomatlık görevi vermiştir. "Her Zaman Hazır" Rubirosa, böylece, sönük bir diplomatlık, görkemli bir uluslararası zamparalık dönemine ilk adımını atmış bulunmaktadır.

Berlin yıllarından sonra Flor ve Rubi'nin Paris'e geçtiklerini biliyoruz. Flor, burada, Rubi'den sıkıldığını, boşanmak istediğini açıklar ve Rubi kabul eder, çünkü, artık, fakir bir damat adayı değil, yolunu basbayağı bulmuş bir zengin duldur. Trujillo da bu işten memnundur. Öylesine memnundur ki, Rubirosa'nın diplomatik görevine son vereceği yerde, onu terfi ettirir. Ettirirken de şu gerçekçi değerlendirmeyi yapar: "Rubirosa çok usta bir diplomattır. Usta bir diplomat olmanın bütün özelliklerine sahiptir. Hem kadınlar kendisinden çok hoşlanıyorlar, hem de tek ayağı üstünde kırk yalanı büyük ustalıkla kıvırıyor".

Ülkesinin devlet başkanından bu övücü sözleri alana Rubirosa, başarısız diplomatlığının yanında, damızlık görevini sürdürdü. Neden sonra Fransız sinema yıldızı Danielle Darrieux ile tanıştı. Birbirlerine tutuldular. Danielle'le Rubi'nin aşkları sürerken İkinci Dünya Savaşı patlak verdi. Fransa Alman ordularının işgali altına girdi ve Nazilerin ilk işi Berlin'den tanıdıkları Rubi'yi gözaltına almak oldu. "İşbirlikçi" damgasını yemek ve bütün geleceğine gölge düşürmek pahasına, Danielle, Almanları eğlendirmenin bedeli olarak, Rubirosa'nın salıverilmesini sağladı. "Birbirlerine duydukları sınırsız aşk ve ihtiras sürdükçe beraber olmak" koşuluyla, 1942 yılında evlendiler. Danielle'in annesi yanlarına taşınınca, beraberliklerine turp sıkıldı ve kısa süre sonra yolları ayrıldı.

Rubirosa gerçek temposunu 1947 yılında buldu. O tarihlerde dünyanın en zengin kadını olan Tütün Kraliçesi Doris Duke'la evlendi. Dedikodu yazarları, büyük başlıklarla evlenme haberini verirken, Doris'in nikah yüzüğünü sağladığını, Rubirosa'nın tek katkısınınsa düğün sırasında içtiği bir paket sigara olduğunu yazıyorlardı. Evlilikleri tastamam 13 ay sürdü. İş noktalanırken, Rubirosa, "Çok anlayışlı davrandığı ve bonkörce bir nafaka verdiği için" Doris'i övgüyle ve minnetle anıyordu. Robirosa 1953 yılında, bu kez de, "dünyanın ikinci en zengin kadını" olan Ucuzluk Mağazaları Kraliçesi Barbara Hutton'la evlendi. Hutton'un beşinci

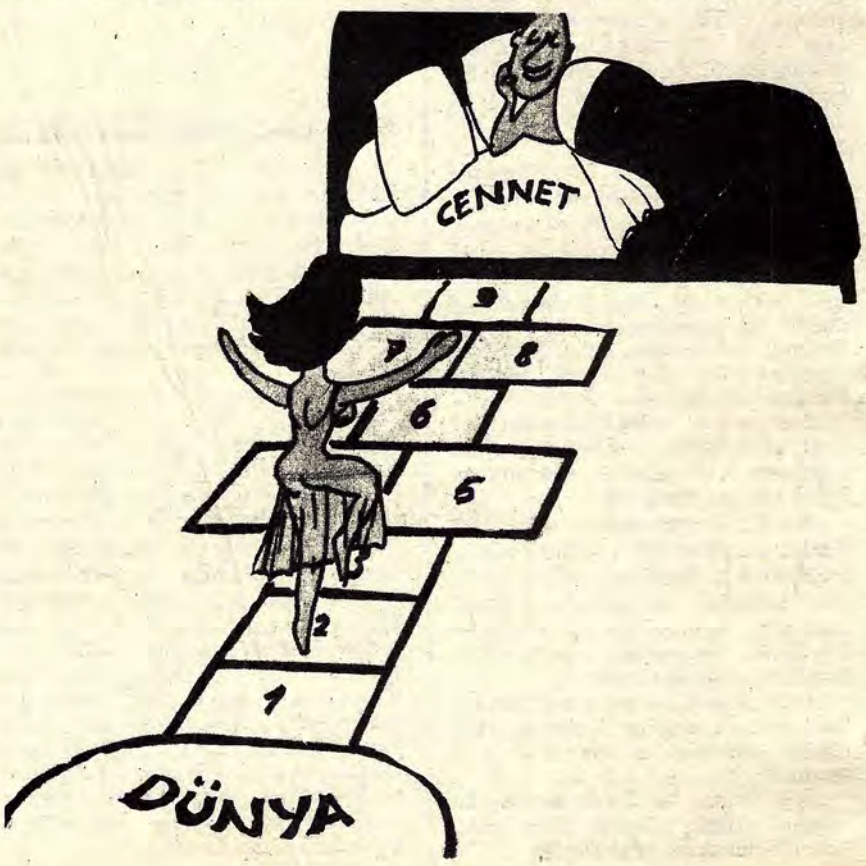

evliliğiydi bu... Eski kocaları arasında, "karı parasıyla geçinmemekte direndiği" için boşanmayı yeğleyen Cary Grant vardı. Neyse ki, Rubirosa'nın böyle bir sorunu yoktu. Evlilik resimlerinde, "hoşafın yağı kesilmiş ve bulutlar üstünde gezinen" bir Barbara ile "gerçekçi biçimde sorunları göğüslemeye hazır" bir Rubi görüyoruz. Evliliğin üstünden ancak 73 gün geçti ve Barbara'nın da ayakları yere ulaştı. Beraberliklerini sona erdirdiklerinde, Rubi, ihtiyatlı bir tahminle, 5 milyon dolarlık bir nafaka koparmıştı. Evlilik aralarını ve hatta evlilik sıralarını iyi değerlendiren Rubirosa'nın bu arada, birkaç boşanma ve zina davasında öfkeli-boynuzlu kocaların hışım-dolu bakışlarını üstünde hissettiğini biliyoruz.

Sonra Rubi'nin Zsa Zsa Gabor'la deli-dolu, inişli-çıkışlı, fırtınalı beraberliği başladı. İkisi de reklâma pek bir düşkün oldukları için, birlikte geçirdikleri aşk ve seks dolu anlar, kamuoyundan İkinci Dünya Savaşı kadar "gizli" kaldı. Zsa Zsa Gabor o sıralarda sinema oyuncusu George Sanders'la evliydi. Sanders, kendi deyimiyle, "bu saçmasapan evlilik" ten illallah demişti. Bir noel gecesi karısıyla Rubi'nin paylaştıkları aşk yuvasının önüne geldi, özenle ambalaj yaptığı bir tuğlayı pencere camından içeri savurdu, tuttuğu iki dedektifle balkona tırmanıp kırık pencereden odaya girdi ve gazete haberlerine göre "Mutlu Yıllar Sevgilim" diye bağırdı. Söylenenler doğruysa, Rubirosa gürültüyü duymuş ve esenliği banyoya kaçıp kapıyı üstüne kilitlemekte bulmuştu.

Rubirosa, 44 yaşına geldiğinde, geçmiş yaşamını değerlendirerek bir özeleştiri yapmak ve banka hesabını ciddi biçimde gözden geçirmek gereksinmesini duydu. Gördüğü manzaradan umutlanmış olacak ki, bir basın toplantısı düzenleyerek, "bundan sonra parası için hiç bir kadınla evlenmeyeceğim" dedi. Sözünü de tuttu. Son evliliğini 1957 yılında 19 yaşındaki Fransız yıldızı Odile Rodin'le yaptı. Evlilikleri gerçekten mutluydu, ama, bir gün, polo maçında kazandıkları zaferin sarhoşluğu içinde, Robirosa minik gelinini eve bıraktı ve arabasıyla barları gezmeye çıktı. Ünlü playboyun son dakikalarını neler düşünerek geçirdiği bilinmiyor, ama, büyük olasılıkla, içinden ağaca tırmanmak gelmişti. Bunu yaparken arabasından inmeyi unuttu ve yakın dostu Ali Han'ınkine çok benzer bir biçimde bir araba kazası geçirdi. Hastaneye götürülürken de can verdi. Cenazesine çoğu kadın olan 250 ünlü kişi katıldı ve uluslararası playboyların sonuncusunu gözyaşları arasında son yolculuğuna uğurladılar. ●

Filmler

Baştarafı 16. Sayfada

çeken 160 kadar film vardı. Bunların hepsi gelse, yerli filmler de buna eklense sinemaseverlere gerçekten bol para gerekirdi.

Bazı filmler gelmedi. Bazıları, gelemedi. Bazıları gelecekti ama birkaç film, umulmayan bir ilgi görüp gösterim uzatınca gelemediler. Neyse, ekim ayında çıkan dergide de listelere genel bakış sürdürülmüş, birçok filmin lafı-sözü edilmiş, o yazı da aynı sonuca bağlanmış. Bu sezon, sinemasevere bol para gerek.

AVARE

Kasım ayında ise, sezon "iyi" başlamış... David Hamilton, gerçi **"Laura"** adlı filmini bir fotoğraf albümüne benzetmiş ama iyi olmuş... O günlerde "Laura" mükemmel çerçeveler, renk cümbüşleri ve 16 yaşındaki bir kızın tazeliği ile gözlere bayram ettirirken anlı şanlı

> Avare'de dram, raks, güldürü, şarkı her şey vardı. Gerçi, bunca bolluk içinde sinema yoktu ama, olacak o kadar...

"Jaws-2" de sinemalarda arz-ı endam edivermiş. Bu arada iki film daha var ki, ikisi de görmelere seza...

"Patronun Kızı", insana keyif vermese bile, ilgiyle izlenen bir film. İlgi ne konuya, ne yönetmene, ne 'sanatsal içeriklerin, dramatik yoğunluk' içinde vesaire, vesaire'ye yönelik... Kadro iyi, kadro tevâtür... Bir yanda yetenekli, ölçülü biçili bir oyuncu olan David Carradine (hani TV'deki Kung Fu'cu), öteki ise Kate Jackson (TV'deki Charlie'nin Üç Meleği içinde, en çehre züğürdü olanı) Bu ikili, kamera karşısında alenen, düpedüz kavga ediyorlar. Biri yetenekli, alıp başını gitmek istiyor. Ötekinde yetenek dediğin, yellim yellim lafeyna...Durumun vaziyeti bu olunca. Bir 100 metreci ile bir 10.000 metrecinin yarışını izler gibi oluyorsunuz ki, çok görülür garabetlerden değildir...

Öteki film, **"Avare"**... O, başka bir alem. Dram desen var, güldürü desen var, raks desen var, şarkı desen var... Bunca bolluk içinde gerçi sinema yok ama, olacak artık o kadar.. (Meraklısı için not: Bizde **'Avare'** ile **'Pygmalion'** arasında, Fenerbahçe-Galatasaray rekabetine nal toplatacak bir yarış vardır. Birkaç yıl öncesine kadar, her yıl sinemamızda en az bir tane 'Pygmalion', bir tane 'Avare' yapılırdı. Görünen odur ki, şimdi bu ezeli ve ebedi rekabette 'Avare' birkaç arşın boyu öne geçmiştir. Müjdeler olsun...)

1981/82 sezonu işte böyle başlamıştı: Flaş bir film (ikinci köpekbalığı filmi, tabii) eskilerden bir Avare, şarkılı-türkülü filmler Örümcek Adam'lar vesaire ile kasım ayı, 'nefis bir çeşitlilik' içinde geçmiş, takvimler aralık ayına selam durmuşlardı.

BAK POSTACI GELİYOR...

Şarkının aslı, şöyledir: **"Bak postacı geliyor, selam ediyor...Herkes ona bakıyor, merak ediyor... Lay lay da lay lay..."**

Aralık ayı, "Postacı Kapıyı 2 Defa Çalar"la geldi (bir kadın, iki erkek arasında geçen biraz seksi, biraz cinai bir olayın üçüncü kez ısıtılıp, 'taam niyetine' sofraya sürülmesidir) Daha önce King Kong'un avucuna düşen (inanmayan, o filmin afişine bakar, inanır) Jessica Lange, bu kez Jack Nicholson'u avcuna alıyor, ona her istediğini yaptırıyordu.

O filmde, mutfakta, hamur teknesinin yanında geçen bir sahne (affedersiniz, sahne çiftleşmeyle ilgilidir) vardı ki, ona bakıp kolayca "Bu ne rezalet" denilebilir, "Ahlak kalmadı ki..." diye başlayan varyasyonlarla imal-i fikr edilebilirdi. **Erkekçe** ise, aynı konuda şunları söylüyordu:

"Erotizmin doruğunu veren bu tür çekimlerde İsveç sineması alabildiğine doğaldır. Fransız sinemacısı işin içine biraz romantizm veya mizah katmadan edemez. İngiliz sinemacısı bu tür sahnelerden uzak durmayı yeğ tutar. Hollywood ise genellikle olayın başlangıcını ve sonunu verir, 'olayı' **ustaca ıskalar..."** Rafaelson ise (yönetmendir) Hollywood'da yaptığı filmde, Hollywood kurallarına sırt çevirir.

"Postacı, kapıyı "üçüncü kez çalıp, gerçekçiliğe lamelifler çizerken **"Uzay Yolu"** da hayalin sınırlarını zorluyor, müzikalci Wise (kırkından sonra saz çalma, olur mu?) kendine pek yabancı bir konuda 'ısınmamış oyuncular'ı yedeğine alıp, uzay gemisine münasip bir liman arıyordu. Ayın filmleri içinden **'Kürtaj'** genç bir yönetmen için umut verici ışıklar getiriyor ama aynı ışıklar, senaryodaki çift öykü anlatma yanlışını da ayan-beyan gösteriyordu.

AH GÜZEL İSTANBUL, AH...

Ocak sayısına bakıyoruz... **"Ah Güzel İstanbul"** var. Uzunyol şoförü Kamil'le "Hayat Kadını" Cevahir'in umutsuzca aşk öyküsü... İnceliklerle örülmüş, duyarlığı yoğun bir öykü bu... Gerçeklerin sertliği ile bu ince duyarlıklar bir karşıtlık yaratıyor. (Bunu çok kişi gördü, bu yüzden çok kişi film yapmak istedi Fürüzan'ın bu uzun öyküsünü...) Filmin belki en büyük özelliği şuydu: Oyuncuların oyununda, yönetmenin yönetiminde hiçbir fazlalık yoktu. Dramı yoğunlaştırmak, şiirselliği arttırmak için akrobasiler yoktu ve bütün bu yok'lar, filmi "var" ediyordu.

Nastassja Kinski ile Marcello Mastroianni ise **"Aşkımız Bir Günahtı"** adlı filmde bir garip çift oluşturmuşlardı. Biri taze mi taze, ününün doruğunda.. Öteki yorgun mu yorgun, üstelik dorukta tutunmaya çalışan usta bir oyuncu... Yönetmen de filmin sonuna bir soru atıp, işi orada bırakıyordu: "Bahçe mimarı ile gencecik taze, acep baba-kız mıdırlar?"

Aşkımız Bir Günahtı, biraz 'arabesk' kokan bir film adıydı... Huston'ın **"Zafere Kaçış"**ı ise, yanlış bir film...Neymiş efendim, 2. Dünya Savaş'ı sırasında Nazilerden bir takım, esir kamplarındaki müttefiklerden bir takım oluşacak, bunlar maç yapacak...Konu bunun çevresinde dönüyor: Kadroda Pele'den Boby Moore'a, ondan Ardiles'e kadar birçok ünlüye rastlanıyordu. Ama doğrusu istenirse "sinema ile futbolun nefis bir kokteyli" olması beklenen film futboldan uzaklaşıyor, sinemaya yan çiziyor, böylece sonunda kendi zaferinden (yetkin bir sanat ürünü olma şansından) kaçıyordu. Eh, hiç olmazsa böylece vardığı sonuç, adına (Zaferden Kaçış) uygun hale geliyordu ki, bu da bir şeydir. (Laf aramızda bizler maça gidip, orada bile futbol göremeyen kişileriz. Sinemada futbol göremedik diye, Huston fazla suçlanmamalı.)

"Alien", çarpıcı bir bilim kurgu filmiydi. Hollywood'un yeni 'harika çocuk'u Carpenter, gözde oyuncusu Jamiee Lee Curtis (Tony Curtis'le Janet Leigh'in kızı olur, kendileri) ile 'karabasan görme meraklılarını' 'tatmin' ediyordu.

Ocak/1981 bitti biter, gitti gider. Biz ona bir temenna çakıp cüce şubata atf-ı nazar eyleyelim.

BROOKE SHIELDS DE, ORADA DUR...

Filmin bir değil, iki değil, üç adı var: **Endless Love, Affedilmeyenler,** bir de (nedense) **Bir Defa Yetmez...** Ama adına boşverin, Brooke Shields var filmde... Meraklısının rahat rahat "izleyebileceği" bir genç hatun... (Biri, onun için '30 yaşın dişiliği ile 15 yaşın dişiliğini birlikte taşıyan kadın' demiş. İyi demiş). Zefirelli ise alışkanlıklarımı aman aşmayım derken ne yapsa iyi? Romanda belli bir denge var. "Yıldızdır, filmin lokomatifidir" diye konusu Brooke Shields'in üstüne yıkınca, romanda kurulan denge, filmde bozuluyor tabii... Ama TV reklamındaki gibi "Markaya bak..." derseniz, Shields'i izlersiniz!

Antonioni'nin **"Yolcu"**su, sezonun en önemli filmlerinden biriydi. Sinemaseverler için (hadi, biraz abartalım) "Mecnunum, Leyla'mı Gördüm" dedirtebilirdi belki ama film, "Bir kerecik baktı, geçti" (Kötü programlandı, kötü oldu. Beyoğlu'ndaki en büyük sinemalardan biri yıllardan beri ilk kez, filmi dördüncü gün kaldırdı. 'Neden' dedik, işte veciz yanıt:

—'Çarşamba günü, tüm seanslarda sadece 197 bilet kestik'.

Eh, sinemasever müneccim mi... Filmi 'duyurmak' diye bir şey yok mu? (Türkiye için konuşuyorsak, elcevap: Yoktur...)'

"Akdenizli", Onissis'in yaşamına yaslanıp ortaya çıktı. **"Lilli Marleen"** güzel bir filmdi. **"Fil Adam"** ise, harika.. 19. yüzyılda yaşayan, çirkin ve 'farklı' olan, yaşamı boyunca bu 'farklılığın' dramını yaşayan adam için ERKEKÇE'nin notu şöyle: "Kolay kolay unutulmayacak bir film..."

TARZAN FİLMİ

Mart ayında **Erkekçe**, anlı-şanlı ve dahi bol reklamlı Tarzan için bir "reddiye" döşeniyor.

Filme itirazımız var.

Çünkü film **"Tarzan"** filmi değil... Film, **"Jane Filmi"**... Zaten yazının başlığı, çığlık çığlık bağırıyor:

Jane rolünde Bo,
O, o, o, o...

John Trent'in gecikmiş bir Ann Margret'e yaslanan suya tirit **"Yasak Duygular"**ının esamisi okunur mu? (Okunmaz, gülüp geçilir) **"Unutulmayanlar"**, **"Toprağın Teri"**, **"Herhangi Bir Kadın"** üstünde durulur mu? (Durulur)

Derken karşımıza birden **"Yargıç ve Celladı"** çıkmaz mı? Yönetmeni desen, Maximillian Schell... Konu, Dürenmatt'tan uyarlama.

Garip bir film... İyi bölümleri var, kötü bölümleri var (orta karar bölümleri?... Hayır, film iki uçta geziniyor, orta karar bölümü yok) bir de ERKEKÇE'nin yargısı var:

—"Film romana yaklaştıkça sinemadan, sinemaya yaklaştıkça Dürrenmatt'tan uzaklaşıyor."

BİRİ UÇUYOR, ÖTEKİ DOĞUYOR

Nisan ayında **"Süperman"**ın devamı var... Öte yanda, **"Bir Yıldız Doğuyor"** var. İkisi de, ilginç filmler ama ötede, ilginç bir sinema olayı başlıyor. **"Geceyarısının Ötesi"** adlı fotoroman-film haftalar boyu sürecek saltanatına başlıyor. Oyuncular filme 'inanmıyormuş', gelişmeler zaman zaman 'rastlantı sinemasına selam veriyormuş' yönetmen "Yahu bundan film çıkmaz, olsa olsa fotoroman olur, bari temiz bir fotoroman yapalım' demekte imiş, olsun...Tam 12 hafta bu film seyirciyle sinemada buluşuyor.

"Yılanı Öldürseler" iyi... **"Macarlar"** çok iyi..., **"Julia"** da öyle... Sonra **"Çılgınlar Kulübü"**... (Tiyatrosu daha iyidi) Ve **"Abdullah"**... (Bu, bir Hint filmidir, bunca yıllık 'Avare' naftalin koka koka 16 hafta oynarken bu iki haftada gelip, geçmiştir), **"Patlarsam Yanarsın"** ilginç bir konuyu işleyen ilgi çekici bir film (Ama neden bölüm bölüm böyle sulandırılmış, anlaşılır iş değil) ve daha birçok film...

Ve toplam: 1981/82 sezonunda 40-50 arasında yerli film gösterime girdi. Yabancı filmler ise 100'ün biraz üstünde idi. Görenlere ne mutlu... Görmeyenler, için şarkı: "Gitti de, gelmeyiverdi..."

Bir de göremediklerimiz var: "Kramer..." var, "China Syndrome" var, "Kagemusha" var, "Unmarried Woman" var, "Rocky"lerin birincisi var. Onlar için de, aynı şarkının devamı...

—"Hele Nazlım,ner'de kaldın?"

VARIP NEYLEMELİ SILAYI
•
TUĞRUL ŞAN
•
PLAK VE KASET
1 Numara Plakçılık

TV Filmleri

Başlarafı 17. Sayfada

Starfish adlı denizaltının, Japonlarla yaptığı 'sert' savaşların öyküsü. Reagan, kaptan rolünde (Hellcats Of The Navy- Yön: Nathan Juran- Oyn: Ronald Reagan, Nancy Davis, Arthur Franz - 1957 yapımı, 82 dakika - 13 Temmuz, Salı)

EĞLENCELER BELDESİ: İlginç bir müzikal... Konu, iki Amerikalının İskoçya'daki serüvenleri üzerine kurulu... Orada, her 100 yılda bir ayaklanan, bir hayalet kent vardır. İkisinin yolu oraya düşer, sonra işler karışır. Film, "Lost Horizonish" adlı Broadway müzikalinden uyarlandı ve beğenilmedi (Brigadoon - Yön: Vincente Minnelli- Oyn: Gene Kelly, Van Johnson, Cyd Charisse, Elaine Stewart - 1954 yapımı, 108 dakika- 18 Temmuz, Pazar)

KENAR MAHALLE: 1962'lerde, asi gençler modası varken yapılmış filmlerden biri... Bir mühendis, yolda asi gençlerin saldırısına uğrar, sonra onlardan intikam almak için, işe girişir. Listenin hemen tüm filmleri gibi, orta karar birşey... İzlense de olur izlenmese de... (13 West Street-Yön: Philip Leacock - Oyn: Alan Ladd, Rod Steiger, Jeanne Cooper - 1962 yapımı, 80 dakika- 20 Temmuz, Salı)

ÜÇ KAĞITÇI: Listenin en iyi filmlerinden biri...Herhangi bir yere bağlanmayı saçma bulan, yaşamını gezip dolaşarak, bu arada çeşitli 'üçkağıtçılıklar' yaparak geçiren Mordacai ile, kaçak Curley'in dostluklarının öyküsü... Mükemmel bir senaryo, iyi yönetim, harika oyuncular... (Film, Flam Man-Yön: Irvin Kershner - Oyn: George C. Scott, Sue Lyon, Michael Sarrazin - 1967 yapımı, 115 dakika,- 24 Temmuz, Cumartesi)

JAILHOUSE ROCK: Elvis Presley' in en 'izlenebilir' filmlerinden biri. Adı da, Presley'in ünlü şarkısının aynı. Eski bir kürek mahkumunun, pop yıldızı oluşunu anlatan filmi Rock'n Roll rüzgarının püfür püfür estiği günlerde çevrilmiş, o zaman sinemalar adam almamıştı. Modanın rüzgarı kesildikten sonra geriye ne kaldı? Film, bunun yanıtını da verecek (Jailhouse Rock- Yön: Richard Thorpe - Oyn: Elvis Presley, Judy Tyler, Vaughn Taylor - 1957 yapımı, 96 dakika - 25 Temmuz, Pazar)

REVÜ MELEKLERİ: New- York'ta yağmurlu bir gecede peşpeşe üç 'hata' işlenecek ve bunlar çeşitli olaylara neden olacaktır. Film, en çok 'moral değerlere bağlılık' açısından ilgi çekti. Bölüm bölüm hissedilen 'şiirsellik' ise "acemice" diye, nitelendi. Rita Hayworth için, izlenebilir (Angels Over Broadway- Yön: Ben Hect ve Lee Garmes - Oyn: Douglas Fairbanks, Jr., Rita Hayworth, Thomas Mitchell - 1940 yapımı, 80 dakika- 27 Temmuz, Salı)

KAYBOLAN KIZ: Ayın son filmi...Konu, 4 yaşında bir çocuğun kaybolması üstüne kurulu... Amerikalı bir kadının gayrimeşru çocuğu Londra'da kaybolur. Sonra olaylar öyle gelişir ki, kaybolan kız neredeyse 'yok' olur. Birçok kişi, böyle bir kızın yaşadığını bile bilmez... Öykü, tam bir kabus... Birçok çekimde de dekorlar 'Ben dekorum, inanmayın' diye bağırıyor. Yönetmenin en kötü filmlerinden biri (Bunny Lake Is Missing - Yön: Otto Preminger - Oyn: Laurence Olivier, Carol Lynley, Neil Coward - 1965 yapımı, 107 dakika- 31 Temmuz, Cumartesi) ●

europcar

dünyadaki herkes gibi size de oto kiralama imkanı sağlıyor

"uluslararası oto kiralama sistemi„

ESİN TURİZM A.Ş.

Havaalanı: 73 70 24
Ankara: 18 26 11 Tlx: 42565

İstanbul: 43 15 15-16 Tlx: 24175

İzmir: 25 46 98 Tlx: 52 277
Kuşadası: 25 50 - 12 25 Tlx: 52 110

ODM AJANS

RESTORANLAR

Baştarafı 62. Sayfada

Bu "evsahipliği" daha girişte ya Şef Fahrettin Özdemir'in, ya da Şef Yardımcısı Sadettin Kiraz'ın dudaklarındaki içten tebessümle başlar.

Siz ister yaz, ister kış konuklarından olun, eğer canınız çekiyorsa, bu iki "profesyonel" in rehberliğinde hem bahçeyi hem konağı gezebilirsiniz.

Gezebilirsiniz, diyoruz çünkü, gerek üç katlı konak — salonları, iç dekorasyonu, antik havası ile — gerekse set set yeşil bir tüle bürünmüş, çardaklı, şadırvanlı bahçe, tümüyle bir müze izlenimi yaratır. Hele bizim gibi Ziya Restoran'a ilk kez yolu düşenlerdenseniz, öyle hemen bir masaya çöküp, kaşık sallamaya başlayamazsınız; ister istemez bu güzelim dekor içinde önce gözlerinizi doyurmak gelir içinizden... Hatta, bahçenin bir köşesini süsleyen, yuvarlak, kubbeli bar-amerikanda bir süre "üvertür" de diyebilirsiniz.

Konağın o görkemli, o ağırbaşlı havası, bahçeyi çevreleyen ağaçların, sarmaşıkların yemyeşil huzuru içinde bir de Rober-Eray ikilisinin romantik müziği başlamışsa bir masal mutluluğunda kaybolup gidersiniz..

★★★

Biz kaybolamadık efendim...

Bu tür yerlere görevli gitmek, rol gereği sevişmek gibi bir şey...

Önce "sayısal" bilgileri derlemeye çalıştık: Restoranın kışlık bölümü 200-250 kişiye servis yapabiliyormuş. Bahçe ise 400 kişilik... Fiyatlardan da birkaç örnek verelim: Soğuk mezeler 200 lira (turşu) ile 850 lira (karides) arası... Hemen hepsinin özel bir pişirimi olan ızgaralar 500 liradan başlıyor ve iştahınıza, damak zevkinize göre yükseliyor. (Artık, fiyat yükselirken iştahınız azalır mı azalmaz mı, orası kesenizin bileceği iş...) Bir şişe "ithal" şampanya ise altı bin lira !...

Servise gelince.. Garsonların davranışlarından, konuşmalarından, lüks bir restoranda çalışmak için gerekli tüm bilgilerle donatılmış oldukları açıkça belli oluyor. Özellikle, ciddiyetle nezaketi çok iyi denkleştiriyorlar.

Sizi masanıza alıp, "aperitif" inizi de getirdikten sonra, masaya belirli uzaklıkta mevzileniyorlar. Yanınıza gelmeleri için bir göz işaretiniz yetiyor, hemen omuzbaşınızda bitiveriyorlar. Hem de büyük bir sabırla... Tikiniz bile olsa bıkmıyor, yorulmuyorlar.

Bilirsiniz, bu tür yerlerin bir "sürekli spesiyaliteleri" vardır, "Steak Ziya Usulü" gibi, bir de Şef'in günlük "tavsiyesi"... Garsonların önemli görevlerinden biri de size bu konuda bilgi vermeleri, öneride bulunmaları... (Hani canım, aşevlerinde de adettir ya, "Bugün çok gozel garnıyarığımız var" derler, aynı işlemin alafrangacası...)

Biz "Ziya Usulü Steak"i yiye yiye bıktığımız için günün spesiyalitesini sorduk, istiridye kabuğunda karides önerdiler. Şaka bir yana, istiridye kabuğunda dört adet karidesi görünce insan "herhalde önce eşantiyon getirdiler, beğenirsek birer porsiyon getirecekler" diye düşünüyor, ama, gerçekten de inanılmayacak derecede doyurucu bir yiyecek.. (Tarifini sunuyoruz.)

★★★

Şuraya da "menü" ile ilgili bir iki satır sıkıştıralım; Restoran Ziya'nın mutfağında Fransız mutfağından Rus mutfağına değin hemen her aradığınızı bulabilirsiniz, hatta tereyağında kızarmış kurbağa bacağı ile domuz pirzolası bile... (Kurbağa bacağı deyip de geçmeyin, geçen yıl Nişantaşı'nda bir şarküterinin camında kocaman bir kağıt görmüştük: "Kurbağa bacağı geldi" yazılıydı. Nerden gelmişti, Paris'ten mi, yoksa Kurbağalıdere'den mi belli değildi ama, belli olan çevre halkının kurbağa bacağını ne büyük bir özlemle beklediğiydi.)

★★★

Evet, koyulaşan gecenin içinde daha da göze batan fenerler, bahçenin çepeçevre huzuru, dinlendirici bir müzik, günün spesyaliteleri ve yudum yudum tüketilen birkaç kadeh...

Birden bu romantik havadan sıyrılıp, şöyle daha canlı bir atmosfere sıçramak isterseniz kışlık yapının üst katındaki diskoteğe çıkabilirsiniz. (Hazım için de iyi gelir.)

Diskotek, özellikle cumartesi geceleri kalabalıktan biraz otobüs sahanlığını andırırsa da üzülmenize gerek yok; pisti bırakır pencere yanındaki boş masalardan birine gidip, kahvenizi, ya da konyağınızı yudumlarken, bahçede göremediğiniz bir manzarayı da izleyebilirsiniz:

Köprünün görkemli ayakları arasından akıp giden ışıl ışıl Boğaz'ı...

... Ve belki de ilk kez, bu müzik, bu meze, bu içki, bu bahçe, bu konak ,bu "mükemmel" servis havası içinde bir akşam yemeğine kaç para ödediğinizin farkına varmazsınız...

ŞEF ÖZDEMİR ÖZKAN'DAN İKİ ÖZEL TARİF: STEAK ZİYA USULÜ

Dana transtan yapılır. Daha trans ince ince dövülür. İçine kaşar peyniri, pastırma ve jambon konur. Izgarada pişirilir. Piştikten sonra üzerine mantar sos ilave edilerek servis yapılır.

KARİDES ZİYA USULÜ

Çiğ karidesler tavada kızartılır. Piştikten sonra içine tereyağı, kırmızı biber, sarmısak, karabiber, maydanoz ve beyaz şarap konur. Üzerine kaşar peyniri de rendelenip tekrar pişirilir. İstiridye kabuğunda servis yapılır. ●

"- Ben gelemeyeceğim Sadi. İçerde yemeğe karar verdim."

MUM IŞIĞI... ŞARAP... VE...

GECELER SAYILMAZ YAŞANMADIKÇA

Sayılı geceler yaşamak istiyorsanız bu albüm ya da kaseti diskoteğinizde bulundurun.

Ali Kocatepe

ERKEKÇE TAVSİYELER

Her türlü sorunlarınızı Erkekçe'ye yazıp sorabilirsiniz. Sorunlarınız en iyi uzmanlar tarafından değerlendirilip, tavsiye bildirilecektir. Mektuplarınızı ERKEKÇE TAVSİYELER, Dr. Sevki Bey Sokak No: 6 Divanyolu/İstanbul, adresine yollayınız. Kimliğiniz ve adresiniz gizli tutulur. Mektuplar iade edilmez.

DOĞUM KONTROLÜ

Yirmi-dört yaşında genç bir kadınım...Kocam 30 yaşında... İki çocuğumuz var. Üçüncüsüne gebeyim. Belki de dört olacak, çünkü doktor ilk muayenelerden sonra doğumun "ikiz" olabileceğini söyledi. Aslında, çocuk sayısını ikide kesmeyi kararlaştırmıştık, ama bir kaza oldu. Üstelik, doğacak olanlar da ikiz... Altı nüfusu besleyebilecek bir ekonomik güce sahip olduğumuzu sanmıyorum, halimiz vaktimiz yerinde olmasına rağmen... Bugün bilinen doğum kontrolu tekniklerini kullanmıyoruz. Bir ara hapları denedim ama ben de (belki de psikolojik) yan etkiler yaptı. Doktorun söylediğine göre, uterusum gevşek olduğu için rahim araçlar, yani spiraller tutmuyor. Rahime düşmüş çocuğu kürtaj yoluyla aldırma fikrine de bir türlü kendimi alıştıramadım. Şimdi gazetelerde kürtaj yasasıyla birlikte kısırlaştırmanın da gündeme geldiğini okuyoruz. İlk bakışta bize en uygun yöntem kürtaj... Bu konuda beni aydınlatabilir misiniz? Bu ameliyat nasıl yapılır? Geriye dönüş var mıdır? Kısırlaştırmadan sonra çocuk yapma tehlikesi bütünüyle ortadan kalkar mı?

H.S.
Bursa

Karşılaştığınız sorun, toplumumuzda giderek artan bir sorun... "Nüfus Patlaması", yalnızca bireysel ailelerin geçim sıkıntılarını artıran bir olay değil, ülke düzeyinde kaynakları da tüketen bir durum... Artık aileler "küçük aile" istemekteler... Tarım toplumlarında, çocuk, çok küçük yaşta sığırtmaçlık, çobanlık, götür-getirle ekonomik yaşama girmekte ve aileye fazla yük olmamaktadır. Hele, kırsal kesimde okur-yazarlığın düşük olduğu ve bunun sonucu olarak da "okul masrafı" gibi harcama kapılarının açılmadığı düşünülürse, ailede pişen tencereden bir fazla boğazın nasiplenmesinin pek önemli olmadığı görülür. Kısacası, tarım toplumlarında fazla çocuk yapmak aile için ekonomik bir kazançtır genellikle... Kentsel toplumlardaysa fazla çocuk yapmanın sorunları abartılmış olarak karşımıza çıkmaktadır. Hele kadınların da aileyi geçindirmek için çalışmaya başladıkları düşünülürse, "çocuk bakımı" da büyük bir sorun olarak belirmekte, bu yüzden de aileler çocuk sayısını sınırlamanın yollarını aramaktadırlar.

Ne kadar gelişkin olurlarsa olsunlar, bugünkü gebeliği önleme yöntemlerinin bazı kişilerde belli bazı yan etkiler oluşturabileceği konusunda haklısınız. Bu bakımdan, bir çok ülke, en emin tıbbî önlem olarak, kısırlaştırma yoluna gitmekte...

Dünya tıp pratiğinde kısırlaştırmanın en etkili, en masrafsız, en çabuk yolu kuşkusuz kadına uygulanan bir ameliyat olan vazektomidir. Birkaç dakika süren bu ameliyatın nekahatı da çok çabuktur. Süre bakımından tübal ligasyon da denilen "boru bağlama" yöntemi, olsa olsa vazektomiden biraz daha uzun sürer. Basit bir yöntemdir, boruların her birinden küçük bir parça alındıktan sonra uçları bağlanır. Bu tür ameliyatlarda başarısızlık oranı yüzde 1'den azdır, istatistiklere göre...

Ancak, hemen belirtelim, hekimlerin çok büyük bölümü genç insanların kısırlaştırılmalarına karşı çıkmaktadırlar. Bunun da nedeni, acele verilmiş bir kararla kendilerini kısırlaştıran çiftlerin, daha sonra, şu ya da bu nedenle, yeniden çocuk yapmak istemelerinin sık görülen bir durum olmasıdır. Gerek kadında, gerek erkekte kısırlaştırma "geriye döndürülebilir" bir cerrahî müdahale değildir. Bu bakımdan, bu yola giderken, hem çiftin konuyu enine-boyuna tartması, hem de hekimin sonradan pişmanlığın doğmayacağına vicdanen emin olması gerekir.

Size öğüdümüz, gerek kürtaj gerek kısırlaştırma konusundaki yasal çalışmaları ve bilimsel tartışmaları günlük gazetelerden ve dergilerden yakından izlemeniz ve şu anda sonradan pişman olacağınız "gizli" bir adım atmamanızdır.

GEÇ BOŞALMA TEKNİKLERİ ZARARLI MI?

Seks konusunda derginizin yaptığı eğitici katkıları takdirle karşılıyor, ama yeterli bulmuyorum. Bu yüzden de, iyi yabancı dil bilmenin yardımıyla, İngilizce kitaplar getirttim seks konularında... Bu kitaplardan okuduklarımla, boşalmayı geciktirmek, hatta bütünüyle önlemek için Tao tekniğini kullanıyorum. Aslında, uyguladığım (karımla birlikte) yöntem çok basit... Seks sırasında sık sık dinleniyor, ara veriyoruz. Bu bana zevk veriyor. Boşalma isteği bile duymuyorum bazı durumlarda... Bir saat süreyle seks yapıp dinlendikten sonra (karım iki-üç orgazm olmuş oluyor), sırtüstü uzanıyor ve penisimin sertliğini kaybettiğini hissediyorum, boşalmaksızın. Bazen kontrolu elden kaçırdığımı, orgazma ulaşmak üzere olduğumu hissediyorum. Böyle durumlarda karımla hemen ayrılıyoruz ve yumruğumu dölborusunun bitim yerine sıkı sıkıya bastırıyor ve böylece kamışa su yürümesini önlüyorum. Bazen de "döl boğması" denilen tekniği kullanıyoruz, orgazma varmamı önlemek için.. Bir elimle penisimi sıkı sıkıya boğup karın yöreme yapıştırıyorum, boş elimle de glansla penis borusunun buluşma yerini bastırıyorum. Bazen bunda geç kaldığımızı, orgazmı düzenleyen kasların harekete geçtiklerini hissediyorum. O zaman yumurtalıklarımda belli bir ağrı-sızı hissediyorum. Penisimde de iğnelenmeler oluyor, ama kısa sürede geçiyor. Bu acılar, iğnelenmeler son zamanlarda sık tekrarlanmaya başladılar. Bu bakımdan ben de kaygılanmaya başladım. Sürdüreyim mi dersiniz?

B.S.
İstanbul

Gerek mektubunuzu kaleme alış biçiminizden, gerek yazdıklarınızdan okumuş bir kişi olduğunuz anlaşılıyor. Ancak, mesleğinizi yazmadığınız için (hekim olmadığınız anlaşılıyor), yabancı kaynaklardan okuduklarınızı nasıl yorumlayıp uyguladığınızı kestirmek güç... Kullandığınız bazı kavramların anatomik anlamlarını bilip bilmediğiniz konusunda da kuşkularımız var. Bu bakımdan, size, özel durumunuzdan çok, mektubunuzun genel noktalarına değinmekle yetineceğiz.

"Döl boğması" tekniğinin yan- etkilerinin sizde henüz görülmediği anlaşılıyor. Ancak, bu yöntemi fazla sık kullanmasanız iyi edersiniz. Gerek döl boğması, gerek azil (coitus interruptus, dışarıda gelme) prostatta tahrişlere, hatta iltihaplanmalara yol açabilir. Bu da uzun solukta, seksten aldığımız zevklere ket vurabilir.

Erkek dölündeki sıvılar üç kaynaktan gelir. Bunlar prostat bezi, seminal veziküller ve vaz deferans' tır. Bu sonuncusu, aynı zamanda, döl deposu görevini de yapar. Birleşmeden önceki sevişme sırasında tırmanmaya başlayan cinsel heyecan, prostatta ve seminal veziküllerde vasküler kasılmalara, daralmalara yol açar. Boşalmanın olmaması demek, sıvıların oldukları yerde kalması ve prostattaki tıkanıklığın, birikimin sürmesi demektir. Salgıların prostatta ve seminal veziküllerde kalması ve vasküler darlığın sürmesi sonucu, bu organların tahriş ve iltihaplanmaya bağışıklıklarını önemli ölçüde azaltır. Prostat dediğimiz hastalık bunun sonucu doğabilir. Gerçi prostat öldürücü bir hastalık değildir, ama, insanlara alabildiğine rahatsızlık verir. Üstelik, bir kere prostata yakalanan kişinin ömür boyu bundan bütünüyle kurtulması olanaksızdır. Prostat kronik bir hastalıktır.

Kullandığınızı söylediğiniz teknik, erken boşalmayı önlemek için geliştirilmiş bir yöntemdir. Mektubunuzdan erken boşalma gibi bir sorununuz olmadığı, üstelik eşinizin de mülti- orgazmik (bir seansta birkaç kere orgazm olabilen) olduğu anlaşılıyor. "Döl boğma" tekniğini cinsel birleşme süresini artık cinsel heyecan duymadığınız bir noktaya kadar uzatmak için kullandığınız anlaşılıyor. Bu sizde bir fetiş durumuna gelmiş anlaşılan... Eşiniz birkaç kere orgazm olduğuna göre, siz de boşalsanız ne olur? Üstelik, dölünüz petrol gibi değerli, petrol gibi tükenebilir bir kaynak mı ki saklıyorsunuz? Vücut yenisini birkaç saatte nasıl olsa üretir. Bizim size öğüdümüz, "döl stoku" yapmaktan vazgeçmenizdir. Hem ruh, hem beden sağlığınıza yarayacaktır bu...

CİNSEL BİRLEŞME KORKUSU

Kadınların sorunlarına ve mektuplarına derginizde yer verdiğinizi geçenlerde birlikte bir süredir çıktığım erkek arkadaşımdan öğrendim. Bana derginizin eski ve yeni sayılarını getirerek, fırsat buldukça, aileme hissettirmeden okumamı söyledi. Ben de okudum ve çok yararlı şeyler öğrendim. Yirmi yaşındayım. Bakireyim. Ailemin sıkı baskısı nedeniyle, seks konularındaki bilgilerim sıfıra yakın... Ne öğrendiysem, sizin derginizden, bir de erkek arkadaşımın anlattıklarından öğrendim. Erkek arkadaşımla tanışana kadar bir-iki flörtüm olmuştu, ama elele tutuşmaktan öteye geçmemiştik.

Üç aydır tanışıyorum erkek arkadaşımla... Birkaç ay içinde de evlenmeyi düşünüyoruz. Benim kararım kesin. Evlendiğim geceye kadar bakire kalacağım. Öpüşüyoruz, göğüslerimle oynuyor, bundan da çok zevk alıyorum. O da temas olmadan birkaç kere geldi. Hepsi o kadar... Şimdi sorunlarımı söyliyeyim. Bir kere, seksten korkuyorum. Genel anlamda seksten değil de, cinsel birleşmeden çekiniyorum. Korkularımı yenmem mümkün mü? İkinci sorunum da, sözlümün eskisi gibi öpüşmekten, okşaşmaktan pek hoşlanmaması... Neredeyse ben zorluyorum onu, sevişmeye... İstemeye istemeye yapıyormuş gibi bir his geliyor içime... Bu da beni hem kaygılandırıyor, hem üzüyor. Son zamanlarda onunla evlenmemin doğru olup olmayacağını bile tartışmaya başladım kafamda... Bana gösterdiği bu artan ilgisizlik acaba ileride evlilik yaşantımızı olumsuz yönde etkileyebilir mi?

G.B.
Ankara

Cinsel birleşmeden korkmanıza ve erkek arkadaşınızın seks konularında sizden deneyimli olduğunu bilmenize rağmen, mektubunuzda yazdıklarınızdan, seksten hoşlandığınız anlaşılıyor. İleride, bütün korkularınıza rağmen, seks yapmak istediğinizi de vurguluyorsunuz. Hatta, bu sütunlarda yer vermediğimiz bazı tümcelerinizden, bunu heyecanla beklediğiniz anlaşılıyor. Bilmediğiniz bir şeyden korkmanız doğal, korkuları yenmek için ne yapmanız gerektiğini sormanız sağlıklı bir davranıştır. Bütün deneyimsizliğinize rağmen sergilediğiniz bu açık yürekliliği, bu olgunluğu kutlamak gerekir.

Sürekli okuyarak seks hakkındaki bilgilerinizi arttırmanız uygun olur. Aile baskısı altında olduğunuz için konuyu ana-babanıza açamayacağınız anlaşılıyor. Onun için okuyun, bol bol okuyun. Cinsel birleşmeye duyduğunuz korku, kızlık zarınızın yırtılması sırasında duyacağınızı sandığınız acıdan kaynaklanıyorsa, ondan da pek endişelenmeyin. Çok kısa süreli, geçici bir acıdır bu... Hatta, kızlık zarlarının dokusu nedeniyle hiç acı duymayan, kanaması bile belli olmayan çok sayıda kadın vardır. Ender raslanan kalınlıktaki kızlık zarlarından biriyse ve gerçekten acı duyarsanız, yapılacak iş, bir kadın-doğumcuya başvurup cerrahi müdahaleyle sorunu ortadan kaldırmaktır.

Sözlünüzün size olan ilgisinin neden azaldığını kestirmek güç... Çeşitli nedenleri olabilir. Belki za-

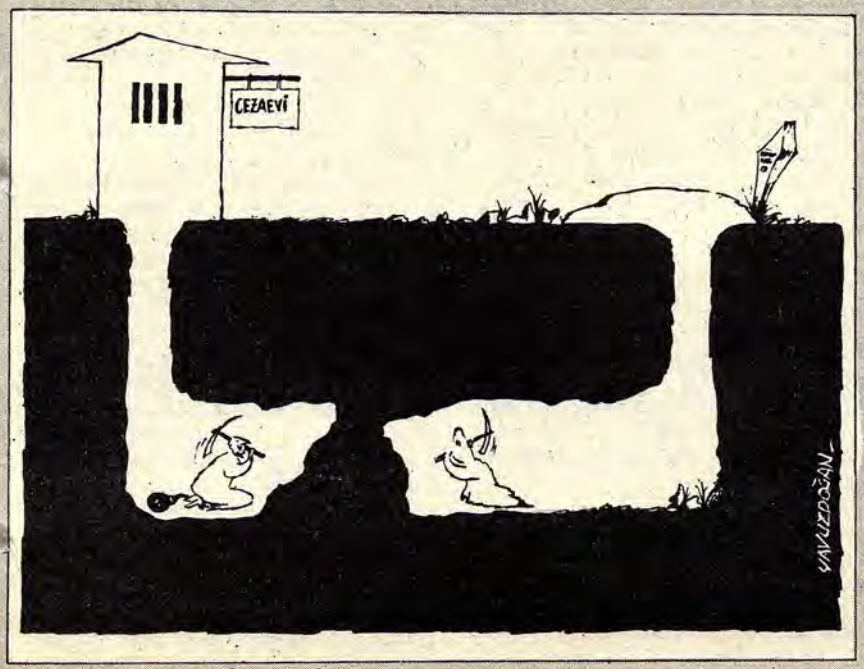

manlamayı doğru yapmamışsınızdır. Belki yorgundur. Belki çabuk uyarılan bir kişi değildir. Belki sizin gerdek gecesine kadar bakire kalmak isteğinizi saygıyla karşılıyor, ama biraz ileri giderseniz kendisini tutamayıp size ileride suçluluk ve pişmanlık duyuracak bir şey yaptıracağından çekiniyordur. Belki de sizin deneyimsizliğiniz hoşuna gitmiştir de, deneyiminiz arttıkça ondan cinsel bakımdan daha fazla taleplerde bulunacağınızdan korkuyordur. Belki de, gelecekle ilgili sizin tedirginliklerinizi, kaygılarınızı o da paylaşıyor ve "geri alınmayacak bir adım" atmak istemiyordur. Bilinemez bunun nedenleri... Masa başında yürütülecek hükümlerle de ortadan kaldırılamaz.

Yapılacak iş, sözlünüzle karşı karşıya geçip bu konuları ayrıntılı biçimde konuşmak, tartışmaktır. Hiç kimse gelecekte ne olacağını bilemez. Öyle bir an gelir ki, kesinmiş gözüyle bakılan bir olay gerçekleşmez. Onun için, gelecekte şöyle olabilir, böyle olabilir diye fal açmaktan vazgeçip sözlünüzle bir takım şeyleri açık açık konuşmanız gerekir. Birbirinizin söylediklerine kulak verir, anlamaya ve anlatmaya çalışırsanız, kısa süreli bir cinsel beraberlikten çok öteye, sağlıklı bir evlilik birliğinin de temellerini atmış olursunuz.

ORTA YAŞ SORUNLARI

Neredeyse çeyrek yüzyıllık evli, kendisi 53, karısı 48 yaşında bir kişi olarak size yazmak bana gerçekten güç geliyor. Sorunlarıma bir çözüm bulabileceğiniz konusunda ciddi kaygılarım olduğu için de, işim biraz daha güçleşiyor, konuya nasıl gireceğimi bir türlü kestiremiyorum. Altı çocuklu bir ailenin beşincisi olarak dünyaya geldim. Yaşımdan da tahmin edebileceğiniz gibi, cinsiyet konularında son derece sıkı baskılar altında büyüdüm. Temelde sakin ve uysal bir kişiliğim olduğu için de ailemin sözünden hemen hemen hiç dışarı çıkmadım. Bazı kız arkadaşlarım oldu, ama, 30 yaşına gelip evlendiğimde, kadınlarla cinsel ilişkim olmamıştı. Karım da bakireydi. Bizim kuşağımız insanı için evlilikdışı ilişkiler tabu olduğu için, çeşitli zamanlarda çeşitli fırsatlar çıkmasına rağmen, karıma hiç ihanet etmedim.

Evlendiğimizde, karım Tıbbiye'yi yeni bitirmişti. Anası-babası benim anam-babamdan yirmi yaş genç oldukları için, evlenirken, karımın seks konularında benden daha aydın kafalı olacağını ummuştum. İkimiz de olgun insanlar olduğumuz için, seks sorunumuz çözüme bağlandığında, gerçekten doyurucu bir evliliğimizin olacağını düşünmüştüm. Beklediğim gibi gelişmedi işler...

Hekim olarak yetiştiği için, karım, kuşkusuz, "normal ve iyi" insanların da seks yaptıklarını bilmektedir. Aksi takdirde, kadın doğumculara gerek kalmazdı. Klasik pozisyonda, görev yapar gibi seks yaptık ve bu ilişkilerden beş çocuğumuz oldu. Henüz çok toy olduğum için, başlangıçta, seks yaşamımız bana fazlasıyla doyum veriyordu. Gel zaman, git zaman, seks konusunda ben de bazı şeyler öğrenmeye, bunları uygulamaya çalışmaya başladım. Ama, karım direndi. Dudaklarımı, ellerimi çıplak göğüslerine götürmemden aşırı derecede rahatsız oluyordu. Aradan çeyrek yüzyıl geçtikten sonra, şöyle böyle alıştı bunlara... Bütün bunlar olurken de ben, giderek ilişkimizi yetersiz bulmaya başladım. Çeyrek yüzyıllık evliliğimiz süresince, penisimden gayrısını değdirtmedi vajinasına... Onun gözünde orası kirli... Diyafram ya da spiral takmak dışında dokunulmaz bölge...

Karım seksten zevk aldığını, hatta orgazm olduğunu söylüyor. Ama, ilk orgazmdan sonra da sekse ilgisini yitiriyor. Başlangıçta ben erken boşalmadan yakınırdım. Ama, yaşım ilerleyip bazı şeyler öğrendikçe, geç gelmeye de alıştırdım kendimi... Karımın eski huyları devam ettiği için, bir türlü doyum bulamıyorum. Nihayet konuyu karımla konuşmaya karar verdim. Yorgunluğunu bahane edip kaytarmasından, yatak saati geldiğinde evin bir yerinde yapacak bir iş bulmasından sonra bu kararı aldım. Konuştuk. Karım ayda bir seks yapmanın kendisine yettiğini, ama ben ille de istersem haftada bir olabileceğini (adet kanamaları günleri dışında) söyledi. Bu da bana yetmediği için, karım ev işleriyle uğraşırken, ben masturbasyon yapıyorum. Evet, utanarak söylüyorum bu yaşımda... Masturbasyon yapıyorum.

Karıma bazı seks psikolojisi kitapları aldım. Okumasını istedim. Bir hekim olarak bildiklerinden ötesini vermedi bu kitaplar ona... Hiç ilgisini çekmediler. Şöyle bir sayfalarına bakıp bir kenara attı, "Gereksiz şeyler bunlar" dedi. Haftada, onbeş günde bire zorakî devam ediyor. Oysa, ben, haftada iki-üç kere istiyorum.

Geliyorum, aile şartlanmalarının öteki etkisine... Açıkçası, benim karımdan yakındığım gibi kendi kocasından yakınan ya da dul olan, yaşıma denk bir kadın arıyorum kendime... Ama, biliyorum ki, böyle bir fırsat doğsa bile, bilinçaltım bunun kuvveden fiile çıkmasını önler. Yapamam bunu...Kısacası, aileme duyduğum saygı, damda kedi kovalamama engel olacak gibi geliyor. İstediğim tek şey, başkasıyla değil, karımla seks yapmak... Donmuş, ölmüş bir seks yaşamına renk, canlılık kazandırmak... Ama olmuyor. Atı suya götüremiyorum ki, su içmesini sağlayayım. Belki benzetme yerinde olmadı, ama, durum bu... Çok mu soğukkanlı bakıyorum olaya? Karıma yeterince saygı göstermiyor muyum? Yoksa, onun isteklerine fazla mı kulak asıyorum? Bana verebilecek her türlü öğüdünüzü heyecanla bekliyorum. Benim yaşımda birinden böyle bir mektubun gelmesini çok yadırgatıcı karşılamamışsanız, bir an önce sıkıntılarımı gidermenizi bekliyorum. Teşekkür ederim.

T.V.
Ankara

Orta yaşın biraz üstündeki insanların sorunlarının bulunduğu, onların da doyurucu bir seks yaşamına sahip olmalarının en doğal hakları olduğu tartışılmaz bir gerçek... Ama, bir başka gerçek de, bu kişilerin, sizin de belirttiğiniz "geçmiş kuşağın baskıları" nedeniyle bu sorunlarını dile getirmekten kaçındıkları... Size elimizden geldiğince yardım etmeye çalışırken, inanın, zevkli bir ödev yapıyor, zevkli bir gönülborcu ödüyoruz.

Benzetmeleriniz doğrudur. Sizin sorununuz atı suya götürememeniz. Karınız da, "Ben buyum. Değişemem" diye kesin tutumunu ortaya koyduğuna göre, yapılacak iş, içinde bulunduğunuz çıkmazdan kurtulma yollarını aramaktır.

Aşk ve sevgi insanın sırtına iki yük yükler. Bir kere, birisini sevmek, onu olduğu gibi benimsemek ve isteklerine, düşüncelerine saygılı olmak demektir. İkinci olarak, bir insana duyulan sevgi, o insanın, ister kadın, ister erkek olsun, dört-dörtlük olması için çaba harcanmasını gerektirir. Ama, bir kişinin, hele sevgi duyulan bir kişinin değişmesini istemek bir şeydir, o değişmenin gerçekleşmesi çok başka şeydir. Eşiniz sizin istediğiniz yönde gönüllü olarak kendini değiştirmiyor, yenilemiyorsa, o zaman, sizin önünüzdeki seçenek, ya kendiniz değişmek, ya durumu olduğu gibi kabullenmektir. Bu durumda, (1) karınızın çizdiği çerçeve içinde ilişkinizi sürdürebilir, (2) kendinizi karınızın istekleri doğrultusunda değiştirebilir, (3) çekip gidebilirsiniz. Belki sorunu katı biçimde koyduk, ama, iş, özde buna indirgeniyor.

Karınızı sevdiğinize, çeyrek yüzyıllık evliliğinizi ve beş çocuklu düzeninizi feda etmeye pek niyetli

olmadığınıza göre, sorun, **kendinizi nasıl değiştireceğinizdir.** Görünen tek çözüm, kendinize evlilik dışında doyum olanakları aramaktır. Bu çözümün size çekici geldiği, ama bilinçaltı birikiminizin buna engel olacağından korktuğunuz anlaşılıyor. İşi bu boyutuyla karınızla tartıştıktan sonra kendinize bir yol çizersiniz. Ama, unutmayın ki, bu yolu çizdikten sonra, karınızla ilişkileriniz eskisi gibi olmaz. Hiç değilse manevî yönden... Unutmayın ki, sizi şu ana kadar gemlemiş tabuların şartlandırıcı etkileri, sizle neredeyse yaşıt olan eşiniz için de geçerli...

Sizin yaşınızdaki insanlar için "Kaçamak" rizikolu bir şeydir. Evlilik dışı ilişkilerden yeni heyecanlar, yeni doyumlar bulan kişiler olduğu gibi, büyük acılara ve hayal kırıklıklarına uğrayanlar da olmuştur. Burada akla gelen bir olasılık, konuyu eşinizle ayrıntılı biçimde tartışıp ne yapmaya niyetli olduğunuzu anlattığınızda, bunalım yöntemiyle, sorunun kendiliğinden çözüm bulacağı, karınızın sizin isteklerinize daha duyarlı duruma geleceği ve zaman içinde, başlarda istemeye istemeye yaptıklarını ister, arar duruma geleceğidir.

Evliliğinizin size verdikleriyle evlilik dışında aradıklarınız arasında bir açmaza girmiş ve evliliğiniz için evlilik dışı işlerden vazgeçmeye hazırlanmış görünüyorsunuz. Kendinizi değiştirmek için sağlıklı bir yaklaşım değildir bu... Teslimiyettir. Taraflardan birinin teslimiyeti üstüne kurulu evlilikler fazla uzun ömürlü olmaz. Neye karar verdiğinizi kendi özgür iradenizle saptamak durumundasınız. Süreduruma uyar, evlilik dışı ilişki aramazsanız, bunun suçunu, ileride, karınıza değil, kendi özgür iradenizle aldığınız kararınıza yüklerseniz iyi edersiniz.

Masturbasyon konusuna gelince... Sorunlarınızın arasında en önemsizi galiba o... Araştırmalar, orta ve ileri yaşlardaki erkeklerin, doyurucu bir seks ve evlilik ilişkileri olsa bile, masturbasyon yaptıklarını ortaya koymuştur. Yalnız değilsiniz bu işte...

Size son öğüdümüz konuyu bir kez daha karınızla tartışmak ve davranış seçeneklerinizi karınızın önüne ayrıntılı biçimde dökmenizdir. Bu yapıldığında, belki sorun kendiliğinden çözülecek, belki de yeni bir durum değerlendirmesi yapmak zorunda kalacaksınız. Ne olursa olsun, kararınızın sorumluluğu size aittir.

İKTİDARSIZLIK

Yirmialtı yaşında bekâr bir erkeğim. Sorunum da iktidarsızlık. Bundan on yıl önce geçirdiğim ilk cinsel tecrübem başarısızlıkla sonuçlandı. Ondan sonra da, en çok 20-25 denemede bir kere boşalabiliyorum. Bazı durumlarda penisim sertleşiyor ama vajinaya girdikten sonra ölüyor. Bazılarında da vajinanın içinde sertliğini korumasına rağmen orgazma ulaşamıyor. Öte yandan, iki günde bir masturbasyon yapıyorum ve her keresinde boşalabiliyorum. Bu da sıkıntımı arttırıyor. Masturbasyon yapmayı gerekli görüyor, ama doğru bulmuyorum. Buna karşılık kadınlarla ilişki kurmak istiyor, ama onlarla orgazm olamıyorum. İçine düştüğüm açmaz konusunda ne gibi yardımlarınız olabilir?

A.K.
Adana

Kadın frijiditesinde olduğu gibi, erkek iktidarsızlığında da belirleyici rol oynayan çeşitli nedenler var. Üstelik bu nedenlerin çok büyük bölümü "kişiye özel"... Mektubunuzda verdiğiniz sınırlı bilgilere dayanarak, sizin iktidarsızlık sorununuzun kökenleri ve giderilme yöntemleri konusunda sağlıklı bir genelleme yapmak olanaksız.

Küçük bir öğüdümüz, kadınları salt bir "vajina" olarak görmekten kurtulmanız, onlarla birlikte olmayı seksten çok öteye bir "zevk" olarak almanız... Kısacası, bir "insan" olarak görmeniz... Kaldı ki, mastür-

basyon yaparken orgazma ulaşabilmeniz, sorununuzun temelinde fizyolojik nedenlerin yatmadığının en önemli kanıtı... Belki de "başarılı performans verebilme" kaygısı sizde psikolojik darboğazlar yaratıyordur.

Eldeki sınırlı bilgilerle sizin için söyleyebileceklerimiz bunlar... Size öğüdümüz, en kısa sürede bir psikiyatri uzmanına başvurmanız.

ZÜHREVİ HASTALIKLAR

Seks yoluyla insandan insana geçen, "zührevî" denilen hastalıklar hakkında bilgi edinmek istiyorum. Birkaç tıp kitabına baktım, ama, onların özeldilini de bir türlü anlayamadım. Tedavisi mümkün olmayan zührevî hastalıklar, hatta ölümcül sonuçlar verenleri var mıdır? İnsanın bu tür hastalıkları kendi kendine teşhis ve tedavi etmesi mümkün müdür? Oral seks sırasında kadının gebe kalmasının mümkün olup olamayacağını da öğrenmek istiyorum. Bana yardımcı olacak bilgileri verebilirseniz sevinirim.

K.B.
Antalya

En yaygın ve ciddi zührevî hastalıklar belsoğukluğu ve frengidir. Bir zamanlar bu hastalıkların tedavisi mümkün değildi ve çoğu durumda ölümle sonuçlanırlardı. Antibiyotiklerin ve özellikle penisilinin bulunmasıyla birlikte, gerek belsoğukluğu, gerekse frengi tehlikeli olmaktan çıkmışlardır. Ancak, burada önemli olan erken teşhistir. Yoksa, antibiyotikler var diye bu tür hastalıkları önemsemeyenleri, yarım yüzyıl öncesinin yazgısı pekâlâ bekleyebilir.

Beyne ve omuriliğe nüfûz edebilmesi ve delirmeye yol açabilmesi nedeniyle frengi özellikle tehlikelidir. Kalpte, akciğer ve karaciğerde de onanmaz zararlar verebilir. Erken teşhis edilip tedaviye gidilmedikçe, gecikmiş bir tedavinin etkili olması olasılığı düşüktür.

Gerçi belsoğukluğu frengi kadar tehlikeli değildir, ama, onun da çok sayıda zararları vardır insana... Örneğin, erkeğin uretrasında (penisteki idrar kanalı) izler bırakabilir ve bu da idrar yollarını tıkayabilir. Bu gibi durumlarda derhal ameliyata başvurmaktan başka çare yoktur. Belsoğukluğu ayrıca vücuttaki eklemlere de etki yaparak buralarda sancılı iltihaplanmalara yol açabilir, erken teşhis ve tedavi edilmediği zamanlar...

Seks yoluyla geçen hastalıklar arasında habis olmayanı yoktur. Bunların tümü kalıcı zararlar verebilir. Gebe kadınlarda bu tür hastalıklar cenine de zarar verirler.

Zührevî hastalıkları erken teşhis etmenin kolay yolları vardır. Örneğin, frengi, erkeklik organlarında ağrısız bir tahriş belirtisi gösterebilir. Erkeklik organlarının cildindeki kızarıklıklar ve kaşıntılar da frengi belirtisi olabilir. Öte yandan, penisten sürekli iltihap damlaması ya da işerken bir yanma hissedilmesi belsoğukluğu belirtisidir. Kadınlardaysa belsoğukluğunun gözle görülür belirtileri kolay görünmez. Bu gibi durumlarda, kuşkulanır kuşkulanmaz, bir hekime gidilmeli ve gereken laboratuvar testleri yapılmalıdır.

İnsanın kendi zührevi hastalıklarını kendisinin teşhis edip tedaviye kalkışması kesinlikle tekin bir yol değildir. Yanlış teşhis ve tedavi, çoğu zaman, hastalığın kendisinden bile daha fazla verebilir insana...

İkinci sorununuzun yanıtına gelince, oral seks sırasında kadının gebe kalması söz konusu değildir. Oral kanallar mideden bağırsaklara ve oradan da rektuma gider. Yumurtanın fertilize olabilmesi için, spermin başka bir organ sistemine, yani vajina yoluyla uterusa ve oradan da yumurtalara ulaşması gerekir. İki sistem arasında herhangi bir bağlantı kanalı olmadığı için, spermin bir sistemden ötekine geçmesi olanaksızdır.

Eksik sayılarınızı ödemeli istemeyiniz

Erkekçe Dergisi'nin eksik sayılarının hiçbir şekilde ödemeli istenmemesini, bu tür bir servisimiz olmadığını defalarca ve bu derginin çeşitli yerlerinde yazdık. Ama hâlâ bu tür istekler devam ediyor ve bizler çok üzülerek böyle gelen mektuplara hiçbir işlem yapmıyoruz. Yapamıyoruz.

Eksik Sayıları Tamamlama Servisimiz bir tek yolla çalışmaktadır.

İstediğiniz sayının herbirinin, normal posta ile 163, taahhütlü posta ile 185 lira tutan ücretini lütfen PTT kanalı ile bize yollayınız. Ayrıca dergimize bir mektup yollayarak, içine adınızı ve tam adresinizi, istediğiniz sayıların aylarının adlarını yazınız. Bu mektuba, posta makbuzunuzu, ya da fotokopisini de ekleyerek bize yollayınız. Bu makbuz elimize geçer geçmez, dergileriniz derhal postaya verilir, paranın bize ulaşması beklenmez.

Ankara büromuz bu tür isteklere yanıt vermez. Yalnız İstanbul'a yazınız.

Son bir notumuz var. Eksik sayılarla ilgili tüm yazışmaların mektup zarflarının üstüne, büyük harflerle ayrıca "Eksik Sayıları Tamamlama Servisi" diye yazmanızı rica ediyoruz.

Erkekçe koleksiyonunuzu tamamlamak için katlandığınız bunca zahmetlere şimdiden teşekkür ederiz.

ÖNEMLİ NOT: 1981 Ocak, Şubat, Mart, Nisan, Mayıs, Ağustos ve Ekim sayılarının mevcudu kalmamıştır. İstekleri yerine getiremeyeceğimizi üzülerek duyururuz.

Şubat 1982'den itibarenki sayıları göndermemizi istiyorsanız normal posta için 213, taahhütlü posta için 235 lira yollamanız gerekmektedir.

YURT DIŞINA ABONE SERVİSİ

Avrupa, Asya ve Afrika'da oturan okuyucularımız 25, Amerika ve Avustralya'dakiler de 50 doları, Merkez Bankası kanalı ile Erkekçe Dergisi'ne gönderirlerse, bir yıllık aboneleri, ihbarname bize ulaşır ulaşmaz başlayacaktır.

Erkekçe YIL: 2 ★ Sayı: 7 ★ TEMMUZ 1982

Sahibi: Gelişim Basım ve Yayın A.Ş. ve Süreli Yayınlar A.Ş. adına: **Ercan ARIKLI**, Genel Yayın Yönetmeni: **Hıncal ULUÇ**, Yönetmen Yardımcısı: **Mehmet Y. YILMAZ**, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: **Ali E. KOCATEPE**, Teknik Müdür: **Güman BİRİNCİOĞLU**, Teknik Müdür Yardımcısı: **Sadettin ATEŞ**, Satış Müdürü: **Yıldırım ÜNVERDİ**, Reklam Müdürü: **Ceyda YAZICIOĞLU**, Düzelti Servisi Şefi: **Şahin AKDOĞAN**, Pikaj-Montaj Servisi Şefi: **Fazıl MECİT**, Kamera Servisi Şefi: **Teoman GÜRSEL**, Dizgi: **ÖZYALÇIN Dizgi Servisi**, Renk Ayrımı: ŞAN GRAFİK, Kapak Renk Ayrımı: ÇALI GRAFİK, Baskı: Mısırlı Matbaacılık ve Ambalaj Sanayii Ticaret A.Ş. Adres: Erkekçe Dergisi- Dr. Şevki Bey Sokak, No. 6 Divanyolu, İSTANBUL - Ankara Bürosu: Erkekçe Dergisi- Meşrutiyet Caddesi No: 28/16, Yenişehir/Ankara.

AYLIK DERGİ Telefonlar: İstanbul: 28 64 78 - 22 37 38 Ankara : 25 30 20 - 18 35 27 - 18 07 65

BU "BUZDOLABI" 21. YÜZYILI GÖRECEK!

ÇOK YAŞAYIN... SİZ DE GÖRÜN!

Türk buzdolabı sanayiinin kurucusu ve önderi Arçelik modellerini, Türk mutfağının ihtiyaçlarına, halkımızın kullanım alışkanlıklarına göre -özel araştırmalarla- geliştirmiştir.

Arçelik modellerinin hacimleri, teknik özellikleri ve kullanım ömürleri uzun yılların tecrübeleriyle belirlenmiş ve Türk insanının taleplerine, ihtiyaçlarına cevap verecek mükemmelliğe ulaşmıştır.

Hangi Arçelik modelini seçerseniz seçin, bilin ki o "buzdolabı", 21. Yüzyılı görecek, görevini 2000 yılından sonra da aynı mükemmellikte sürdürecektir. Çünkü Arçelik evladiyeliktir!

Bugün Arçelik alınır.
Bugün ve daima.

ARÇELİK BUZDOLABI

ÜSTELİK ARÇELİK

Dakiklik. Yetenek. Zamanlama. Rolex.

Spor dünyasında gerçek şampiyonu diğerlerinden ayıran belli özellikler vardır...
...en iyiyi belirleyen çok önemli nitelikler...
dakiklik... yetenek ve zamanlama...
Önde gelen sporcular kusursuz zamanlama için, uzmanlara güvenirler.
Rolex Oyster bu nedenle seçilir.

ROLEX

Türkiye Genel Mümessili ve Yetkili Servisi

OTAP

Saatçilik Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Halaskârgazi Cad. 34/2 Harbiye - İstanbul
Tel.: 47 75 68 - 48 55 31
Telgr.: OMEGATİS İstanbul